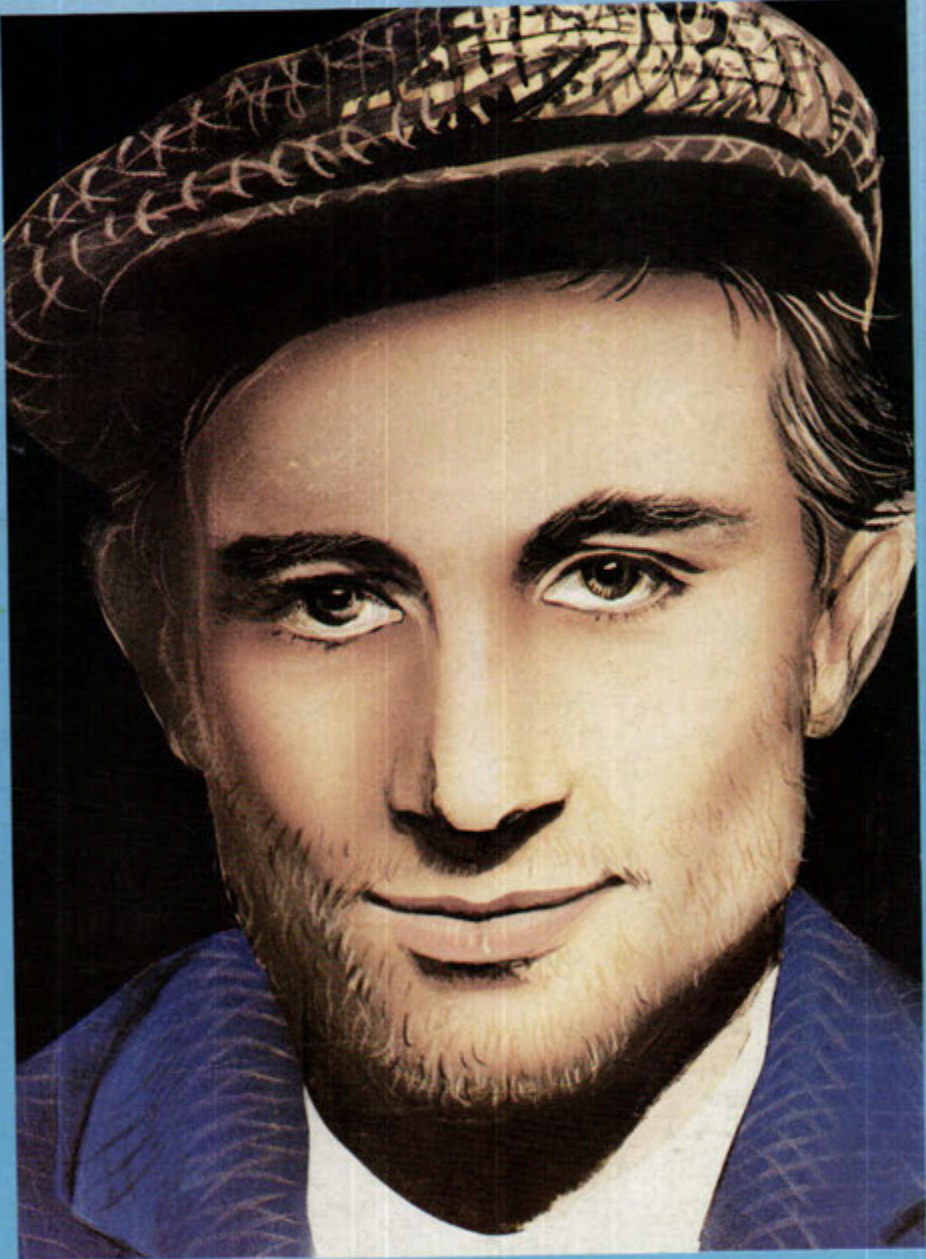

yeni demokrasi

Mayıs '89 Sayı: 21 Yıl: 3

Aylık Siyasi Dergi

Fiyatı: 2.000 (KDV Dahil)

*“...onun görüşleri, direnmek isteyenlere değil;
sınıfsız toplum için savaşmak ve kazanmak*

Basına ve Kamuoyuna

Genelde sosyalist basın, özelde de sosyalist bir çizgide yayın hayatını sürdürmeye çalışan dergimiz Yeni Demokrasi üzerindeki baskı ve engelleme bütün haşmetiyle sürüyor. Basın özgürlüğü lafını dillerinden düşürmeyenlerin, bir dergiyi okumadan, yazıların "suç unsuru" taşıyıp taşımadığını, kendi ön yargılı bilirlüklerinin dışına taşıyıp "bilir kişi" onayına dahi sunma formalitesini göstermeden, daha dağıtımdayken toplatılmasını izah etmenin mantığına sahip olamadığımızı belirtmeliyiz.

Dergimizin Mayıs '89 tarihli 1 Mayıs özel sayısı daha matbaadan dağıtıma verildikten 2 saat sonra, yasal prosedürün gerektirdiği işlemlerin yapılmasına dahi gerek görülmeden el konulmuş ve dağıtımı engellenmiştir.

34 sayfalık bir derginin, iki saat içinde bilir kişiye sunulması ve yasal olmayan unsurları bulundurup bulundurmadığının tesbiti için iki saatlik bir sürenin ne kadar yeterli ve inandırıcı olabileceğini bir kenara bıraksak dahi, bu yasadışı engellemeyi kamuoyuna duyurduğumuz şu ana kadar, toplatma tutanağının dergimize tebliğ edilememiş olması, tutumun ne kadar keyfi, dergimize yönelik baskının ise ne kadar açık olduğunun tartışılmaz kanıtıdır.

Bu tutum, egemen sınıfların kendi koydukları yasalara dahi riayet etmekten aciz oluşlarına da kanıt oluyor. Kendileri tarafından konulan yasalara uymayanların bırakalım halkına karşı sorumluluğunun gereği, siyasal ve sosyal gerçekleri açıklama misyonu yükselen dergimize "yasallığı" anımsatmaya; sokaktaki sıradan vatandaşa bile yasaları hatırlatmaya hakları yoktur. Yasaları uygulayanlar olarak güvenilirlikleri yoktur.

Bizler, yasal açıdan herhangi bir "suç unsuru" taşımamasına rağmen dergimizin dağıtımının neden engellendiğinin bilincindeyiz. Egemen sınıflar dergimizin dünya işçi sınıfının ve ezilen halklarının birlik dayanışma ve mücadele günü olan 1 Mayıs'ın coşkulu ve tarihsel bilincini inceleyen mesajının kitlelere ulaşmasını engellemek için bunu yaptılar.

Ayrıca derginin yayınına konan engelleme 1 Mayıs 1989 tarihinde 1 Mayıs gösterilerinin haber değeri taşıyan görüntülerini tesbit etmek üzere görev başında bulunan muhabirimiz Meral Şahin'e yapılan muamele ile saldırıya dönmüştür.

Dergimiz muhabiri 1 Mayıs 1989'da polislin fiili saldırısına uğramış, joplanmış ve çeşitli yerlerinden yaralanmıştır. Muhabirimizin aldığı yaralar, Adalet Bakanlığı Adli Tıp Kurumu İstanbul Şubesi 1989'1693 rapor no'su ve 2.5.1989 tarihi ile saptanmış olup beş gün süreyle çalışamaz raporu almış bulunmaktadır.

Dergimizin yayın hayatına ve onun mensuplarına karşı takınılan bu iğrenç tavır lanetliyor, yetkili mercihlerin, basının ve demokratik kamuoyunun duruma tavır almasını bekliyoruz.

İÇİNDEKİLER

İbrahim Kaypakkaya'nın görüşleri direnmek isteyenlere değil, sınıfsız toplum için savaşmak ve kazanmak isteyenlere gereklidir . 4	
Kaypakkaya'nın babasıyla söyleşi 7	
Ali Ekber Kaypakkaya ile söyleşi 10	
İşçi eylemleri yayılıyor 13	
Dört fidanımızın Katliamı ve Yaratılan tablo 26	
Talan bir ömrün ortasından Peryavşan iklimine 31	
İsviçre Basel Y.D.Bürosu açıldı .. 32	
Kamuoyuna çağrı ... 33	
Türkiye'den Haberler' 34	
Marksizm terminolojisinin bezirganlığı ile bezenişi 46	
Okuyucudan Okuyucuya 55	
Özel Sayı 58	

Sınıf mücadelesi tarihinde önemli derslerle dolu bir aya girmiş bulunuyoruz. Mart ayıyla başlayıp yükselen sınıf mücadelesi Mayıs'a girerken daha bir ivme kazanarak büyüyüp gelişiyor. Hızla yükselen sınıf mücadelesi egemenlerin düzenini dara sokuyor. Sınıfın çeşitlilik göstererek süren eylemlilikleri ekonomiyi çıkmaz sokağa sokuyor. Grev dalgaları yükseliyor, eylemler gelişip yaygınlaşıyor. Mayıs'la birlikte sınıfta gözle görülür bir canlanma var. 1 Mayıs kutlamaları, sınıfın 1 Mayıs'ı enternasyonalist ruha uygun yaşatma mücadelesi egemenleri güç duruma sokarken reformist ve sarı sendikacıları da zorluyor.

Gelişen mücadele egemenleri daha da saldırganlaştırıyor. Emekçi halkın mücadelesini bastırmak için terör estiren egemenler sosyalist basını susturmak için habire çaba harcıyor. Dergimizin proletaryaya ve emekçi kitleler 1 Mayıs'ı devrimci enternasyonalist bir ruhla yaşatmak için bir mesaj taşıyan 1 Mayıs Özel Sayısı daha dağıtım girmeden elkonarak kitlelere ulaşması engellendi. Aradan günler geçmesine karşın toplatma kararı bize teblih edilmedi. Yayın hayatımıza yönelen baskıya rağmen bu ayın direniş ruhunu, devrimci coşkusunun haykırın yeni bir sayımızla okuyucularımıza ulaşabilmenin mutluluğunu yaşıyoruz.

Öyle bir ay ki Mayıs; sadece hayat veren gümbür gümbür coşku akıtan olmakla kalmıyor sadece, Türkiye devriminin proletarya ve çeşitli milliyetlerden Türkiye halkının önderi İbrahim Kaypakkaya'nın inançları gereği koyduğu boyun eğmez tutumuyla ölümü kabul-lenişindeki anısıyla, kalmıyor.

Türkiye devriminin yığıt ve kararlı üç savaşçısının halkına ve inançlarına bağlı kalışının idam sehpalarında götürülürken bile dimdik ve kararlı adımlarla giden Deniz, Yusuf, Hüseyin'in anısını da yaşıyoruz.

Ama bu ayın anımsattıkları sadece bunlar değil, aradan 12 yıl geçmesine rağmen '77 1 Mayıs katliamının sorumluları bulunmuş(!) değil. Ya da daha doğru bir ifadeyle ve bizim açımızdan kaynağı belli olmasına rağmen bunun üzerine gitmesi gereken bir devlet kuruluşu bulunmuş değil.

Ve bu ay taptaze canlılığıyla bir gerçeği daha ortaya koyarak, bütün besin kaynağını "provakasyon" edebiyatından alan sözde, sosyalistlerin ve buna sarılan bütün mihrakların besin ulaşım kanallarını kesmiştir.

İşçi sınıfının ve emekçilerin en doğal talepleri için sesini yükseltirken "açız, yemek istiyoruz" derken ve bütün dünya işçilerinin ve ezilen halklarının, her yıl 1 Mayıs'ta birlik "mücadele günü" olarak kendi "bayram"larını kutlarken, buna bile tahammül edemeyenlerin, silahsız savunmasız binlerce insanın üzerine otomatik silahlarla ateş kusanların kimler olduğunu ortaya koymuş bulunmaktadır.

Ve bu bayramımıza burada bir kez daha sesleniyoruz! '89 1 Mayıs'ındaki açık gerçekler sizin edebiyatınızı tüketmiştir. Provakasyon "korkusu yayararak sınıf mücadelesini sinsi kılıflar altında engellemenin inandırıcılığı bitmiştir." "Provakasyon" dediğiniz şeyin kimler tarafından ve kimlere karşı neden hangi amaçla uygulandığı, en uygun atış ve hedef pozisyonu olarak "yaşasın 1 Mayıs" diyen işçilerin üzerine kurşun yağdıran trafik polisinin basındaki beyaz şapka kadar lekesiz ve anlaşılır vaziyettedir. Yeter ki zulme ve sömürü düzenine karşı mücadelenin belli bedelleri olduğunu açık yüreklilikle kabul edelim ve ona uygun davranma fedakârlığını göstermiş olalım.

Bu sayımız gene dopdolu, kapak konumuz Türkiye Proletaryasının yılmaz önderi İbrahim Kaypakkaya'nın ideolojik politik hattını ortaya koyan yazının yanı sıra, babası ve kardeşi ile söyleşileri, işçi sınıfının gelişip yükselen mücadelesi ve bunun ülke gündemini teşkil etmesinden dolayı sınıfın mücadelesine geniş yer veren yazıların yanında esen reformist dalganın mimarlığını yapan sosyalist Partinin Program taslağının eleştirisini ve gençliğin kurtulay yönündeki mücadelecili çabasının gündemde olması nedeniyle gençlik özel ekini bu sayımızla birlikte bulacaksınız. Gündemimizin yoğun oluşu nedeniyle TKBP program taslağının eleştirisinin 2. bölümünü önümüzdeki sayıya bırakıyoruz.

Mayıs hareketli geçeceğe benziyor. Demir Çelik işçileri yeniden grev kararı aldı. Dağda, tarlada, fabrikada, okulda mücadele sesleri yükseliyor. Yükselen bu mücadeleyi coşkuyla selamlıyoruz.

Mayıs'ın direnişçi coşkusuyla. □

Umut Yayıncılık ve Basım San.Ltd.Şti. Adına Sahibi:
Yusuf Uygun
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
Murat Tunç
Yönetim Yeri:
Piyerloti Cad. 33-35/37
34400 Çemberlitaş - İstanbul
Tel: 528 09 33
Ankara Bürosu:
Necatibey Cad. No: 80/12
Maltepe - Ankara
Kars Bürosu:
Kazım Karabekir İş Hanı
Kat. 2 No. 217 Kars
Dizgi:
Maraton Dizgi

Kayseri Bürosu:
Sivas Cad. Stat İş Hanı
Kat. 5 No: 605 KAYSERİ
İsviçre Büromuz:
Basel Halkevi
Herrengaberweg 19
4054 BASEL SCHWEİZ
Baskı:
Yeni Doğu Veb Ofset
Dağıtım:
Hürriyet Holding A.S.
Hesap No:
Yusuf Uygun
Akbank Bahçelievler İst. Şubesi
Hesap No: 6720-7/DHN

Yurtdışı Hesap No:
Akbank Bahçelievler İst. Şubesi
Döviz Tevdiat Hesabı No: 6764-5

İlan Koşulları:
Arka Kapak/SB : 400.000 TL.
Kapak İçleri/SB : 300.000 TL.
Tam Sayfa/SB : 240.000 TL.
1/2 Sayfa : 120.000 TL.
1/4 Sayfa : 60.000 TL.

Yurtdışı Abone Koşulları:
6 Aylık 30 DM - 15 \$
1 Yıllık 60 DM - 30 \$

Abone Koşulları :
6 Aylık : 12.000 TL.
1 Yıllık : 24.000 TL.

İbrahim Kaypakkaya'nın Görüşleri

Direnmek İsteyenlere Değil, Sınıfsız Toplum İçin Savaşmak ve Kazanmak İsteyenlere Gereklidir

Türkiye proletaryasının ve onun bağlaşıklık ve müttefiklerinin önderi, devrimimizin öncü mimarı, yol göstericisi İBRAHİM KAYPAKKAYA'nın işkence-de katledilişinin 17. yıldönümü.

Bir yürek susturulur, bir insan katledilir işkencehanelerin kasvetli delhizlerinde...

Bu insan Türkiye proletaryasının, devriminin önderi KAYPAKKAYA'dır. Proleter devrimleri çağının,

Büyük Proleter Kültür Devrimi kıvılcımının, keskinleşen sınıf mücadelesi ateşinin beslediği, büyüttüğü Kaypakkaya'dır.

Proletarya ve devrimimiz açısından yeri kolay kolay doldurulamayacak olan kaypakkaya'yı anmak demek, ondan öğrenmek, onun ideolojik politik hattında yürümek, burjuva-feodal düzeni halkçı bir devrimle, proletarya önderliğinde

devrimci sınıfların ittifakına dayanan YENİ DEMOKRATİK DEVRİM yoluyla yıkmak, yerine kumando merkezini proletaryanın ideolojik, politik, örgütsel önderliğinin oluşturduğu DEMOKRATİK HALK İKTİDARI'nı kurmak ve YENİ DEMOKRATİK TÜRKİYE'yi yaratarak, kesintisiz ve aşamalı olarak devrimi sürdürmek demektir.

Dahası dünya devriminin Türki-

ye halkasını emperyalist sistemden kopartmaktır onu anmak demek! Bu koparmadaki fenerimiz ML-MZD ve onun ulusal özgülündeki ifadesi olan Kaypakkaya'nın güzergâhidir.

Ülkemizde her türlü demokrasi-den uzak, emeğin köleleştirilmesi üzerine kurulmuş kıyıci bir düzen hüküm sürmektedir. Bu düzen büyük toprak ağalarının, tefecilerin, tüccarın ve komprador patronların faşist düzenidir. Örgütlenmiş şiddet demek olan patron-ağa devleti, varlıksızların, ezilenlerin değil, varlıkların, ezenlerin devletidir; modern kölelerin değil, köle sahiplerinin devletidir.

İnsanlığın üç beş büyük çağına, uygarlığın üç büyük dönemine üç büyük kölelik biçimi denk gelmiştir. Antik çağa özgü kölelik, ortaçağdaki servaj köleliği ve modern dönemlerdeki ücretli kölelik, İbrahim Kaypakkaya'nın ideolojik politik çizgisi uygarlığın bu üç çağına damgasını basan bu üç kölelik biçiminin her türlüüne son vermek; özgür, mutlu bir dünya yaratarak, insanlığın altın çağını yakalamaktır. Bunun için üç büyük dağ; emperyalizm, feodalizm ve komprador kapitalizmi silip süpürmek, proletarya ve bağlaşıklarının egemenliğini kurmaktır. Onu anmak bu yolda yürümek demektir!

İbrahim'i anmak demek, bilinçle onun çizdiği yolda sebatla, ama bugünün görevini yarına bırakmadan, anarşist lafazanlık, anlık heyecan yaratmadan, görelî ajitasyonlara dayalı değil, birkaç on yıllık perspektifle sorunu ele almak ve mücadele etmektir.

Ve sömürü, talan dünyasının bekçilerine, vahşet ve zulmün karakterine karşı mücadele bayrağı elde, duraksamalı, eylemsiz ve kararsız değil, yiğitlik ve kararlılıkla, direngen ve savaşçı bir ruhla bu uzun ve zorlu yol ancak katedilebilir.

Dünya ölçeği ve ülkemizdeki sağa savruluşla birlikte, devrimci mevzilerdeki bazı siyasal güçler eski kümelerindeki ufuk çizgisinin çok gerisinde ve bir kısmı karşı-devrimci kampta kümelenirken İbrahim Kaypakkaya'nın çizgisi Marks, Engels, Lenin, Stalin ve Mao Zedung'un aydınlık yolunda şaşmaz bir kararlılık

la tutmasını biliyor, bize mücadeleden mücadeleye atılma perspektifini gösteriyor.

Leninizme ihanetin, davadan geri dönüşün, mevzileri terkedişin, yeni yol arayışlarının yaygınlaştığı, moda olduğu faşizmin en koyu dönemlerinde İbrahim kaypakkaya'yı öğrenmek gereklidir. Onun açtığı uzun süreli devrim yolunda sapmadan iktidara yürümek, bir adım dahi olsa geri atmamak gerekir.

Yaşanan tarihsel sürecin içinden geçtiğimiz evrenin kendine özgü niteliğini belirleyen onun "iktidar namlunun ucundadır" nağrasdır, silahların eleştiren gücüne inançtır. Ve emperyalizmle birlikte halka karşı gerici ittifak içinde olan komprador patronlar ve büyük toprak ağaları sınıfının iktidardan alaşağı etmek onun halk savaşı çizgisidir. Bu ne toplu ayaklanma, ne bir avuç öncünün Gueveracı hata tutunarak "öncü savaşı" ile mümkündür. Bu, cılız sanayiye sahip, geri tarım ülkesi statüsündeki ve artı-emeğin gaspedili biçiminin yarı-feodal tarzda olduğu emperyalizme bağlı ülkemizde küçükten büyüğe, basitten karmaşığa, aşağıdan yukarıya, silahın eleştirisel mantığıyla ve mücadelenin sürekliliği şiarı doğrultusunda, şiddetin zoruyla, uzun süreli, çetin, engelli bir mücadele stratejisinin özgüllüğü ile açıklanabilir.

Her büyük ulus, her büyük sınıf gibi, mücadele azim ve kararlılığıyla bezenmiş Marksizm-Leninizm menziline her güç hatalarının sonuçlarını görmekten daha iyi öğrenemez. İşte Kaypakkaya'yı anmak "teorik bir anlayış açıklığına varmak için, kendini kendi öz yanlışları ile yetiştirmekten, acı deneyimlerle öğrenmekten daha iyi yol yoktur" bilinciyle bu okuldan geçecektir. Hatalarından arınma, tahribatlarını onararak mücadeleyi sürdürme mecrasından geçmektir. Zorlu, özverili, fedakarca, uğraş ve çabalarla devrimi sürdürmektir.

Halk demokrasisi, bağımsızlık, sosyalizm ve altınçağ davası uğruna üzerimize düşen görevi hakkıyla yerine getirmek için İbrahim'den öğrenmek, onu geliştirmek, derinleştirmektir.

Feodalizmin sopsasıyla, burjuvazinin şiddetinin ortaklaşa hükümler-

liğini sürdürdüğü, emperyalizmin bu faşist hükümlerliğe çanak tuttuğu ülkemiz toplumu 12 Eylül döneminin uyuşukluğu, edilgenliği, duraksamalı ve eylemsizliğini üzerinden atmış, her alanda yeni bir canlanış yeni bir eylemlik için adımlar atılmış bulunmaktadır. Şimdi artık aslolan bu adımların sıklaştırılması, birkaç ögesinin dinamik rolünün devreye girmesidir.

Bugün ülke zulmün ve sömürünün en koyusuna maruz kalmıştır. Ülke bir baştan bir başa tam bir halklar hapishanesine dönüştürülmüştür. Öğrenci gençlik sindirilmeye, tutuklu ve hükümlülerin en doğal demokratik talepleri 1 Ağustos genelgesiyle iyice kısıtlanmaya ve hatta yok edilmeye çalışılmaktadır. Ya işçi sınıfımız! Evet, Türkiye'nin bu titanları, yeni 15-16 Haziran'ları yaratmaktan henüz uzaktır, ama öte yandan en zorlu baskı ve sömürüye maruz kalan, ürünün en hayasızca gaspedilen sınıf yelkinip ayağa doğruluyor. Yeni yeni mücadele taktikleriyle egemenleri şaşırtıyor. Yeni 15-16 Haziran'ları yaratmanın yolunda hızla ilerliyor. Artan grev dalgaları, sıklaşan direnişler, değişik eylemlilikler bunun göstergesi.

diğer yandan Kürt'ler ve diğer azınlıklar üzerindeki baskı giderek tahammül sınırını zorlamaktadır. Ulusal ve sınıfsal çifte baskının kısıcında tutsaklaştırılan Kürt'ler yok edilme politikasıyla karşı karşıyalar. Türkiye proletaryasının yılmaz önderi İbrahim KAYPAKKAYA ulusal soruna ML yaklaşımı bugünde öntümüzü bir fener gibi aydınlatıyor. O, günün ülke koşullarında Kürt'lerin varlığı bile kabullenilmezken İ. KAYPAKKAYA ulusal soruna getirdiği doğru yaklaşımlar ve ulusların kendi kaderini tayin etmesinin şaşmaz savunucusu olmuş, ulusal soruna getirdiği ML çözümlerle ezen ulus miliyetçiliğini mahkum etmiştir. KAYPAKKAYA'yı savunmak onun ulusal soruna getirdiği ML çözümlerini geliştirip-derinleştirmek ve sürekliliğini yerine getirmektir.

Ülkemiz işçi sınıfı, ezilen geniş emekçi yığınlar, mazlum Kürt ulusu ve ulusal azınlıklar, azgın bir terörün, dizginlenmeyen bir sömürünün kısıcacı altında adeta köleliğe mahkûm edilmişlerdir. Şehirde ve

kırda emeğin köleleştirilmesi üzerine kurulmuş bu kıyıcı düzeni temelden dönüştürecek tek yol İbrahim KAYPAKKAYA'nın yoludur ve gösterdiği güzergâhta yürümektir.

Son birkaç yıldan beri kuzeyden bir rüzgâr esmektedir, sınıflararası ilişki ve çelişkilerde dalgalanmalara, devletlerarası ilişkilerde yeniden bir yapılanma atmosferi yaratan bir rüzgâr esmektedir. Bu aynı barikatları paylaştığımız mevzilerde çeltik sapı gibi sallanan kimi kesimlerin başını döndüren Glasnost ve Prestroika pınarlarından beslenen Gorbaçov rüzgârıdır. Bu kimilerini sersemleten ve alıklaştıran, kimilerinin ise şüpheci bakışlarını üzerine çeken Gorbaçov'cu reformculuktur. Bu, ekonomide denizin bittiği yerde başlayan bir rüzgârdır.

Ekonomiyi halkın maddi ve kültürel gereksinimleri temelinde değil, saldırgan ve ilhakçı emperyalist politika için savaş ekonomisini rayına oturtan, Çekoslovakya, Afganistan vb. işgallerle milyonlarca meblağa malolan bir faturayı zar-zor ayakta kalabilen bir ekonominin sırtına yükleyen sosyal emperyalist politikanın gelip dayanacağı yer burasıydı. Dolayısıyla hırlaşma, talan ve yağma üzerine kurulu ekonomik şekillenişin varacağı yer buydu. Ülkemizde bu rüzgâr kimi çevreleri çekim merkezine hapsederken, İbrahim Kaypakkaya'nın güzergâhında yürütenleri etkilemediği gibi. Kaypakkaya'nın çizgisi her türlü sarma ve esen rüzgârlara karşı bir kalın oldu.

Dünün devrimci geleneklerinden arta kalan en önemli şeye, geleceğin devrimimizin en önemli siperine karşı tam bir tasfiyecilik rolüyle yüklü olarak ortaya çıkan sosyalist parti ve TKBP, bugün işçi hareketi saflarında illegal bir örgütlenmenin rol ve önemini açık ve anlaşılır yadsınması yasal partiyi ise yeni ve özgün görevlerle payelendirme göreviyle karşımızda durmaktadır. Bugün bu akımlara karşı savaşım başka görevimizdir. Bu reformist ve revizyonist rüzgârı alt etmenin, jakoben ruhu yaşatmanın yolu KAYPAKKAYA'nın reformizm ve revizyonizme karşı mücadele perspektifini savunmak, bu yolda mücadele etmektir.

Görevimiz bugün, başka şeylerin yanında, kapitalizmin alçaklığını zezem suyu ile kutsayan, bu partilerin gözümüzün önünde göz göre göre Marksizmi soysuzlaştırmalarına izin vermemek, Marks, Engels, Lenin, Stalin ve Mao Zedung'un yolunda yürüten Kaypakkaya'nın açtığı kıvılcık güzergâhta İSRAR, İNANÇ ve ÖZVERİ ile savaşımı sürdürmektir.

Egemen sınıfların iktidarını devrimle yıkmayı halkın aşağıdan gelen dolaysız girişkenliği ile, yani doğrudan bir zorlamayla yıkmayı amaçlamayan, uşağın elbisesinin kesimini değiştirmenin uşaklığı ortadan kaldırmayacağını ama buna rağmen, yalnızca elbisenin kesimini değiştirmekle uğraşan, parlamenter salaklıklarla yığınları yasalığın edilgen yollarının tutsağı yapan bu kürsü sosyalistlerine karşı mücadele etmeden gerçek görevimizi hakkıyla yerine getiremeyeceğinin bilincinde olmalıyız.

Sömürünün vahşetle iki ayağı üzerine oturtulduğu, aşağılık güdülerin durmadan pohpalandığı zorlu bir dönemden geçiyoruz. Kısmi demokratik hak ve özgürlüklerin rafa kaldırıldığı, kitlelerin depolitizasyonla uysallaştırıldığı, açlık ve yoksulluk çemberinin genişleyen ve derinleşen bir halkada artan bir ivmeyle korkunç boyutlara ulaştığı, işkence, vahşet ve hayasızlığın en açık, en rezil, en fütursuzca sergilendiği, ülkenin adeta bir halklar hapishanesi, köleler arenasına döndürüldüğü bir zorlu aşama...

Emperyalizme uşaklık çizgisinin 12 Eylül'le birlikte daha da koyulaşan bir çizgide rayına oturtulması, sömürünün her zamankinden daha da artan bir oranda Dünya Bankası, İMF vb. emperyalist yağma kuruluşlarının direktifleri doğrultusunda katlamalı bir biçimde iyice çekilmez hale gelmesi, yönetilenleri her zamankinden daha çok homurtulara ve başkaldırıya itiyor ve itecektir. Yüksek oranda seyreden enflasyon, işsizlik, yatırımların durma noktasında çakılıp kalması vb. undan ve mevcut objektif durumdan proletarya hareketi lehine, proletaryanın bilinç ve örgütlenme ve öncüyü mücadeleye sokma lehine yararlanmasını bilme gerçeğinde yatar.

Zira, "öncü sınıfın doğru taktiğinin temeli ancak belli bir toplumdaki istisnasız bütün sınıfların ilişkiler büsurlar egemenleri derin bir açmazla baş başa bırakmıştır. Öyle ki tek çare zamda bulunmuştur artık. Zam ülkemiz toplumunun gölgesi haline gelmiştir adeta.

Egemenlerin giderek derinleşen ekonomik krizi öte yandan farklı kitleler arasındaki çıkar dalaşmasının yarattığı çatlaklar siyasal krize çanak tutarken, düzen temellerinden habire sarsıntı geçirmektedir.

Devrimci önderlerin, öncü örgütlerin gerçek niteliği, onun düşmanlar arasındaki çelişme ve çatlaklar tütünü objektif bir şekilde irdelemesine" dayanır.

Karşı-devrimin bütün canavarlığı ile birleşmiş ve merkezileşmiş gücüne karşı, proletaryanın öncüsü ancak stratejisine uygun esnek taktiklere başvurarak dağını mantığına destek olabilir. Temel rotadan sapmadan, ona hizmet eden tüm ana yol ve eklentilerden yararlanmasını becermeyen öncü güç gerçek işlevini yerine getiremez.

Kaypakkaya'yı andığımız bugün, bizlere düşen görev onun ideolojik politik hattına sahip çıkmak, savunmak, geliştirip derinleştirmek ve reformist, revizyonist her türden saldırıların bir daha geri gelmemek üzere derinliklere gömmek, reformizm/devrim ayırım çizgisinde devrimde direnmek, uzun süreli savaş/barışçıl girişim çizgisinde uzun süreli savaşta tutunmak, bunu çalışmanın temel içeriği haline getirmek ama bu büyük nehri besleyen, büyüten, ivme kazandıran yan ve tali mücadele mantığında da inatçı olmaktır.

Öyleyse Türkiye proletaryasının yüce önderi İbrahim KAYPAKKAYA'nın ölümünün 16. yıl dönümünde her zamankinden daha çok onu savunmalıyız, onun düşüncelerini dalga dalga her alana yaymalıyız, daha çok çaba harcamalıyız. Her zamankinden daha çok böylesi bir çaba ihtiyacımız olduğunu unutmamalıyız.

İbrahim Kaypakkaya'nın ideolojik, politik hattında ısrar! ısrar, fedakarlık ısrar! Demokratik Halk Devrimi yolunda. Halk savaşçı strateji

Devamı 57. sayfada

İBRAHİM KAYPAKKAYA'NIN BABASIYLA SÖYLEŞİ

YD— Kendinizi tanıtır mısınız?

—Ali Kaypakkaya 1932 Çorum Sungurlu doğumluyum 2'si kız 3 çocuklu bir ailenin erkek çocuğuyum. 12-13 yaşlarında babamı kaybettim o yaşlarda aile sorumluluğu yüklenerek, önce bir çiftlik sahibi olarak, sonraları inşaat ustalığı yaparak yaşamıma devam ettim. Maddi durumum bir köy yerine göre oldukça iyi denecek tarzdaydı. Ev, tarla, bahçe, inek öküz vs. aldım. Bu arada çocuklarım yetişti. İbrahim en büyük çocuğumdu. Hasanoğlan öğretmen okulunu kazanmıştı çok başarılı bir öğrenciydi. İstanbul'a gitti. Diğer çocuklarım da Sungurlu'da eğitimlerini yaptılar. Bir süre sonra köyü terk edip şehire geldim. Çocuklar tahsillerine buradan devam etti, bir sanat sahibi olsunlar diyordum. Şehirde de yaşamımız çeşitli karkaşalıklar içinde geçti.

Çocuklarımla biri Avusturya'ya da 1 kızım Fransa'da 1 kızım hemşire 1 kızım sanat okulunu bitirdi, halen lise öğretmenliği yapıyor. Eşim öldükten sonra Kars'lı bir bayanla evlendim ondan da bir çocuğum var. Bir de ölen eşimden bir çocuğum var. O da Ankara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu'nu bitiriyor bu sene.

Beni sorarsanız ben de ana bakım ve tamir atölyesinden emekliyim. Şimdi bir inşaatta kalfa olarak çalışıyorum.

YD—İK'nın işkencede öldürülüşünün 16. yılına girmek üzereyiz. Eminim ki bizim bu biçimdeki hatırlatmamız duygusal anlamda bir acıyı tazelemeyecek, zira görüyoruz ki başucunuzda onun büyük posterini bulundurmuş olmakla bu acıya ve onun bir önder olarak da yaşayışının devam ettiğine alışmış olduğunuzu tahmin ediyorum. Aslında siz-

den öğrenmek istediğimiz bir insan olarak, çocukluğundan önderlik vasfına erişene dek geçen süredeki İbrahim'i öğrenmek istiyoruz.

—İbrahimin annesi teyzemin kızıydı. Babam öldükten sonra onun da annesi ölmüştü, ikimizde çok küçüktük. Onu evimize aldılar, büyü-yünce bizi evlendirdiler. Evliliğimizden İbrahim oldu. Ancak ikimizin arasında bir "aile" ilişkisi olmadı. Sevgi-saygı yoktu. İbrahim iki yaşındayken ayrıldık. İbrahim'i büyü-ten köyden evlendiğim ikinci eşimdi. İbrahim'e bütün emeği bu eşimle annem vermişti.

İbrahim çok zeki, emsalleri arasında toplumsal ilişkisi iyi olan bir çocuktu, bizim köyümüzde okul olmadığından ilkokulu üç farklı köyde okudu. Okuldan eve geldiğinde hem mallarımızı güderdi hem de evde annesine yardım ederdi. Uysal bir çocuktu. İlkokuldan sonra Hasa-

noğlan Öğretmen Okulu'nu imtihanla kazandı. Son sınıfa kadar çok başarılı bir öğrenci olarak okulunu devam ettirdi. Köye döndüğünde, ben köyde inşaat ustalığı yapıyordum; İbrahim'de artık yiğittenmişti. (Büyümüş olgunlaşmıştı. YD) Annesiyle birlikte tarla biçer, öger, çiftçiliğin her türünü o yapardı. Gayette güzel tirpan biçerdi. Köyümüzün dışından gelen, köyümüzün dana çobanı Hasanağa vardı. Ona karşı büyük sevgisi vardı her görüşte elini öper ve hatırını sorardı. O gittikten sonra "Baba" derdi "işte eli öpülecek insan bunlar, kimseye karşı bir kötülük taşımaz, bunlar kim-senin hakkına tecavüz etmez, kimseyi incitmez dürtüst insanlar bunlar" derdi.

Toplumla ilişkisi gayet güzel olan bir çocuktu. Mesela onun akranları da vardı çok sosyetik davranır, kadın-kız peşine takılır, zaman öldü-

rürken, İbrahim kesinlikle bu türlü davranmaktan uzak durur, köyün büyükleriyle ilişki kurar onlarla hasbihal eder onların dertlerini dinlemeyi fikirlerini almayı çok severdi.

YD— Peki, İbrahim daha çocukken (ilkokul-ortaokul çağlarında) kendisiyle akranları arasındaki mukayesede: "Bu çocuk diğerinden farklıdır" dedirtti mi size?

—Farklı bir davranış... Köyün yaşlı insanları, "Çavuşun oğlu" derlerdi ona "Allah eğer evlat verecekse ibişi çavuşun oğlu İbrahim gibi birini versin" diyorlardı. Çünkü İbrahim kendi yaşlılarından ve köyündeki gençlikten farklıydı yaşlı bir insan gibi yıllanmış bir insan gibi davranıyordu. Çocuksu hiçbir hareketi yoktu.

YD— Şöyle soralım ülkesi ve halkı için çabalayan o yaşantısını paylaştığı halkının mutlu geleceği üzerine düşünen bir insan olduğunu ilk kez ne zaman ve hangi vesileyle farkettiniz?

—İbrahim'le birlikte zaman zaman kazalarda beraber çalışıyorduk. O devirlerde Halk Partisini destekliyorduk. Demokrat Partisine karşı Halk Partisi, Halk Partisi zamanında öşür vergisi vardı. Halk Partisi köylerden ekinlerimizi harman yerinden alıp götürmüşlerdi. Biz yaşlı köylüler Halk Partisi'ne gıcık oluyorduk ve Halk Partisi konusunda birbirimize sataşıyor ve uğraşıyorduk. İbrahim Demokrat partisi'nin ülkeye yabancı sermayeyi soktuğunu, bunun bizim geleceğimiz için iyi bir şey olmadığını, sonumuzun kötü olacağını falan söylüyordu. Ben ise bunun karşısında HP'sine gıcık olduğumu HP'sini sevmediğimi çünkü onun yüzünden ekinlerimizin harmanda iken alıp götürüldüğünü söylüyordum. Aramızdaki çelişkiler ilk zamanlar bu idi. Fakat İbrahim İstanbul'a gidişinden sonra tamamen bir değişikliğe uğramıştı. O zaman Çetin Altan'ın fikirlerini sonra M. Ali Aybar'ı falan savunuyordu. Sol iktidarın bu memleketi refaha götürebileceğini söylüyordu. Ben ise, HP'si dışındaki sol iktidarın ne olduğunu neyi getirip neyi götüreceğini bilmediğim için karşı çıkamıyordum. "Onlar gelirse ne yapar"

diye sorduğumda İbrahim onlar iktidara gelirse işçileri emekçileri, işverenlerin ayakları altından alacaklarını da insanca yaşama haklarının olduğu bir insan gibi yaşamaları gerektiğini savunuyordu. Ve sonunda bu işte gide gide daha büyük değişikliklere uğradı. Köylere, o zaman çıkan işçi-köylü gazetesi gönderiyordu. Hangi köyde tanıdığımız, akrabamız, ya da merhaba dediğimiz birileri var, onların adresini alıp onlara gazete göndermeye başlamıştı. Gazetede kendi yazıları da vardı. Akşam ve Aydınlık'ta yazıları çıkmaya başlamıştı. Durum gitgide değişe değişe solun içinde bulunduğu duruma kadar geldi.

YD—İbrahim'le bu tür sorunları tartışırken sertleştiğiniz zamanlar olur muydu?

—Tabi tabi. Tartıştığımız zaman sertleştiğimiz oluyordu.

Fakat İbrahim'le tartışa tartışa, uğraşa uğraşa bir iktidarın insanın ne dinini, ne de imanını götürmeyeceğini, eğer insan da din iman varsa var, yoksa yok olduğuna kanaat getirdi. İbrahim'e inandım. İnsanların her şeyi kendi yapabileceğine inandım. Ve görüşlerine katıldım. İbrahim'in görüşlerini benimsedim. Sempatim vardı. Su durumda gücüm yetse ben de İbrahim'in yaptıklarını yapardım. Açıkça söyleyeyim.

YD—Sizi kendi görüşlerine inandırana kadar, basında sizin hiç tanımadığınız görüşler, yeni fikirler savunması karşısında hiddetlendiğiniz zamanlar olmuştur. İbrahim'in bu kızgınlığa tepkisi nasıldı.

—İbrahim hiçbir zaman hiddetlenerek cevap vermedi, ben hiddetlendiğim zaman o an için susar tartışmayı orada durdururdu. Ortamını bulduğu zaman geri gelip tartışmayı aynı konu üzerinde sürdürürdü. Ben sinirlendiğim zaman ters cevap verip, yok sen yanlıyorsun diye bir şey söylemez konuyu kapatır, uygun bir ortamda yine açardı.

YD—Köylülerle de aynı konularda tartışıyor muydu?

—Bütüncöylülerle, çevre köylülerle aynı şeyi tartışıyordu. Fakat bazı köylüler "ya falancanın oğlu çıkmış, bir devletin şeklini değiştirebileceğimizi söylüyor, şunu söylü-

yor, bunu söylüyor. Olmaz böyle şey kocaman devlet düzeni değişirmiymiş gibi. Fakat son zamanlarda bayağı fikrini kitleye benimsetmişti. İnandırmıştı. Nasıl ki beni inandırdı onları da öyle inandırdı.

YD—Sosyal faaliyetleri nasıldı?

—İbrahim mandolin çalardı. Güzel çalardı. Halaydan çok hoşlanırdı. Türkü çalardı. Hatta, ufakken bir gün davar güderken önündeki davara duvalem tutmuş (hayvanları ısıran büyük cins bir yaban arısı olsa gerek) mal dağılmış yetişememiş o sıra oturmuş ve elindeki değneği saz şekline getirerek Türkü söylemiş:

"Aşağıdang elmiş bağdan sürüsü
Bizim malakundu bunun yarısı
Sarı ineği yakaladı birisi
Aldı götürüyor bakın anneler."

O esnada orada çapa vuran kadınlar dinlemişler güzel güzel. Bu bir bölümdür aklımda kalan köylüler bu türküyü uzun süre söyledi. Demek istediğim İbrahim'in sosyal faaliyeti çoktu. Türkü söylemek, saz çalmak, hatta son zamanlarda milli kıyafet giyip, Hasanoğlu'dan Ankara'ya gelip halay çektiğinde resimleri de vardı. Fakat resimleri toplatıldı yakıldı, kayıp oldu çok üzülüyorum o resimlerine.

YD—İbrahim'in arkadaşlarıyla birlikte gelip gittiği oluyor muydu? Arkadaşlık ilişkilerindeki farklılığı sıcaklığı görebiliyor muydunuz?

—İbrahim'in arkadaşları bize karşı oldukça saygılıydı. Biz de İbrahim'in arkadaşlarını evlat gibi severdik gelip kendi aileleri gibi yatı kalkıyorlardı. İbrahim çok şakacıydı. Zaten kendisi güleryüzlü biriydi. Ancak son zamanlarda durgun görünüyordu. Bayağı değişmişti. Şakacı, espriyapan bir gençti "hatta bir gün köyden birisi bana gelip dedi ki; senin oğlunu çok seviyordum ama Samsun asfaltının kenarında arkadaşlarıyla birlikte halay tutup türkü söylediğini görünce yadırgadım çocuğu bir hareket" dedi. Yani olgun biri olan İbrahim'in bu neşeli halini görünce yadırgamış. Ben de "Bu yaştaki genç birinin gülüp oynaması normaldir, niye ayıphyorsun. Ben de aynı şeyi yapabiliyordum" falan dedim.

YD—Sevdiği bir kız var mıydı?
—Gönlünü kaptırdığı bir kız vardı. Adı Mediha idi. Bu kız köyün içinde kısaca "Mendil" diye çağırıyorlardı gerçekten güzeldi. Amcamın torunuydu. Bir gün bir düğün vardı eğlencede içki içilmiş İbrahim'de içmiş sonra tutturmuş "Mendili" getirin diye ağlıyormuş mendil vermişler gözyaşını silmek için "hayır ben başka mendil istiyorum demiş. Eve geldiğimde rahmetli hanım, bu kız isteyelim diye söylendi. İbrahim hep mendil üstüne türkü söylüyordu. Mediha'yı ben de seviyordum iyi bir kızdı. Kız da İbrahim'i çok istiyordu. İstemeye niyetlendik sonra okulunu bitirsin diye vazgeçtik.

YD—İbrahim hiç açtı mı bu konuyu size?

—Annesine açmış; o zaman daha Hasanoğlan'daydı. İstanbul'a gittikten sonra bu durumlardan iyice uzaklaştı başka şeylerle uğraştı köyleri dolaşmak yeni yeni kişilerle tanışmak İstanbul'da olup bitenleri aktarmak idi. 6. filoya neden karşı gelinmesini propaganda ediyordu. Sonra yanında bir arkadaşı silivri'nin değirmen köyüne bir arazi işgaline gidiyor. Ağanın topraklarına saldırıp işgal etmişler, köylülere önderlik etmiş fakat onlardan biri gibi bir köylü gibi, gelen jandarmaya, kaymakama karşı köylüleri savunmuş. Vali "Buna ve arkadaşına siz köylü değilsiniz" demiş. "Tutuklamanın bunu" deyince köylüler karşı çıkmış tutuklatmamışlar. Fakat yolda bunlara pusu kurmuşlar ve tutuklamışlar o zaman gazetede bir de bu olayı yazan bir yazısı çıkmıştı "Silivri'nin Değirmen Köyü hakkında" başlığıyla. Bu yazıdan dolayı da "kaba kuvveti övdü" diye dava açtılar.

Sonra bir arada okul müdürü Ayhan Doğan'ın kafasına tabanca kabzasıyla vurdu diye 48 gün Sağmalcılar'da yattı hatta gazetede de resimleri çıktı yanındaki arkadaşlarının kafası sarılı halde sonra ordan da beraat etti.

Bunun üzerine okul disiplini kurulu da İbrahim'i belli bir süre okuldan uzaklaştırmıştı. Danıştay'a dava açtık. Danıştay'a çağırılmaları gerekiyordu. Çağırmadılar, ta ki İbrahim Diyarbakır Tutukevi'ne düşene

kadar. Tutukevine düştükten sonra okuldan çağrı geldi, okula dönebilirsin diye. Bunun altında yatan amaç, şuydu İbrahim'in o anda Diyarbakır'dan çıkıp okula gitmesi mümkün değildi. Bu durumda "biz çağırdık gelmedi" diyerek bize tazminat davası açacaklardı. Nitekim öyle oldu.

11 bin liralık tazminat davası açtılar. Ödemedim, uğraştık mahkemeye verdim. Sonuçta 30 bin 600 liraya hüküm verildi. İbrahim öldürüldükten sonra bu parayı götürüp "elinize sağlık iyi yaptınız" (bir hasret çekiyor) diye kendilerine ödedim.

YD—Öldürülmeden önce en son görüşmeniz nasıl olmuştu?

—En son gelişinde evde üç gün kaldı. Kalan kitaplarını bir dereye gömmüştü. Çocuklar oynarken açığa çıkarmışlar ona üzüldü. Üç gün sonra giderken kendisine, oğlum gel seni teslim edeyim dedim. (12 Mart olayı olmuştu) ölüm seni adım adım takip ediyor, tehlike senin peşinde gibi sözler. Kesinlikle kabul etmedi. Hüküm etmedi. Dedi ki bana (yanındaki kardeşinin boynunu okşayarak) senin gibi çok babalar oğullarını kaybetti ben ise halen karşıdayım. Fakat yokluğuma alıştırmalısın kendini. Ben ölebilirim de bak işte aslan gibi bir oğlun var üstelik benim gibi laf öğrenmiyor sanat öğreniyor (gülümseyerek) dedi. Ben

çaresiz diretmedim. Nasıl yazışabileceğimizi, haberleşebileceğimizi konuşalım dediğimde bana radyoyu göstererek "işte şu kara kutu sana nerede olduğumu haber verecek, nerede olduğumu söyleyecek... Yani öldürüleceğini biliyordu. Sonucun ne olduğunu bile bile üzerine gitti.

YD—Birde şöyle bir şey var, size İbrahim öldü dendiği zaman siz "İbrahim ölmez" demişsiniz. Bunu nasıl, hangi anlamda söylediniz, onun sahip olduğu düşüncelerin ölümsüzlüğü anlamında mı yoksa onun zorluklar karşısındaki direncini bildiğinizden hareketle mi?

—Hayır, o şöyle oldu. İbrahim'le ilgili saat 5'te haber çıkmış. Ben dinlemedim. Saat yedi oldu evdekilere "haberleri açın, haberleri dinleyelim" dediğimde açmadılar, konuşuyoruz işte, sohpet ediyoruz radyoya ne gerek var filan boğuntuya getirdiler ve öyle geçti. Saat 9'da ben kendim açtım radyoyu ve Ali Haydar Yıldız'ın öldüğünü, İbrahim Kaypakaya'nın da yaralı olarak üç gün sonra yakalandığını özet haber olarak verdi. O an ben kalktım evin içinde dönmeye başladım. İbrahim bu kurşunla ölseydi daha iyiydi dedim. Niye öyle diyorsun dediler. Çıkmadık candan ümit var dediler. İbrahim eğer bu kurşunla ölseydi bir

Devamı 30. sayfada

İBRAHİM KAYPAKKAYA'NIN KARDEŞİ ALİ EKBER KAYPAKKAYA İLE SÖYLEŞİ

YD— Sizi tanıyabilir miyiz?

A— Oldukça klasik ve sıkıcı olmasına karşın, yanıtlamak da gerekli herhalde. Adım Ali Ekber Kaypakkaya. 1966'da Çorum ilinin Sungurlu ilçesinin Karakaya köyünde

doğdum. 4 yaşlarındayken Ankara'ya taşındık. Ankara Üniversitesi Basın-Yayın'da son sınıf öğrencisiyim.

YD— İbrahim'i hatırlıyor musunuz, anılarınızda kaldığı kadarıyla anlatır mısınız?

A— İbrahim'le olan ilişkim yaşamımda çok küçük bir alanı kapsıyor. Belki, İbrahim, önder İbrahim olmasaydı, yani İbrahim'in bir özelliği olmasaydı, silinip gidecek anılar olacaktı bunlar.

İbrahim'i, sanırım 1970'lerin sonlarıydı. İki arkadaşı ile köye gelmişti. Arkadaşlarından biri, sanırım Adil Ovalıoğlu idi. İkinci ve üçüncü karşılaşmalarımız, 1971-72 yıllarında, kaçak yaşadığı sıralarda evi ziyaretiyle gerçekleşti. Ve son karşılaşmamız, 1973 Mayıs ayının sonlarında, (o artık konuşamayacak, göremeyecek bir halde iken) oldu.

YD— Peki Ali, bir kardeş olarak, yani İbrahim'in bir kardeşi olarak O'nu pek fazla tanıyamadınız; işkenceciler bu mutluluğunuzun da katilleri oldu. Bu sizin bir başka dezavantajınız. Ama onu bir önder olarak nasıl görüyorsunuz? Siyasal ve sosyal durumlara getirdiği çözümlenmeleri nasıl değerlendiriyorsunuz?

A— Çok zor bir soru. Zor; çünkü, İbrahim'i değerlendirmek demek, kocaman bir tarihsel ilerleyişi incelemek anlamına geliyor. Fakat, bu söyleşide bu kadar ayrıntılı şekilde konuyu incelemenin ve sunmanın olanağı yok. Ama spotlar halinde değerlendirmeye çalışayım.

İbrahim, programatik görüşlerini, TIIKP-Şafak Dergisi eleştirilerinde net bir şekilde ortaya koyuyor. Bu eleştirileri birkaç başlık altında toplamak mümkün. Bunlar: Kemalizm sorunu, Türkiye'de milli mesele, faşizm sorunu ve bunlara bağlı olarak Türkiye devriminin yolu (yani devrim stratejisi) sorunu...

İbrahim'in o dönemki şafakçılara karşı tarihsel başkaldırısına kadar, yukarıda belirttiğim ilk üç sorun konusunda, Türkiye solunun konumu çok gerilerdeydi.

O dönemde, bazı aydınlar grubu ve bazı sol çevreler Mustafa Kemal'e önderlik payeleri biçtiler. Bazı sol çevreler ise, Kemalizmin sınıfsal muhtevasını (içeriğini) yanlış çözümlədiler. Onu küçük-burjuvazinin en radikal, en devrimci kesimi olarak tanımladılar. Böylece, onu devrimin müttetikleri arasına oturtular.

Burada, İbrahim'in, tarihsel açıdan önemi, bütün bu anti-ML tespitlere ve çözümlemelere ağır bir darbe indirmesi; ve Kemalizmin gerçek sınıfsal yapısını doğru bir şekilde çözümlemiş olmasındadır.

12 Eylül'den sonraki süreç, büyük savruluşların, ihanetin ve yeni-Amerikalıların keşfi için büyük seferlerin düzenlendiği ve aynı zamanda olumlu bir takım değişikliklerin yaşandığı bir süreç. Olumsuzlukları, savruluşları hepimiz az çok biliyoruz. Uzun boylu üzerinde durmaya gerek yok. Ama artık, İbrahim'in Kemalizm konusundaki görüşleri, adı kullanılmadan, tam anlamıyla olmasa da egemen hale gelmeye başladı. Ama yine de güzel bir gelişme bu.

Türkiye'de milli mesele (ulusal so-

run) konusuna gelince... İbrahim'in yaşadığı dönemde, Türkiye solunda hakim olan anlayış, sosyal-şovenizmdi. Denilebilir ki, İbrahim'den sonra ulusal sorun konusunda bir programı olan ve diğer sol güçlere oranla ileri bir konumda bulunan PDA'dır. Fakat, PDA, ulusal sorunu muğlaklaştırmış, ezen ulus şovenizmiyle, ezilen ulus şovenizmine el vermiş, bölücülük demagojisiyle, "ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı" ilkesine savaş açmıştır.

İbrahim'le birlikte, ML literatürdeki terim ve kavramlar yerli yerine oturmuş, "ulusun kendi kaderini tayin etmesi" ile "... kendi kaderini tayin hakkı" arasındaki ayırım netçe konmuş, ulusal soruna Buharinci bakış mahkûm edilmiştir.

İbrahim, ML hareketin, her türlü ulusal baskının, imtiyazların karşısında olduğunu ve bunlara karşı en önde mücadele edeceğini vurguluyor.

Ona göre ML hareket, her dönemde ve her koşul altında, "ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını" savunmalıdır; fakat bu, "belli bir ulusun ayrılmasının gerekliliği ile asla karıştırılmamalıdır." ML hareket ayrılma sorununu her özel meselede somut olarak ele alır! İbrahim'e göre ayrılma sorunu "bir bütün olarak sosyal gelişmenin ve sos-

yalizm için, proletaryanın sınıf menfaatleri açısından" yargılanmalı.

İbrahim'in ulusal soruna ilişkin görüşleri, çok çok genel anlamda böyle özetlenebilir.

YD—Faşizm sorunu konusunda ne söyleyebilirsiniz?

A—Ülkemizde faşizm sorunu, ciddi anlamda İbrahim tarafından çözümlendi. O zamana kadar, Türkiye solunda, genel olarak iki eğilimden söz etmek gerekir (bugün de bunların sırayetleri politik arena-da varlıklarını şu veya bu düzeyde koruyorlar). İlk eğilim, 1930'ların 40'ların, çeşitli Avrupa ülkelerinde yaşama biçimiyle gelişeceğini savunan; "faşizm, tekelci burjuvazinin en gerici, en bğnaz, en şöven kesiminin ideolojisi"dir, tekerlemesini tekrarlayan eğilim. İkincisi ise, nerde bir zor görse, baskı görse hemen "faşizm" tespiti yapan kaba eğilim.

Her iki eğilimin de, ülkemizin somut durumuyla ne kadar ilgili olduğunu İbrahim net olarak ortaya koydu. Yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde faşizmin aldığı biçimi, bilimsel temelleriyle ortaya koydu.

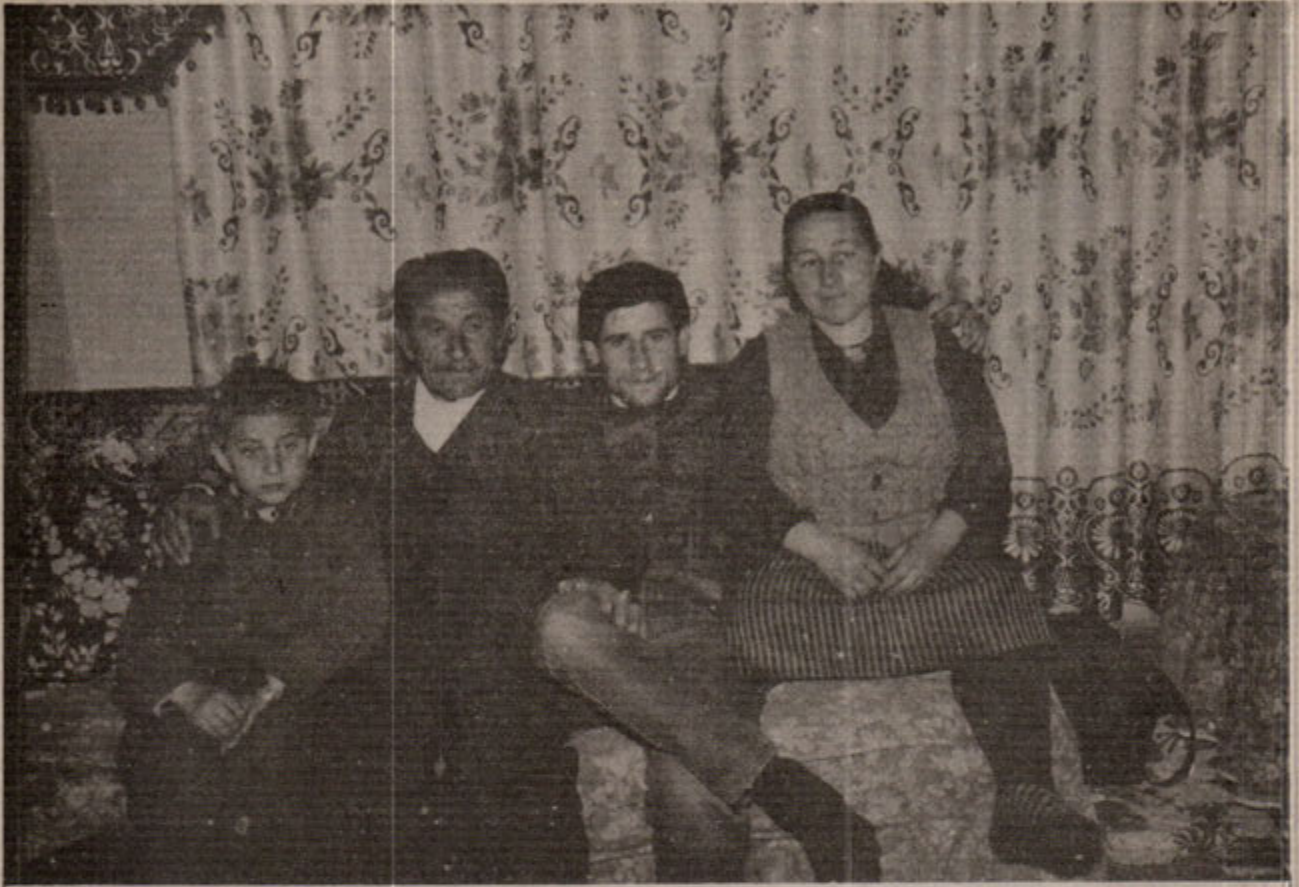
Devlet tipi ile devlet biçimi arasındaki farkı görmek gerekir. Devlet tipi; devletin sınıfsal yapısını, devletin hizmet ettiği sınıf ve sınıfları belirtir. Burjuva ya da feodal devlet gibi... Devlet biçimi ise, bir devletin idari şekillenmesini, yönetim biçimini ve yönetim organlarının işlevlerini ifade eder. Oligarşik devlet, faşist devlet, monarşi gibi...

İbrahim bir devlet biçimi olarak faşizmin ülkemizde, bir devlet biçimi olduğunu ve o yönüyle bir süreklilik arzettiğini vurguladı. Onun dönem dönem, parlamento maskesini de yüzünden atıp, gerçek yüzünü ortaya koyduğunu belirtti.

Günümüz Türkiye'sinde, sol güçler içerisinde, faşizm sorununa ML yaklaşım, yavaş yavaş etkisini göstermeye başladı. Çeşitli siyasal yapılanmalar ya da eğilimler ML faşizm tahlillerini savunmaya başladılar. Fakat, yine İbrahim, büyük bir suskunlukla geçirtiliyor.

YD— İbrahim'in sosyo-ekonomik yapı tahlillerine ilişkin olarak ne söyleyebilirsiniz?

A— Sosyo-ekonomik yapı tahlili uzmanlaşmayı, araştırma incelemeyi gerektiren bir iş. Bugün, İbrahim'in

in sosyo-ekonomik yapı tahlilinin doğru olduğunu ileri sürebilirim. Fakat, günümüze kadar olan somut gelişmeleri dikkate almak ve bu konu üzerine ciddi olarak eğilmek gereklidir. Sanırım.

Toplumlar sürekli bir gelişim ve değişim içerisindedir. Öncü'nün işlevini yerine getirebilmesi, ancak ve ancak, somut tarihi gelişmeleri gözlemlemek ve değişen toplumsal koşullara ilişkin taktik ve değişimler tüm toplumsal ve iktisadi yapılarıdaki köklü değişiklikler ise stratejik politikalarını değişen koşullara göre belirlemelidirler. Sorun bu...

YD— İbrahim'i savunmak ne demektir sizce?

A— İbrahim'i savunmak... İbrahim; bence, en iyi şekilde, onun mantık silsilesinin kavranmasıyla, onun olay ve olguları ele alışı ve çözümleyiş yöntemlerinin kavranmasıyla ve onun görüşlerinin yaşama uygulanmasıyla savunulur.

İbrahim'in bir takım temel tarihsel tespitleri vardır. Bunlar reddedilerek hiçbir zaman İbrahim savunulamaz.

Örneğin; İbrahim, Partimiz, Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin bir ürünüdür der. Büyük Proleter Kültür Devrimini ve dolayısıyla sosyalizmde sınıf çelişkilerini ve sınıf mücadelelerini yadsıyan, İbrahim için bir ışık kaynağı olan Stalin ve (günümüzde saldırılar yoğunlaştığı için altını çizerek söylüyorum) Mao Tse Tung reddedilerek İbrahim savunulamaz. Bırakın İbrahim'i savunmayı, Marksizmi-Leninizmi savunamazlar.

Bugün birçok siyasi eğilim ve yapılanma, İbrahim'i savunduklarını söylüyorlar. İbrahim'in milli meseleye bakış açısı Kemalizme bakışı, ülkenin sosyo-ekonomik yapısını tahlil yöntemi benimsenmeden İbrahim'i savunmak, İbrahim'in içini boşaltmak, onun görüntüsünü savunmak anlamına gelir. Bu onun adını kullanmaktır.

İbrahim'i aşmaktan söz ediliyor. Doğrudur. Gelişme varsa aşmak zorunludur. Ama aşmak yadsımak demek değildir. Oysa, bugüne kadar İbrahim'i aştığını söyleyenler, İbrahim'i reddettiler.

Örneğin; Marx tüm Avrupa'da devrim teorisini ileri sürerken, Lenin Rusya'da devrimi gerçekleştirmiştir. Tek ülkede devrim teorisini formüle etmiştir. Bu, Marx'ın reddi anlamına mı geliyor? Hayır; değişen koşullar, doğruların da değişmesine neden oluyor.

Aynı şekilde İbrahim'i de böyle ele almak gereklidir. O bir yol çizdi. Yolun her aşaması, İbrahim'in o anki somut verilerine tekabül etmez belki. Yeni engeller, yeni yol ayrımları var karşımızda. Ama son çözümlemede biz onun güzergâhında, çizdiği hatta ilerliyoruz ya da ilerlemiş oluyoruz bu durumda.

Marksist-Leninistler doğmacı değildiler. Gelişmeye gözleri kapalı değildir. Ama, ustalarından devraldıkları silahı kullandılar. Onların bakış açılarıyla ve onları geliştirerek, güçlendirerek ve her somut durumu bu şekilde çözümleyerek onları aşarlar.

Aşmak, yadsımak değildir!

YD— Teşekkür ederiz.

A— Ben de teşekkür eder: Yeni Demokrasi'ye başarılar dilerim.

İşçi Eylemleri Yayılıyor

Halk tarafından Mart ayı için çok şeyler söylenir: "Mart ayı dert ayı", "Mart kapıdan baktırır, kazma kürek yaktırır" vb. gibi. '89 yılının Mart ayı hiç de söylendiği gibi olmadı. Havalara ısınmaya başladı. Hava sıcaklıkları mevsim normallerinin üzerinde seyrediyor. Bu yıl bahar erken geldi.

Mart ayı sınıf mücadelesi açısından da hareketli bir ay oldu. 12 Eylül'den sonra ilk defa bu kadar canlı bir ay yaşadık "dert ayı" deniyor ama, aksine, dertlerin dile getirildiği yılların birikiminin eyleme döküldüğü bir ay oldu diyebiliriz. Kısacası, '89 Mart ayı genelde emekçi halkımızın, özelden işçi sınıfımız için "dert ayı" olmadı, iş tersine döndü. Egemen sınıflar için "dert ayı" oldu. İşçi sınıfımızın peşpeşe patlak veren eylemlere egemen güçlerin içine dert oldu; derin derin düşündürmeye başladı.

Bir başka açıdan da Mart ayı hareketliydi. 26 Mart'ta "yerel seçimler" yapıldı. Egemen güçler arasında var olan çıkar dalaşı bu vesileyle daha da kızıştı. 26 Mart'ta yapılan seçimler sadece "yerel seçim" değildi. Egemen sınıflar açısından ülkede bunalıma bir çözüm arayışı ve bunun bir yolu olarak düşünülen "erken genel seçim" in kapısının aralanması beklentisiydi. Beklenen oldu. Yerel seçimlerden Özal hükümeti ve ANAP büyük bir yenilgi alarak çıktı. '89 Mart ayına bu açıdan bakıldığında kazma kürek yakan varsa, bu, emekçi halkımız olmadı, yine egemen sınıfların kendileri oldu.

Mart ayı hareketli bir ay oldu deditik. Bu hareketliliğe işçi sınıfı açısından, şöyle bir bakalım. Toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin başlamasıyla, işçilerde, heyecanlı ve içten içe hareketli bir bekleme yaratır. Bu bekleme bazen sesli-sessiz protesto

eylemlerine de dönüşür. 600 bin kamu işçisinin toplu iş sözleşmesi de böylesi bir sonuç doğurdu.

İskenderun ve Ereğli Demir Çelik'te çalışan 24 bin işçi, toplu sözleşme görüşmelerinin uyuşmazlığa girmesi üzerine tikanıklığı gidermek için işi yavaşlatma ve mesaiye katılmama eylemi yaptı. İşçilerin bu çabası da sonuç vermedi. Grev kararı alındı ve uygulanma aşamasında, hükümet kararnamesiyle millî güvenlik gerekçesiyle iki ay ertelendi. Bu bir engellemedir. İşçiler buna da sessiz kalmadı. Karabük esnafının büyük bir bölümü de demir çelik işçilerinin grevinin ertelenmesini protesto etmek ve işçilerin direnişini desteklemek amacıyla dükkanlarını kapattılar.

Kocaeli'de bulunan 1200 Türpaç işçisi, toplu iş görüşmelerinin uyuşmazlığa girmesi üzerine, toplu viziteye çıkma, fazla mesaiye kalmama, servislere binmeyerek yürüyüş yapma eylemi yaptı. Yine Kocaeli'de ANSA ve Fırsan işçileri toplu viziteye çıkma eylemi yaptı.

- TPAO'da işçiler yemek boykotu yaptı.

- Ankara MKE'de çalışan 3500 işçi yemek boykotu yaptı.

- Petrol-İş Sendikası üyesi 11 bin işçi yemek boykotu ve toplu viziteye çıkma eylemi yaptı.

- Tek-Gıda-İş Sendikası'nın, Tekel Genel Müdürlüğü'nde 55 bin işçi için yürüttüğü toplu iş sözleşmesi görüşmeleri uyuşmazlığa girdi.

- İzmir ve yöresinde kurulu 33 tütün işletmesinde çalışan 18 bin tütün işçisi için grev kararı alındı.

- Pendik Tersanesi'nde çalışan işçiler topluca viziteye çıktı, işi yavaşlatma eylemi yaptı.

- Gölcük Tersanesi'nde çalışan işçiler toplu viziteye çıkma eylemi yaptı.

- Alaybey Tersanesi işçileri toplu viziteye çıkma eylemi yaptı.

- Haliç, Camialtı ve İstinye Tersanesi'nde çalışan işçiler toplu iş

sözleşmesi görüşmelerindeki tikanmayı ve Dok-Gemi-İş Sendikası'nın delege seçimlerindeki anti-demokratik uygulamaları protesto etmek için yemek boykotu yaptı ve sendika merkezine yürüdüler.

- İstanbul Şehir Hatları İşletmesi'nde Hasköy ve Kalıtım Bakım Onarım Atölyesinde 400 işçi yemek boykotu yaptı.

- Yol-İş Sendikası'na bağlı Devlet Demir Yolları Limanlar; Hava Meydanları İnşaat Genel Müdürlüğü, Karayolları Genel Müdürlüğü Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı bünyesinde çalışan 120 bini aşkın işçiyi kapsayan görüşme uyuşmazlıkta.

- Tes-İş Sendikası'na bağlı DSI, TEK ve İller Bankası'nda çalışan 82 bin işçi için yürütülen görüşmeler tıkanıldı.

- Etlik yolu üzerindeki Askeri Ana Tamir Fb.'nda çalışan işçiler yemek boykotu yaptı.

- Eskişehir Hava İkmal Bakım Merkezi işçileri topluca viziteye çıkma eylemi yaptı.

- Balıkesir Askeri Ana Tamir Fb.'nda çalışan işçiler servis arabalarına binmeyerek topluca yürüyüş yaptı.

- Kayseri'de Askeri Ana Tamir Fabrikası'nda çalışan işçiler servis arabalarına binmeyerek yürüyüş yaptı.

- Adapazarı'nda Tank-Palet Fb.'nda çalışan işçiler servis arabalarına binmeyerek yürüyüş yaptı. Polislerden birisi silahını çekerek engellemek istedi.

- Kırklareli ve Trakya Şişe ve Cam'da çalışan işçiler de dahil 13 bin işçi toplu sözleşme görüşmelerinin uzatılmasını protesto etmek için iş yavaşlatma eylemi yaptı.

- Kartal Maltepe Askeri Dikimevi işçileri kapı önünde topluca oturma eylemi yaptı. Gözaltına alınan arkadaşlarını geri almak için İstanbul-Ankara E-5 karayolunu bir süre trafiğe kapatma eylemi yaptı.

- Tuzla Askeri Jeep Fabrikası işçileri yemek boykotu yaptı.

- Harb-İş'e bağlı tüm askeri işyerlerinde işçiler sakal bırakma eylemi içinde.

- İstanbul'da belediye şoförleri günlerce devam eden iş yavaşlatma eylemi yaptı ve başarılı sonuç verdi.

Toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde bir anlaşma sağlanamaması üzerine grev kararı alan ve grev aşamasında bulunan işçi sayısı toplam 583 bin 244'tür.

Yapılan işçi eylemlerine baktığımızda, yemek boykotu, iş yavaşlatma, fazla mesaiye kalmama, servis arabalarına binmeme, sakal bırakma, vb. biçiminde genelde protesto niteliği taşıyan, pasif eylemlerdir.

Görülebileceği gibi işçi sınıfının eylemleri, baharda açan çiçekler gibi, birer birer üzerindeki kabuğu yırtaarak güne merhaba demeye başladı. 12 Eylül'den sonra ilk defa, işçi sınıfımız, bu kadar geniş yaygın ve kitlesel eylem gerçekleştirdi. Daha önce iş yeri düzeyinde tek tek grev ve direnişler olsa da bugünkü kadar yaygın ve kitlesel olmamıştı.

Buradan şöyle bir sonuç çıkarabiliriz: Demek ki 12 Eylül kara bulutu, Türkiye Devrimci Hareketi (TDH) emekçi halkımız ve işçi sınıfımız üzerinde öylesine yoğun çökmüş ki hâlâ 12 Eylül'ün açtığı yaraları sarılamamış, sis bulutları dağıtılmamıştır. Aslında çiçekler gibi açıp, güne merhaba demek için bu kadar zaman beklemek gerekmiyordu. Çünkü, bunun objektif nedenleri fazlasıyla vardı. Ancak gerek TDH'nin sağlıklı yapısı, gerekse işçi sınıfımızın örgütsüzlüğü bu kadar uzun zaman beklenmesinin iki temel nedenini oluşturdu.

Bugün gelişen bu işçi hareketinin nedenlerini hiçbir kaygıya kapılmadan ve kendiliğindenci harekete tapma eğilimi göstermeden, kitle kuyrukçuluğu yapmadan ve ekonomizme şapmadan doğru tahlil etmek ve olayı yerli yerine oturtmak gerekir.

Yayılan İşçi Eylemlerinin Altında Yatan Nedenler Nedir?

1 - Özal hükümetinin uyguladığı ekonomik siyasi politika sonucu, zamların artması, baskıların yoğunlaşması, ücretlerin düşüklüğü, yaşam koşullarının çekilmez hale

gelmesi, enflasyon vb.'nin yarattığı birikim;

2- İşçilerin biraz daha fazla ücret artışı ve sosyal hak elde etmek (ki bu da hemen enflasyonun artış hızıyla eriyor) için yaptığı toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin uzatılması, isteklerine olumsuz yanıt verilmesi, sonuçta tıkanmaya başlaması ve grev aşamasına gelmesinin yarattığı birikim;

3- 12 Eylül cuntasının, iş başına gelişiyle birlikte grevde olan işçilerin grevlerine son vermesi ve zorla işbaşı yaptırması işçi ücretlerini dondurması, grevleri yasaklaması, haklarını arayamaz hale getirilmesi, yarım milyona yakın işçinin örgütlenmediği DİSK'in yasaklanması ve yöneticilerinin tutuklanarak yargılanması, işçilerin Türk-İş ve YHK gibi işçi düşmanlarının "insafına" bırakılması, kısacası işçilerin her yönden bir cendere içine alınması vb.'nin yarattığı birikim;

4- 12 Eylül'den sonra işçilere yapılan baskıların korku ve yıldırma politikasının yarattığı birikim;

5- Ülkede yükselmeye başlayan devrimci durumun etkisi;

6- 12 Eylül cuntasının işçiler üzerinde yarattığı ve yüreklere saldıran korku atmosferinin atılmaya başlanması ve pratik uygulamaların da önemli etkisiyle işçilerdeki belli bir bilinçlenme;

7- Az ve yetersiz de olsa devrimci ve demokrat güçlerin çalışması, ajitasyon-propaganda faaliyetlerinin işçilerde yarattığı etki;

8- Egemen sınıf kliklerinin muhafetteki kesimlerinin kendi çıkarları içinde olsa Özal hükümetine karşı yürüttükleri mücadelenin işçilere verdiği moral etkisi;

İşte esas olarak tüm bu nedenlerden dolayı işçi hareketi gelişmeye ve işçi eylemleri yayılmaya başladı.

Bugün Yayılan İşçi Eylemleri Nasıl Bir Niteliğe Sahiptir.

Herhangi bir hareketin niteliğini ni doğal ve kaçınılmaz olarak belirleyen öz, o eylemin veya eylemler dizisinin içeriğidir. O halde bugün yayılan eylemlerin içeriği neyi ifade ediyor.

Bugün işçilerin yaptığı eylemler genelde savunma niteliği taşıyor. Çünkü eylemler işçilerin toplu görüşme pazarlıklarının tıkanması üzerine yolu açmak ve bunu zorlamak için yapılmaktadır. Ekonomik talepler (genelde böyledir.) ve toplu sözleşme görüşmelerinde sermaye çevrelerini temsil eden işverenin (konu ve özel) işçilerin taleplerine olumsuz yanıt vermesi, süreyi uzatması üzerine işçiler bunu protesto etmek, pazarlık süresini kısaltmak, daha fazla hak almayı sağlamak için bir çok iş yerinde ve iş kolunda işçiler peş peşe pasif nitelikli eylem biçimleri uygulamayı bir anda yaymaya başladı.

12 Eylül'den sonra ilk defa, bu kadar işçinin katıldığı, yaygın ve kitlesel bir eylem yapıldı. Eylemler esas olarak ekonomik içerikli, pasif ve kendiliğindencilik yanı ağır bassa da, önemle üzerinde durulup düşünülmeli gereken bir harekettir. Herşeyi kendi koşulları içinde değerlendirmek gerekir. Kendi koşulları içinde değerlendirilmeyen bir olay veya bir hareket ya sağ, ya da "sol" olarak değerlendirilmesi kaçınılmazdır.

Ancak işçi eylemlerinin içinde taşıdığı ve gelecek açısından umut vadeden siyasi yanını iyi tespit etmeli ve o yan üzerinde durmalıyız. Ekonomik talepler ağır basmış olsa da genel sınıf mücadelesinin bir parçasıdır ve ona dolaylı hizmet eder.

Yapılan işçi eylemleri pasif bir protesto niteliği taşısa da, onu aktif ve etkili kılanın şimdiye kadar devam eden genel suskunluğu bozması ve içinde taşıdığı siyasi yanlardır. Koşullar içinde değerlendirildiğinde bu eylemler küçümsenecek gibi değildir. Eylemlerde yasaları delen, tutukluluk ve korku çemberini kıran ve bir anda yayılan bir aktiflik vardır. Eylemler tür ve biçim olarak değil ama üstte değindiğimiz içeriklerinden dolayı aktiflik taşımaktadır.

Bugün gelişen ve yayılan işçi eylemleri ne gibi siyasi yanlar taşımaktadır.

* 12 Eylül askeri cuntasının geli-

şyle birlikte gaspedilen işçi hakları somutunda askeri cuntaya ve '82 anayasasına karşı oluşan bir birikimi ve tepkiyi.

* Özal hükümetinin işçi düşmanı (dolayısıyla halk düşmanı) politikasına karşı bir tepkiyi.

* Sarı, faşist ve gerici sendika ağalarına ve yönetimlerine karşı bir tepkiyi.

* İşçileri ezen ve sömüren, toplu sözleşme görüşmelerini uzatan, talepleri kabul etmeyen kanun ve özel şirket patronlarına karşı tepkiyi ifade ediyor.

* Siyasal iktidarı çeşitli yönlerden sıkıştırıyor ve zor durumlara sokuyor. Halk nezdinde teşhir olmasını kolaylaştırıyor.

* Diğer halk muhalefetinin gelişmesine katkıda bulunuyor. Onlara moral ve destek veriyor. Yürütülen mücadeleye güç katıyor. Devrimci ve demokrat örgütlerin çalışma ve faaliyetinin gelişmesine ve hızlanmasına katkıda bulunuyor. Bunların saflarına insan kazandırmada daha fazla olanak yaratıyor.

* Toplum üzerine çöken 12 Eylül'ün yarattığı korku psikosunun atılmasına yardımcı oluyor.

* Mevcut düzeni koyduğu yasaları zorlayarak ve yasaları çiğneyerek siyasal iktidarı ve onun güvenlik güçlerini de karşısına alabilmesini içinde barındıran bir muhteva taşıyor.

İşte, burada ifade etmeye çalıştığımız nedenlerden dolayı, eylemler ekonomik-demokratik hakları almayı hedeflese de, içinde önemli siyasi yanlar taşımaktadır. Önemli olan, gelecek açısından umut vaadeden ve değer taşıyan hareketin bu yanındır. Eylemler kesinlikle desteklenmeli ve siyasi yanlarının daha da geliştirilmesi için çalışılmalıdır.

Bugün gelişen ve yayılan eylemler, kendiliğinden gelişen bir hareketin içinde taşıdığı özünü ve ondan daha ileride olan bir siyasi bilinç ve başkaldırı içermektedir. Çünkü, en açık ve bariz olarak "yasadışı" bir eylemleri dizisi vardır. Her şeyin yasak olduğu, adeta bir yasaklar çemberi içinde yaşanan bir ülkede en ufak bir "yasadışı" eylem bile önemlidir. Hak aramak, bir protes-

to telgrafı göndermek bile zor kullanılarak engellenmeye, gözaltına alma ve tutuklamalar yaparak mahkemelerde sürdürme biçiminde gözdağı verilmeye çalışılıyor. Siyasi bir eylem hayda hayda yasaktır; yapıldığında ise cezası çok ağır olarak ödetilir. Siyasal iktidar mücadelesinde proletarya için yasal sınırları zorlayan ve "yasa dışı" bir eylem çok daha önemlidir. Çünkü siyasal iktidarla ve onun güvenlik güçleriyle direk yüz yüze gelmeyi de içinde barındırmaktadır. Bugün işçilerin yaptığı bu eylemler, gelecekteki daha büyük başkaldırıların parıltılarını veriyor bize. Eğer bugünkü bu hareket böyle kalır ve daha ileriye götürülmezse, sadece bir hareket veya eylemler olarak kalacak ve işçi sınıfına istenilen düzeyde yarar sağlamayacaktır.

"Hareket sadece bir yerde, ekonomik çabadan siyasi çabaya doğru değil, fakat aynı zamanda ters yönde de yürür. Her önemli siyasal kitle hareketi zirvesine ulaştıktan sonra, bir dizi ekonomik kitlesel grevle sonuçlanır. Ve bu ilke, sadece belki kitlesel grevlere değil, bütünüyle devrime özgüdür. Siyasal çabanın yayılması, aydınlığa kavuşması ile ekonomik çaba sadece ilerilemekle kalmaz, tam tersine yaygınlaşır ve aynı zamanda daha örgütlü, daha yoğun hale gelir. Burada, iki çaba arasında bir karşılıklı etki ilişkisi vardır. Siyasal çabanın her taze atılışı ve zaferi, ekonomik çaba üzerinde güçlü bir etki yaratır. Aynı zamanda siyasal çaba işçilerin koşullarını düzeltme amaçlarını genişletir ve etkinlikleri artırır ve böylece savaş duygularını güçlendirir. Bunun tersi de böyledir. İşçilerin sermayeye karşı sürekli ekonomik çabaları siyasal çatışmanın durgun dönemlerinde onlara destek olur. Ekonomik çaba tabir caizse, sürekli bir işçi sınıfı gücü depo eder ve siyasal çaba, bu depodan yeni güçler emer. Proletaryanın yorulmak bilmez ekonomik savaşı her anı tecrit edilmiş çatışmaları keskinleştirir ve şurada ya da burada, bu savaştan, büyük ölçüde, umulmadık siyasal çabalar patlak verir." (Rosa Luxemburg, Seçime Söylevler ve Yazılar)

Yapılan işçi eylemleri, siyasal ik-

tidarı karşısına almayı amaçlamasa da, yine de siyasal iktidarı sıkıştırmakta ve zor duruma sokmaktadır. Eylemlerin ekonomik karakteri mi, yoksa siyasi karakteri mi ağır basıyor? sorusuna daha net açıklık getirmek için şu alıntıları da buraya almakta yarar görmekteyiz. "İktisadi mücadele, işçilerin, iş güçlerini daha elverişli koşullarda satmak için, çalışma koşullarını yaşam koşullarını iyileştirmek için işverenle kolektif mücadelesidir." (Lenin Ne Yapmalı)

"Ama öte yandan, işçi sınıfının, sınıf olarak, egemen sınıflara karşı çıktığı ve dıştan bir baskı ile onları zorlamaya çalıştığı her hareket siyasal bir harekettir.

Örneğin, grevler vb. yoluyla şu ya da bu fabrikada ya da sanayi kolunda kapitalistleri iş gücünü kısaltmak için zorlama girişimi salt iktisadi bir harekettir. Buna karşılık, sekiz saatlik iş günü vb. gibi bir yasa çıkartmayı hedef alan hareket siyasal bir harekettir." (Marx, Engels, Lenin, Anarşizm ve Anarko Sendikalizm)

Ancak yapılan bu eylemler direkt düzeni ve komprador patron ağa devletini ve onun güvenlik güçlerini karşısına almayı amaçlamıyor. Özal hükümetinin işçi düşmanı politikasının somut uygulamalarına ve onun sonuçlarına yönelik bir tepkiyi de içinde taşımaktadır. Bu iyi tespit edilmelidir. Aksi takdirde, işçilerin, "iş güçlerini" daha elverişli koşullarda satmak için, çalışma koşullarını, yaşam koşullarını göklere çıkartır ve onun kuyruğuna takılır.

Dün, "bu halkla ve işçilerle bir yere gidilmez" diyenler bugün işçilerin eylemlerini alkışlıyor.

Halkın ve işçilerin sermayeye ve siyasal iktidara karşı verdi-

ği gerek ekonomik, gerekse siyasal mücadelesi belki kesimleri hareketlendirir, canlandırır ve onlara cesaret ve moral kazandırır. Devrimin durgunlaştığı karşı-devrim saldırılarının yoğunlaştığı, halkın üzerine bir kara bulut gibi çöktüğü dönemlerde yürütülen mücadelenin daha çok önemi vardır. Çünkü devrim güçleri gerilemiştir, korkak ve yılginlar, ortada yalpalayanlar, dümeni, karşı-devrim limanına demir atmak için kırmışlardır. O koşullarda artık devrim güçleri, onlar için bir hiçtir, gözlerinde, ezilecek ve ezilmeye mahkum bir sinek gibi gözükmeye başlar. Karşı-devrim güçleri ise, "güçlüdür"; "kuvvetlidir," karşısında hiçbir güç dayanmaz. Karşısına çıkan böcek gibi ezip geçerler. Onun için o dönemlerde ses çıkarmamak, suya sabuna dokunmamak lazımdır. Hatta karşı-devrim güçlerine kuyruk sallayıp, "iş idare edip" şu kara günleri kazasız belasız atlatmak gerekmektedir.

Bu gibi kişiler, kim güçlüyse ondan yana tavır alan küçük burjuva kesimler içinden çıkar. Bugün artık durumlar iyice değişmeye başlıyor. Dolayısıyla, tavırlarda da belirgin bir değişikliği görmek mümkündür. Bu kimseyi şaşırtmamalıdır. Bu tür kişiler genellikle "kraldan çok kralcı" kesilirler. Kendilerini ancak böyle kabul ettirebileceklerini düşünürler. Bugün de işçi sınıfının yayılan eylemleri karşısında kendilerini tutamayıp, olayın coşkusuna kendilerini kaptıranlar, işçi sınıfını, bu eylemlerinden dolayı alkışlayanlar, eylemlerine övgüler dizenerler çıkacaktır ve de çıkmaktadır. Biz, bu tür insanların çıkmasına kesinlikle şaşmıyoruz. Çünkü iyi biliyor; bu tür insanların özelliklerini tanıyoruz.

Dün, 12 Eylül'ün "karanlık" döneminde, devrimci durumun gerilediği koşullarda karşı-devrimin gemi azağına aldığı ve terör estirmeye başladığı, ama devrimci örgütlerden, halktan ve işçi sınıfından pek bir sesin çıkmadığı zamanlarda, karamsarlığa kapılanlar, korkanlar, yılanlar, hemencecik, "elveda proletarya"ları yazmaya başlayanlar, işçi sınıfının gelişen ve yayılmaya başlayan eylemleri karşısında, artık onları göklere çıkartacaklardır. Kendi karamsar, yilgin ve korkak ruh hali

sırasında "bu halktan hiçbir şey olmaz", "bu halka her şey mübah" derken bugün, eylemlerini yarattığı olumlu moral etkisi ve biraz da ortamın değişmesiyle, tersine dönüp, eylemlere alkış tutacak, işçi sınıfını selamlayacak ve onlara "gülücükler" dağıtacaktır.

İşçi sınıfımız karşı-devrim güçlerini, Evren'leri, Cuntacıları, Özal'ları, vb.'lerini tanıdığı gibi, bu korkak ve yilgin döneği de tanımalıdır. İşçi sınıfının mücadelesini yolumdan saptıran ve saptırmaya çalışan, onları tasfiyeye yönelten modern revizyonistleri ve reformistleri de tanımalıdır. Bunlar "solcu" gözüktür, ama burjuvazinin işçi sınıfı içindeki ajanlarıdır. İşçi sınıfımız ve sınıf bilinçli proleterler bunları da tanıyamazsa kendi kendisine zarar vermiş olacaktır. İşçi sınıfımız bu "iyi gün dostları"nın, kara günlerin "felaket tellalları"nın, yilgin ve korkaklarını iyi tanımalıdır.

"Kara Eylül"lerde işçi sınıfı ve halkın çıkarları ve gaspedilen hakları için kalem oynatmayanlar, dergilerinde, köşelerinde bir satır yazı bile yazamayanlar, panellerinde, toplantılarında bir tek söz bile etmeyenler, bugün, köşelerini, dergi sayfalarını; işçilerin cesur ve atılgan eylemlerine övgüler dizecekler, "haklı olduklarından" dem vuracaklar, korkak, kaypak ve yilgin ruh hallerini, işçi sınıfının cesur ve umut dolu eylemlerinin verdiği "moral" ve "coşkuyla" attıklarını sanacaklardır. Böyle düşünenler ve sananlar bir kez daha yanılacaklardır. Çünkü, o kişiler için "çare" bu değildir.

Halka ve işçi sınıfımıza inanmayan, gerçek gücünü anlamayan bu kişilerin böyle davranması doğaldır. Kim güçlüyse ondan yana tavır takınan, devletten bir şeyler bekleyen zihniyetin varacağı sonuç ve gereği çıkmaz bataklığıdır. O anda kim güçlüyse, rüzgar ne yönden esiyorsa o yöne meyletmenin açmazlarıdır bunlar. Halkın ve işçi sınıfının gücüne güvenmeyenlerin derman bulamayacağı onulmaz hastalığıdır bu. Bu hastalıktan tek kurtuluş çaresi vardır. O da, halkın ve işçi sınıfının gücüne gerçekten inanmak, safını her zaman halktan yana, devrimci-demokrat güçlerden yana belirlemektir.

Yine de işçi sınıfımız ve sınıf bilinçli proleterler, bu tür kişilerin, bugünkü işçi sınıfının gelişen ve yayılan eylemleri karşısındaki tavırlarını anlayışla karşılayacaktır. Ancak, bunların güvenilir "dostlar" olmadıklarının da bilincinde olacaktır. En iyi ve gerçek dostluklar "siperlerde" ve "kara gün"lerde kurulan dostluklardır.

İşçi sınıfının mücadelesi karşısında kurulan ortak cephe.

Devrim ve karşı-devrim güçleri, sınıfların ortaya çıkışından beri sürekli karşı karşıya olmuştur. Bazen şiddetli, bazen durgun ama hiçbir zaman durmadan aralarındaki mücadele hep var olmuştur, sürmüştür. Bugün de sürmektedir. Devrim güçleri kimlerdir, karşı-devrim güçleri kimlerdir? Önce buna bir bakalım.

İçinde bulunulan tarihsel (Bu aynı zamanda halk kavramının da tanımıdır.) süreçte devrimden menfaati olan sınıf ve tabakaları kapsar. Yani işçiler, köylüler küçük burjuvazi ve milli burjuvazinin sol kanadı genelde devrimin güçlerini oluştururlar. Karşı-devrim güçlerini ise genelde şöyle tanımlayabiliriz, devrimden menfaati olmayan, devrimin karşısında yer alan sınıf ve tabakaları kapsar, yani komprador burjuvazi toprak ağaları, tefeci-tüccarlar-vurguncular-ithalatçı-ihracatçılar vb.

Toplum içinde yaşayan her birey mutlaka bir sınıfın üyesidir. Sınıflar üstü diye bir olay yoktur. Bu, egemen sınıfların yarattığı bir aldatma ve demagojidir. İşçiler işçi sınıfını oluşturur. Sermaye güçleri de sermaye sınıfını yani burjuvaziyi oluşturur. İşçi sınıfıyla burjuvazi sürekli bir mücadele içindedir. Ekonomik bir hak için uğraş vermek bile bir mücadeledir.

Egemen sınıflar, her zaman devrimci mücadelenin karşısında ol-

muşlardır. Her fırsatta ve her olanağı kullanarak devrimci mücadeleyi bastırmaya ve yok etmeye çalışmıştır ve çalışmaktadır. Doğal olarak her sınıf kendi sınıf çıkarları için çalışır. Devrimci güçler, egemen sınıfları ve onların sömürücü ve baskıcı düzenini yıkıp yerine kendi düzenlerini kurmak için çalışırken, egemen sınıflarda, mevcut düzenlerinin devam etmesi (ve bunu ebedi billah yapamayacaklarından düzenlerinin uzaması) için çalışırlar. Bu çaba içinde iki karşı güç sürekli karşı karşıya gelir ve mücadeleye tutuşur.

Egemen sınıflar düzenlerini dikensiz bir gülbahçesi olsun isterler. Ama bunu yapamazlar, öyle olması da mümkün değildir. Sınıfların, dolayısıyla sömürü ve baskının olduğu yerde buna imkan var mı? Kendileri, sömürü olmadan saltanatlarını sürdüremezler, daha fazla sömürmek için baskıyı arttırmak zorundadırlar. Çünkü karşılarında sömürüden ve baskıdan yana olmayan ve bunların ortadan kalkmasını isteyen güçler var. Egemen sınıflar kendi düzenleri içinde de olsa istediklerinin hepsini yapamaz, yapmasına müsaade edilemez. Karşısındaki güçlerle çatışmak zorunda; sömürücü egemen sınıfların esas dayanağı zordur. Kendilerine karşı olan halk sınıf ve tabakalarının mücadelesini, gerektiğinde kanla ve zorla bastırma için elinde devlet gücü vardır. Ordu, polis, devletin vurucu silahlı gücünü oluşturur. Diğer tüm kurum ve kuruluşlar da (mahkeme, cezaevi, bürokrasi, yasalar vs..) Yine devlet gücü içine girer.

Egemen sınıflar, kendilerine karşı yönelen bir hareketi gerektiğinde en kanlı bir şekilde bastırmaktan ve yok etmekten bile çekinmezler. Bunun için binlerce, yüzbinlerce kişiyi bile katledebilirler. Tarihte yaşanmış bu tür örnekler çoktur. Türkiye'nin tarihine bakmak bile bunu görmek için yeterlidir. Devrimci güçler karşısında karşı devrim güçleri bir cephe halinde hareket eder. Bu, tek tek mücadeleler için de böyledir. Bugün işçi sınıfının verdiği mücadele ve yaptığı eylemler karşısında bunun böyle olduğunu rahatlıkla görebiliriz. Sınıf mücadelesi içinde karşılıklı oluşan cephe, askerlik alanında olan iki ordunun savaş için oluştur-

duğu karşılıklı iki cephe değildir. Sınıf mücadelesi içindeki cephe çok karmaşık ve çeşitlidir.

Sınıf savaşında ya da sınıf savaşlarının birer parçasını oluşturan tek tek savaşlarda, başarı için, tüm olanaklar kullanılmalı ve savaş için seferber edilmelidir. Egemen sınıflar her zaman bunu yapıyor. Kendilerinin olan ve kendilerine hizmet eden devletin tüm gücünü, kendilerine karşı gelişen bir hareketi veya bir eylemi başarısız kılmak için seferber ediyorlar. Tabii ki her zaman ve her yerde zor yöntemini kullanmıyor. Hareketi kendi kontrolüne alma, hedefinden saptırma, içten bölme ve çökertme vb. yöntemlerini de uygulamaya çalışır. Bunun için faşist ve gerici güçlerin yanında "sol" geçinen revizyonistleri, reformistleri, kendilerine "sosyal-demokrat" diyen güçleri vb. kullanır. İşçi sınıfı için, bizzat işçilerin örgütlü olduğu sarı revizyonist ve reformist ve sendikalar, sendika yöneticileri en başta kullanılır.

Bu güçlerden bazıları karşı-devrim direk ve gönüllü hizmet ederken, yani açık karşı-devrim cephesini oluştururken, bazıları karşı-devrime dolaylı hizmet eder, karşı-devrim cephesi içinde dolaylı yer alırlar yani bu tür güçler, karşı-devrimin devrim güçleri içindeki ajanlarıdır. İşte egemen güçler, işçi sınıfının mücadelesini ve başvurduğu eylemleri, kendi elindeki ve direk hizmet eden güçleri kullanarak engellemeye ve etkisiz kılmaya, yolundan saptırmaya çalıştığı gibi bu güçleri de kullanır. Ve böylece her renkten ve her cinsten güce karşı-devrim cephesi işçi sınıfının mücadelesinin karşısına açılması gereken birer dikenli engel olarak dikilmiş olur.

Karşı-devrim cephesini direk veya dolaylı oluşturan güçler, genelde halkın özelde ise işçi sınıfımızın her mücadelesinin karşısına hemen ve hepsi birden çıkmazlar. Karşı-devrim cephesi içinde yer alan güçlerin, fonksiyonu ve yükleneceği görev ayırılır. O cephede papazda vardır, cellat da vardır. Yerine göre papaz, yerine göre cellat devreye girer. Bunun politika olarak uygulanması ise "havuç ve sopa" politikasıdır: Bu güçlerin bazıları, mücadelenin belli aşamasında hiç seslerini çıkarmaz-

lar, ama dikkatle izlerler. Henüz o aşamada izleyici konumundadırlar. Bazıları müdahale etmeye başlar, hatta bazıları ise mücadeleye ve yapılacak eylemlere, kendilerine pek zararı yoksa ve dokunmadığı müddetçe müsaade eder, hatta destekleyebilir. Ne zaman ki kendisine de dokunmaya başlar; İşte o zaman kendisine yüklenen fonksiyonu oynamaya başlar. Ve gücünü kullanarak gelişen hareketi veya eylemi engellemeye çalışır. Demek ki, egemen güçler kendilerini, çeşitli tehlikelere karşı güvenceye almak, düzenlerini daha uzun süre devam ettirmek için değişik cinsten ve değişik rollere sahip zırhlarla bir "koruyucu" cephesi oluşturmuşlardır.

15-16 Haziran'da ayağa kalkan işçilerin şanlı direnişi, artık, kendi kontrollerinden çıkmaya başlaması, önlerine çıkan tüm barikatları aşması ve tankların üzerine basıp geçmeleri üzerine, devrimci geçinen DISK başkanı Kemal Türker, radyodan işçilere, "direnişi bırakmalarını, içlerinde anarşistlerin olduğunu, devletin güvenlik güçlerine karşı gelmemelerini" söylememiş miydi? Huy ları kurusun, mücadele karşısında başı sıkışan, devrimci güçlere "anarşist", "terörist", "dış mihraklar" teranelerini tekrarlayıp dururlar. Sanki işçilerin, halkın kendisi mücadele yapamazmış da, başkaları kıskırtıyormuş. O güvenlik güçlerine karşı gelmeyen dediği asker ve polisler ise, işçileri engellemek için silah kullanıyordu. İşçilerin önüne tanklarla, fiziki engellerle barikatlar kuruyordu. Üç işçiyi katleden ise yine o "devletin güvenlik güçleri"ydi.

Faşist ve gerici sarı sendikalar hiçbir zaman işçilerin gerçek haklarını savunan bir yapıya sahip değillerdir. Onlar hep egemen sınıfların hesabına çalışırlar ve işçileri patronlara satmanın pazarlığını yaparlar. İşçilere sürekli olarak "itidal" tavsiye ederler. Haklarını "yasal sınırlar" içinde aramalarını, yasaları çiğnememelerini söylerler. Yerine göre "çerkez çıkışı" yapmaktan da kendilerini alamazlar. İçi boş tehditlerde bulunurlar, ama bir türlü pratiğe geçirilmez. Onları bu tür keskin davranmaya ve tehditlerde bulunmaya iten işçilerin bizzat kendileridir. İşçilerin kabaran, artık önlene-

meyecek hale gelen öfkesi ve tepkisi bu tür "çerkez çıkışları"yla söndürülmeye çalışılır. Bugün TÜRK-İŞ yönetiminin yaptığı da bundan başka bir şey değildir. Çünkü TÜRK-İŞ'in görevi ve yüklendiği misyon budur.

Egemen sınıfların değişik kliklerini temsil eden partiler ise, işçi sınıfını kandırma, mücadelesini bastırma ve düzen partilerinden birini destekler hale getirme fonksiyonunu daha açık ve pervasızca yaparlar. Geçmişte CHP, DP, AP vb.'leri, bugün onların devamından başka bir şey olmayan SHP-ANAP, DYP, DSP vb. partilerin hepsi de egemen güçleri temsil eden ve onların hizmetinde olan partilerdir. Bu P.ler işçilerin dostu değil, düşmanıdır. Onlar işçilerin haklarını vermez ve korumaz, ancak, temsil ettikleri güçlerin haklarını korurlar, onlara hizmet ederler. İşçiler ancak kendi mücadelesi ile haklarını alabilir, koruyabilir ve yeni haklar kazanabilir.

İşçiler, bugün, ANAP'ın gerçek yüzünü, işçi düşmanı, halk düşmanı yüzünü daha iyi görüyor. Aynı şekilde komprador patronlara ve top rak ağalarına, tefeci tüccarlara, vurgunculara nasıl hizmet etmek için çırpındığını da görüyor. Buna kimse şaşırılmamalı, zaten yüklendiği misyonu oynuyor. Diğer egemen sınıf partileri de bundan pek farklı değildir. Bugün onlar muhalefette olduğu için atıp tutuyorlar, bol keseden üfürüyorlar. Yarın onlar da (yani SHP, DYP vb) hükümet olsa ANAP'tan pek farklı bir şey yapmayacaklardır. Bu böyle biline.

İşçi sınıfımızın haklı ve yerinde eylemleri karşısında ANAP'ın takındığı tavır açık ortadadır. O tavırıyla kimin dostu kimin düşmanı olduğunu ortaya koymaktadır. TÜRK-İŞ, yönetiminin, işçilerin yoğunlaşan tepkisi ve öfkesi karşısında, daha fazla sessiz kalmalarının kendi boylarını da aşacağını, işçilerin kendilerini de tepeleyip geçeceğini bildikleri için, barajın kendini yıkmaması için arada bir kapaklarını açıp suyun boşaltılması gibi, işçileri eylem yapmaya "çağırılmaları"(!) karşısında, Başbakanlıktan yapılan açıklamada işçileri eyleme çağırmanın "memleketin huzur ve iş barışı ile kolayca bağdaşmayacağı-

nı" dile getirildi. Burada "memleket huzuru"nu ileri sürmek işçilere sessiz durmaları, devletin her şeyine boyun eğmeleri telkininden başka bir şey değildir. "Memleket huzuru" adına işçi sınıfımız 12 Eylül cuntasından az mı çekti? Tüm hakları gaspedilmedi mi? ücretleri dondurulmadı mı? "İş huzuru" denen şey ise, patronların huzurudur, onların rahatsız edilmemesidir. Patronların verdiği razi olunmasıdır. İşte ANAP'ın işçilere verdiği ve vereceği budur.

TÜRK-İŞ yönetimi ve Genel Başkanı Şevket Yılmaz ne yapmak istiyor?

İçinde bulunduğumuz süreçte işçi eylemlerinin yükselmesi üzerine Özal hükümeti "aba altında sopa" politikasını gündeme getirirken, TÜRK-İŞ yönetimi ve Genel Başkanı Şevket Yılmaz, işçilerin öfke ve tepkisinin arttığı dönemlerde zorunlu olarak "ne şiş yansın ne kebab" politikasını uyguluyor ama, egemen güçlere öyle de olsa, siz ona bakmayın" aslında benim gönlüm sizden yana" demekten de geri durmuyor.

İşçiler, önlerindeki sendika barikatını da aşacağını son eylemleriyle gösterdiler. İşçiler sendika ağalarına şu mesajı verdi: "Önümüze engel olarak siz de çıkarsanız, sizi de tepeler geçeriz. Bazı işyerinde çalışan işçilerin sendika şubesinin insiyatifi dışında eyleme geçmeleri, yine bazı işçilerin kendi sendika yöneticilerinin tutumlarının protesto etmek için sendika şubesini basmaları, bu mesajı vermektedir.

İşçiler, son yaptıkları eylemlerde karşılarında aşılması gereken ne gibi engellerin olduğunu yaşayarak gördü. İşçiler, açık olarak karşılarında devletin çevik kuvvetini bul-

du. İşçiler, servis arabalarına binmeyecek yürüyüşe başladıklarında, "çevik kuvvet" barikatlarıyla engellenmeye çalışıldı. Adapazarı'nda kurulu tank palet işçilerini şehir merkezine yürürken engellemek için bir polis silah çekti. Ancak işçiler çevik kuvvet engeline aştı ve yürüyüşünü sürdürdü. Çevik kuvvete o aşamadan sonra seyretmek kaldı. İşçilerin dinlememesi üzerine bu defa işçilerin "güvenliğini" aldı. İşçileri kordon içine alarak yürüyüş boyunca takip etmeye başladı.

İşçilerin mücadelesi önüne bir engel olarak çıkarılmak için bizzat devlet tarafından kurulan ve bir devlet sendikası işlevi gördürülmeye çalışılan TÜRK-İŞ yönetimini ve Genel Başkanı Şevket Yılmaz'ı bu kadar "eylemci" kılan nedir? Gerçekten, bunlar eylemden yana mıdır? Yoksa işçilerin artık engellenemeyecek aşamaya gelen öfke ve tepkisini yatıştırmanın, fazla ilerletmeden önlemenin bir yolu mudur? Hiç tereddüt etmeden söyleyelim, bu ikinci söylediğimizdir. TÜRK-İŞ yönetimini ve Genel Başkanı Şevket Yılmaz'ı "çerkez çıkışları" yapmaya yönelten, "eylemci" kılan şey işte bu üstlendiği misyon ve kaygılarıdır.

İşçiler hâlâ 12 Eylül cuntasının gaspettiği haklarını dahi geri alamamışken, anti-demokratik sendika grev toplu iş sözleşmesi yasaları sürerken, işçiler adeta bir cezire içine sıkıştırılmışken, hayat her geçen gün çekilmez hale gelirken, her gün akşamdan sabaha yeni yeni zamlar yapılırken TÜRK-İŞ yönetimi ve TÜRK-İŞ'e bağlı sendikalar ve Şevket Yılmaz ne yapıyor?

Bir türlü pratiğe uygulanmayan keskin sözler söylemekten, basın toplantıları yapmaktan, işçileri nasıl daha iyi satarız pazarlığını patronlarla yapmaktan başka. İşçilerin önlenemeyecek aşamaya gelen mücadelesi sonucu başvurduğu eylemleri kontrolde tutmak, hedefinden saptırmak ve etkisini kaybettirmek için planlar yapmaktan başka.

TÜRK-İŞ yöneticileri ve Şevket Yılmaz, yine patronlarla el ele, kol koladır. İşçilerin yükselen mücadelesini önlediği, öfkelerini yatıştırdığı zaman yine patronlarla kadeh kaldıracaktır. Bugün, Özal hükümeti-

ne karşı sert gözükmesi kimseyi kandırmamalıdır. Artık o kadarını da yapmak zorundadır. Açıkta açığa rengini ortaya koyup, işçileri satacak değil ya -rolünü kurallarına göre oynamak zorunda. Aksi halde koltuklarını koruyamazlar. Hem koltuğu korumak, hem de üstlendikleri fonksiyonları yerine getirmek gerekir. Sendika yöneticilerinin seçicilerinin (yani sendika kongreleri) yaklaştığı dönemlerde, birden, işçi haklarının "en kral savunucusu" kesilmelerinin nedeni nedir acaba? İşçi dostu oldukları için mi? Kesinlikle hayır! İşçi dostluğu sadece "koltuk" sözkonusu olduğu zaman hatırlanmaz; dostluk her zaman gösterilmelidir.

Eğer TÜRK-İŞ yönetimi (ve tabii ki TÜRK-İŞ'e bağlı sendikaların büyük çoğunluğu) ve Genel Başkanı, işçiler lehine bir karar alıp uygulamak, hükümete karşı "gösteri" yapmak, tehditler savurmak mı istiyor. Bilin ki o zaman işçilerden, kendilerine baskı yapılıyor ve öfke kabarıyor, işçiler haklarını istiyor. Bunlar bu çıkışlarıyla sermaye çevrelerine "işçilerde içten içe bir birikimin" oluşmaya başladığı ve bunun pratiğe yansıtacağını bildiren sinyal veriyor. Şimdiye kadar işçiler "pazarlık masalarında" el altından "bir tas çorbaya" az satılmadılar. Daha fazla hak almak için bir yığın zorluğu göze alarak, yürüttüğü grevlerde az satılmadılar. Daha dün SEKA grevi, işçilerin haklarını almadan bitirilmedi mi?

İşçi sınıfımız gerçek dost ve düşmanlarını çok iyi tanımak zorundadır. Söylenen cilalı sözlere aldanmamak gerekir. Zaten hep o cilalı sözlerle kandırmaya ve göz boyamaya çalışmıyorlar mı? TÜRK-İŞ'e bağlı sarı gerici ve faşist patron uşağı sendika yöneticileri de bunu yapıyor. İşçi sınıfımız bunların şekere bulanmış cilalı sözlerine kanmamalı, "çerkez çıkışlı" eylem tehditlerine inanmamalıdır. Onlar işçilerin altın terini korumuyor, emeğinin karşılığını daha fazla alması için çalışmıyor, onlar patronların çıkarı için çalışıyor, tüm çabaları bunun içindir.

TÜRK-İŞ bünyesinde devrimci ve demokrat sendika yöneticileri yok değil, bu nitelikli yöneticiler de var, ancak onlar çok azınlıktadır. İşte iş-

çilerin sahip çıkması gereken, sendika yönetimlerine getirmesi gereken insanlar bu niteliklere sahip sendikacılar olmalıdır. Ancak bu yapılsa işçiler haklarını patronlara karşı daha fazla koruyabilir. Yeni yeni haklar kazanabilir, sınıf kardeşleriyle sendika olarak dayanışma içine girebilir, sınıf mücadelesinde daha etkili olabilir.

Evren hangi yüzle emekçi halkımıza "haklarınızı arayın" çağrısı yapıyor.

Bir süre önce Kenan EVREN bir konuşmasında, emekçi halkımıza "haklarını aramaları" çağrısı yaptı. Evren'i tanımayan birisi Evren'i bu sözler üzerine "ne kadar insancıl ve halkı düşünen" birisi olduğuna kesin inanır. Evren'in bu "demokrasi havarisi kesilmesi" ve "baba" pozlarına bürünmesi boşunadır. Türkiye halkı Evren'i iyi tanıyor.

Evren hangi yüzle böyle sözler sarfediyor. İşçilerin ve emekçi halkımızın, Evren'in yaptıklarını unuttuğunu mu sanıyor? Halkımızın hafızası bu kadar zayıf değil, sayın Evren. Cunta şefliği döneminde yaptığı kaba hareketleri bugün daha kibarca ve kendisinden gözükerek yapıyor olması neyi değiştirir ki? "Ha Hasan kel Ha kel Hasan" ne fark eder.

Eğer Evren, halkın gözünde iyi gözükmek istiyorsa, bunun yolu bu değildir. Diğer türlü de zaten Evren'in kendisinde yoktur. Evren bir yandan "hak arama çağrısı yaparken, diğer yandan ise hakkını arayanları dilekçe verenleri, protesto için postanede telgraf çekenleri başbakanından "açız, iş istiyoruz" diyenleri, ne yapıyorlar bilmiyor mu? Evren "babamız"ın(1) bilmemesi mümkün mü? Bilir bilmesine de işine gelmez. Evren'in bu çağrısı karşısında,

Türkiye'de hakkını yasal yoldan arayanlara bile ne yapıldığını gördükten ya da bildikten sonra "bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu" demeden edemiyor insan.

- Şefi olduğu askeri cunta 12 Eylül'de iş başına gelir gelmez, işçilerin ekonomik ve demokratik hakları için yaptığı yasal bir hakkı olan grev eylemini bir çırpıda yasaklayıp kaldırarak, işçileri zorla ve dipçik zoruyla iş başı yaptırmadı mı?

- Cunta şefi Evren ve diğer cuntacılar, gelir gelmez icraatları içinde işçilerin ücretlerinin dondurulması yok mudur?

- Cunta şefi Evren ve diğer MGK üyeleri, yarım milyon civarında işçiyi bünyesinde barındıran işçi sendikası DİSK'i kapatıp, işçilerin kendi alın teri, göz nuru ile kazandıkları DİSK'in mal varlıklarına el konmadı mı? Yöneticileri tutuklayıp yargılanarak cezalar verilmedi mi?

- İşçiler örgütsüzlüğe itilip, toplu pazarlık güçleri ellerinden alınmadı mı?

- İşçiler YHK denen faşist bir patron ve devlet uşağı bir kuruluşun insafına terkedilmedi mi?

- İşçilerin, mücadele sonucu kazandığı ekonomik ve demokratik hakları gaspedilmedi mi?

- İşçilerin hakları kuşa çevrilip gerilere itilmedi mi?

- Yüzlerce ve binlerce işçi sudan bahanelerle işten atılmadı mı? Binlercesi işkenceden geçirilmedi mi?

Kısaca özetlemeye çalıştığımız tüm bunları işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın unuttuğunu mu sanıyor? Sayın Evren, hangi yüzle böyle bir çağrı yapıyor. Değişen nedir, sadece üniforma dışında Apoletli cunta başyken, simokinli Cumhurbaşkanı olduğunuz. Değişen başka da hiçbir şey yoktur. Eşek eşek olduktan sonra semerini değiştirmekle eşek eşek olmaktan çıkmaz.

Tüm bu yaptıklarınız ortadayken, bunları işçi sınıfımız ve emekçi halkımız unutabilir mi? Hiçbir güç tüm bunları unutturup, üzerine sünger çekebilir mi? Yapılanlardan utanmadan halkın karşısına geçip pişkin tavırlarla "haklarınızı arayın" demek ikiyüzlülükten başka bir şey değildir. Ama yok, başta işçi sınıfımız olmak üzere halkımız bu yapılanları unutmadı ve asla unutmayacak.

Acısını çok kötü bir şekilde çıkaracak. Bundan kimsenin kuşkusu olmasın. "Alma fakirin ahını çıkarır aheste aheste."

İnsanın kendi emeğine sahip çıkması onurlu bir yaşam istemesidir.

Emek bir onur davasıdır. Onurlu bir insan emeğine sahip çıkar, insanca bir yaşam ister. Sadece kendisi ve ailesi için değil, tüm insanlık için ister. Emeğe sahip çıkmak, hakkını aramaktır. Emeğe sahip çıkmak, başkalarının kendi alın terimiz üzerinde söz hakkına sahip olmasına ve pazarlık konusu yapmasına izin vermemektir. Emekçiler sessiz durduğu ve emeğine sahip çıkmadığı müddetçe, fırsatçılar ve kan emiciler, daha çok emekçilerin alın terini satacaktır.

Başta işçiler olmak üzere, emekçi halkımız hakkını aramalı, emeğine sahip çıkmalıdır. Bu düzende işçinin veya emekçi halkımızın emeğinin tam karşılığını alması mümkün değildir. Ancak biraz daha fazla ücret alınabilir. Hepsini o kadar. O alınan da, hemen peşinden geri alınır. Kaşıkla verilir kepçeyle alınır. Sömürücü ve baskıcı düzenlerde bu böyledir.

Halk her geçen gün yoksullaşılıyor. İşçi ücretleri artan hayat pahalılığı karşısında sürekli olarak geriliyor. Yiyecek, giyecek ve tüm geçim araçları % yüzleri aşan oranda pahalalandığı halde, istatistikler işçi ücretlerinin 12 Eylül'den sonra önemli derecede gerilediğini gösteriyor. Bizzat bunu söyleyen işverenlerin kendileridir. Emekçi halkın alım gücü günden güne azalıyor. Enflasyon canavarı da aşağılara inmek nedir bilmiyor. Özel enflasyonu aşağı çekeceğini yıllardır söylediği halde tam aksine yükseliyor. Kim gelse enflasyonu aşağılara çekemez, çünkü enflasyonu yaratan bozuk düzenin kendisidir.

Emekçi halkın emeğine sahip çıkması demek insanca yaşam istemekti dedik. Peki insanca yaşam istemek ne demektir? Her şeyin bir fiyatı, bedeli vardır. Bedelini ödemedi bir şey elde etmek hayaldir. Bir insan bir şeyi istiyorsa, onu gerçekleştirmek için bedelini de ödemeye hazır olmalıdır. İnsanca yaşam istemek; sömürüyü, baskıyı, işkenceyi, rezilce yaşamı mübah gören bu düzenin değişmesi için mücadele etmeyi gerekli kılar. Sömürücü, kan emici bir düzenden insanca bir yaşam sağlamasını beklemek ökünün buzağı vermesini beklemekten başka bir şey değildir; yani kısacası hayaldir. Bu düzen içinde rezil ve sefil bir yaşamdan kurtuluş kesinlikle yoktur.

Tek kurtuluş yolu var. O da, demokratik halk devrimi (DHD)'dir. Kurtulmak istiyorsak DHD'ni gerçekleştirmek için mücadeleye katılmaktır. Bu mücadelenin diyetini ödemeye de hazır olmak gerekir tabii. Şimdiye kadar mevcut düzen sınırları içinde yasal çerçevede mücadele ettik de ne oldu. Ne kazandık. Bugün dünden daha zor yaşam koşulları içinde değil miyiz? Yarın da bugünden daha kötü olacaktır. Bu böyle biline. Bu soruları kendi kendimize sormalı ve cevabını vermeliyiz.

İnsan dünyaya bir defa gelir. Onurlu ve insanca yaşamak ve yaşatmak için herkesin belli bir insani sorumluluğu vardır ve olmalıdır. Nedir bu? Bugün bizler, yaşayamıyoruz, o halde gelecek kuşaklara iyi, güzel ve umut dolu bir yaşam hazırlamak, insanca ilişkilerin ve insanca yaşamın olduğu bir dünya bırakmak. Bunu sadece kendimiz, ailemiz ve de ülkemiz için değil, tüm dünya insanları için istemeli ve yapmalıyız.

Peki biz ne yaptık ve ne yapıyoruz, diye kendi kendimize bir soruyor muyuz? Cevabımız nedir peki? Verdiğimiz cevapla kendimiz rahat olabiliyor muyuz acaba? Evet, yarın gelen yeni nesil soracaktır, tıpkı bizlerin geçmiş büyüklerimize sorduğumuz gibi, "bize insanca ve onurlu bir yaşam için ne bıraktılar?" Cevabımız ise koskocaman bir "Hiç" olamayacak mıdır? Değilse, bugünkü bu, rezilce ve çileli yaşama "Allaha çok şükür" mü diyeceğiz?

Bugünlere ve açlıktan ölen bazı Afrika ülkelerine bakıp "buna da çok şükür, bunu bulamayanlar da var" diyenlerimiz de az değildir. Bunu biliyoruz, ama yanılıyorlar ve yanlış düşünüyorlar. Bugüne şükretmek demek, bu rezil ve çileli yaşama, kendi emeğimiz üzerinde yükselip sefa sürenlere, sömürüye, baskıya, işkenceye ve tüm bunları emekçi halka mübah gören kan emici sömürücülere, evet demektir.

Türkiye açlıktan ölen bir Afrika ülkesi değildir. Varlık içinde yokluk çekmek niye. Bu, emekçi halkın "kaderi" değildir. Herkes kendi kaderini kendisi yaratır. İnsanlar buna layık değildir, olmamalıdır. İnsanlar iyi ve güzel şeylere layıktır. Biz, bunu istiyoruz. Bunun için mücadele ediyoruz. İnsan olmamızın onur ve sorumluluğunu taşıyoruz. Bu da bize her türlü zorluğa, baskıya, işkenceye can pahasına bu rezil ve çileli yaşamı, baskıyı, sömürüyü işkenceyi mübah gören bu düzeni yıkıp yerine baskısız, sömürsüz ve sınıfsız bir toplum düzeni kurup onurlu ve insanca yaşam için mücadeleyi emrediyor.

Bu düzen ve onun koruyuculuğunu yapan bu devlet bize istediğimizi vermez. Aldıklarımızı bile kendisi vermiyor. Yine kendi mücadelemizle alıyoruz. Geçmişten beri "devlet baba" diye diye bekledik de ne oldu. "Devlet baba" emekçi halkın babası değildir. O, para babalarının, toprak ağalarının babasıdır. Şimdiye kadar hep, "siz ses çıkarmanın devlet size verir" ninnisiyle uyutulduk. Sanki, babasının hayrına ve kesesinden veriyor. Veriyorsa da, kendi emeğimizin ancak çok cuzzi bir kısmını veriyor. Aslan payı yine sömürücülere gidiyor.

Toplu iş sözleşmesi görüşmeleri devam eden işçilere düşen görev nedir

Aylardır süren toplu sözleşme pazarlığı tıkanma noktasına geldi dayandı. Daha ileriye gitmesi için her iki tarafta kendi yöntemleriyle çaba sarfediyor. İşçiler tıkanmayı gidermesinin bir yolu olarak pasif direniş eylemlerine başvururken, patronlar ise, geri adım atmak için kayıtsız ve vurdumduymaz tavırlarını ısrarla sürdürüyor. Bakalım göreceğiz: El mi, yaman bey mi yaman!

İşçilerimiz, bir yandan toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin başarıyla sonuçlandırılması için mücadele yürütürken, diğer yandan da greve başlayacakmış gibi hareket ederek ona göre hazırlık yapmalıdır. İşçiler, toplu pazarlığın işçilerin lehine sonuçlanması ve sarı sendika ağalarının işçilerin alın terini patronlara satmalarını engellemek amacıyla sürekli olarak görüşmeleri denetlemeli, gelişmeleri yakından takip ederek öğrenmeye çalışmalıdır.

Bu amaçla işçilerimiz, kamu ve özel şirket patronlarıyla veya onların temsilcileriyle sürdürülen görüşmelere işçiler adına, işçilerin haklarını tutarlı ve kararlı bir şekilde sonuna kadar savunacak ve onun dışı mücadelesini verecek olan bir grup işçi temsilcisi gönderilmelidir. O işçi temsilcileri bizzat işçiler tarafından seçilmelidir. O işçi temsilcileri vasıtasıyla gelişmeler yakinen takip edilmeli, gelişmelere göre ne yapılacaksa demokratik bir şekilde tartışılarak karar verilmeli ve gidişata o temelde yön verilmelidir.

İşçilerimiz süren toplu iş sözleşmesi görüşmelerini bir an önce işçiler lehine sonuçlanması ve tıkanma noktasına gelen görüşmelerin önünü açmak sendika ağalarının ve patronların ve onlar adına masaya oturan temsilcilerin tavır ve davranışlarını protesto etmek, Özal Hükümetinin tutumunu kinamak, sendikacıları uyarmak için başlayıp süren eylemlere devam etmeli, eylemler pasif biçimlerden daha etkin ve aktif biçimlere doğru yükseltilmelidir.

“Grev işçi sınıfının savaş okuludur.”

Egemen güçler, bu gerçeği bildikleri için işçi sınıfımızı, patronlara karşı mücadelede silahsız bırakmak amacıyla grevleri kuşa çevirdiler. İşçilerin sınıf kardeşleriyle dayanışma ve yardımlaşma hareketleri engellendi. İşçiler kendi kaderleriyle başbaşa bırakıldı. Amaç açık ve nettir: İşçi sınıfımızı silahsız bırakmak, bilinçlenmesini, enternasyonalist dayanışma ve yardımlaşmasını engellemek.

Oysa işçilerin hepsi sınıf kardeşidirler. Aynı sınıfın bireyleridir. Sınıfın çıkarları tüm işçilerin çıkarlarıdır. İşçilerin sorunları ortak, çıkarları birdir, hepsi de eziliyor ve sömürülüyor. O halde tüm işçilerin, aynı amaç ve hedefler doğrultusunda birlikte hareket etmeleri, örgütlenmeleri dayanışma ve yardımlaşma hareketleri göstermeleri de en doğal hakkı ve görevidir. Sınıfın önünde duran bu engeller kırılmalıdır.

Sınıfın etrafına örülen çember parçalanmalı ki, grevler daha bir güzel olsun, grev çadırları şenlensin: Sınıf kardeşleri mücadele çadırlarında ele, kol kola halay çekebilsin, patronlara ve karşı-devrimci güçlerine karşı mücadelede omuz omuza olabilsin. İşçi sınıfımız bu mücadele okulunda eğitilebilirse siyasi yönden bilinçlenebilir. O zaman gerçek dost ve düşmanlarının kimler olduğunu daha iyi görebilir. Gerçek kurtuluşun neyle ve hangi yöntemlerle olacağını bilincine varabilir. Ne kadar ekonomik hak elde edilirse edilsin, sınıfın gerçek kurtuluşunu sağlamaz.

Grev işçi sınıfının kapitalizme karşı en etkili mücadele silahıdır. İşçi sınıfı kapitalizme karşı mücadeleyi bu okulda iyi öğrenebilir. Grev mücadelesi iyi değerlendirilir yerinde ve zamanında kullanılırsa etkili ve yararlı olabilir. Aksi takdirde sahibini vuran bir silah olabilir. Grevin savaş okulu haline getirilebilmesi için bu fırsatın iyi değerlendirilmesi ve kullanılması gerekir. Ancak bu şekilde grev etkili bir silah olabilir ve başarı sağlayabilir.

Grev işçi sınıfının ekonomik ve demokratik haklarını almak ve korumak için etkili bir silahtır. Ancak tek silah değildir. İşçi sınıfının en yüksek bilinç aşamasını ifade eden

sınıf örgütü bilinci vardır ki, o da proletarya partisi (PP)'dir, işçi sınıfı siyasi iktidar mücadelesini bu silahla yapar. Ülkemizde: İşçi sınıfımızın tam karşısını oluşturan komprador burjuvaziye ve onun siyasi iktidar ortağı olan toprak ağalarını tefeci, tüccarları, vurguncu kapkaççıları vb. bu silahla vurur ve etkisiz hale getirir. Bu silah olmadan işçi sınıfımız gerçek kurtuluşa giden yolu açacak olan siyasi iktidar mücadelesini doğru temelde, bilinçli ve örgütlü olarak veremez.

Gelişen ve gelişecek olan işçi hareketinin başarılı olması ve siyasi iktidar mücadelesine kanalize edilmesi için P.P.'nin önderliği şarttır. Sendikal örgütlülük çerçevesini aşmayan mücadele ekonomik-demokratik sınırları aşamaz. O sınırların çemberini kırıp, gelecek güzel günleri yaratma mücadelesine yönelemez. İşçi sınıfımız sendikal örgütlenme dışında esas olan sınıf örgütlenmesi için de örgütlenmelidir. İşçi sınıfımız, sınıf örgütü içinde örgütlenirse, ancak o zaman sendikal örgütlülük sınırını aşabilir, ekonomik-demokratik haklar için mücadele çemberini kırarak gerçek kurtuluşa götürecektir olan siyasi iktidar mücadelesine bilinçle katılabilir.

İşçi sınıfımız, kendilerini kesin kurtuluşa götürmeyecek olan ekonomik mücadele çemberi içinde dönüp durmak istemiyorsa, sınıf örgütü olan proletarya partisi içinde örgütlenmeli, onun ışıklı yolunda yürümelidir. Hangi alanda ve nerede olursa olsun mücadelenin başarısı için örgütlülük şarttır. Bu ister sınıf örgütü, ister sendika örgütü ve isterse başka bir örgüt olsun bu böyledir. Çünkü, örgütsüz kavgaya çok az ürün verir. İşçi sınıfının örgütü yoksa hiçbir şeyi yok demektir. Örgütlü ve bilinçli yönetilen mücadele sonucu elde edilen hakların hem fazla, hem de kalın olması daha kuvvetlidir.

Proletarya, partisine düşen görev nedir? Temsil ettiği sınıfı örgütlemek ve gerçek kurtuluşun yolunu göstermektir. İşçilerin sınıf bilincine varması için onları eğitmektir. İşçilerin gerçek kurtuluşun ilk yolu olan Demokratik Halk Devrimi (DHD) mücadelesine ve devrimden sonra iktidar biçimi olan Demokra-

tik Halk İktidarı (DHI)'na hazırlanmıştır. Enternasyonal proletaryasının dayanışma ve yardımlaşma ruhunu vermektir. Sınıf düşmanı karşısında yalnız bırakmamak, mücadelesine önderlik etmek, sınıf bilinciyle donatmaktır.

Proletarya partisi işçi sınıfının dışından onlara yabancı bir güç değil, bizzat işçi sınıfının en ileri ve en bilinçli unsurları bünyesinde toparlayan bir güçtür. Bu özelliğinden dolayı P.P., işçi sınıfının dışında değil, içindedir. İşçi sınıfının grev çağırısında, belki aynı makina başında, belki yürüyüş eyleminde kol kola, belki de sendikanın herhangi bir yönetim kademesinde...

Proletarya partisi, işçilerin gerek patronlara karşı ve gerekse siyasal iktidara karşı mücadelesine tüm gücüyle katılır. Destekler ve bizzat mücadeleyi kendisi örgütler ve önderlik eder. Bu, sınıf partisi olmasının bir gereğidir.

Bugün işçi sınıfının eylemleri yapılırken ve grev hazırlıkları yapılırken sınıf bilinçli proleterler neler yapmalıdır. Fabrikalarda çalışan sınıf bilinçli proleterler işçilerin haklı temelde gelişen eylemlerinde en önde yer almalı, doğru temelde gelişmesi ve daha da ileriye götürülmesi için çaba sarfetmelidir. Ekonomik ve demokratik talepleri siyasal taleplerle birleştirilmesi ve o yöne kanalize edilmesi için tüm güçleriyle çalışmalıdırlar. İşçi sınıfının ekonomik ve demokratik haklarını gasp eden, vermeyen ve işçileri açlığa, sefalete sürükleyen ve gerçek kurtuluşları önünde engel teşkil eden komprador patronları, toprak ağaları ve onların koruyuculuğunu yapan faşist devletin yüzünü teşhir etmelidir. Bununla işçi sınıfının mücadelesi önünde engel teşkil eden oportünist, revizyonist, reformist ve tasfiyecileri de teşhir ve tecrit etmek için yoğun çaba sarfetmelidir.

Proletarya partisi, bugün gelişen işçi sınıfının eylemleri karşısında, kayıtsız kalamaz, üzerine düşen görevleri yerine getirmek zorundadır. Sınıfın örgütlenmesi, eğitilmesi ve yönlendirilmesi dışarıdan seyretmekle soyut çözüm önerileriyle olmaz; faaliyetlere hem fabrika içlerinden, hem de dışarıdan bizzat katılmakla olabi-

li. Yoğun ajitasyon-propaganda faaliyetleri yürütülmeli, ajitasyon-propaganda grupları oluşturularak başta işçiler olmak üzere kitlelerin olduğu yerlerde işçilerin haklı eylemlerinin propagandası yapılmalı, emekçi kitleler işçi sınıfıyla dayanışma faaliyetine çağrılmalıdır. İskenderun ve Karabük Demir-Çelik Fabrikaları'nda çalışan işçilerin haklı grevini Özal Hükümetinin ertelemesi üzerine, Karabük esnafının iş yerlerini bir süre açmayarak gösterdiği protesto eylemi örnek bir davranıştır. Bu tür eylemlerin yaygınlaştırılması hem emekçi halkımız arasındaki dayanışma ve yardımlaşma duygularını geliştirecek, hem de işçilerin haklarını alması için egemen güçlere bir baskı unsuru teşkil edecektir.

İşçi sınıfı yeni eylem türleriyle mücadeleyi sürdürürken, P.P.'de, işçi sınıfının eylemini desteklemek, yol göstermek ve mücadelenin başarıya ulaşması için yeni mücadele ajitasyon-propaganda yöntemleri geliştirmek zorundadır. Ancak. Bunu yaptığı zaman P.P. sınıfına karşı görevlerini yerine getirebilir, onlarla sıcak bağlar kurabilir ve onları örgütleyebilir. Bu görevlerin aksatılmadan, yapılması için şartlar oldukça elverişlidir.

Tikanma noktasına gelen, toplu sözleşme görüşmelerinin önü açılmazsa bir süre sonra işçiler peşpeşe greve çıkacak. Bu grev mücadelesinde işçilerin başarı kazanması grevlerin bir savaş okulu olması ve taleplerini gerçekleştirmesi için ne yapılmalıdır?

Eğer verilen bir mücadele veya savaş, kazanılmak isteniyorsa, her şeyden önce, beyinde ve yüreklerde kazanılmalıdır. Beyinde ve yürekte kazanılamayan bir mücadele veya savaş, meydanlarda, masa başlarında veya bir başka yerde kazanılamaz. İşçiler de greve çıkmadan önce, grevi kendi beyinlerinde ve yüreklerinde kazanmalıdır. "Grev başladı artık iş bitti" vb. anlayışları yanlış ve tehlikelidir. Kafalardan silinmesi gerekir. Bu tür anlayışlar, yenilginin başlangıcı olabilir. Esas görev ve işin zoru grevden sonra başlıyor. Grev başladıktan sonra "her şey grevin başarısı için" anlayışıyla hareket edilmeli ve tüm imkanlar oraya seferber edilmelidir.

İş yerlerinde başlayan grevler, işçiler tarafından demokratik bir şekilde oluşturulacak "grev yürütme komitesi" tarafından başından sonuna dek yürütülmelidir. Grevin gelişimi için neler yapılacağına, grevin başından sonuna kadar nasıl ve ne biçimde yürüyeceğine bu komite karar vermelidir. Sendika ağalarının ve patron uşaklarının "işçileri satma" girişimleri, ancak böyle önlenmiş olur. Grev süreci içerisinde, grev yürütme komitesi, yapılacak "toplu iş sözleşmesi görüşmeleri"ni başından itibaren izlemeli, denetlemeli ve tüm gelişmeleri işçilere, zamanında ve açıkça anlatmalıdır. Bu genel yaklaşım ortaya konduktan sonra grev yürütme komitesinin görevleri yapacağı işler, bizzat her fabrika veya işletmenin işçilerince, ortak bir şekilde tartışılarak somut duruma göre saptanmalıdır. Her komiteye sunulacak bir reçete yazmak doğru olmaz. Çünkü her yerin kendine özgü sorunu olabilir. Dolayısıyla somut koşullara uygun belirlemek en doğrusudur.

Gerek grev hazırlığı sırasında ve gerekse de grev başladıktan sonra grev kırıcılarına karşı uyanık olunmalıdır. Patronların açıktan veya gizliden satın aldığı veya gönüllü olarak patronlara uşaklık eden satılmış grev kırıcıları vardır. Bir de görülmeyen, içimizdeki grev kırıcıları vardır. Açık düşmana karşı mücadele kolaydır. Karşımızda açıkta duran hedefe ateş etmek zor değildir. Zor ve tehlikeli olan görünmeyen düşmanı etkisiz hale getirmek ve görünmeyen hedefe tam isabetli atışlar yapmaktır.

Görünmeyen grev kırıcıları ve açıktan düşman hesabına grev kırıcılığı yapanlar kimlerdir?

Onlar, içimize girmiş ve bizden gibi gözüken, patronlara ve karşıdevrimci güçlere karşı "sol" görünümü saldırlar yapanlardır.

Onlar, "sol" görünümü karşıdevrimci güçlerdir. Yani modern revizyonistler, troçkistler ve reformistler ve sarı sendika ağalarıdır.

Onlar, bizzat işçiler içinde yer alan ama yapıları gereği gönülsüz, yalpalayan ve kararsız işçilerdir. Bu işçilere karşı kırıcı ve sahte davranılmamalı ve kazanıcı olunmalıdır. Yanlış tavır ve davranışlarından vaz-

geçirilmeye ve kafaları açılmaya çalışılmalıdır. Patronların yedek bir gücü değil, işçilerin dostu haline getirilmelidir.

Onlar, işçilerden yanaymış gibi gözükse ama, gizli patronlara satılanlar, muhbirler ve polis hafiyeleridir. Bu tür kişilere karşı tavizsiz olunmalı, işçiler içinde teşhir ve tecrit edilerek kolundan tutulup atılmalıdırlar. Duruma göre bazıları kazanılabilir, bu tür unsurlar çıktığında yaptıklarından işçilere özür dilemeleri sağlanmalı, bir daha yapmayacağına söz verirse grevci işçiler içine dahil edilmelidir.

Grevin başarılması, işçilerin birlik ve beraberliğinin, kararlı ve gönüllülüğünün yanında, işçi ailelerinin de yardım ve desteği ile mümkündür. Patronlar, nasıl ki, devletin tüm gücünü (maddi, manevi, polis, jandarma vb.) seferber ederek lokavt uygulayarak, sermayenin tüm olanaklarını kullanarak, grev kırıcılığı yaptırarak vb. geniş bir grev karşıtı cephe oluşturarak mücadelede yürütüyorsa, işçiler de, bir grev cephesi oluşturmalıdır. İşçilerin oluşturacağı grev cephesi mümkün olduğunca geniş tutulmalıdır. Grev mücadelesi ancak böyle başarılanabilir.

Sermayenin tüm gücüne karşı işçilerin ve bağlaşıklarının kararlı, inançlı ve gönüllü birleşik gücünü çıkarmalı ve seferber etmeliyiz. Bu da açıkça gösterir ki, grev mücadelesi bile bir sınıf davasıdır, sınıf mücadelesinin bir parçasıdır. Nasıl ki sermaye sınıfı tüm güçleriyle işçi sınıfına karşı bir güç olarak ortaya çıkıyorsa, işçi sınıfı da bir güç olarak sermaye sınıfının karşısına çıkmalıdır. Her fabrikada veya iş kollarında grev safında karşı iki sınıfın güçleri çatışıyor. Bu mücadeleyi, mücadeleye iyi hazırlanan tüm güç ve olanaklarını seferber eden, kararlı inançlı ve gönüllü bir şekilde hareket eden iki güçten birisi kazanacaktır. Demek ki, grev deyip geçmemek gerekiyor. Sınıf savaşımızın bir parçası olarak ele almak, karşımıza güçlü sermayeye sahip, tepeden tırnağa silahlı gücün hizmetinde olduğu bir düşman cephesine karşı savaş verdiğimiz bilinci içinde hareket etmek zorundayız.

Grev karşısında egemen sınıflar

lokavtı bir silah olarak kullanırlar. Sermaye sınıfı o kadar gücüne rağmen bir de lokavt silahını yasal hale getirmesi, işçi sınıfını güçsüz bırakmak içindir. Buna bir de işçilerin grev haklarına getirilen kısıtlamalar ve yasaklamalar eklendi. Zaten eşitsiz olan iki gücün savaşına bunların da eklenmesi, işçi sınıfının tamamen güçsüz ve eli kolu bağlı bırakılmasından başka bir anlam taşımamaktadır. Bu durum bile, devletin anayasasının ve yasalarının bile kimden yana olduğunu açık ve somut göstergesidir. Lokavt kaldırılmalı, her türlü grev yasallaştırılmalıdır.

Grevlere ve işçi sınıfının mücadelesine karşı her türlü ve her renkten barikatın oluşturulmaya çalışıldığı bir ülkede, işçi sınıfını destek güçlerden ve esas olarak da işçi sınıfının öncü örgütü proletarya partisinden yoksun bırakmak ve bunun için çaba sarfetmek, işçi sınıfına yapılan en büyük ihanettir. Bunu kim yaparsa yapsın işçileri, yolu aydınlatıcı meşaleden yoksun bırakmak ve egemen sınıflara hizmet etmek demektir.

Sendikaların "bağımsız" ve "sınıflar üstü" olması düşüncelerini ileri sürenler başta egemen sınıflar ve onların yardakçılarıdır. Böyle bir düşünce bir savsata ve kandırmacadan başka bir şey değildir. Bugün bu düşünceyi egemen sınıflar yasallaştırdı ve sendikaların başka herhangi bir yasal kuruluşla (hatta egemen sınıf partileriyle) bile yardımlaşmasını bile yasal olarak engelledi. Bizat bu, anayasasının temel bir maddesi haline getirildi. "Sendikalar, 13'üncü maddede sayılan genel sınırlamalara aykırı hareket edemeyecekleri gibi; siyasi amaç güdemezler, siyasi faaliyette bulunamazlar, siyasi partilerden destek göremezler ve onlara destek olamazlar; derneklerle, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve vakıflarla bu amaçlarla ortak hareket edemezler." (Anayasa Madde 52) Görüleceği gibi sermaye sınıfına her şey serbest ama işçilere ve sendikalarına her şey yasak...

Ülkemizde, proletaryayı kurtuluşu götüreceği sınıf partisi, yani proletarya partisi, zaten yasal değil. Dolayısıyla sendikaların P.P.'le ilişkisi içinde olmasına yasal açıdan im-

kan yoktur. Ancak işçi sınıfı ve sendikalar önündeki bu yasal engeller kaldırılmalıdır. Bunun tam aksine sendikalar P.P. ile yakın ilişki kurmalı ve onun siyasi yol göstericiliği altında çalışmalıdır, yasal olarak engellenmesi buna engel değildir; olmamalıdır.

Genel Grev Üzerine

İşçi eylemlerinin yayılmasıyla birlikte "genel grev" tartışmaları da yoğunlaşmaya başladı. Hep böyle olur zaten. İşçi eylemleri kitlesel bir şekilde yayılma eğilimi göstermeye başladığı zaman, genel grev çağrıları da yapılır. Hatırlanacağı gibi 1980 öncesi genel grev çağrıları yoğun bir şekilde yapılmış, ancak genel grev bir türlü gerçekleşmemiştir.

Genel grev, işçi sınıfının tek tek fabrikalarda veya işkolunda değil, tüm fabrikalarda ve işkollarında aynı anda iş bırakma eylemidir. İşçi sınıfının önemli ve etkili bir mücadele silahıdır. Bu bir genel ayaklanma değildir.

Geçmişten beri olduğu gibi bugün de, ülkemizde genel grev bir hak olarak kazanılmış değildir. Yasal olarak, engellenmiştir. "Siyasi amaçlı grev, genel grev ve dayanışma grevi kanun dışı grevdir." denecek yasaklanmıştır. Oysa bunlar işçilerin, gerektiğinde uygulanması için bir hakkın olması gerekir. Bu hak işçi sınıfına egemen güçler tarafından kesinlikle bahşedilmez. İşçi sınıfı ancak mücadeleyle, bileğinin gücüyle kazanabilir. Kazanması gerekir.

Başlayıp aralıksız devam eden işçi eylemleri, ülkede, adeta, ilan edilmiş genel bir grev havası yansıtmaktadır. Hemen her iş kolu bünyesinde bulunan iş yerlerinde işçiler pasif bir direniş içindedir. Genel bir grev için nedenler fazlasıyla mevcuttur. İşçi sınıfının ekonomik ve demokratik hakları gaspedilmiş, her konuda yasal sınırlamalar getirilmiştir. Gaspedilen hakların geri alınması sınırlamaların kaldırılması ve yeni ekonomik ve demokratik haklar

kazanmak için genel bir grev artık zorunlu hale gelmiştir. Tek tek grev mücadeleleriyle bunları kazanmanın olanağı yoktur. Tek tek eylemler siyasal iktidarı da o kadar fazla sıkıştırmamaktadır. İşçi sınıfı bir bütün olarak gücünü göstermeye hazırlanmalıdır.

İşçi eylemleri yaygınlık göstermeye başladığı, işçilerin kararlıca eylemlerine devam ettiği ortaya çıktığı an, sermaye sınıfının paçası tutuşacak, eylemleri sona erdirmek için her türlü güçlerini kullanacaklardır. İlk başlarda aldırılmaz gözükcekler, ancak işçilerin kararlılığını görünce sanki yeni uyanmışcasına pişkin tavırlara gireceklerdir. Bol demeçlerle, boş vaatlerle işçileri eylemlerinden vazgeçirmeye ve toplu sözleşmeleri işçiler aleyhine sonuçlandırma-ya çalışacaklardır. Tabii ki bu arada, işçi "dostu"(!) gözükmeyi de elden bırakmayacaklardır.

Sarı sendika ağaları da sermaye sınıfından pek farklı davranmayacaklar. Bir yandan işçileri satmanın hesabını yaparken, diğer yandan da işçileri "sükûnete" davet edip eylemlerinden vazgeçirmek isteyeceklerdir. Eğer bunu açıktan yapmazlarsa, ki öyle, gözüküyorlar, bilinki işçilerin kendilerini dinlemeyeceğini ve kendilerini de tepeleyip geçeceğini bildikleri içindir. Diğer bir neden de önümüzdeki dönemde genel kurullar yapılacağı içindir.

Sarı sendika ağaları aslında işçilerin, kendi iradeleri dışında herhangi bir eylem yapmasını kesinlikle istemiyor. Onlar işçilerin genel grev yapmalarına da karşıdır. Bırakalım yasa dışı sayılan bir eylem yapmayı, yasal bir eylem yaparken bile dizleri titiyor. Ona bile en son çare olarak başvuruyorlar. Bunun bilincinde olan sınıf bilinçli proleterler genel grev hazırlıklarını sendika ağaları dışında yapmalı, ancak sendika yönetimleri de zorlamalıdır. İşçiler, sendika ağalarının kendiliklerinden harekete geçmelerini beklerlerse daha çok beklerler.

Bugün yaygın olarak süren eylemler, işçiler açısından genel grev hazırlığının bir parçası olarak ele alınmalı ve genel grevin ufak bir provası olmalıdır. Eylemlerden çıkarılacak ders ve tecrübelerle genel greve daha iyi bir şekilde hazırlanmalıdır.

Türkiye'nin değişik yörelerinde, değişik iş yerlerinde devam eden eylemler içinde yer alan işçiler, kendi aralarında dayanışma hareketlerine girmeli, bunu iradi, bilinçli ve örgütlü bir harekete dönüştürmek için çaba sarfetmelidir. Bunda sınıf bilinçli proleterlere önemli görevler düşmektedir. Bizzat bu çabanın başında yer almalıdırlar.

Genel grev olması halinde kazanılacak haklar yine işçi sınıfını sömürüden, baskıdan, sefil yaşamdan kurtarmış olmayacaktır. Bu düzen sınırları içinde elde edilecek haklar ancak işçilerin yaşam koşullarını biraz iyileştirebilirse de, peşinden yapılacak işçi aleyhine yeni düzenlemelerle (zamlar, yasal kısıtlamalar vb.) o da kaybolup gidecek ve eskiye dönüş olabilecektir. İşçi sınıfımız bunun bilincinde olmalıdır. Aksi halde, "genel grev yaparız, herşeyi hallederiz" anlayışı gelişir ki, onun sonu da hüsrana olur.

Tek tek fabrikalarda çalışan işçiler öncelikle kendi fabrikalarında birliği ve dayanışmayı, sağlamalı ve bir "Fabrika genel grev komitesi" kurmalıdırlar. Bu komiteye işçi sınıfının haklarını savunan ve sonuna kadar kararlı bir şekilde savunacak olan işçiler ve sendikacılar seçilmelidir. Bu arada başka fabrikalarda çalışan işçilerle ilişki kurulmalı, genel grev sorunu tartışılmalı, genel grevin amaç ve hedefleri tespit edilerek o doğrultuda genel grev hazırlıkları tamamlanmaya çalışılmalıdır. Sonuçta "Genel Grev Komitesi" kurularak son hazırlıklara girilmelidir. Tüm hazırlıklar yapıldıktan, gerekli örgütlülük sağlandıktan ve zamanı iyi ayarladıktan sonra genel greve başlanmalıdır.

İşçi eylemler ilan edilmemiş genel bir grev havası yaratırken bunu örgütlü ve iradi bir hareketle genel greve dönüştürmeye çalışmak en doğrusudur. Ancak bilinçli ve örgütlü bir hale sokmadan genel grev ilan etmek doğru değildir. Daha başından yenilmeye mahkumdur. Genel grev olması halinde yasa dışı olacağından sonuçları daha da kötü olacaktır. Genel grevin yenilgiye uğraması halinde bile işçi sınıfımız çok şeyler kazancaktır. Ancak başarılı olması için olanaklar varken ve esas olarak bunun için çaba sarfetmek gerekirken,

yapmamak aptallık olur. Bile bile yenilgiyi baştan kabul etmek anlamına gelir.

Sınıf bilinçli proleterlerin ve işçi sınıfımızın önümüzdeki süreçteki görevlerine dair

Dergimizin Nisan 89 sayısında baş yazıda "yerel seçimlerden sonra, seçim sonuçlarına bağlı olarak egemen sınıfların gündeminde somut olarak 'erken genel seçim' ve "Cumhurbaşkanlığı seçimi" olacağı benziyor demistik. Bu tespitimiz egemen sınıflar açısından doğrulandı. Onlar mücadele gündemlerinin esasını bu iki temel üzerine oturtular. İşçi sınıfımızı ve tüm emekçi halkımızı ise bu eksen etrafında oyalama ve kendi çıkar dalaşlarına alet etme uğraşı vereceklerdir. Egemen sınıf partisi liderlerinin ve yetkili kurullarının, işçilerden ve emekçi halktan yana gözükene demeçlerine kanılmamalıdır.

Yine dergimizin aynı başyazısı içinde ve yukarıdaki cümlelerin devamı olarak "proletaryanın ve ezilen yığınların gündeminde ise, mücadelelenin daha da yükseltilmesi ve geliştirilmesi olacaktır" demistik. Bu tespitimiz de doğru ve yerindedir. Ancak mücadelenin içeriği ve hedeflerinin neler olduğu o yazımızda açık olarak ortaya konamamıştı. Bu görevi bu özel sayımızda yerine getirmeye çalışacağız. Enternasyonalist proletaryanın mücadele ve dayanışma günü olan 1 MAYIS'la birlikte bu görevimizi yerine getirmenin daha anlamlı ve daha doğru olacağı inancındayız.

Dergimizin Nisan 89 sayısında işçi sınıfımıza düşen görevleri kısaca ve öz olarak belirtmiştik. Yararlı olacağı düşüncesiyle aynısını buraya almayı uygun buluyoruz. "İşçi sınıfımızın güzel günleri kendi güçlü kollarıyla yaratması için önemli sınavlar bekliyor. Bu sınavı başarılı bir

biçimde verebilmesi için iki cephe-
de birden hem uyanık olmalı ve hem
de iki cephede savaş vermelidir.

“Birincisi; egemen güçlerin bir
kanadını oluşturan patronlara kar-
şı savaşılmalıdır. Ki bunlar aynı za-
manda sınıf düşmanıdır. Her işye-
rinde işçilerin patronlarına karşı ve-
receği ekonomik-demokratik haklar
için mücadele dahi olsa sınıf sava-
şımızın bir parçasıdır. Ancak ken-
disi değildir. Mevcut haklarını ko-
rumalı, gaspedilen haklarını geri al-
mak ve yeni haklar kazanmak için
bir bütün olarak mücadele etmek
zorundadır. Mücadeleyi salt kendi
patronuyla sınırlamak pek bir şey
kazandırmaz, bu doğru da olmaz.
Bu mücadeleyi verirken kendi mü-
cadele silahlarını kullanmalıdır.”

“İkincisi; satılmış patron uşağı
sendika ağalarının emekçilerin alın
terini kendi çıkarları için patronlara
pazarlık konusu yapmalarına karşı
uyanık olunmalı ve mücadele
edilmelidir. Toplu sözleşme pazar-
lıkları sürekli denetlenmeli, orada iş-
çilerin haklarını tutarlı bir şekilde
savunacak temsilciler gönderilmeli,
sendika yönetimlerine işçilerin ger-
çek haklarını savunan ve onun mü-
cadelesini verecek olan yöneticiler
seçilmelidir. Aksi takdirde kendi
alın terini başkalarının çıkarı için
pazarlık edilmekten kurtaramaz.
Kendi emeğine kendi sahip çıkmalı,
kendi temsilcilerini ve yöneticilerini
seçmelidir.”

Evet, bir önceki sayımızda işçile-
re düşen görevlere ilişkin söyledik-
lerimiz bunlardı. Bunlar bugün de
geçerlidir. Ancak, sınıf bilinçli pro-
leterlere ve işçi sınıfımıza düşen gö-
revleri daha da genişletmek istiyor-
uz.

İşçi sınıfımızın kısa vadeli ve so-
mut görevleri arasında, toplu sözleş-
me görüşmeleri karşısında olması
gereken tavır, grev hazırlıkları ve
greve çıktıktan sonra düşen görev-
leri sayabiliriz.

Bu görevlerin neler olduğunu ve
nasıl yerine getirilmesi gerektiğini
yazımızın önceki bölümlerinde an-
latmaya çalışmıştık. Şimdi de baş-
ka görevlerine değinmek istiyoruz.

İşçi sınıfımız, geleceğe güvenle
bakması ve gelecek güzel günleri ya-
ratması için ekonomik, demokratik
ve siyasi cephelerde savaş vermek

zorundadır. Siyasi hedefler doğrul-
tusundaki mücadele, tüm mücade-
lenin merkezinde olmalıdır. Ekono-
mik ve demokratik mücadele siyasi
mücadeleye, yani siyasal iktidarı ele
geçirmek için Demokratik Halk
Devrimi mücadelesine bağlı bir şe-
kilde geliştirilmeli ve yükseltilmeli-
dir. Çünkü salt ekonomik ve de-
mokratik mücadele proletaryanın ve
tüm emekçi halkımızın kurtuluşunu
sağlayamaz. Bu perspektif doğrul-
tusunda ve proletarya partisinin yol
göstericiliği altında mücadeleye gi-
rişilmeli ve P.P.'ne uzaklaşma yeri-
ne yakınlaşmalıdır. Bu temelde:

İşçi sınıfımız, tüm halkımızın de-
mokratik hak ve özgürlüklerini gas-
peden faşist 82 Anayasasının deği-
ştirilmesi ve özel olarak işçilerin hak-
larını gaspeden, onları engelleyen ve
yasaklayan, başta, yasaların teme-
lini teşkil eden Anayasanın ilgili
maddelerinin kaldırılması ve işçile-
rin lehine olacak şekilde düzeltilmesi
için mücadele yürütmelidir.

İşçi sınıfımız yaşam koşullarının
iyileştirilmesi ve çalışma şartlarının
düzeltilmesi için mücadele yürütme-
lidir.

İşçi sınıfımız, lokavtın bazı iş yer-
lerinde grev yasaklarının ve kısıtla-
malarının kaldırılması, genel grev,
siyasi amaçlı grev ve dayanışma gre-
vinin bir hak olarak yasallaşması
için mücadele yürütmelidir.

İşçi sınıfımız sendikal hak ve öz-
gürlüklerinin kazanılması, bu alan-
daki yasaklama ve kısıtlamaların
kaldırılması, sendikaların başına çö-
reklenmiş sarı sendikacıların yöne-
timden uzaklaştırılıp yerlerine dev-
rimci ve demokrat nitelikli işçilerin
getirilmesi, işçi sınıfının devrimci te-
meldeki birliğinin sağlanması için
mücadele yürütmelidir.

İşçi sınıfımız ve özellikle eski
DİSK üyesi işçiler, DİSK'in açılması
ve işçilerin alın teriyle kazanılan mal
varlığının derhal iade edilmesi için
mücadele yürütmelidir.

İşçi sınıfımız, vergi adaletsizliği-
ne ve “zorunlu tasarruf kesintisi”
adı altında yapılan, ancak işçilerden
zorla haraç kesmeden başka bir an-
lam ifade etmeyen uygulama, mem-
mur ve esnaflara uygulanan peşin
vergi sistemine karşı mücadele yür-
tülmelidir.

İşçi sınıfımız, ülkemizde applica-

nan baskı ve işkencelere, katliamlara
yönelik sindirme ve yok etme po-
litika ve uygulamalarına karşı ve
Kürt ulusunun kendi kaderini tayin
hakkı için mücadele yürütmelidir.
İşçi sınıfımız, toplumun diğer ezilen
kesimlerinin, öğrenci gençliğin, me-
murların, köylülerin, aydınların es-
naf ve sanatkarların, verdiği müca-
deleye kayıtsız kalmamalı, onu des-
teklemeli ve onlarla dayanışma içi-
ne girmelidir.

İşçi sınıfımız; dağlardan gelen se-
se kulak vermeli, o sesi kendi sesiyle
birleştirerek daha da gürleşmesi
için mücadele etmeli, o sesleri boğ-
mak için Türk egemen sınıflarını ve
onların, koruyuculuğunu yapan gü-
venlik güçlerinin giriştiği operasyon-
lara ve katliamlarına sessiz kalma-
malı, mücadele yürütmelidir. Bu iş-
çisi sınıfımızın ülkemize yönelik en baş-
ta gelen görevleri arasındadır.

İşçi sınıfımız, emperyalistlerin
sahte barış çıkırtkanlıklarına kan-
madan, silahlanmalarına ve savaş
hazırlıklarına karşı mücadele yürüt-
meli, olası bir emperyalist savaşa
karşı da hazırlanmalıdır.

İşçi sınıfımız, enternasyonalist bir
sınıf olma özelliğini, dünyanın diğer
tüm ülkelerinde verilen sosyal ve
ulusal kurtuluş mücadelelerini din,
dil ve ırk ayrımı yapmadan destek-
lemeli ve sınıfsal dayanışma örnek-
leri vererek göstermelidir.

İşte sınıf olarak işçi sınıfımızın şa-
nına yaraşan budur. Yukarıda kısaca
özetlemeye çalıştığımız temelde
mücadele yürütmek enternasyonal
proletaryanın vazgeçilmez görevi ol-
duğu gibi kendisini kurtuluşa götür-
menin ve kendi kurtuluşunu garanti-
ye almanın vazgeçilmez bir şartı-
dır. Aksi halde kurtuluş mümkün
değildir. □

- Devrimci-demokrat işçiler sen-
dika yönetimine!

- İşçiler el ele GENEL GREVE!

- Dipçik zoruyla gaspedilen ve
zorla engellenen demokratik hak ve
özgürlükleri almak, geleceğin mut-
lu ve güzel günlerini yaratmak için
İLERİ!..

- Yaşasın bağımsızlık, demokra-
si ve sosyalizm mücadelemiz!..

- Kahrolsun emperyalizm, feoda-
lizm, faşizm!

Dört Fidanımızın Alçakça Katliamı ve Yarattılan Karanlık Tablo

Celal PEDÜK

ISMAİL HAKKI ADALI, REHA ŞEN, FEVZİ YALÇIN VE KEMAL SOĞUKPINAR adlı devrimciler, İçişleri eski Bakanı Mustafa Kalemli'nin emriyle, MİT'in 7 Ekim 1988'de İstanbul Tuzla'da kurduğu pusuda katledildiler.

Bu katliam hakim sınıfların sözcüleri tarafından savunulurken, boyalı ve faşist basın tarafından da Marksist-Leninist ve devrimci örgütlere karşı bir güvensizlik yayma kampanyasına dönüştürülmek isteniyordu.

Bakan Kalemli'nin, katliamı "meşru" gösterme gerekçeleri bir hayli ilginçti. Kalemli, katliamın hemen ardından basına "vurulanlar Kırşehir cezaevinden firar edenlerdir" açıklamasını yapıyordu; yani, firariler vurulabilirdi. Bunda şaşılacak bir şey yoktu. Fakat, gözaltına alınan insanlara işkence yapmakla ünlenmiş İstanbul Emniyet Müdürü Hamdi Ardalı'nın ise başka gerekçeleri vardı: "Bunlar teröristti... Garnizon basacaklardı... Emniyet Müdürlüğünü basacaklardı." Bu yüzden "dörtörtlük bir operasyondur, 'vur emri'ni ben verdim" diyerek katliamı savunuyordu.

Ne var ki, olayın perde arkası deşildikçe yalanlar ve savunma biçimleri de değişiyordu.

Katliamla ilgili TBMM'de SHP milletvekilleri tarafından verilen soru önergesi M.Kalemli tarafından "öldürülenler için yurtdışında bildiri dağıtan TKP/ML (aşlında, o, bunu TKP diye ifade etmiştir) kendi elemanları olduğunu yazmıştır. Polisimize karşı bunları mı savunuyorsunuz? Yapmayın, ayıptır" diye cevaplamıştır. Böylece, katliamla ilgili yargılamanın sürdüğü bir sırada

katliamı gerçekleştirenlere tam destek veriyor, yeni katliam emirlerini yüksek sesle ilan ediyordu.

Mahkeme salonu polislin gövde gösterisi yaptığı, aileleri ve avukatları tehdit ettiği terör alanına dönüştürüldü. Boyalı basın katliamın tepedeki sorumlularıyla, "vur emri"ni verenlerle ilgilenmiyordu. MİT'in yönlendirmesiyle ortaya başka sorular atıyordu. Bunlar, "işin içinde beşinci kişinin olduğu", "ticaret, kaçakçılık... işleri"ydi.

İşte tam da böyle bir zamanda, saflarında onurunu ve kişiliğini satmış pişmanları barındıran, faşizmin sözcülüğünü yapan CIA'nın finanse ettiği "YENİ FORUM" dergisi devreye giriyor, M-L ve devrimci örgütler hakkında güvensizlik yaymak amacıyla şaibelerle dolu bir yazı dizisi başlatıyordu. Bu yazı dizisinde: "Dev-Sol İstanbul'da Ankara'da tamamen abluka altındadır... TIKKO'nun Doğu Anadolu'da konserve edilmiş elemanları vardır, bunları İstanbul'a sevk edilmektedir... Bu örgütlerin özellikle İstanbul'da imkan ve cesaret bulmasına engel olmak zorunluluğu vardır." denilerek Tuzla katliamı ile ilgili şu saptama yapılıyor. "Tuzla operasyonu TIKKO'yu uyandırmış ve merkez komite ya da İstanbul Komitesi'nde devlet istihbaratına çalışanlar olduğunu örgüt üyeleri anlamıştır. Bu nedenle örgütün tepelerindekiler arasında alınan tüm kararların polise sızacağı düşünüldüğünden eylemler artık merkezi değil yerel ve bağımsız olabilecektir (...) devlet en kısa zamanda örgütleri ve eylemleri bloke edip bastırmalıdır" (abc)¹ Yeni Forum'un Mustafa Curnaz ve Engin Kaya ajan-provokatörlerinin açığa çıkma-

dan önce yazdıkları bunlar...

MİT tarafından satın alınarak TKP/ML saflarına sızması sağlanan M.Curnaz'ın "2000'e Doğru" dergisinde yaptığı basın açıklamasıyla, Yeni Forum'un "solo"suna her renkten boyalı basın ile sosyalizmi buldukları zeminin rengine uydurmayı ona bu kalemin özelliği kazandırmayı iş edinmiş "sosyalist(!)"lerin çok sesli "koro"suna da katıldı.

Yeni Forum'un devrimci örgütlerin saflarında güvensizlik yaymak, ajan provokatörlerin buldukları mevkileri gizleyip, yönetici organları şaibe altına sokarak ulaşılamamış örgütlü kadroların paniğe kapılmasını sağlamaya yönelik MİT çıkışlı yayınları aynı zamanda bu örgütlerin "BLOKE EDİLMESİ, BASTIRILMASI" için gerekli görülen devlet terörüne kamuoyunu hazırlama-yı da amaçlıyordu.

Devrimci örgütler hakkında güvensizlik yaymak ve onları bir başka yolla tasfiye etmek heveskarları da, dört devrimcinin katline "emeği" ve "rolü" olan beşinci kişiyi kendi amaçları doğrultusunda kullanmakta tereddüt etmediler. Bu 'koro'dan D.Perinçek faaliyetine "MİT arşivine de girmiş bilgileri halktan saklamanın ...bir anlamı yok"² diyerek, "demokratik" bir muhteva yükleyerek başladı. Devrimci örgütler için gerekli ve ihmal edilemez bir görevi; "örgütler içindeki provokasyon(!)larda rol alan pek çok kişiyi saptamak"³ işini gerçekleştirdiklerini ilan eden D.Perinçek, bunu teorik(!) izahına basamak yapıyordu. D.Perinçek "bir yandan komlocu örgütlenme anlayışları öte yandan 1980'lerde solda esen liberal cereyan, polis tertiplerine karşı

güvenceleri ve uyanıklığı tahrip etti"⁴ belirlemesinde bulunuyor, illegal örgütlenme anlayışlarını "komplocu" olarak mahkum etmeye "devrimci" bir görüntü vermek için "1980'lerde sol da esen liberal cereyan"lara çatmak "uyanıklığı"-nı da gösteriyordu. Yine, D.Perinçek, genel olarak Türkiye devrimci-demokratik hareketinin yakın tarihinin aydınlık sayfalarında hiç az olmayan "komploculuk" ile "halk düşmanlığı" arasındaki geçiş örneklerini bırakarak Rusya edebiyatından örnekleme "uyanıklığını" gösteriyor. Dostoyevski'nin "ECİNNİLER" romanına gönderme yaparak şunları söylüyor: "Devlet terörü, devrimcileri haklı olarak devlete güvenmeyen uzun süreli mücadele anlayışlarına zorlar. Ne var ki, zorbalığın ortadan kaldıramayacağı bir emekçi örgütlenmesi perspektifinin, Verkovenski'nin beynindeki şeytani kıvrımlarda komplocu tekniklere indirgenmesi tehlikesi de unutulmalıdır."

"Uzun süreli mücadelenin iki basit formülü vardır: Birincisi, yasal olanakları sonuna kadar değerlendirmek, devrimcileri yasal mücadele platformlarında yetiştirmek ve sınamak. İkincisi, emekçi kitlelerle birleşmek. Bir komplo örgütü, ne kadar harika tekniklerle ve hinoğlunun zekasıyla inşa edilse de, zorbalığa dayanamayacaktır."⁵ İşte D.P'nin açıklamalarındaki "olağanüstü" birleştirme ve bağlantı kurma yeteneği(!) "Komplocu örgütlenme anlayışları" nı, "sol içinde saptanan birçok provokatörle" birleştirin nereye varacaksınız?. D.Perinçek'in iki basit formülüne(!)

Demek oluyor ki, bilgileri "MIT" in arşivine girdiği için değil, devrimci örgütleri teşhir etmek, onların provokatörlerle içiçe, komplocu örgütler olduğunu göstermek için açıklıyor. Amaç, bu örgütlere karşı güvensizlik geliştirerek onları tasfiye etmeye çalışmaktır. D.Perinçek'in bu doğrultudaki yayınlarıyla Yeni Forum'un yazı dizisinin içeriğinin çakışması tesadüf değil, D.P'nin pragmatik, fırsatçı mantığının doğal sonucudur.

D.Perinçek, aktardığımız ve değerlendirdiğimiz "başyazı"sını bir başka açıklama ile payandalamaya

çalışıyor. D.Perinçek'in "TKP/ML Genel Sekreteri" diye tanıttığı Sefa Kaçmaz, "geçmişte yapılanlardan acı duyan", "bir sosyalist" olarak "mezhep türü yapılanmalara karşı çıkıyor... Sosyalist Parti'yi önemli bir silah olarak görüyor... TKP/ML saflarındaki devrimcileri de imancı olarak değerlendiriyor"⁶ Böylece D.P'nin komplocu örgütlenmeler kavramıyla birleşiyor.

D.Perinçek eline geçirmiş olduğu fırsatı bir ganimet olarak değerlendirmesini, ve bunu pazarlık aracı olarak kullanmasını iyi biliyor. Bütün devrimci güçlere yasala çıkmaları için çağrıda bulunurken, babacan tavrı ile devlete akıl vermeyi de ihmal etmiyor. Devlete "böyle terör uygularsanız size güven duymaz... benim bütün çabalarım boşa gider" demeye getiriyor. MİT'in gerçekleştirmiş olduğu Tuzla katliamını, devrimci örgütleri ve eylemlerini "komplocu" olarak teşhir etmenin aracı, devlet ile kendi yasal sınırlarını genişletme pazarlığının nesnesi kılıyor. Şöyle diyor: "Bizim istediğimiz, güvenlik, huzur ve barış içinde, devlet teröründen korkmadan yaşanabilir bir Türkiye'dir.", "korkusuz yaşayabilmek için hükümetiyle, muhalefetiyle, sağcısı ve solcusuyla elbirliği yapılamaz mı?" (abç)⁷

"Hükümetiyle, muhalefetiyle, sağcısı ve solcusuyla elbirliği" düşünceleri kuran, "barış" çağrılarını yayınlayan D.Perinçek, "birlik" sloganıyla özlemlerine cevap vermek istediği geniş bir yığın varlığını görüyor bu "güçler"e "devrimciyiz(!) birlik istiyoruz, kapılarımızı sizlere açıktır gelin, sol örgütler içinde provokatörler var, sizi onlardan ancak ben korurum, gelin bana korunun" diyor. Fakat, tam işleri yoluna koymuş, "komploculuk" ile "halk düşmanlığı" arasındaki köprüyü Rusya edebiyatından verdiği örneklerle kurmuşken bazıları oyunbozanlık ediyor. "Birlik" ve "barış" üretme merkezi D.Perinçek cephesinde çatlak sesler yükseliyor! 12 Eylül'ün sağanak terör yağışından kaçarak altına sığındıkları "SAÇAK" çöküyor; ne için "birlik", kim ile "barış" açığa çıkıyor. Saçak Dergisi'nden ayrılan bir grup tarafından

çıkarılan "Sosyalist Birlik" dergisi hiç de sır olmayan gerçekleri ifşa etmeye başlıyor, bize aktarmak düşünüyor:

"(TKP) 1978 Ocağındaki kuruluşundan itibaren, Türkiye devletini ve orduyu dış tehdite karşı korumak ve güçlendirme çizgisini benimsemiş ve uygulamıştır... Bunun yüzlerce kanıtı vardır. Bugün gerçek bir devrimci, gerçek bir halkçı Türkiye devletinin yaşamasından yanadır. Hatta tarih, bugün devrimcilerin omuzlarına, devleti yaşatmak için en önde savaşmak sorumluluğunu yüklemiştir. ... Partimiz ise Sovyet Sosyal emperyalizmine karşı Türkiye devletini ve ordusunu savunuyor."

"Oysa TKP, orduyu güçlendirmeyi merkezi bir görev olarak benimsemiştir. Dikkat çekeriz: TKP bu konuda susmuş değildir. Ordunun güçlendirilmesini herhangi bir görev olarak benimsemiş değildir. Merkezi bir görev olarak benimsemiş, bunu bütün önemli belgelerinde vurgulamış; 1. Genel Kongre'de tespit ettiği 10 maddelik siyasetlerinde birinci madde olarak kararlaştırılmıştır. Yani milli savunmanın güçlendirilmesine birinci önemi vermişti. Bu tutumu olan ikinci bir parti yoktur."

"...Partimiz, orduyu parçalamak bir yana, orduyu düşman ilan edenlerin adreslerini göstermiştir."

"Bugün Türkiye'nin NATO'dan ayrılması için kampanya yürütenler, ülkemizin bağımsızlığına hizmet etmiyorlar."

"Partimizin ayrılıkçılığa ve bölücülüğe karşı kararlı tutumu, doğu bölgesindeki çeşitli illerimizin vali, emniyet müdürü ve sıkıyönetim komutanlarımızca da kabul ve ifade edilmiştir. Mahkememizden kendilerinin tanık olarak dinlenmesini talep edeceğiz."

"Yine aynı doğrultuda 'Bilinmeyen Sol' dizisinde sahte solcu terör çetelerinin halkı hedef alan cinayetlerini aydınlattığımızı ... devletin teröre karşı mücadelede Aydınlik'tan yararlandığını söylüyoruz... Bu noktada Yeni Forum dergisini tanıklığa çağırıyoruz."⁸

Bütün bunlardan sonra, D.Perinçek'in "bir komplo örgütü, ne kadar harika tekniklerle ve hinoğlunun

zekasıyla inşa edilse de, zorbalığa dayanamayacaktır” ibaresindeki “zorbalık” ve “komplocu” kavramlarının ne anlamı olabilir? Zorbalığa karşı mücadeleyi bir kenara bırakıp, onun karşısında el-pençe divan duran, ona karşı mücadele edenleri de teşhire yönelen birinin komploculuğundan daha ala komploculuk olabilir mi?

Zorbalığa karşı mücadele edenler zorbalardan katledilebilirler, başarısızlığa uğratılabilirler. Ama onlar, onurlu bir karşı koyuşun geleneğini yaratanlar olacaktır. Ve gelecek bu gelenek üzerinde yükselip, ilerlerken onları yaşatacaktır. Onlar, korku dağlarını aşmakla sınıf mücadelesinin ilerlemesine, emekçi yığınların kurtuluşuna ve geleceğin insanlık çağına paha biçilmez değerler katıyorlar. Onlar bu değerlerde yaşarken, zorbalık da bu değerler içinde boğulacaktır. İşte onlardaki cevher burada gizlidir. Bu cevher işçi sınıfının, emekçi yığınların ve onların öncülerini eğiterek yolunu aydınlatacaktır; asılan da budur.

D.Perinçek’in saldırıp, karalamaya çalıştığı değerler de bu değerlerdir.

D.Perinçek’in, bu değerler uğruna ölen dört devrim şehidinin cansız bedenlerine basarak yükselmek istediği yer karşımızdadır.

“Türkiye devletini ve orduyu korma ve güçlendirme çizgisi...”’ni, “Devleti yaşatmak için en önde savaşmak sorumluluğu...”’nu,

“Orduyu düşman ilan edenlerin adreslerini göstermek (görevi)...”’ni,

“Ayrılkılığa ve bölücülüğe karşı kararlı... sıkıyönetim komutanlarıncada da kabul ve ifade edilmiş...”’ mücadelesini,

“Sahte solcu terör çeteleri(!)nin cinayetlerini aydınlatma...” işini en iyi şekilde yerine getirebilecekleri yasal zeminin kendilerine sunulmasını gerçekleştirmektedir.

Bu platform herhangi bir örgütün devrimci sıfatını terketmeksizin D.Perinçek ile buluşmasının mümkün olmadığı, olamayacağı bir noktayı ilan eder. Ve devrimci örgütlerin “barış” ve “birlik” adına çağırıldığı yasal zemin buradan başlamakta.

D.Perinçek’in devrimci hareketin bütün hata ve zaafının kaynağı

olarak göstermeye çalıştığı illegal örgütlenme ve mücadele perspektifi hakkında ileri sürdüğü tezlere, devrimci sorumluluğumuzun gerektirdiği cevabı geçerken verelim:

Türkiye devrimci hareketinin başlıca hata ve zaafının kaynağı, DP’nin dağarcığında “komploculuk” olarak yer eden illegal örgütlenme değildir. Tam tersinden ele alarak, başlıca hata ve zaafının kaynağı illegal örgütlenmenin gereklerini yeterince yerine getirememesini göstereceğiz: Binlerce değil, yüzbinlerce kitle potansiyelinin harcanıp, kullanılamaz duruma gelmesinin suçu legal ve yarı-legal örgütlenmelerin esas alınarak illegal örgütlenmenin gereklerinin ihmal edilmiş olmasında aranmalıdır.

Yasal örgütlenmeler illegal örgütlenmelere tabi kılınmak yerine tam tersi olmuştur. Birinci olarak örgütlenme illegal esaslar üzerinde ve iktisadi hayatın üretildiği, kitlelerin zorunlu olarak birleştiği ve dağıtılmasının mümkün olmadığı alanlarda geliştirilmedi. Üretimden kopuk örgütlenmelere gidildi. Mahalle, kahve, ya da okullardaki, işyerlerindeki insanlar tek tek kendi yarattıkları legal birleşme alanlarına çekildi. Bu alanlar kapatılıp, ortadan kaldırılınca da buralara çekilen güçlerin örgütlülükleri korunamadı. Anında, diğer araçlar devreye sokularak (-ki bunun zemini yaratılamamıştı.) buralardaki güçler birleşik bir direniş gücü haline dönüştürülemedi. Sağlıklı ve illegal esaslara bağlı bir zemin üzerinde örgütlenememenin ve kendiliğinden gidişi bu zemine bağlayarak yönlendiremenin doğal sonucu, karşı devrimin güçlü saldırısı karşısında bir güç oluşturmamak ve tutunamamak oldu. İkinci olarak devrimci hareketin birçok örgütüne ‘kadro’ kaynaklığı eden, iktisadi hayatın üretiminden kopuk öğrenci gençlik hareketi, aynı zamanda ‘kadro’ların büyük çoğunluğunu öğüten değirmen görevi görmüştür. Devrimci örgütler, öğrenci gençlik hareketi içinden çıkan kadrolara ağırlıklı olarak iktisadi hayatın üretildiği alanlara aktarmak ve oralandaki zemini kurup sağlamlaştırmak yerine tam tersini yapmışlardır. İdeoloji ve politikanın sorunları iktisadi hayatı üreten kitlelere ta-

şınıp, onların sorunlarıyla ve onlarla birleştirilecek tarzda hareket edilmemiştir. “Şu dernek bizim, şu kadar üyesi var”larla övünç duyularak sözü edilen ve hiç şüphesiz devrimci mücadelede büyük öneme sahip olan yasal kitle örgütlerine olması gereken farklı işlevler yüklenmiştir. Bu kuruluşlar gerçek işlevlerinin dışına çıkarılarak, devrimci örgütlerin kadrolarının ve taraftarlarının birleşme ve ihtiyaçlarını buradan karşılama noktalarına dönüştürüldü. Buraları, toplumsal hayatın ihtiyaçlarına ve sorunlarına bağlamak yerine, toplumsal hayatın sorunlarını ve ihtiyaçlarını buralardan çözmeye yoluna gittiler.

Sürekli olarak illegal mücadele ve örgütlenmeye saldıran ve silahlı mücadelenin iktidar mücadelesiyle doğrudan bağını koparmaya çalışan D.Perinçek neden tehlikenin esasına değinmiyor? Neden yüzbinlerce kitleyle yasal yollardan birleşildiğini ama bunun çok çabuk dağıtıldığını anlamıyormuş gibi yasalılığa çağrı yapıyor? Bildiğini söylediği provokatörler neden yasalılığın pazarlığı için malzeme oluyor? D.Perinçek güvensizlik ve panik yaratmak istiyor. Ve çağrısıyla bunun ürünlerini toplamayı düşünüyor. Ve de avazı yettiğince haykırıyor: Yasala çıkın kurtulun!

Liberal burjuvazinin ruh haline uygun bu çağrıdan ne çıkar?

Bu çağrıdan sınıf mücadelesinin tasfiyesi çıkar. Devrimin en önemli siperlerinin üstlerinin dağıtılması gerektiği çıkar. Ama, onu koruyup geliştirmek, köklerini kitlelerin birleştiği noktalara dikmek, etrafını yasal, yarı-yasal kuruluşlarla sarmak, fakat bu kuruluşlar içinde çürüyüp, yok olmalarına dikkat etmek gerektiği sonucu çıkmaz.

Bu çağrıdan ne çıkar?

Devrimden çirkince bir kaçış ve karşı devrimin çağrılarını teslim olmak çıkar. Yasalılıkla kendini polise karşı güvence altına alarak, yasadışıyla karşı mücadeleyi esas haline getiren D.Perinçek’in koyu bir reformist olduğu, kötü bir uzlaşmacı ve pazarlıkçı olduğu ama devrimci olmadığı sonucu çıkar.

Bu çağrıdan ne çıkar?

İşkenceden geçen, idam sehpalasında katledilen, sorgusuz yargısız

kurşuna dizilen, ömürboyu hapis cezalarına çarptırılan, halkı için ölümlü ve her türlü zorluğu göze alan yasadışı, örgüt elemanlarının devrimciliğiyle D.Perinçek'in "devrimci"liği arasındaki farkın, işçi ile kapitalistin arasındaki fark kadar derin olduğu sonucu çıkar.

Doğu Perinçek'in devrimci örgütleri çekmek istediği yasallık "illegal örgütlenmeye son vermek" anlamının içine sindirilmiş olarak, mücadelenin devrimci özünün boşaltılmasını ve burjuvaziyle barışı da içeriyor. Çünkü D.Perinçek'e göre "Geniş halk yığınları güven, huzur ve barış istiyorlar, halk bu özlemlerine cevap vermeyen, hatta bu konuda burjuvazinin bile gerisine düşen siyasal örgütleri desteklemeyecektir".⁹ Evet, D.Perinçek bu barış özlemine nereden cevap veriyor? "Keskinleşen gelişmeler zemininde (D.P)" Türkiye'de ve "hükümetle elbirliği yaparak"! Tam da D.Perinçek'lik bir özelem. (Allah taksiratını affetsin(!) rahmetli Kruşçev bu özlemi ne çok dile getirmiş, "barış içinde sosyalizme geçiş" in gerçekleşmesi için ne çok didinmişti. Ama halklar onu dinlemediler. Onun halefi Gorbaçov'u da dinlemiyorlar. Ülkemizdeki çömezlerini ve onlarla işbirliği yapan D.Perinçek'i de dinlemeyeceklerdir.

D.Perinçek'in kaleminde sağcı-solcu, hükümet-muhalefet sınıfsal bölünmüşlüğü bir ifadesi değil, sınıflarüstü olgular olarak canlanıyor.

Güçler arasındaki çatışmanın sınıf çelişkilerinin doğrudan ve kaçınılmaz sonucu olduğunu, barışın sağlanması için de bunlardan birinin (devrim kesiminin) diğerini tasfiye etmesi gerektiğini, bunsuz barış olamayacağını, bunun adına ML literatürde devrim, evet tastamam toplumsal bir devrim dendiğini bilmiyor mu D.Perinçek? Bilmez mi hiç! O, hinoğlunun zekasıyla bunu nasıl bilmez. Bunu bildiği ve kendini tasfiye olabilecek safında gördüğü için, bu kaçınılmaz sonu olabileceğini geciktirme çabası içinde uzlaşma sağlamaya çalışıyor.

Louis Bonaparte imparatorluğu süresince savaş üzerine kurulu imparatorluğuna rağmen "imparatorluk barıştır!" sloganını tekrarladı dur-

du. 12 Eylül generalleri de "huzur-barış-güven" sloganlarını bolca yinelediler. Ama işçilerle kapitalistleri, köylülerle toprak ağalarını, tefecileri, tüccarları; Kürt ulusunun ulusal haklarını gasbedenlerle Kürt ulusunu; YÖK ile öğrenci gençliği barıştıramadılar bir türlü. Arada bir fark var: 12 Eylül generalleri bu barışı baskı ve terörle sağlamaya çalışıyorlardı; D.Perinçek ise "pazarlık" ve "uzlaşma"yla... Teröre karşı yasalcılık ve elbirliği! Buna bir taktik denilebilir mi? Belki, ama bu çok kötü bir taktik, sınıf mücadelesini liberal burjuvazinin reform çamuruyla bulama taktiği olur. Ve böylece devrimci örgütleri izole etmek isteği açığa çıkar.

Devrimci örgütleri izole etmek, etkisizleştirmek taktiği, D.Perinçek'in "birlik" sloganıyla birlikte anılınca ne anlama gelir? Eee, bu da onun tasfiyeci girişiminin makyajıdır. Devrimci örgütleri "komplocu" yapar, "anarşi ve terör davasından" yargılatır, halk düşmanı kuruluşları güçlendirmek için, bunlara devrimci örgüt elemanlarının adreslerini gösterir ama sonra da "sosyalist güçler", "devrimciler", "arkadaşlar" der birleşmek ister!? Neden? -Bunalım derinleşiyor, toplumun gözenekleri tıkanmaya başladı, çelişkiler şiddetleniyor ve gelişme radikal bir rotadan yana. D.perinçek de bu gelişmenin kokusunu aldı.

12 Eylül öncesinin bir geleneği vardı; bu da en kötü örgütlülükte olsa içinde yer almak, örgütsüz kalmamak ve disiplindi. Elbette o gün için ortada kalmanın koşulları pek fazla yoktu ve herkes kendine bir yer edinmek durumunda kalıyordu. Ama 12 Eylül A.F. darbesi bu ortamı beklenmedik ölçüde değiştirdi. Kitlesele ve yasal araçlardan illegal araçlara kadar varolan bağlantı noktalarını esash bir şekilde kopardı. Kolay devrim hayallerinin yerle bir edildiği döneme girildi. Bu dönemde varlığını sürdürebilen güçlerin kişilerden isteği sorumluluk ve özveri dağ gibi büyüdü. Devrimcilik kolay değildi; zayıflamış ve alabildiğine yıpranmış güçlerle dar boğazdan geçiliyordu. Geçerken düşmek de vardı. Bunu kabullenenler kanlarını akıtarak, canlarını vererek varlıklarını korumaya ve doğru bil-

dikleri yolda yürümeye çalıştılar. Fakat sorunu böyle kucaklamak istemeyenler de çıktı.

Sorunu bu şekilde kucaklamak istemeyenleri kitlelilik durumları bakımından şu kategorilere ayırmak mümkündür:

Programda yanlış bulup, "bu programla devrim olmaz, yeniden araştırmak gerekir" deyip, aynı düşüncede olanlarla sık sık konferanslar düzenleyerek "okunabilir", "denetlenerek okunur", "denetlenmeden okunur" ve "yardımcı" notlarıyla kitap listeleri oluşturmakla meşgul olan Sefa Kaçmaz gibi araştırmacılar;

Program doğrudur, ama şimdiki yapı güven vermiyor, ben de tek başıma bir şey yapamam diyen beklemeciler;

Bir tek örgütle kitlelere önderlik edilemez, birkaç örgütle birleşmek gerekir diyerek örgütsüzlüğü seçen birleştirmeciler;

Yasal olanakları kullanmadık/kullanamadık, yasal kurumlar içinde çalışmak gerekir deyip, burjuva partilerinin kanatları altına sığınan yasalıcılar;

Az sayıda da olsa "maddi olanaklar yaratmak" bahanesiyle ticarete soyunan küçük işletmeciler vb... Evet, bütün bunların ortak olan yanı var. Bunların ortak özelliklerini kendinde birleştirecek olan kavram, 12 Eylül dönemi boyunca "aydın"lar, hem de "sol"/"sosyalist" geçinen aydınlar tarafından bolca işlenen "birey olma" kavramıdır; içeriği "bireycilik"le doldurulmuş "bireyleşme"dir. Birleştirme, bekleme, araştırma, yasalcılık, işbulma ve ticaret vb. adlar altında hepsi örgütlü mücadeleden ayrılıyorlar. Çareyi örgütlülüğün kaçışta ve "tek devrimcilik"te buluyorlar! İşte Doğu Perinçek'in birlik sloganıyla özlemlerine cevap vermek istediği güçler bunlardır. Kitle mücadelesinin kazandığı ivmeye bağlı olarak bunların örgütlü mücadeleye kazanabileceği tesbitini yapan D.Perinçek, bunlara, "provokatör"lerden, "komplocu"luktan, "gizlilik"ten, "mezhepçi"likten uzak yasal "sosyalist(!)" Parti sunuyor. Böylece bunları devrim saflarında örgütlü mücadeleye dönmelerini engellemek istiyor.

Son söz olarak,

Bütün ajan-provokatörlere "çağrı" da bulunarak kendilerinin hoşgörüsüne sığınmasını isteyen D.Perinçek'e bir çağrı da biz yapalım: Devrim şehitlerini pazarlık aracı olarak kullanmaktan vazgeç, karşı-devrime yaslanmak istemiyorsan, devrimden yana tavır belirlemek gibi bir istek duyuyorsan, çıkıp, bugüne değin devrimci örgütlere karşı yapmış olduğun saldırı ve halka karşı işlemlerini suçlarını açıkça ve yüksek sesle ilan et, pratikte de buna uygun davran ve devrimin hoşgörüsüne sığın!

Yeni Forum ve D.Perinçek'in yapmak istediklerine cevabımız bu kadar. Tuzla katliamı, M.Curnaz ve E.Kaya ajan-provokatörlerini çıkış noktası yaparak vardıkları yer, varlık nedenlerini bağladıkları yerdir ve yaptıkları bizleri pek fazla yaraladıkları söylenemeyeceği gibi, şaşırttıkları da söylenemez. Fakat bizleri yaralayan ve şaşırtan Engin Kaya olayı ile aynı "koro"ya katılarak aynı "türkü"yü seslendiren Devrimci Sol olmuştur. Biz devrimci bir örgüt, D.Perinçek ve Yeni Forum'un eleştirildiği yazıda eleştirmeyi uygun görmedik; bunu bir başka yazının konusu yapmanın doğru olacağı inancıyla hareket ettik. □

Dipnotlar

- 1) Yeni Forum, 1-15 Kasım 1988
- 2) D.Perinçek, 5 Şubat 1989, 2000'e DOĞRU
- 3) D.Perinçek, 5 Şubat 1989, 2000'e DOĞRU
- 4) D.Perinçek, 5 Şubat 1989, 2000'e DOĞRU
- 5) D.Perinçek, 5 Şubat 1989, 2000'e DOĞRU
- 6) D.Perinçek, 5 Şubat 1989, 2000'e DOĞRU
- 7) D.Perinçek, 12 Şubat 1989, 2000'e DOĞRU
- 8) Sosyalist Birlik, Sayı 1
- 9) Saçak, Ocak 1989, D.Perinçek.

Baştarafı 9. sayfada

defa ölecekti dedim. ama şimdi on defa öldürecekler, işkence yaparak öldürecekler dedim ve gerçekten de bu şekilde oldu. İbrahim ölmedi, işkencede öldürüldü.

YD—Ben şu anlamda sordum...

—Şimdi o anda bir baba olarak ben açıkça söyleyeyim duygusalılık mertliği bozuyor. Bilhassa senin çocuğuna karşıdaki ölüm olayını yaşıyan, mertliği yiğitliği götürüyor. O anda babanın yiğitliği kalmıyor gidiyor. Neden orada "İbrahim ölmez diye söyledim, aklıma nasıl geldiyse öyle söylemişimdir.

YD—İbrahim'i size anımsatan, ona benzeyen çocuğunuz var mı?

—Ben öyle birini tanımıyorum. Bilmiyorum ilk çocuğum olduğundan mıdır, İbrahim'in değişik yapısından mıdır. Bana göre o bambaşka birşeye sahipti. Öldüğü için mi o kadar değerlendirildi ölmeden önce o kadar değil miydi bilmiyorum. Ama, değeri çok büyüktü benim yanımda. Kesin olarak çok değerliydi.

YD—Bir noktayı daha öğrenmek istiyorum. İbrahim'in dışında birkaç çocuğunuz daha var, bunların İbrahim'in yolunda yürümelerini istiyor musunuz?

—Şimdi önce şunu söyleyeyim. İbrahim'in görüşlerine saygım var, sempatem var. Bunu açıkça söylüyorum İbrahim öldürüldü, diğer çocuklarımızın öldürülmesini istemiyorum.

YD—Hayır! Ölmesi anlamında değil.Mücadelesi...

—Mücadelesi... Şunu derim, İbrahim'in bir fikri var, bir inancı var, bu büyük bir topluluğa yayıldı. Büyük bir topluluk bunu biliyor, tanıyor. Mademki doğrudur, toplumun çizgisini ileri geçmeden toplumu savunuyorsa onlarda onun kadar savunsunlar. İbrahim'in görüşlerini savunsunlar, toplumun malı yapmadıysan sen savunsan ne olacak ki. Bunu şunun için diyorum, İbrahim'den sonra köyümüze çok yoğun baskılar oldu, ölümler oldu. Köylüler dediler ki bunlar hep sizin yüzünüzden oldu. Oysa İbrahim ailemiz yüzünden ölmedi, inandığı için öldü. Birisi, birinin uğruna "ben senin yolunda ölüyorum" diye ölmez eğer bir güzel şeyi yaratma inancı varsa bir şeye inaniyorsa ve o yolda ölmesi

gerekiyorsa ölür. İbrahim'de böyle bir şey için ölümü kabullendi. Hal böyle olunca, baskıya uğrayanların (köylülerimizin) "bu sizin yüzünüzden oluyor" demelerinin doğru bir tarafı yok, bizim bir suçumuz yok, bir fonksiyonumuz yoktu. Onlar öldüyse onların çocukları öldüyse, öldürüldüyse inandıkları için, kendi davaları için öldürülmüştür. Ama kültür seviyesi düşük bir toplum içerisinde. Bunlar zannediyor ki bu olayları, fikirleri bunlar getirdi. Yanlış olayların inançların nedeni var.

YD—Son bir soru, İbrahim Kaypakkaya'nın babası olmak size neler getirdi.

—İbrahim Kaypakkaya'nın babası olmaktan gurur duyuyorum. Fakat İbrahim'in ölümü beni çok sarstı. Sadece beni değil ailenin hepsini sarstı, bununla da kalmadı. Şu hanım geldi (Ali Kaypakkaya'nın 3. eşi) 11 sene oldu geldiğinden bu yana, çektiği sıkıntıyı,zulmü, polislin ve askerin baskısını, şu kapıdan girdiklerinde ne yaptıklarını, ne söylediklerini ondan dinleyebilirsin, geceleri, askerin, polislin ellerinde temsonlarla içeri girmesi ortalığı dağıtması, bütün bunlar hanımın süttten kesilmesine neden oldu. Elif diye bir kızım var, üst üste ev baskını yapıncı çocuk nerdeyse aklını oynatacaktı. Bütün bunlar aile üzerine önemli tesirler yaptı. Ama ben bunlara rağmen inancı uğruna kendini feda eden oğlumla iftihar ediyorum. Bugünkü iktidara karşı onun düşüncesi olumsuzdur, ama büyük bir kitleye karşı da olumludur. Dünyaya baktığımızda olumludur. Bu şekilde bütün dünya savaşıyor. Ben demiyorum ki İbrahim yanlış yola saptı-yanlış zemine bastı, yanlışlığınan öldürüldü demiyorum. Bunu bir sürü insan söylüyor, yok efendim "oğlun gidip makamında otururdu, oturmalıydı, ondan sonra düşüncelerini söylemeliydi, acele etti, bu bakımdan yanlış yaptı" diyorlar. Ama ben bunları kabul etmiyorum o inandı, çok gördü ve inandığı yolda öldü ama biz baskıdan kurtulamıyoruz.

YD—Sormadan söyleyeceğiniz bir şey?

—Teşekkür ederim.

YD—Biz de teşekkür ederiz. □

Talan Bir Ömrün Ortasından Peryavşan İklimine

Haydar Uğur

Bir dönemin, Eylül öncesi militan dalgalanmanın harikulade bir betimlenmesini içeren bu satırlar "1980 yılında politik nedenlerle suçlanarak genç ömrüne sığmayan suçlamaların faturasını, ülkenin çeşitli ceza ve tutukKevlerinde yaklaşık altı yıl yatarak ödemek zorunda kalan" şair Namık Kuyumcu'ya ait.

Şiirserverliği N.Hikmet ve A.Arif hayranlığıyla başlayan Kuyumcu'nun "Talan Bir Ömrün Ortasında" adlı ilk şiir kitabı geçenlerde Belge Yayınları arasında, "Yeni Sesler" dizisinde çıktı.

Şair bu ilk kitabının ilk sayfasındaki ilk şiirini, Eylülüst rüzgarın her şeye rağmen flulaştıramadığı, devrimci-siyasal kimliğin gerçek sahibi tarihsel devrimcilere ayırmış. Şiirin başlangıç mısraları aynen şöyle: "Onlardan geriye, tarihe yeni bir başlık koymanın inancı ve direnci kaldı. Bir de üstü örtülü bir zamana ertelenen yaşanmamış aşkları."

Gerçekten de Eylül şirreti "gündemlerin tartışıldığı" o "lacivert aksamları" ıslak bir güz sabahı kesintiye uğrattığından şairin deyimiyile: "bir yanda biz / bir yanda tarih / bir yanda kaçışanların ölgün gölgeleri" kaldı. Yaşamın neredeyse "ince bir bıçak üstünde yürümek" olduğu o günlerde ölüm, "adı ateş olan çocukların dudaklarında ince bir susuştu" yine de.

Öyle ki mektupların bile gittiği yerlerden döner olduğu o yıllarda "Eylül çocukları" her şeye rağmen dalga dalga yayılan bir direnişin sonraki kuşaklara sarkan "delişmen öznesi" olabildiler. Şair söz konusu kitabında bunu daha güzel ifade ediyor.

"Eylül'ün çocukları / alıp terkimize aşkları ve anıları / bir şiir tadında yaşadız da ölü mü / acılardan gül işlediniz yastıklarınıza."

Acılar acılar... Ne ki "günlerin harmanında savrulsa da ömür / ka-

ranfil rengi bir ezgide buluşuyor" yine de bir gün. Aslolan da bu değil mi? Zira dönemin tüm acılarına, ayrılıklarına ve zorluklarına rağmen tarihsel iyimserlik şairde hiç ama hiç eksilmiyor ki! "Çeliğe su vermesek de" diyor Kuyumcu "günler kendi tavındadır / yaprak yine yeşildir, güneş yine kırmızı".

Gün gelir talan iklimi de geçer künyesine tarihin elbet. Emirhan

"Biz gecelerde koşardık eskiden Yıldızlar arkadaşımızdı
Yıldızlar çoğaldıkça gecede,
Gece yerini sabahlara bırakırdı"

Oğuz'un deyişiyile; ateş altında "zularını patlatmamış daha onlarca arkadaşımız var" nasılsa. Kuyumcu bunlardan sadece birisi. Hatta belki de en gösterişsiz, en mütevazisi, en alçakgönüllüsü!.. □

Karla Buzun Toprakla Karın Kesiştiği

Yerde Açan Bir Dağ Güzeli Peryavşan

"Ceyhun Baba" ödülünü geçen sene "Ateş Hırsızları Söylencesi"yle Emirhan Oğuz almıştı. Bu sene ise Müslüm Çelik.

Tarihin Promete'den bugüne sarkan mücadele geleneğinin devrimciler yönündeki görkemli serüvenini müthiş bir imge gücüyle anlattığı o kitabında Oğuz, şiirlerinin hemen hepsini ya Sağmalcılar ya da Metris cezaevinde yazmıştı.

Çelik ise dışarıdan bir şair. "Munzur'un köylüklerinde". 1952 Erzincan doğumlu. Şiire çok küçük yaşlarda başlamış. İlkokulu köyünde okumuş. Okuyabilmek için yurdun çeşitli yerlerinde bulunmuş. Bir çok mesleği denemiş, ancak öğretmenlik daha anlamlı gelmiş.

Peryavşan'la diyor Çelik "halkıma, insanıma yüreğimi göstermek istiyorum, dirseğimi değil. Peryavşan'ın kendisi karla buzun, toprakla karların tam kesiştikleri yerde açar, kokulu bir dağ bitkisi. Onun yaşamdaki karşılığı bana göre önemli. Doğumu ve ortaya çıkmazı zorlu bir mücadeleyle olur. Sürekli

terler. Başını buzları delip çıkarabilmesi için, yani "emeğin inceltilmiş bir biçimidir" Peryavşan,

"Her kapı ağzında
Sorulduk balam

Ülkelerin nabzında
Vurulduk balam

Ceviz dallarıyız yerlerde
Kocaman, büyük
Ne ki

Yaprak kedi kulağında
Tomurcuklar ayaktadır
Durur elbet çiçeğe"

Diyor Müslüm Çelik.

Ceyhun Arif Kansu şiir ödülünü bu yıl "PERYAVŞAN" adlı kitabıyla alan Çelik, 1961'den bu yana şiir yazıyor.

Eserlerinde yerel dille çağdaş dili birleştiren Çelik "PERYAVŞAN" adlı şiiriyle 1983 Gösteri Dergisi şiir yarışmasında mansiyon kazanmıştı. □

İsviçre (Basel)

Yeni Demokrasi

İrtibat Bürosu Açıldı...

Sevgili Yeni Demokrasi emekçileri!..

Baskı, zulüm, talan ve sömürü düzenine karşı, bağımsızlık, halk demokrasisi ve özgürlük mücadelesinde sizle omuz omuza olduğumuzu ve bu şanlı mücadelede sizin (YD) özellikle de son sayılardaki nitelikli yazı yayınlamanızdan dolayı olumlu karşılar ve mücadelenizde başarılar dilerim.

Genelde tüm sosyalist basın üzerinde baskı olmasına rağmen, özelde de Y.Demokrasi üzerindeki baskı, engelleme ve yıpratma olduğu apaçıktır. Hakim sınıfların genelde sosyalist basın özelde de Y.Demokrasi üzerindeki her türlü engelleme ve yıpratma politikasını nefretle kınıyoruz.

Bugün ülkemizde sınıf mücadelesinin hızla ilerleme kaydettiği ve işçilerin ekonomik ve demokratik hakları için başlatmış olduğu eylemleri, devrimci gençliğin, faşist ve gerici yoz eğitime karşı haklı mücadelesi ve köylülüğün faşist baskıya karşı homurtusu bütün bu haklı mücadelenin yanında yer alan ve destekleyen Yeni Demokrasi ve emekçilerinin mücadelesini yürekten destekleriz.

Yeni Demokrasi ML-MZD kendine rehber aldığı için toplumun çeşitli katmanlarındaki bütün sorunlarını dile getirmeyi ve her sayısında teorik yazıları yayınlamasında kitleler tarafından daha da desteklenir ve daha da okunur bir dergi haline gelmesi isteğimizdir.

İsviçre somutunda Y.Demokrasi ilk çıktığında belli ileri kesim tarafından okunmasına rağmen bugün Y.Demokrasi'nin her sayısı 500 kadar okunuyor. Bunun yarısı kadar da Yeni Demokrasi'ye abonedirler. Y.Demokrasi'nin içeriğinin doğru ve ML ilkelere dayandığı için, Türkiye'li emekçiler tarafından okunması her sayısının tirajını yükseltiyor. Y.Demokrasi'nin devrimci kitlelerin ve emekçilerin dergisi olabilmesi için toplumda gelişmekte olan bütün sorunlara objektif bir bakış açısıyla yaklaşmalı ve olayları sığağı sığağına kitlelere yansıtmalıdır.

"İsviçre'de yaşayan Türkiye'li ve Kürt emekçiler" Basel'de açmış olduğumuz Y.Demokrasi irtibat bürosundan Y.Demokrasi'ye abone olmanızı talep ediyoruz. YD. hem desteklemek, güçlendirmek hem de eleştirici bir yaklaşımla ve YD. eksiklerini tamamlamasında sizlerin de katkısı olması için YD. her sayısını takip etmesini talep ediyoruz.

Yazımızı burada noktalarken bütün YD. okuyucularına ve YD. emekçilerinin mücadelesinde yan yana olduğumuzu belirtir ve bütün yurtdışındaki T. emekçilerini YD'yi destekleme ve güçlendirmeye çağırıyorum. □

Yeni Demokrasi İrtibat Şubesi

Herrengabenweg 19

4054 Basel Schweiz.

YD. İsviçre-Basel-Muhabiri

HÜSEYİN.

KAMUOYUNA ÇAĞRI

GAZİANTEP ÖZEL TİP CEZAEVİNDE YATMAKTA OLAN TÜM DEVRİMCİ TUTSAKLARIN AÇIKLAMASIDIR.

Yaşadığı koşullara yabancılaşmamış herkesin yakından tanıdığı bir gerçek var ülkemizde: 9 yıldan bu yana süregelen karşıdevrimci terör dalgası. 12 Eylül rejimini, binlerce devrimci demokratın kanlarının izini ellerinde taşıyor. Yok edilemeyen onbinlerce devrimci ise, cezaevlerindeki işkence ve insanlık dışı yaşam koşullarına mâhkûm edildi. bu plan başlangıçta daha açık ve pervasızca uygulanırken, bugün özü değiştirilmeden biçimsel değişikliklerle sürdürülüyor. Etkin direnişler, kamuoyunun duyarlılığı vb. nedenlerle son yıllarda, cezaevi koşullarında kısmen olumlu gelişmeler gözlemlenebilirse de, en azından yılların sağlıksız koşullarının yolaçtığı birikim, birçok devrimci tutsahta kendi yaşamının varoluşunu tahrip eden bir düzeye yolaçıyor artık...

Geçmişte salt bu nedenle onlarca arkadaşımızı yitirdik. Bugün de böylesi bir olguyla karşı karşıyayız. 12 yıldır cezaevinde yatmakta olan ömürboyu hapse hükümlü Hamdullah Erbil isimli devrimci arkadaşımız, Lösemi (kan kanseri) teşhisiyle şu an Adana E-Tipi cezaevinde yatmaktadır.

Kanserden değil geç kalmaktan

korkulması gerektiği hep söylenir. Hamdullah arkadaşın hastalığına teşhis konmuştur: LÖSEMİ. Bundan sonra müdahale edilmeden geçecek her gün onu istenmeyen sona bir adım daha yakınlatacaktır. Ve cezaevi koşullarında hastalığa müdahale edilmesi, iyileştirmeye yönelik tıbbi uygulamaların yeterli sonuçlar vermesi mümkün değildir. Hatta arkadaşımızın hastalığı bu denli ciddi olmasına karşın, hastaneye bile yatırılmamakta, cezaevinde tutulmaktadır.

Genel olarak devlet çarkındaki bürokratik hantallık, herkesin bildiği bir gerçektir. Ve özellikle de bu gibi durumlarda ya tamamen durmakta ya da durdurulmaktadır işleyiş. Örneğin Çanakkale'de yatan Muammer Özdemir isimli devrimci arkadaşımız siroza yakalanmış, yıllarca süren uğraşlardan sonra tahliye edilebilmiş, ne var ki, bu nedenle tedavide çok geç kalındığı için tahliyesinden 25 gün sonra aramızdan ayrılmıştır. Aynı şekilde Diyarbakır'da yatan Eşref Durmuş isimli devrimci arkadaşımız da lösemi teşhisiyle hastaneye kaldırılmış ve Ankara'ya sevk edilmişse de çok geç kalındığından ötürü Ankara'ya götürüldükten 1,5 ay sonra hastanede yaşama gözlerini kapamıştı. Şimdi bunun bir başka örneğini Hamdullah Erbil arkadaşımız yaşamaktadır. Eğer adli ya da tıbbi bürokrasi etkin girişimlerle şimdiden aşılamaz-

sa, Hamdullah da kaçınılmaz bir biçimde Muammer ve Eşref ile aynı sonu paylaşacaktır.

Böyle bir sonu engelleyebilmek için yasal-hukuksal prosedür uygundur. Bilebildiğimiz kadarıyla, cezaevi koşullarında tedavisi mümkün olmayan bir hastalığa yakalandığında -ki löseminin bu tür bir hastalık olduğu, tartışmaya yer bırakmayacak kadar açıktır- bu durum resmi olarak belgelendiğinde, infazın ertelenmesi söz konusu olabilmektedir.

Kaldı ki, Hamdullah arkadaşımız 12 yıldan bu yana cezaevinde yatmaktadır ve geriye kalan yatma süresi dört yıldır. Ama, lösemili bir hasta için dördüncü yılın sonu hiçbir zaman yaşanmayabilir. Ve bu durumu bilen avukatları da Hamdullah'ın tahliyesi için şimdiden girişimlere başlamışlardır.

Tahliye girişimlerinin sonuç verilebilmesi için şu an bizim tahmin edebildiğimiz ya da edemediğimiz bir dizi adli ve tıbbi bürokratik engelin aşılması gerekmektedir. Bilinçli ve bilinçsiz çıkartılabilecek her engel ve bu nedenle kaybedilecek her gün, Hamdullah arkadaş için mahkemece verilmemiş bir idam cezasının fiilen infazı anlamını taşıyacaktır. Çıkabilecek her engeli, gerek yurt içinde, gerekse de yurt dışında oluşturulacak kamuoyu desteğiyle geri püskürtülebilmek için tüm devrimci ve demokratları soruna sahip çıkmaya çağırıyoruz.

İşte İşçi Hareketinin Görkemli Endamı

İşçi sınıfının eylemi bir zincirin halkası gibi genişleyerek büyüyor. Mücadele her geçen gün yeni boyutlar kazanıyor. İşçi sınıfının eylemi sadece egemenlere yönelmekle kalmıyor. Egemenlerin dümen suyunda giden sarı sendikalar da yöneliyor. Sendikaları basan işçiler sendika ağalarını zor durumda bırakıyor.

Askeri iş kollarında çalışan işçiler gülünç denecek ücretlerde yaşamını sürdürmek zorunda kalıyor. Birçok sosyal haktan mahrum durumda, kazanılan sosyal hakların çoğu ise göz boyamanın sınırını aşmıyor. Çocuk parası 250 lira gibi gülünç bir rakam. İşçilerin aile yardımı, bayram parası, izin parası vb sosyal yardımların arttırılması, cezalandırılmalarının kaldırılması vb. birçok sorunu var. Sözleşme görüşmeleri uzadıkça uzuyor. İşveren rakamları oldukça alt bir sınırdaki tutuyor. Günün koşullarında, verilen ücretlerle işçinin yaşamını sürdürmesi imkânsızlaşıyor.

Bunca sorun karşısında sendika yönetimi keyfi tutumunu sürdürüyor. İşçi sorunlarına eğilmiyor; gelişmeler karşısında işçilere danışmıyor, bilgi vermiyor. Gelinek noktada sendika yöneticileri sarı yüzlerini gizleyemediklerinden şimşekleri üstüne çekiyor.

Proletaryanın nicelik ve nitelik olarak gelişkin olduğu İstanbul her gün yeni mücadelelere tanık oluyor. İstanbul'a hareketlilik, canlılık kazandırıyor. Sadece İstanbul'a değil, ülke genelinde bir hareketlilik ve canlılık yaratıyor. Gelişen hareket ülkeyi sıcak bir mücadelenin atmosferine sokuyor.

Kasımpaşa'daki Taşkızak tersanesi, Deniz Dikimevi, Basımevi, Camialtı Tersanesi ve Haliç Tersanesi

işçilerinin 18.4.'89 tarihinde başlattığı protesto yürüyüşü polisin müdahalesiyle yeni bir boyut kazandı. Mücadeleden çıkarılması ve öğrenilmesi gereken birçok noktayı gözler önüne serdi.

Uyuşmazlık aşamasına gelen toplu sözleşme görüşmelerindeki işverenin uzlaşmaz ve sendika yönetiminin vurdum duymaz tutumunu protesto etmek amacıyla öğle paydosunda yürüyüş hazırlığına başladı. Durumu daha önceden haber alan Çevik Kuvvet ve polis olağanüstü tedbir almaya başlamıştı. "Grev bizim hakkımız, söke söke alırız", "İşçiler elele genel greve" vb. sloganlar atarak yürüyüşe geçen Taşkızak Askeri Tersane işçileri oldukça kalabalık Çevik Kuvvet setiyle karşılaştı.

İşçiler Çevik Kuvvet ekiplerinin yolu açmaları için Çevik Kuvvet yetkilileriyle diyaloga girişti. Çevik Kuvvet'in işlevi yürüyüşü engellemekti. Ne pahasına olursa olsun engelleme kararında oldukları belli oluyordu. Çünkü efendileri kendilerine böyle buyurmuştu. Çevik Kuvvet yetkilileri yürüyüşün yasal olmadığını ve dağılmasını gerektiği telkinlerinde bulunuyordu. İşçiler ise eylemlerinin yasal olduğunu, haklarını aramak için bunun gerekli olduğunu, hak eyleminin yasadışı olmadığını anlattılar. İşçiler yürümekte, Çevik Kuvvet engellemekte kararlı gözüküyordu.

Uzun süren karşılıklı tartışmalar süresince bazı işçiler "açız, evimize yiyecek bile götürmüyoruz, bize engel olmayın", "siz de bizim gibi açsınız", "bize engel olmayın, bırakın yürüyelim", "sesimizi kamuoyuna duyurmak istiyoruz." vb. şekilde gür sesleriyle haykırıyorlardı. Zaman zaman da polis; yumuşatmak ama-

cıyla "işçi polis elele" sloganlarının yanısıra "Özal istifa", "çalışan biz, yiyen onlar" sloganları atılıyordu.

Burada didişme sürerken Camialtı Tersanesi, Deniz Dikimevi, Deniz Basımevi, Haliç Tersanesi ve diğer askeri iş kollarındaki işçiler de öğle çıkışında yürüyüşe geçmişlerdi. İşçiler yürüyüşler halinde farklı kollarından gelip KASIMPAŞA meydanında birleşerek yürüyüşlerini devam ettirmeyi amaçlıyorlardı. Camialtı ve Haliç Tersanesi işçileri birkaç kez polis engeliyle karşılaştıysa da bu engelleri aşmayı başardı. Camialtı ve Haliç Tersanesi işçileri Taşkızak Tersanesi işçilerinin bulunduğu yere gelindiği görüldüğü anda, Taşkızak Tersane işçileri Çevik Kuvvet barikatına yüklenip barikatı yarmayı başardılar. Barikatın yarılmasıyla birlikte Çevik Kuvvet saldırmaya başladı. Saldırının başlamasıyla Taşkızak işçileri diğer işçilerle birleşti. İşçi sayısı 8 bini bulmuştu.

Barikatın yarılmasıyla Çevik Kuvvet ekipleri cephede muharebe yapıyormuşçasına işçilere saldırmaya başladı. Joplar inip kalkıyordu. İşçiler bir taraftan joplardan kendini korumaya çalışırken bir taraftan da "polis defol" sloganları atıyordu. Sokak bir savaş alanı görünümüne bürünmüştü. Çevik Kuvvet'in bütün kınıyla işçilere yüklenip saldırması sonucu demir parmaklı kapılar yerle bir oldu. İnsanlar ayak altında kaldı. Ayakkabılar, şapkalar havarlarda uçmaya başladı, elbiseler parçalandı. Çevik Kuvvet kahramanlığını işçilere karşı göstermişti. Saldırıda onlarca işçi yaralandı. Rıvanlar, gözü, kafası, kolu moraranlar, bacakları, diz kapakları kanayan onlarca işçi. Bir süre süren saldırıdan sonra Çevik Kuvvet geri çekildi.

Türkiye'den Haberler

İşçiler bütün sınıf kinyile haykırıyor, sloganlar atıyordu. Daha sonra işçiler oturma eylemine başladı. Oturma eylemi esnasında işçiler gözleri dolu dolu, yılların verdiği, birikim ve acıyla sorunlarını bizlere şöyle anlatıyorlardı:

Dok-Gemi-İş'ten bir işçi: "Bu eylemimizin iki yönü var; birincisi: İşveren ve düzene, ikincisi: Şu andaki sendikal anlayışa, genelde Türk-İş'e, özde de Harb-İş ve Dok-Gemi-İş yöneticilerine yöneliktir. Bunlar; bizi kapalı kapılar arkasında satan ve çarpık düzenin getirmiş olduğu çarpık yasaların arkasına sığınıp işçileri polisle karşı karşıya getirip koltuklarını sağlama alma amacıyla olan sarı sendika ağalarıdır. Bizim sendikal kademelere gelmememiz için seçme ve seçilme hakkımız elimizden alınmış. Yasaların yargı denetimsizliğinden faydalanarak bizim önümüzü tıkamaktadırlar" diyor.

Harb-İş'ten bir işçi: "İşçi ücretleri son sekiz yılda yarı yarıya inmiştir. Sermaye son 8 yılda çalışan başına milyarları geçen artı değer sağlamıştır. Bu rakamlar bir bütçedir. Aç yatan biz, tok yatan onlar. Biz evimize ekmeğe götüremezken, onlar sırtımızdan kazandıkları milyarları har vurup harman savuruyor. İşçi ücreti enflasyona neden oluyor di-

yenler utansın. Sendikalar haklarımızı savunmuyor."

Taşkızak Askeri Tersanesi'nden bir işçi: "Koltuk davası yüzünden işçileri pazarlıyorlar. Cuma günü 500 Taşkızak işçisi Harb-İş Sendikası'na gittik. Geleceğimizden haberliydiler. Buna rağmen kaçtılar. Bugün Çevik Kuvvet işçileri engellemek için bize saldırdı. Çok arkadaşımız yaralandı. Çevik Kuvvet bizi engelliyemez. Sendika yöneticilerinin burada olmamasının nedeni anlaşılıyor." Başka bir işçi de, "sendika ağaları 2. dönem istiyor. Bizleri kunte kinte gibi çalıştırmakla çağ atanamaz. Biz de bu ülkenin çocuğuyuz. Bizim yaşama hakkımız yok mu?! Onlar milyonları, milyarları kazanıyor, biz ise 150 bin lira aylık alıyoruz."

Taşkızak'tan başka bir işçi de: "Polisi buraya getiren sendikadır. Üzerimizde joplari kırdılar. Amacımız insanca yaşayabilecek ücret elde etmektir. Bugün Türkiye'de işçiler köle gibi aç ve susuz çalıştırılıyor. Tüm haklarımız gaspedilmiş durumda. Sendikanın bir şey yaptığı yok. Sizin de gördüğünüz gibi polisin arkasına sığınıyorlar." Bayan işçileri göstererek "Bunlar papatya değil, bunlar bizim çiçeklerimiz" şeklinde konuşmasını sürdürürken, bazı işçiler öfkeli sesleriyle "Bayram geliyor,

evimize yiyecek alamıyoruz." "Çocuklarımızın sırtında elbise, ayağında ayakkabı yok" diyorlardı.

Oturma eyleminde Taşkızak, Camialtı, Haliç Tersanesi, Deniz Basımevi, Dikimevi, Sahil Güvenlik Onarım, Bakım Onarım işçileri adına bir işçinin konuşması sloganlı ve coşkulu alkışlarla desteklendikten sonra işçiler işbaşı yaptı.

Toplu sözleşme görüşmeleri uyuşmazlıkla noktalanın gemi işçileri tekrar sokağa döküldü. 18 Nisan günü 2000 Taşkızak, 900 Camialtı Tersane işçisi yakalarına takılı "Biz açız", "ekmek istiyoruz" yazılıyla işyerlerindeki müdürlük binaları önünde işveren sendikasını protesto ettiler. Daha sonra Kasımpaşa meydanında 3 bin Haliç Tersanesi işçisiyle birleşerek alkışlı ve ıslıklı protesto gösterisinde bulundular. İşçiler buradaki protesto eyleminde sık sık "Açız aç", "Genel grev hakkımız, söke söke alırız", "İşçiler elele, genel greve" sloganları attılar. Polis işçilerin eylemine müdahale etmedi. Daha sonra işçiler işyerlerine dönerek eylemlerine son verdiler.

Tersane işçilerinin eylemi durmaksızın sürüyor. 20.4.'89 tarihinde Taşkızak, Camialtı, Haliç Tersanesi ile Deniz Dikimevi, Deniz Bakımevi, Sahil Güvenlik Onarım Destek ve Deniz Bakım Onarım atölyelerinde çalışan 6 bin işçi Kasımpaşa meydanına toplanarak Tepebaşı'ndaki SSK Beyoğlu Dispanseri'ne doğru yürüdü. Yürüyüş sırasında polisler işçiler arasında tartışmalar çıktı. Bir işçi gözaltına alındı. İşçiler yürüyüşte "Özal istifa", "Türk-İş istifa", "İşçiler elele, genel greve", "Grev bizim hakkımız, söke söke alırız" sloganlarını sık sık tekrarladılar. Dispanserin önünde toplanan işçiler bir bildiri okudular. İşçiler "Hiç kimse bizim birliğimizi bozamaz" dedikten sonra tekrar işyerlerine döndüler.

20 Nisan'da 1011. Ana Tamir ile Milli Savunma Bakanlığı'na bağlı Muhabere Fabrikası'nda çalışan Harb-İş Sendikası üyesi 3 bin işçi toplu sözleşme görüşmelerinin uzamasını protesto için Etlik kavşağından Dışkapı'ya kadar yürüdü. İşçilerin alkışlı yürüyüşü olaysız geçti.

Sayın Basın Mensupları, Sayın Emegi Gasp Edilen Emekçi Arkadaşlar:

Hepinizi saygı ile selamlarım. 12 Eylül ile birlikte gasp edilen ve elimizden alınan bütün hak ve özgürlüklerimizle birlikte bugün açlığın, sefaletin eşliğine gelmiş bulunuyoruz.

1982 Anayasası ve ona bağlı olarak 2821 ve 2822 sayılı Sendikalar Yasası toplu iş sözleşme grev ve lokavt yasaları ile birlikte, TÜRK-İŞ'in de altına imza koyduğu bu yasalarla mücadele alanımız iyice daraltılmak istenmiştir.

12 Eylül'ün devamı olan ANAP iktidarının uyguladığı 24 Ocak ekonomik politikası sonucu ülkede gelir dağılımı çalışanlar aleyhine aşırlı bozulması ile bizler sabahleyin çoğumuzun bir simit parası bırakamaz hale gelirken, dış borçta dünya rekoru kırmaktayız. Sanayileşme durmuş, iç ve dış borç yükü sürekli enflasyonu körüklüyor ve Türkiye iflasın eşiğine doğru sürükleniyor.

Bütün bunlara karşı sermaye sınıfı ile uzlaşan TÜRK-İŞ üst yönetimi işçi sınıfının ekonomik ve demokratik mücadelesinin önüne set çekmeye çalışıyor.

Devam eden 600 bin kamu işçisinin sözleşmesi çıkmaza girmiştir. Milli Savunma Bakanlığı ile TÜRK-HARP-İŞ Sendikası arasında 14 Şubat'ta başlayan sözleşmemiz, bugüne kadar olumsuz bir biçimde devam etmektedir. İş kolumuzda grev yasağının olması, askeri iç hizmetlerin işçilere uygulanması gibi antidemokratik hükümler kaldırılmadığı sürece özgür bir sözleşmeden bahsetmek oldukça zordur.

14 Nisan'da uyuşmazlık aşamasına gelinecek olan sözleşmenin işverenin KAMU-İŞ anlayışı ile sözleşmeyi YÜKSEK HAKEM KURULU'na götürmeyi hedefliyorlar.

Sermaye sınıfının siyasal iktidarı olan ANAP'ın ve onun ekonomik

anlayışını sözleşmelere yansıtanlar işyerlerinde ve ülkede barış istemiyorlar demektir.

Özal bu haklı eylemlerimizin arkasında kışkırtmalar var diyerek adeta düşmanca tavır almaktan kaçınmamaktadır. Ancak bu çabası boşa çıkacaktır.

İşçi sınıfının bu haklı ekonomik ve demokratik mücadelesi DEMOKRASİYİ kazanmakla başarıya ulaşacaktır. Bu nedenle demokratik taleplerimizi bir kez daha haykırıyor, diyoruz ki:

— GENEL GREV YASALLAŞMALIDIR.

— İŞKOLUMUZDAKİ GREV YASAĞI KALDIRILMALIDIR.

— YÜKSEK HAKEMLER KURULU FES EDİLMELİDİR.

— KAMU-İŞ DERHAL FES EDİLMELİDİR.

— TÜM ÇALIŞANLARA GREVLİ TOPLU SÖZLEŞME HAKKI VERİLMELİDİR.

— YAŞASIN İŞÇİLERİN BİRLİĞİ.

TAŞKIZAK TERSANESİ, DENİZ DİKİMEVİ, DENİZ BASIMEVİ, SAHİL GÜVENLİK ONARIM DESTEK, BAKIM ONARIM, CAMIALTI TERSANESİ, HALIÇ TERSANESİ İŞÇİLERİ.

İşçiler Harb-İş'e Yürüdü

7 .4.'89 tarihinde Harb-İş Sendikası'na bağlı işçiler iş çıkışında toplu olarak sendika merkezine yürüdüler. Sessiz bir şekilde yürüyerek sendikanın önüne geldiklerinde sendikayı kapalı buldular. İşçilerin sendikaya yürüyeceğini öğrenen Harb-İş yöneticileri sendikanın kapısına kilidi vurmuş, polise haber veriniş olmalı ki sendikayı polis beklemeye başlamıştı. İşçiler sendika önüne geldiğinde polis "dağın" ikazıyla karşılaştı. Ama işçiler dağılmadı.

İşçiler sendika binasının koridorlarına doldular. Bir basın toplantısı yaparak sorunlarını dile getirdiler. Yapılan konuşmalarda "sendikaya, toplu sözleşme görüşmeleriyle ilgili durumu öğrenmek, sorunlarımızı anlatmak için geldik. Ama geldiği-

mizde sendika yöneticileri kaçmıştı. Biz 130 bin lira maaşla çalışıyoruz. Sendika haklarımızı savunmuyor. Biz sendikanın toplu sözleşme görüşmelerinde lehimize sonuç olması için destek vermek isterken onlar bizden kaçıyor. 16 Mart'ta sendika yöneticileriyle görüşmek istedik, onlar polisi getirip bizi dağıttı. Kapılarını işçilere kapatan bir sendika işçi haklarını nasıl savunabilir?" şeklinde sorunlarını anlattılar.

Ankara'da

Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nın Etimesgut'taki Hava Merkezi ile dikimevinde çalışan Harb-İş'e üye 1200 işçi çıkmaza giren toplu sözleşme görüşmelerinde işverenin tutumunu protesto etmek için 12.4.'89 tarihinde toplu yürüyüş yaptılar. Öğle yemeği çıkışında topluca yürüten işçileri videoya kaydeden polis, bir taraftan da yollara barikat kurarak yürüyüşü işçileri durdurmak istedi. Ellerinde "sadaka değil, hakkımızı istiyoruz", "işçiysek köle miyiz" vb. dövizler taşıyan işçiler, polis barikatlarını aşarak yollarına devam ettiler.

Yaklaşık 7 km. yürüten işçiler, E-5 Karayolu'na vardılar. E-5 Karayolu'nu 10 dakika süreyle trafiğe kapattılar. 90-150 bin arası maaşla çalışan işçiler bordrolarını basın mensuplarına göstererek ücretlerin güncüllüğünü dile getirdiler.

MKE İşçileri Yürüdü

18 Nisan günü sabah saatlerinde garda toplanan MKE işçileri, gardan Tandoğan'daki MKE Genel Müdürlüğü'ne kadar yürüten işçiler, Tandoğan'da "acıız" diye ve hükümet aleyhinde sloganlar attıktan sonra Ulus'taki SSK Hastanesi'ne kadar yürüdüler ve buradan sonra sessizce dağıldılar. Yürüyüşe Ankara'daki MKE işyerlerinde çalışan tüm işçiler katıldı. Yaklaşık 5000 kişinin bulunduğu yürüyüşe katılan işyerleri şunlar; Kayaş Kapsül Fabrikası, Mamak Gaz Maske Fabrika-

Türkiye'den Haberler

sı, Gazi Fişek Fabrikası, Tekstil Makinaları Fabrikası, Makine Sanayii Müessesesi, Matbaa işçileri, Hurda İşletmesi ve Genel Müdürlük'teki işçiler. Söz konusu işyerlerinde çalışan işçiler, hiç fire vermeden yürüyüşe katıldılar.

Bu arada Gazi Fişek Fabrikası'nda çalışan işçiler, işyerlerinden çıkıp, gara gitmek üzere topluca treni durdurdular. Bu sırada müdahale eden polise, işçilerin "bize karşı saygılı davranın, çünkü belinizdeki silahları bile biz üretiyoruz" dedikleri gözlendi. Eyleme Türk-Metal Sendikası Ankara şubesinin karar verdiğini ve gerici yapısı gereği eyleme karar verirken çok zorlandığı belirtildi.

21 Nisan'da 700 Muhabere ve Ana Fabrika Depo Komutanlığı, 1011. Ağır Bakım, Levazım Amirliği, 902. Jandarma Genel Komutanlığı Ordu Tamir ile Ordu İlaç Fabrikaları'nda çalışan Harb-İş üyesi 3 bini aşkın işçi, iş çıkışında Yeni Yol kavşağında toplandılar. İşçiler buradan da Ulus'a doğru yürüyüşe başladılar. İşçiler üçyüz metre yürüdüktan sonra Çevik Kuvvet engeliyle karşılaştılar. Çevik Kuvvet yürüyüşçüleri engellemesiyle sert tartışmalar meydana geldi. Güvenlik Şube Müdür Yardımcısı Ali Yön, bazı işçileri göz altına almak istedi. İşçilerin toplu direnmeleri sonucu kimseyi gözaltına alamadılar. Daha sonra işçiler gruplar halinde ayrılarak tekrar bir araya toplanıp yürüyüşe devam etti. Tempolu alkışla yürüten işçilere çevrede toplanan halk, otobüs, taksi vb. araçlarda yolculuk yapan vatandaşlar, işçilere sevgi gösterisinde bulunup destek verdi.

Tekel İşçilerinin Yükselen Mücadelesi

Hemen hemen her gün ve her saat İstanbul işçi sınıfının mücadelesiyle şenleniyor. Eylemler İstanbul'a renk ve güzellik katıyor, coşku ve heyecan veriyor. İnsanları düşündürüyor, düşünmeye zorluyor. Sınıfı ve diğer emekçi katman-

ları ülkenin geleceğine sahiplenmeye, sorumluluk yüklemeye teşvik ediyor. Devrimciler ve Marksist Leninistlere yeni yeni görevler yüküyor. Egemenleri, sarı sendikaları ve reformist revizyonistleri teşhir ediyor.

Bu kez de Tekel işçisi sokaktaydı. 12.4.'89 tarihinde İstanbul genelini kapsayan Tekel işçileri tıkanan toplu sözleşme görüşmelerini protesto etmek, grev hakkını kazanmak ve seslerini kamuoyuna duyurarak egemen güçleri teşhir etmek amacıyla yürüyüşlerle topluca viziteye çıktılar. İstanbul Tekel işçisinin eylemi 15 bin kişiyi kapsıyordu.

Cevizli Tekel fabrikalarında çalışan 8 bin işçi 12-4-89 tarihinde saat 10.30 sularında başlayarak 4 km'lik yürüyüş sonunda saat 12.30 sularında Kartal SSK Hastanesi'ne vardılar. Yürüyüşte sık sık "grev bizim hakkımız, söke söke alırız", "Özal istifa" sloganları atıldılar. Polis, işçilerin başka yoldan hastaneye yürümeleri için müdahalede bulundu. Müdahale, polisle işçiler arasında gerginlik yaratmasına karşın olay meydana gelmedi.

Küçükyalı'da karayollarında çalışan 500 civarında Tekel işçisine destek vermek amacıyla toplu viziteye çıkarak sınıf dayanışmasının güzel bir örneğini verdi.

Hastanede işçilerin vizite kâğıtları toplandı. Muayene olmadan işçiler

geri gönderildi ve vizite kâğıtlarının sonradan gönderileceği işçilere bildirildi. İşçiler tekrar aynı yoldan yürüyüşle işçilerine dönmeye başladı. Polis işçilerin tekrar aynı güzergâhta yürümelerine karşı çıktığıysa da işçiler aynı güzergâhtan yollarına devam ettiler.

Yine aynı saatlerde Cibali Sigara, Üsküdar Yaprak, Mecidiyeköy Likör, Paşabahçe Rakı ve Bomonti Bira işçileri de işyerlerinden vizite alarak toplu yürüyüşlerle viziteye çıkma eylemlerini başlattılar. İşçilerin yürüyüşleri trafiği önemli ölçüde aksattı. Polis yer yer işçilere müdahale ettiyse de işçiler eylemlerini sürdürdüler. Yürüyüşler sloganlı ve olaysız geçti.

Yürüyüşler esnasında zaman zaman çevrede biriken halk ve penceyelerden seyredenler tarafından işçilerin eylemi alkışlarla desteklendi. Halkın alkışlı desteğine işçiler coşuklu alkışlarla karşılık verdi.

Malatya Tekel Fabrikası'nda çalışan 1200 işçi de aynı amaçla toplu halde viziteye çıktı.

İzmir Alsancak Tekel Fabrikası'na bağlı üç bin işçi toplu viziteye çıktı. İşçiler hükümetin politikasının, ekonomik sıkıntılarının ve ücret yetersizliğinin kendilerini bunalıma ittiğini belirterek psikolojik tedaviye gereksinimleri olduğunu söylediler.

Yine 17.4.'89 tarihinde İstanbul'da Cevizli Nakliye Deposu, Cibali

Sigara Fabrikası, Bomanti Bira Fabrikaları, Mecidiyeköy Likör Fabrikası, Yaprak Tütün İşletmeleri Tekel Endüstri ve Çaykur Paketleme Fabrikası'nda çalışan 4 bin işçi toplu viziteye çıktı. Daha sonra otobüslerle Levent'teki Tek-Gıda-İş'in Levent'teki genel merkezine giden işçiler, burada "Genel grev bizim hakkımız, söke söke alırız", "işçileri satmayın" şeklinde slogan attılar.

İşçiler sendika genel başkanıyla görüşmek istediklerini, ücretlerine % 100 zam istediklerini belirterek konuşmalarını şöyle sürdürdüler: "Türk-İş hükümete yüzde 170'lik zam talebiyle gidiyor. Bu işçiyi satmaktan öte bir anlam taşımaz. Bu tutumu protesto ediyoruz."

Adana Tekel Sigara fabrikalarında çalışan 700 işçi 14 Nisan günü toplu viziteye çıkma eylemine başladı. Polis viziteye çıkan işçilere müdahale ederek viziteye çıkma eylemini engelledi. Polis aralarında Tek-Gıda-İş Güney Bölge Temsilcisi Erhan Çiftaldöz, eşi şube başkanı Reha ve aynı sendikanın 1 nolu şube başkanı Cafer Doğan'ın da bulunduğu 24 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınmaları protesto eden işçilerle polis arasında sert tartışmalar meydana geldi.

25 Nisan'da İstanbul Tekel işyerlerinde çalışan 20 bin işçi bir saat geç işbaşı yaptı. Cevizli Sigara Fabrikası'nın önünde toplanan çoğunluğunu kadınların oluşturduğu binlerce işçi "Genel grev hakkımız, söke söke alırız", "işçiler elele, genel greve" sloganları eşliğinde işbaşı yaptı. Kadınların kreşe bırakmak için beraberinde getirdiği çocuklar da işçilerin eylemine katıldı. İşçilerin eylemi 15.30 vardiyasında daha büyük bir kalabalıkla yenilendi.

İzmir'de

Liman işyerlerinde çalışan Likat-İş üyesi işçiler, öğle yemeklerini yemeyerek toplu sözleşme görüşmelerinin sürüncemede kalmasını ve hayat pahalılığını protesto ettiler.

Harb-İş Sendikası'na bağlı 1500 işçi saçlarını kestirerek protesto eyleminde bulundu.

Gölcük'te

Gölcük Askeri Tersanesi'nde çalışan 5 bin işçi birkaç saat süre ile üretimi durdurdu. Öğle paydosunda toplu yürüyerek Atatürk Anıtı'nın önüne gelen işçiler, burada oturma ve alkışlı protesto eylemine başladı. Eylemin uzaması üzerine polis yetkilileri işçilerin dağılmasını istedi. İkazlara karşın işçiler dağılmayarak eylemlerini sürdürdü. Sendika yöneticileri gelerek, işçilerin dağılmasını sağladı.

Petrol İşçisi Direnişte, Petrol Sıkıntısı Gündemde

Petrol Ofisi işçilerinin sürdürdükleri eylemler serisi Türkiye çapında akaryakıt sıkıntısını gündeme getirdi.

27 Nisan'da özel sektöre ait Shell, Mobil, BP'de toplu viziteye çıkıldı. Toplu vizite olayı akaryakıt sıkıntısını gündeme getirdi. Petrol Ofisi A.Ş.'nin ülke geneline yayılmış ana depo ve depolarında Petrol-İş üyesi işçilerin eyleme geçmesiyle dolun çalışmaları iyice yavaşlamaya başladı. Tankerler tesislerin önünde yığılmaya başladı.

Batman'da Petrol Ofisi, Tüpraş ve TPAO'da çalışan 5 bin işçi servis arabalarına binmeyerek protesto yürüyüşü yaptı. Toplu yürüyüşlerle viziteye çıkıldı. Yürüyüşü polis dağıtmak istedi. İzmir'de Petrol-İş üyesi işçiler servis arabalarına binmeme, toplu yürüme, viziteye çıkma eylemleriyle birlikte üretimi yavaşlatma eylemine de gidildi. Eylemlerin bundan sonra da sürdürüleceği belirtildi.

120 Bin Yol-İş İşçisi Yürüdü

Mersin'de Yol-İş Sendikası'na bağlı 1000 karayolu işçisi 12-

4-1989 tarihinde saat 12 sularında karayolları 5. Bölge Müdürlüğü bahçesinde toplanarak Genel Müdürlük kapısına siyah çelenk koydu. Ayrıca işçinin yaşamını dramatize eden; idam sehpasında sallanan bir işçinin resminin bulunduğu büyük bir pano bırakıldı. İşçiler, "Ekmek, barış, özgürlük", "Serbest pazarlık", "TÜİS'e hayır" sloganları attılar.

Mardin'de ise, karayollarında çalışan 300 civarında işçi aynı gün toplu viziteye çıktı. İzmir'de karayolu işçileri sakal bırakma eylemini devam ettiriyor.

Kamu işçilerinin tıkanan toplu sözleşme görüşmelerini protesto eylemleri sürüyor. Ankara'da karayollarında çalışan 1500 işçi sabah, işe gidişte servis arabalarına binmediler. Ayakkabılarını çıkaran işçiler yalınayak yürüdüler. Daha önce de toplu yürüyüşle viziteye çıkan işçiler polisçe engellenmek istendi. Müdahaleye karşın işçiler 1.5 km'lik yolu yürüyerek viziteye çıkma eylemini gerçekleştirdiler. Diyarbakır, Sirt'te karayollarında çalışan işçiler toplu viziteye çıktılar. Konya'da karayolu işçileri servis arabalarına binmediler. Toplu viziteye çıktılar.

Yol-İş'e bağlı işçilerin eylemi Türkiye sathına yayılmaya başladı. 20 Nisan'dan sonra büyük bir hareketlilik yaşandı, yaşanmaya devam ediyor.

25 Nisan'da Türkiye geneline kapsayan 120 bin Yol-İş üyesi servis arabalarına binmeyip, toplu protesto yürüyüşleriyle işe gidildi, işten çıkıldı.

Başta İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Kayseri, Diyarbakır, İzmit, Trabzon çok sayıda il ve ilçedeki toplu protesto yürüyüşleri sloganlı geçti.

İstanbul'da 10'u aşkın işyerinde binlerce işçi servis arabalarına binmedi. Yapılan protesto yürüyüşlerinde işçiler "Özal istifa", "vur vur inlesin, Özal bizi dinlesin", "Genel grev hakkımız, söke söke alırız", "İşçiler elele, genel greve", "Yaşasın 1 Mayıs" sloganları attılar. Yürüyüşler dolayısıyla yer yer trafik kapandı. Bazı yerlerde işçiler çıplak ayakla yürüdü. İşçilerin protesto

Türkiye'den Haberler

gösterisi halkın coşkun alkışlarıyla karşılandı.

Ankara'da 10 bini aşkın işçi yürüdü. Bazı yerlerde yürüyüşler sessiz geçmesine karşın, bazı yerlerdeki yürüyüşler alkışlı ve sloganlı geçti. Farklı yönlerde yürüyerek birleşen işçiler birbirlerini alkışlarla karşıladı. Servis arabalarına binmeyecek toplu yürüyüşlerle işe gidilmesi sonucu işe bir saat ile birbuçuk saat arasında geç başlandı.

Diyarbakır'da 7 bin Yol-İş üyesi işçi servis arabalarına binmedi. İşçiler "Özal istifa", "İşçiler elele, genel greve", "Ekmek, barış, özgürlük" gibi sloganları ata ata yürüyüş halinde işyerlerine gittiler.

Trabzon'da 3 bin dolayında işçi yağmur yağmasına karşın yürüdü. Zaman zaman çıplak ayaklı protesto şekline dönüştü. Samsun'da yürüyüşten sonra 4 bin işçi toplu viziteye çıktı.

Yol-İş'e bağlı işçilerin eylemleri bundan sonra da devam edecek. Eylem serilerine daha yeni yeni eylem biçimleri eklenecek, gelişecek.

29 Şeker Fabrikası'ndaki Pasif Eylemler Sürüyor

Türkiye Şeker Fabrikalarında çalışan 40 bin işçinin toplu sözleşmesinin çıkmaza girmesiyle şeker işçisi protesto gösterilerinde bulunmaya başladı. Ortalama 110-130 bin lira ücretle çalışan şeker işçisi bıçak kemiğe dayandı diyor.

İşçiler protesto gösterilerinde, "bu ücretle yaşamak olanaksız, hepimizin sağlığı bozuldu, filitrelik olduk, işçiler haykırırken, Türk-İş 'Bekle gör' diyor" diyerek hem işvereni hem de sendikayı protesto ediyor.

Nisan'ın başından itibaren şeker işçilerinin eylemi sürekliliğini devam ettirdi. 11 Nisan'da tüm iş kollarını kapsayan pasif eylem gerçekleştirildi. İşçiler toplu sakal bırakmaya başladı. Toplu viziteye çıkılarak üre-

timi yavaşlatma eylemine gidildi.

20 Nisan'da 29 Şeker Fabrikası'nda çalışan 40 bin işçi tezgâhların başına oturarak işi bırakma eylemi yaptı. İş çıkışında servis arabalarına binmeyerek protesto yürüyüşleri düzenledi. 21 Nisan'da eylemler devam etti.

Belediye İşçilerinden Sınıf Kardeşlerine Destek!

14-4-'89 tarihinde İstanbul genelindeki Belediyeye bağlı temizlik, park, bahçe, mezarlık, fen işleri, sağlık işleri, işyerlerindeki işçiler toplu viziteye çıktılar.

Toplu yürüyüşlerle viziteye çıkan işçilerin eylemi çeşitli semtlerde sessiz gerçekleşirken, çeşitli semtlerde işçiler yürüyüşlerine sloganlarıyla güzellik kattılar. Kamu kesiminde çalışmaları nedeniyle grev hakları olmayan işçilerin en sık attıkları slogan "Grev bizim hakkımız, söke söke alırız" oldu.

İşçilerin eylemi diğer işyerlerindeki sınıf kardeşlerini destek niteliğini taşıyordu. Eminönü, Kadıköy, Anakent, Fatih Belediye işçilerine polis müdahalede bulunmazken, Be-yoğlu temizlik işçilerinin yürüyüşüne polis müdahalede bulunarak toplu yürümelerini engelledi. Gruplar halinde farklı yerlerden de yürüten işçiler Şişhane'de birleşerek toplu yürüyüşlerine devam ederek SSK'ya kadar yürüdüler.

Belediye işçilerinin eylemi yer yer halk tarafından alkışlanarak desteklendi.

86 Bin TEK İşçisinin Yükselen Sesi

Her geçen gün durmadan büyüyen, durdurak demeden genişleyen işçi sınıfının engellenemez mü-

cadelesi yeni yeni iş kollarını kapsayarak egemen güçlerin uykularını kaçırıyor, sendika ağalarının paçasını tutuşturuyor, revizyonist ve reformistleri tedirgin ediyor. Bütün engellemelere karşın sınıf yoluna devam ediyor.

Kamu kesiminde çalışan işçilerin toplu sözleşmelerinin kilitlenmesiyle başlayan protesto ve siyasi iktidarı uyarı niteliğini taşıyan pasif eylem türleri giderek yaygınlaşıyor. Yer yer bu eylemler yerini daha coşkulu eylemlere bırakıyor.

11-4-'89 tarihinde TEK'te çalışan 86 bin işçiyi kapsayan, ülke genelinde gerçekleştirilen toplu viziteye çıkma ve toplu yürüyüşler gerçekleşti.

Sabah mesai saatiyle birlikte işçiler toplu viziteye çıkma girişiminde bulundu. Viziteler alındıktan sonra toplu halde yürünerek bağlı buldukları sigorta hastahanelerine ve dispanserlere kadar yürüdüler.

İstanbul'un çeşitli semtlerinde vizite kâğıtlarını alan işçiler, toplu yürümeye başladılar. Toplu yürüyüşlerde işçiler sık sık "Grev bizim hakkımız, söke söke alırız", "işçiler elele, genel greve", "ekmeğimiz bizim, karnımız doysun" vb. sloganlar attılar. Ellerindeki vizite kâğıtlarını sallayarak slogan ata ata yürüyen işçilere polis engel olmak istediysede başarılı olamadı. Beyazıt TEK'te çalışan işçiler müdahalelere rağmen Çemberlitaş'a kadar yürüyerek Sosyal Sigortalar Hastanesi'nin önünde toplandılar.

Hastane önünde toplanıldıktan sonra Tes-İş İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu'ndan bir işçi yaptığı konuşmada sorunlarını şöyle anlattı: "Kamusal haklarımızı vermediği zaman, eylem dozunu artıracacağız. Şartelleri indireceğiz. Bunun sorumlusu işveren olacaktır. İki ay sonra arabulucuya gitme zorunluluğu var. Yüksek Hakem Kurulu'na gidilecek; serbest toplu pazarlık diye bir şey kalmayacak. YHK hükümetin isteği doğrultusunda hareket edecektir.

Sokağa dökülmemizi istiyorlarsa sokağa dökülürüz. Şartelleri indiririz. Grev yaşamız olduğu için keyfi şekilde davranıyorlar. Buna sessiz kalmayacağız."

Türkiye'den Haberler

Günde ortalama 12 saat çalışan TEK işçisi, 120 bin lira aylık ücret alıyor. İşçilerin çocuk parası, yemek parası, aile yardımı, yatacak, izin, bayram parasının arttırılması, iş güvenliğinin sağlanması, iş kazası geçirenlere yardım yapılması vb. talepleri var. İşçiler ücretlerin % 150 arttırılmasını istiyor. "Bugünün koşullarında karnımızı doyurabilmek için bu zorunludur" diyor. "Yemek parası 400 lira, bu parayla ancak bir simit alınır", "verilen yakacak parasıyla yarım ton kömür bile alamıyoruz. Bütün bu rakamlar gülünç, insanca bir yaşam istiyoruz", "Türk-İş sorunlarımızı sahip çıkmıyor, tabanın zorlamasıyla bir şeyler yaptırmaya çalışıyoruz" vb. şeklide sorunlarını dile getiriyorlardı.

Bakırköy Yenimahalle Dispanseri'ne yürüyerek giden TEK işçilerine polis müdahalede bulundu. Polisle işçi arasında çıkan tartışma sonucunda M.Ali Demir adlı işçi polis karakoluna götürülerek gözaltına alındı. Polisin işçileri tartaklaması sonucu üç işçi yaralandı.

Adana'da binlerce işçi toplu viziteye çıktı. Vizite kuyruğuna giren işçilere TEK İl Müdürü Tayfun Müderrisoğlu müdahalede bulundu. Doktorluğa soyunan TEK Müdürü işçilerin önce kendisine görünmesini istedi. İşçiler TEK Müdürü'nün dediğine uymadan hastaneye kadar yürüdü.

Gaziantep, Eskişehir, Samsun, Ordu, Sinop, Amasya, Trabzon, Gümüşhane, Kütahya, Giresun, Artvin, Rize, Bolu, Erzurum, Kars, Kayseri, Bandırma vb. birçok ilde TEK işçisi toplu halde viziteye çıktı. Toplu viziteye çıkmak isteyen işçilere yer yer işyeri temsilcileri tarafından müdahalede bulunarak, vize kâğıdı vermede zorluk çıkardılar. TEK işçileri toplu viziteye çıkma, toplu yürüyüş yapma eylemlerinin yanında sakal bırakma eylemlerine başladılar. Yemek boykotları gerçekleştirdiler. İstanbul vb. illerde TEK işçileri elektrik arızalarına gitmeyerek işi yavaşlatma eylemini başlattı.

TEK işçilerinin mücadelesi diğer sınıf kardeşlerinin mücadelesiyle birlikte önümüzdeki günlerde daha

da boyutlanacak. Sınıf artık zincirlerinden başka kaybedeceği bir şey olmadığını bilincine varıyor. Silkinip ayağa doğruluyor. Mücadeleye attıkları her adımla daha çelikleşip güçleniyor. Geleceğin dünyasını kuracağına bilincine varıyor yavaş yavaş. Bu da egemenleri ve sendika ağalarını korkutuyor.

Sınıfın mücadelesi her geçen gün daha bir güzelleşiyor. Merhaba sınıfın yükselip ayağa doğrulan mücadelesine güzelliğine!

Proletaryanın her gün yeni aşamalar kaydeden bu mücadelesi zembereğe başkaldıran, topraktan biten rengarenk çiçeklerin baharın asude güzelliğini simgeliyor. Her atılım yeni yeni sınıf dayanışmasını, birliğini perçinliyor. Sınıfı daha yeni mücadelelere yöneltiyor. Her mücadele daha da çelikleştiriyor sınıfı. Öğretiyor, öğreniyor.

Yükselen mücadele: Sınıfın karakterini orta yere koyuyor. Sınıf; toplumsal mücadeleyi sonuna dek götürecektir, önderlik edecek biricik

gücüm diyor. Senin tarihsel işlevin bitti diyenlerin suratına koca bir şamar olarak iniyor. Ekonomik mücadeleyle yeten teorilerinin kalbine hançer olarak saplanıyor. Benden uzak duran öncüyü kaderiyle başbaşa bıraktım diyor. Marksist Leninistlere sesleniyor: "Tarihsel işlevini yerine getir, benim içimde ol, bana öğret, benden öğren ve bana yol göster, yoksa mücadelenin gerisinde kalırsın" diyor.

Ve haykırıyor: Sendika ağaları sen beni temsil edemezsin, yoluma engel olsan da hiçbir şey değişmez, senin engelini de, egemenlerin engelini de aşarım. Çünkü; zincirlerimden başka kaybedecek bir şeyim yok, kazanacağım koca bir dünya var diyor.

Artık sınıfın mücadelesi sendika engelini, polis engelini tanımıyor. Mücadele ekonomik-demokratik sınırları aşıyor. Siyasal boyut kazanıyor. Sınıfa yakışan da budur.

Yaşasın proletaryanın şanlı mücadelesi. □

Deri İşçilerinin Görkemli Yürüyüşü

Kazlıçesme deri işçileri, birağın bir insanın, bir canlının yaşamasına elverişli olmayan koşullarda çalışıyor. Deri fabrikalarının oluşturduğu bir semt pislikler içinde. Kokudan geçilmez halde. Buraya daha varmadan pis kokular burun direğinizi kırıyor. Yaklaşmak, hele hele o sokaklarda yemek başlı başına bir cesaret işi. Birbirine küçük sokaklarla ayrılan onlarca deri fabrikalarının tüm pisliği buralarda. Deri artıkları, pis sular, kimyasal bileşik artıkları, gazlar ve bu bütünün karmaşasından oluşan

bir mikrop yuvası! İşçilerin o şartlarda nasıl çalıştığına, nasıl tahammül edeceğine şaşıp kalıverirsiniz. Kazlıçesme iki yönüyle ün salmış. Pislikten geçilmez hali ve işçilerin bitmez tükenmez mücadeleciliğine.

Hem zor hem de yaşama elverişli olmayan koşullarda çalışan işçiler yaşamlarını sürdürebilecek ücret alamamakta. İşçilerin sırtından kazandıkları artı-değerle milyarları kazanan ve har vurup harman savuran patronlar kazanılmış sosyal hakları gaspette. Prim, aile yardımı,

izin ücreti, çocuk parası vb. birçok kazanılmış hakkı vermemekle keyfiliklerini sürdürmektedirler.

Nur Deri Sanayii'nde çalışan 17 işçi kazanılmış sosyal haklarını almak için çeşitli girişimlerde bulundu. İşçilerin hak arama girişim eylemi karşısında işverenler işçileri işten atma tehditlerine başvurdu. Deri-İş Sendikası Kazlıçeşme Şubesi işverenle görüşerek işçi haklarının ödenmesi için çabalarda bulundu. Ama işveren katı tutumunu sürdürdü. Bununla da yetinmeyen işveren 6-4-'89 tarihinde 17 işçinin karakola alınmasını sağladı. Peşinden 17. maddeye dayanarak işçileri mahkemeye verip işten atmak için girişimlerde bulundu.

Kazlıçeşme işçileri her zaman olduğu gibi yeniden sınıf dayanışmasının güzel bir örneğini sergilediler. 17 sınıf kardeşinin hakkına sahip çıkmak için kolları sıvadılar. Çünkü, onlar, başarı kazanmanın örgütlülük ve dayanışmadan geçtiğini bilince çıkarmışlardı. Bu bilinçle hareket eden işçiler sokağa döküldüler. Kazlıçeşme'nin pislik deryasından geçilmez sokaklarına güzel bir çeşnilik kattılar. Kazlıçeşme halkı işçi dayanışmasının, mücadelesinin, coşkusunun, kararlılığının görkemli bir örneğine şahit oldu.

7 Nisan günü saat 12 sularında işçiler sokağa döküldü. 17 sınıf arkadaşı için 2000 işçi sokaktaydı. Bir saate yakın bir sürede bütün deri fabrikalarının bulunduğu sokakta yüründü. Her fabrikanın önüne gelindiğinde gür seslerle patronlar yuhalandı. İşçiler kol kola, omuz omuza seslerini daha coşkulu yükselttiler. "Kahrolsun katil iktidar" "Patronlar kalles, işçiler kardeş", "Yaşasın 1 Mayıs", "İşçiler el ele genel greve", "Kazlıçeşme patronlara mezar olacak" vb. sloganlar ata ata yürüdüler. Polis müdahale etmek istediyse de işçilerin coşkun seli karşısında tutunamadı. Geri çekildi. İşçiler yürüyüşlerini sürdürdüler. Yürüyüş, bir sendikacı ve bir işçinin konuşmasından sonra son buldu.

Mayıs ayına girerken ülkenin dört bir yanından işçi direnişleri büyük bir hızla yaygınlaşarak gelişiyor. Viziteye çıkmak, servis arabalarına binmeme, yemek boykotu, sakal bırakma vb. pasif eylem türleri militan mücadeleye dönüşüyor. Grevler yaygınlaşıyor. Grevci işçilere her gün yenileri ekleniyor. İşçiler sarı sendikaları basıyor. Kazlıçeşme işçilerinin örgütlülüğü, birlikteliği, kararlı ve inançlılığı örnek bir mücadeleyi ortaya koymuş oldu.

Gelişen bu mücadele patron ve

sözcülerini oldukça huzursuz ediyor. Nasıl bertaraf edeceğinin hesapları yapılıyor. Mücadele geliştikçe üretim yavaşlıyor. Randıman düşüyor. Bazı yerlerde üretim duruyor. Buna bağlı olarak ekonomi çıkmaz sokağa saplanıyor. Egemenler çıkmaza giren ekonomiyi düze çıkartmak için yeni yeni hesaplamaların peşinde. Muhalefetteki düzen partileri sessiz görünmelerine karşın mücadele onları da tedirgin ediyor. Bunun için de bu mücadeleyi kendi potansiyelinde eritmenin çabasında. Keza sarı sendika ağaları işçi sınıfının mücadelesini pasifize etmek, engellemek için çabalamaktadırlar. Egemenlerin dümen suyunda giden sendika ağalarının engelini aşarak mücadelesini sürdürüyor işçi sınıfı. Beri tarafta da revizyonist reformistler mücadeleyi düzenin sınırları içine çekmek için mücadele ede dursun sınıf durmaksızın mücadeleden mücadeleye hızla yürümektedir.

Devrimci hareket ise gelişen bu mücadele içinde yer almasına kararlı olarak önderlik edememekte, yol gösterememektedir. Devrimci hareketin gelişen bu mücadele içinde işçi sınıfına öğretmenlik yapması zorunlu olduğu kadar mücadele içinde ondan öğrenmesi gereken çok şey de vardır. □

Çelik İşçileri Örnek Mücadele ve Dayanışma Tavrı Gösteriyor

Demir-çelik işçilerinin eylemi her gün sürüyor. Her gün aynı coşkuyla süren eylemler egemenleri ürktüyor. Halkta sevinç ve coşku yaratıyor.

Demir-Çelik işçileri Mart ayında grev kararı aldı, uygulamaya geçileceği sırada hükümet grevi ertele-

di. Hükümet açık bir şekilde grevi yasaklamıştı. Bu tavriyle işçilere karşı olduğunu, sermayeyi temsil ettiğini ortaya koymuştu.

İskenderun ve Karabük Demir-Çelik işçisi Mart'ın başından beri başlattığı eylemini sürdürüyor. Ortalama 130 bin liralık ücretlerini yük-

selmek, 1980 öncesi ücret düzeyine çıkmak, kısacası 1 ton demir fiyatına denk bir aylık ücret almak, insanca yaşama koşuluna ulaşmayı amaçlıyordu.

Demir-Çelik işçisi ekonomik ve

Sayın Başkan Sayın Milletvekilleri

24 Şubat 1989 tarihinde İstanbul Yıldız Üniversitesi'nde meydana gelen ve yankıları devam eden olayı bilgilerinize sunmak için huzurunuzdayım.

Sayın Milletvekilleri

Olay Yıldız Üniversitesi öğrencilerinin 7.2.1989 tarihli yönetmenliğe itirazlarını ve taleplerini içeren üniversite derneği tarafından Rektörlüğe sunulan dilekçelerinin sonucunu öğrenmek üzere Rektörle görüşme yapan dernek yöneticilerini dışarıda bekleyen öğrencilerin videoya alınması ve bir sivil polisin ateş açması ile başlamıştır. Olayın yaratıldığı sonuçları basından hep birlikte ibretle izliyoruz.

Sayın Milletvekilleri

Kurşun sıkılan bu gençlerin mason taleplerini özet olarak bilgilerinize sunmak istiyorum:

1- Ders alma dilekçesi verebilmek için istenen 2000 TL'lik harç alınmamalı, alınanlar ise geri ödenmelidir.

2- Ders alma dilekçesi verebilmek için harç borcunun temizlenmesi şartı kaldırılmalıdır.

3- Geçmiş taksitlere ait faiz borçları iptal edilmelidir.

4- Ek öğrenim sırasındaki % 50 zam uygulaması kaldırılmalıdır.

5- Öğrencilerin ders durumları ve harç durumları her dönem başında ilan edilmelidir.

6- Geceden, gündüzden ve diğer bölümlerden ders alma hakkınız korunmalıdır.

7- Dönem sonu sınav sayısı üçe çıkarılmalıdır.

Bu taleplerden bir kısmı rektörlükçe kabul edilmiştir. Milyarlar kazanan şirketlerin vergi borçları affedilirken, kaçakçılara ve hayali ihracatçılara milyarlar bağışlanırken, gençlikten 2000 TL'yi esirgeyen anlayışı anlamakta güçlük çekiyoruz.

Sayın milletvekilleri.

Olay, peşinen hazırlanmış bir kışkırtmaya benziyor. Karanlık eller gençliği siyasi emellerine yeniden alet mi etmek istemektedirler? Çünkü:

Görüşme devam ederken, ortada olay yokken polis müdahale ediyor, çağrısız geliyor ve koşulları yokken silah kullanıyor. Kullanılan silahtan atılan kurşunun boş kovana elimdedir. Polisin bu tutumunu kınayan sayın Hasan Celal Güzel'e teşekkür ederiz. Hükümetin bir üyesi olayı kınarken, Hükümet üniversite gençliğine yönelik oyun ve tertipler içinde midir? Gençlik yeniden çatıştırılmak mı isteniyor? Kargaşanın yaygınlaştırılıp silahlı hale getirilmesi mi isteniyor?

Sayın İçişleri Bakanı olay karşısında takındığı tavır ile adeta polisi suça teşvik ediyor. Toz kondurtmam dediği polisi siyasi tertipler için kullandığı endişesi yaratıyor.

Öğrencilerin arasına öğrenci kimlikli sivil polisler sokularak, olay tertipletiliyor mu?

Öğrencileri videoya alarak onları topluca fişletiyor mu?

Polise suç kışkırtıcılığı görevi mi verilmiştir?

Polis öğrencileri neden tahkir ettiriyor ve dövüyor?

Geçmişte gençlik üzerinde birkaç kez kumar oynanmış ve bedeli ne yazık ki hep gençliğe ödettirilmiştir. Yine belli odakların gençler üzerinde kumar oynama ve bedelini de onlara ödetme niyetleri vardır? Bilesiniz ki bu tür oyunların kimseye yararı yoktur. Bütün gücümüzle gençlere sahip çıkarak, onların bedel olarak kırdırılmasına mücadele etmeyeceğiz. Önerim odur ki bu oyunlara hep birlikte karşı çıkalım.

Bu olay inşasına yeniden çalıştığımız demokrasimize yönelik bir suikast girişiminin başlangıcı olabilir. O zaman bunun sorumlusu siz olursunuz sayın Bakan. polisi göreviniz gereği bir ölçüde kollamanız doğaldır. Ama öğrencilerin üzerine ateş açmaları kollayamazsınız. Çünkü böyle bir sorumluluğun altından kalkamazsınız.

Olayda kullanılan merminin boş kovasını soruşturma açmanız için delil olarak bırakıyorum. Soruşturma açmazsanız bu suç delilini kolayca yapıp boynunuza asabilirsiniz. □

**İstanbul Milletvekili
MEHMET ALİ EREN**

NİSAN DİRENEİŞİ NİN RUHU YAŞATILYOR

Devrimci gençliğimizin mücadelesi, tüm anti-demokratik engellemelere rağmen yükseliyor. Her geçen gün daha da ge-

leşip güçleniyor.

Üniversite gençliğinin 12 Eylül sonrasında mücadelesi, kitlesel anlamda doruğuna 14 Nisan'da ulaş-

mişti. Tek tip öğrenci derneği yasasına karşı ülkenin dört bir tarafında mücadeleler, direnişler gelişti. Ve iktidara geri adım atırdı.

Bu mücadelenin, Nisan direnişinin zaferi, devrimci gençliğin iktidar karşısındaki zaferidir. Ve bu zaferle sahip çıkılmalıdır.

İşte, bu anlayışla hareket eden C.Ü. devrimci gençliği, bu direniş ruhunu, ve direniş sonucundaki kazanımları 14 Nisan günü coşkulu bir şekilde kutladı. Eylem yeri olarak Rektörlük önü belirlenmişti. Belirlenen saatte kitleler burada toplanmaya başladılar. Bir süre sonra genişçe bir halka oluşturularak türküler söylenmeye başlandı. Ancak kısa bir süre sonra sağanak bir yağmur başladı. Beklenmeyen bu durum karşısında Devrimciler eylemden vazgeçmeyip en yakın durumda bulunan Sosyoloji Kantininde eylemi devam ettirme kararı aldılar.

Toplam 300 civarında öğrencinin katıldığı bu eylemde saz çalınıp, toplu olarak türküler, marşlar söylendi. Ardından ise, 5 arkadaş günün anlamını (hem Türkiye devrimci gençliği açısından, hem de üniversitemiz özelinde), Nisan direnişlerinin gelişim sürecini, gençliğin devrimci mücadelesinin anlamı ve örgütlülüğünün önemi üzerine birer konuşma yaptılar. Bu konuşmaların ardında yine saz eşliğinde bir süre daha türküler söylendi. Türkülerin bitiminde alkışlar eşliğinde, coşkulu bir biçimde eyleme son verdiler.

Eylemi başından sonuna kadar izleyen polisler müdahale etme cesaretini kendilerinde bulamadılar. Sadece izleyici konumunda kaldılar. Ancak, eylemden iki gün sonra, eyleme ilişkin iki öğrenci gözaltına alındı. Gözaltı sırasında öğrenci arkadaşlara eylemde konuşma yapanla-

rın isimlerini ve eylemi kimin örgütlediğini soran polisler, bir şeyler öğrenemeyince arkadaşları bırakırlar.

Bu eylemin üniversitemiz gençliği açısından iki önemli sonucu var:
1) Şimdiye kadar üniversitemizde gerçekleşen eylemler içerisinde en politize eylemdi. Bu anlamda, bu eylem, bir dönüm noktası sayılabilir.

2) Üniversitemiz ÖD'ni pasifizmele, hiçbir şey üretememekle ve dernekte "devrimci bakış açısının" olmadığını söyleyen sol sektörcü (solculukları her zaman lafta kalmıştır) tavır içerisindekilere bir kez daha ders verildi. □

**YAŞASIN 14 NISAN'IN DİRENİŞÇİ RUHU!
YAŞASIN GENÇLİĞİN DEVRİMCİ MÜCADELESİ!**

**C.Ü.'den BİR GRUP
DEVRİMCİ ÖĞRENCİ**

BASIN AÇIKLAMASI

Bugün 23 Nisan. Uluslararası Çocuk Günü. 23 Nisan 1920'de T.B.M.M.'nin kuruluşu nedeniyle Çocuk Bayramı olarak çocuklarımıza armağan edilen gün.

Nasıl bir Türkiye'de kutlayacak çocuklar 23 Nisan'ı?

Büyümenin her yerde zor olduğunu biliyoruz, ama Türkiye ve benzeri ülkelerde bir işkence haline geldiğini görüyoruz. 85 yılındaki nüfus sayımı itibarıyla 15 milyon çocuğun bulunduğu ülkemizde, aynı yıl büyümekten vazgeçip intihar edenlerin % 4'ünü 15 yaşından küçük çocukların oluşturduğu, 20 yaşlara doğru daha da arttığı, genelde intihar edenlerin % 45'inin ilkökul mezunu oldukları, yine 85 yılı itibarıyla yaşları 12-14 arası olan

1.302.751 çocuğun iktisadi faaliyet kollarında çalıştığı, 1986 yılı rakamlarıyla ülkemizde toplam bütçe içindeki harcamaların eğitim için 11.9, sağlık için 2.2, savunma için 13.5 olduğunu (yüzde olarak) istatistiklerden görebiliyoruz.

Çocuk emeğinin acımasızca sömürüldüğü, öğrenim ve fırsat eşsizliğinin en uç noktalarda yaşandığı, pek çok çocuğun sokakları mekân tuttuğu, açlık, korunaksızlık, sevgisizlik ve geleceksizliğin kol gezdiği, sadece 1987 yılında evlerinden kaçan çocukların sayısının bir önceki yıla göre % 47 arttığı ve buna karşın bu tür çocukları barındırabilecek, örneğin: İstanbul'da yalnızca 1120 kapasiteli 7 yurdun bulunduğu, acımasız koşullarda çocuklar kendi güllüşlerinden uzak yaşadığı ve daha çocuk yaşta

yaşandığı ülkemizde Çocuk Haklarını savunmak, korumak ve güvence altına almak için, yarınımız çocuklar için yalnızca günlere sığdırılmış etkinliklerin yetmeyeceğini düşünüyoruz.

İnsanlar tarih boyunca eşitlik ve özgürlük ilkesini benimseyip, bu ilkelere için uzun savaşlar vermişlerdir. Bu yöndeki çalışmalarını Çocuk Komisyonu ile ifadelendiren Derneğimiz, çocuğu mutlu bir çocukluk geçirmesi, kendisinin ve toplumun iyiliği için belli hak ve özgürlüklerden yararlanması amacıyla, Çocuk Hakları Bildirgesi çağrısında olduğu gibi:

"İrk, renk, cinsiyet, dil, din, ırsal ve başka bir görüş, ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğuş ya da benzeri bir statü ayrımı

gözetilmeksizin, bedensel ve zihinsel bakımdan henüz olgunlaşmamış olan çocuk doğumdan önce olduğu gibi doğumdan sonra da uygun yasal korunma dahil özel gözetim ve bakıma gereksinimi insanlığın çocuğa verebileceğinin en iyisini vermek

gerektiğini, çocuğun mutlu bir çocukluk geçirmesi ve kendisinin ve toplumun iyiliği için belli hak ve özgürlüklerden yararlanması amacıyla, ana-babaları, kadın-erkek herkesi, gönüllü kuruluşları, yerel makamları ve hükümetleri bu hak-

ları tanımaya, ve bu ilkeler uyarınca giderek alınacak yasal ve başka önlemlerle bu hakları gözetme" çağrısının tüm duyarlı yüreklerde yankı bulacağına inanmak istiyoruz. □
**İnsan Hakları Derneği İstanbul Şb.
ÇOCUK KOMİSYONU**

Yıkım Üstüne Yıkım

İnsanların kangrenleşen dinmeyen yarası konutsuzluk. Bizim gibi sömürge-yarı-sömürge ülkelerde halkın en önemli sorunlarından birini hiç kuşkusuz başlarını sokacak bir konutun olmaması oluşturur. Şehirlerimizde bir tarafta saraylar, saray yavruları villalar, gök kubbeye uzanan gökdelenler yerden biter gibi yükselirken, diğer yandan yoksul emekçi halk başını sokacak bir yer bulamamanın acısını tatmaktadır.

Mevcut düzenin sınırları içinde emekçilerin konut sorununun çözümü olanaklı değildir. Sorunun köklü çözümü Demokratik Halk İktidarının kurulması ve ordanda sosyalizme varılmasıyla mümkündür. Ancak o zaman her ailenin yaşamını sürdürebileceği, sahip olabileceği bir konutu olabilir. Bu sorunu iktidarda bulunan proletarya devleti çözebilir ancak. Çünkü o zaman iktidar proletarya ve emekçilerin elinde olacaktır, kendi sorununu kendisi çözmüş olacaktır. Arayışlar tek tek değil, tümlemlerde. Arayış ve çözümler tüm toplum olarak ortak olarak bulunacak ve çözülecektir.

Günümüzde emekçi halkın büyük bir çoğunluğunun bir meskeni yoktur. Olmasına da koşullar imkân vermemektedir. Normal bir meskenin yapılması milyonları geçmektedir. Oysa bir emekçi ömür boyu çalışıp hiç yemese, içmese ve giymese de bu kadar parayı biraraya getirmesi olanaksızdır. Hele hele kiralaların artmasını alıp yürümesi, en ucra yerde ev kiralalarının 150 bin lirayı geçmesi asgari ücretle çalışan emekçilerin bir kirada oturmasını da imkânsızlaştırmaktadır. 90-150 bin lira arasında aylık ücretle çalışanların bu kirayı

ödemesi mümkün değildir. Halktan yana olmayan ona düşman, onu iliklerine kadar sömüren bir devletin onun sorununu çözmesi mümkün değilse ve halk da bunun bilincindeyse ne yapabilir ki?

Sağlıksız da olsa, gün koşullarına elverişli olmazsa da, küçücük bir yer de olsa dar gelirli emekçiler sorunlarına bir çözüm bulmak istemiyle gecekondular yapmaktan başka bir yol bulamıyorlar. Toplu Konut'a yazılıp toplu miktarda para yatırmaları da mümkün olmayınca başka çıkar yolları kalmıyor.

Seçimden seçime burjuva partilerinin konut "sorununuzu çözeceğiz" vaatlerine de artık kimse inanmıyor. Yerel seçimlerde konut sorununu propaganda malzemesi olarak kullanan Belediye Başkan adayları, özellikle de SHP'li başkan adaylarının "sorunlarınızı çözeceğiz" sözlerinden hareketle evsiz barsız aileler çeşitli semtlerde tek gözde olsa biriketleri üst üste koyarak başlarını sokacak bir konut yapmaya giriştiler. Alibeyköy ve Kartal'ın çeşitli semtlerinde gecekondular yapan ailelerin üzerine yeni SHP'li Belediye Başkanları polis ve çevik kuvvet eşliğinde dozerlerle konduları yerle bir ettiler. Kartal'da gecekondusu yıkılan bir emekçi kendini yakma girişiminde bulundu. Hastahaneye kaldırılarak zor kurtarıldı. Yine Kartal'da bir emekçi kendini asma ya kalktı. İnsanlar tartaklandı, yerlerden sürüklendi. Dozerlerle eşyaları ezildi. Ufacık bebeler hüzünlü göz yaşlarıyla yıkımı seyretti.

Alibeyköy'de yapılan gecekondular aynı şekilde yerle bir edildi. Ka-

dınların saçlarından tutulup yerlerden sürüklendi. Yetmişlik anaların kolları kırıldı. Kondular içindeki eşyalarla birlikte yok edildi. Konu sahibi emekçiler Belediye nezdinde girişimlerde bulundu. Seçim öncesi söz üstüne söz veren Belediye Başkanları herhangi bir çözüm yolu bile göstermedi.

Konduları yıkılan emekçiler tekrar kırılan biriketleri toplayarak konduları yeniden yapmaya başladı. Yeniden yıktılar. Konducular yeniden yapmaya başladılar.

Yusuf Karabulut 10 senelik işçi. Aylık ücreti 200 bin. Evli ve üç çocuklu. Sorunu şöyle anlatıyordu: "kira ödeyemediğimden dolayı başını sokacak bir konut sahibi olmak istedim. Devletin vatandaşına sahip çıkmaması, günlük ücretlerle çalıştırması, evlerini başlarını yıkması sizin bizlere anlattığınız nedenlerden kaynaklanıyor. Yıkıma gelenler herhangi bir çözüm göstermiyor. Kirada oturun diyorlar. Kirada nasıl oturabiliriz ki?"

Hasan Şadioglu: İnşaat işçisi. Kirada oturur. 150 bin lira aylık geliri var. 60 bin lira kira ödüyor. 8 çocuğu var. Sorunu şöyle dile getiriyordu: "Onlar yıksın biz yeniden yapacağız. Başka bir çıkar yolumuz yok. Partiler bizim sorunlarımızı çözmez. Bütün partiler menfaatleri için yalan vaadlerde bulunmaktan başka bir şey yapamazlar. Çocuklarımızın bir pantolonu, ayakkabısı yok."

Bir ev kadını: "Evliyim. Bir çocuğum var. Hayat şartları öylesine zor ki çocuk yapmaktan korkuyorum. Beyim fabrikada işçi, 140 bin lira aylık alıyor. 100 bin lira kira ödüyoruz. Geçimimizi veresiye ala-

Türkiye'den Haberler

rak sağlıyoruz. Ben de dikiş yaparak bütçemize katkıda bulunmaya çalışıyorum.

Partiler ve Belediye Başkanları sorunlarımızı çözeceğine söz verdiler. Umut verdiler. Ama kondularımızı başımıza yıktılar. O zaman bize bir çare bulsunlar. Eğer bize bir çözüm bulmazlarsa öldürseler de, sürgün etseler de biz yine kondumuzu yapacağız. Bulgaristan'dan getirdikleri insanlara köşkler, saraylar, milyonlar veriyorlar. Biz insan de-

ğil miyiz? Naim için milyarları harcadılar. Bizi ise ölüme terk ettiler.

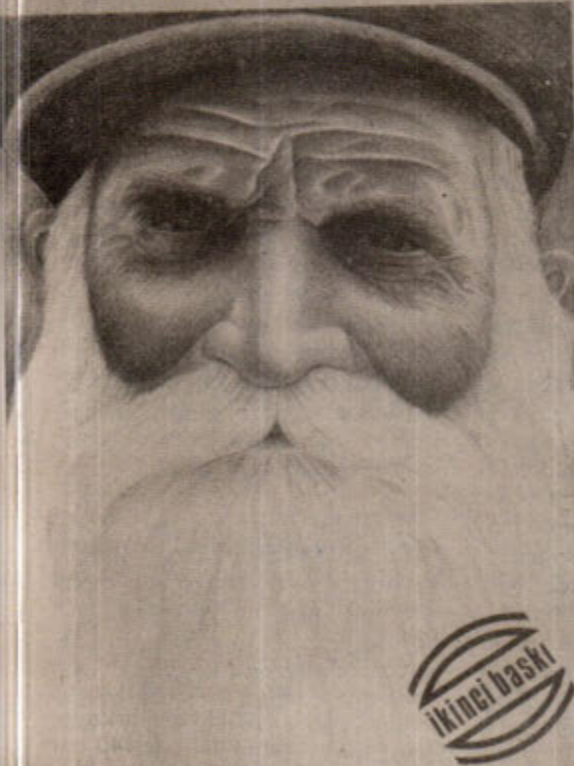
Toplu vereceğiz diye ceza üstüne ceza veriyorlar. Sirtımızdan milyarları kazanıyorlar ama bize bir şey yok. Açlıktan can derdine düşmüştüz. Birlik olmamız gerekir. Kadınların, genç kızların saçlarından tutup yerlerden sürüklüyorlar. Bunlar insan değil. Kimse bizim sorunlarımızı çözemez. Ancak birlik dursak, elele vererek kendi sorunlarımızı çözebiliriz" şeklinde sorunlarını anlatıyordu.

Evet insanlar konu yapmak mecburiyetinde kalıyor. Başka çıkar yolları da yok günümüzde. Geçmişte de benzeri mücadeleler verilmişti. 1 Mayıs'ta yıllarca süren mücadelede 11 şehit verilmiş ve neticede kazanılmıştı. 1 Mayıs mahallesi yaratılmıştı. Keza Gültepe'ler, Örnektepe'ler böylesi çetin mücadeleler sonucu doğmuştu.

Emekçilerin konut sorunu yeni yeni 1 Mayıs'lara Örnektepe'lere yöneliyor. Egemenler konutları yıkmakla bir şey kazanamayacak. □

CEMAL ŞENER ALEVİLİK OLAYI Toplumsal Bir Başkaldırının Kısa Tarihçesi

YÖN

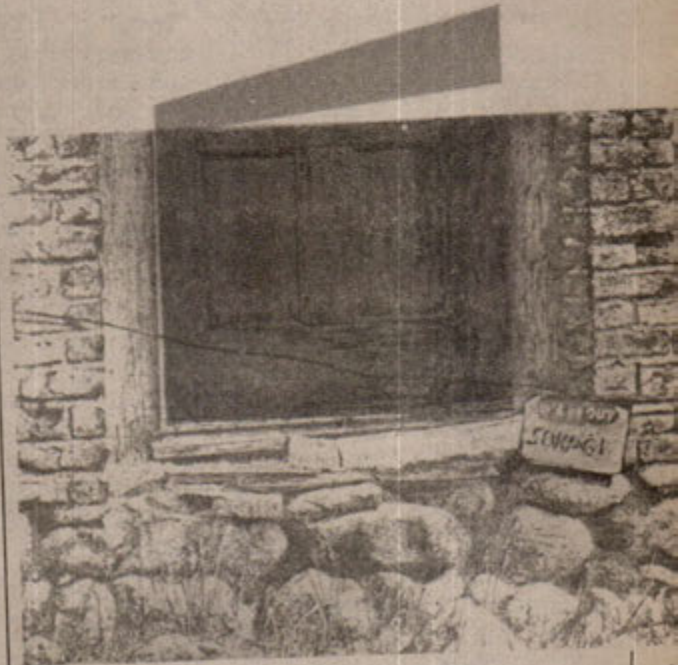

ikinci baskı

Afişte Ölen Adam

aydın
doğan

YABBA YAYINLARI

Marksist Terminolojinin Bezirganlığı İle Bezenmiş Burjuva-Liberal Ufuk Çizgisinde Konaklayan Bir Program:

“Sosyalist” Parti Programı!

Ferhat ALI

Nihayet kürsü sosyalistlerimize de arz-ı endam eyledi! Aylarca süren tartışma, itişme, dalaşmalar bir son buldu nihayet. Bizim de artık “sosyalist” partimiz var! Ünlü ve şanlı eskimiş devrimciler, devrimcileri egemen sınıflara ispiyonlayan Struvecilerimiz legal-Marksizm çizgisinde buluştular.

Her “Allah” diyenin cennete gitmeyeceği gibi, her sosyalistim diyenin de sosyalist olamayacağı herkesçe bilinen gerçektir. “Sosyalist” partiyi oluşturanların geçmişleri hepimizin malumudur. Bir dönemin jurnalcilerinin şimdilerde demokrasi, bağımsızlık ve devrimcilik sözcüklerini dillerine pelesenk yapmaları yadırganmamalıdır. 1980 öncesinde MHP dışında, tüm egemen sınıf partileriyle “milli koalisyon” öneren de bu mantık değil miydi?

“Birleşik Sosyalist Parti”yi kurma girişimleri döneminde, her renk

“sosyalist” tartışma toplantılarına katılmış, bu çalışmalar içinde Eurokomünizm yandaşlarında, Çin modern-revizyonizmi yandaşlarına dek; proletarya devrimi ve diktatörlüğü Leninist teorisini reddeden, Marksizme ihanet eden çizgiden, Tengci dönem çizgiye dek, tüm akımlar yer almıştı. Öyle gariplikler sergilendi ki tartışma ve panellerde: Sovyetler’i sosyalizmin kalesi olarak görenlerle, Sovyetler’e sosyal-emperyalist diyen onu dünya halklarının baş düşmanı görenler yan yana, diz dize inşa çalışmalarına katıldılar. Öyle ki, durum tam bir yamalı bohçaydı ve tam tamına rezilane paradokstu. Düşünebiliyor musunuz, bir yanda Doğu Perinçek, öte yanda M.Ali Aybar ve beride Murat Belge...

Nedir ki, gelinen mecrada, bazıları saf dışı kaldı, ya da kalmayı tercih etti. Meydan, ‘Aydınlık’ pınarlarından suyunu alan TİİKP soy zinciriyle devamlılığını sürdüren, TİKP ile burjuva çerçevede selama duran, 1980 sonrası ‘Saçak’ ve ‘2000’e Doğru’ dergileriyle soy ağacına bir halka daha ekleyen kesime kaldı. Ve

böylece, Türkiye proletaryası, ezilen halk, mazlum Kürt ulusu ve azınlık milliyetlerin “umudu”! “sosyalist” partimiz burjuva sahne ışıklarının önünde yerini aldı.

Şimdi görevimiz, Marksist terminolojinin bezirganlığı ile bezenmiş, burjuva-liberal ufuk çizgisinde mevzilenen bir partinin programını ve niteliğini belli-başlı çizgilerle eleştirmek; teoride, iç ve dış siyasette, felsefi planda bu programın anti-ML, anti-sosyalist yanını açığa çıkartmak ve böylece her sosyalistim diyenin sosyalist olamayacağını tanıtlamaktır.

İlkesizlik ve pragmatizm piramidi üzerinde yükselen bir programla karşı karşıyayız. Programın kendine özgü niteliğini belirleyen şey, burjuva-liberal ufuk çizgisidir. Burjuvazinin ideolojik stokundan çalışanlarla, Marksizmin ideolojik stokundan çalışanların garip bir harmanlanmasıyla oluşturulan program, iki sandalyeye aynı anda oturmaya kalkışmış; bir yandan egemen-

ler rejiminin tüm alçaklığı zezem suyuyla kutsanırken, diğer yandan bu kutsama Marksist lafazanlıkla örtünmeye çalışılmıştır.

Dosdoğruca konuşmak gerekirse, program, burjuva çerçeveyi aşmak istemeyen bir düzlemde hayat hakkı bulmakta; komprador patron ve büyük toprak ağası sınıfların icazetine sığınarak, yeraltının "sersemletici" havasından "kurtulmuştur"(!)

Programda ilk elden eleştirilmesi ve üzerine ısrarla gidilmesi gereken şey, Leninist parti anlayışı, şiddete dayalı devrim, devrimin hedefleri ve perspektifleri, ulusların kendi kaderini tayin hakkı, Kemalizm, üç dünyacı vb.dir. Bu sorunların tümünde program; Marksizme-Leninizme ahmakça, alçakça ve korkakça ihanet içerisinde girmiş; Marksizm-Leninizmin işçi hareketi içindeki baş düşmanlarından biri rolüyle orta yerde mevzilenmiştir.

YASADIŞI, YASAL ÇALIŞMA VE PROGRAMIN AÇMAZI

Dünün devrimci geleneklerinden arta kalan en önemli şeye, geleceğin devriminin en önemli siperine karşı tam bir tasfiyecilik rolüyle yüklü olarak ortaya çıkmıştır "sosyalist" parti. Bu önemli siper, illegal partinin rol ve öneminin açık anlaşılır yadsınmasıdır. Yasal partiye ise yeni ve özgün görevler yüklenerek payelendirilmiştir.

Bugün içinden geçtiğimiz evrenin tarihsel durumu, proletarya üzerindeki burjuva etkisi kaçınılmaz biçimde iki sapmayı birden doğurmaktadır. Bu sapmalardan biri, yasadışı proletarya partisinin önemi ve anlamının reddi ve küçümsenmesi, program ve taktiklerinin baltalanması, "Jakoben ruhun" terkifikasyonu belirleyici özellikleriyle; diğer sapmada, yasal çalışmanın tüm olanaklarını, proleter öncü için "müshakeme kaleler" yaratma ve dahası, yasadışı çekirdeği dal-budak salmış yasal topluluklar ağıyla çevreleyen çalışmayı küçümseyen onun

önem ve anlamını görmezlikten gelen niteliği ile kendini ortaya koymaktadır.

Proletarya hareketi adına ortaya çıkan, ama proletarya saflarına da liberal işçi siyasetini yaymaya çalışanların ilk elden sarıldıkları mevzi, yasal partinin yasadışı parti üstüne çıkarılarak, defteri çoktan dürülmüş bu görüş açısına yeniden özgün ve temel görevler yüklenerek işçi sınıfı saflarında kapitalizmi teşvik ve destekleyen reformizmi yaymaktır.

Marksizm adına ortaya çıkan ama, Marksist lafazanlığın ötesine geçemeyen, sınıfın saflarında yalnız ve ancak tasfiyecilik rolüyle ortaya çıkan bu tür parti ve siyasal yapıların her tarihsel dönemde ortaya çıkmalarının toplumsal ve tarihsel kökleri vardır. Küçük burjuvazinin bir hayli yaygın olduğu ülkelerde bu toplumsal kökler çok daha derindir.

Ülkemiz somutunda ortaya çıkan, proletarya saflarında, sınıfın görüş açısını benimsemeyi ve yasadışı proleter örgüt saflarında kararlılık ve ciddiyetle, sabır ve sebatla çalışmayı beceremeyen, bu çalışmanın proletaryaya yüklediği yürekliliği ve akıllamaz zorlukları yüklenemeyenler, zorunlu olarak burjuvazinin dizinin dibine çulu serecek ve gerisinde secdeye varacaklardır. Ülkemizdeki "sosyalist" partinin durumu budur. Aynı hastalıktan muzdarip TBKP'nin durumu da budur. Her iki partide kendilerine sosyalist, komünist yaftasını asmalarına rağmen, kendilerini ve yığınları yasalığın dingin yollarına koymak için her çabaya başvurmaktadırlar. Biri bu işte egemenlerin icazetini aldı; diğeri kuyrukta. Biri eşikte, diğeri beşikte!

Her türlü demokrasiden uzak, emperyalizmin toplumsal dayanağı komprador burjuvazi ve büyük toprak ağaları sınıfın faşist diktatörlüğünün hüküm sürdüğü, demokratik hak ve özgürlüklerin rafa kaldırıldığı, **Kürt ulusal hareketinin** kan ve zorbalıkla bastırıldığı bir ülkede yasal bir parti olanaklı mıdır? Ya da bu ülkelerdeki toplumsal güçler arasındaki ilişki, sosyalist bir partinin, sınıfın partisi rolüyle ortaya çıkmasına yeterli bir zemini sağlıyor mu?

Her şeyden önce, üzerinde durulması gereken şey, ülkemizin yarı-sö-

mürge, yarı-feodal karakteri, bu karakter zemini üzerinde yükselen toplumsal güçler arasındaki çelişkilerin boyutu, böyle bir partinin, sınıf adına gerçek kimliği ile ortaya çıkmasına müsaade etmez ve edemez de. Geçmiş tarihsel tecrübe bile bu söylediklerimizin lehine tanıklığını defalarca sürdürmüştür. Şimdilerde "sosyalist" partiyi kuranların 12 Eylül öncesi TİKP'ni kurduklarını herkes bilir. 12 Eylül askeri faşist diktatörlüğü ile birlikte, işçi sınıfı adına ortaya çıkan birçok kurum, kuruluş ve siyasal derneklerle birlikte, bizim ünlü ve de şanlı TİKP'de askeri diktatörlüğün hışmına uğradı ve yöneticileri kodese tıklandı. Bu durum, "sosyalist" partimizce bilinmiyor mu acaba? Bu pratik tecrübelerle rağmen, sosyalistlerimiz yine de yasalığa ateşli bir sevdâ ile olan tutkularını sürdürüyorlar.

Demek ki, bırakalım bu sorunda sayfalarca yazı yazıp, yasal bir partinin ortaya çıkışının zemininin olmadığını tanıtlamayı, yakın geçmişteki tarih ve tarihsel tecrübe bile, böyle bir çabayı imkânsız kılmaktadır.

Öyleyse, sosyalistim diye ortaya çıkanlar, gerçek sosyalist partiyi, gerçek bir zeminde kurmanın koşullarından yoksun olduklarına, mevcut toplumsal statü ve güçler arasındaki çelişkiler böylesine bir partiyi kurmamızın önünde engel olduğuna ve geçmiş tecrübeye bu durumu tanıtladığına göre, bu sosyalistlerimiz yalnızca lafta sosyalist, gerçekte ise reformisttirler. Burjuva-liberal çizgidedirler. Kapitalizm zemini aşmayan bir düzlemde hayat hakkı bulmaktadırlar.

Yasal zeminde yol alan "sosyalist" parti, a-) işçi sınıfı hareketi saflarında yeraltı çalışmasına düşmanlık, onu yadsıma, ona alçakça, korkakça, aptalca saldırıyla tasfiyecilik rolünü yüklenmiş, b-) dolayısıyla bu parti, sınıfın saflarında liberal işçi siyaseti yaymakla yola çıkarak burjuvazinin raylarına oturmuş, c-) köleliği ortadan kaldırmak değil, köleliğin durumunu düzeltmekle dört başı mamur bir reformizmle taçlandırmıştır özgün niteliğini.

Yasal zeminde ortaya çıkan yasalı cambazlar, Marksizm örtüsü ile bezenmiş popüler sosyalistler, yal-

nızca bugün ülkemizde değil, geçmiş devrimci hareket içinde de sıkça ortaya çıkmış, burjuva barikatların gerisinde Marksizme saldırarak, işçi sınıfı saflarında tasfiyecilik rolünü oynamışlardır. Lenin 1915 yılında yazdığı ve Brüksel Konferansı'na sunduğu raporda, Rusya koşullarında hem de parlamentoya Bolşevik milletvekillerini sokmayı becermiş, orada Marksizmin propagandasını yapma koşullarının olduğu Rusya için yasal partiden yana olanlara bakın neler diyor:

"Yasal basında 'yeraltı'na karşı çıkmak 'açık parti'den yana olmak, en basitinden partimizi çökertmektedir. Bunu yapan insanları partimizin başdüşmanları olarak görmemiz gerekir."

Devamla,

"Biz her reformdan (örnekse si-gorta), her yasal örgütten yararlanıyoruz. Ancak bunları yığınların devrimci bilincini ve devrimci savaşımını geliştirmek için kullanıyoruz."

Ve Lenin, yasallığın zemini üzerine sözümona bir işçi partisi ile diz çökenlere, mevcut gerici mekanizmayı yasal parti ile "altetme"! sev-dasına kapılanlara, devrimci ruhtan yoksun insanlar olarak bakıyordu. Geçmişte Rusya'da, iki sandalyenin ortasına oturarak Marksizm oyunu oynayanlar 1894'ten 1898'e kadar Struveydi. 1908'den 1911'e kadar aynı oyuna devam edenler de Boy-dunovlar, Levitskiler, Potresovlar vb. olmuştur. 1911'lerden sonra da aynı oyun tasfiyeciler tarafından oynanmıştır. Ülkemizde ise bu oyun, "sosyalist" parti tarafından oynanmaktadır. Hem de "olanı haklı göstermek için durumu objektif olarak saptayan bir teoriyi soysuzlaştırarak" ve hem de liberal peri masallarının çocuksu bir bölükle yinelenmesi biçiminde.

Sosyalist ve karşı yasa günlerinde tam ifade etmek gerekirse "sosyalistlere karşı olağanüstü yasa"nın Bismark hükümeti tarafından yürürlüğe sokulduğu 1878 yıllarından sonra Marks "olağanüstü yasaya yanıt olarak illegal mücadeleye atılma yürekliliğini, sağlamlığını, kararlılığını, devrimci ruhunu ve iradesini gösterememiş olan" Alman Sosyal Demokrat Partisi'ni şiddetle yermişti. O dönem, resmi sosyal

demokrat parti ilk başlarda Most'un anarşizmi ile Höchberg'in oportünizmine sapsasına rağmen son anda yeraltına inmesini bildi. Yasal değil, yasadışı bir parti olarak varlığını korumasını bildi.

Sosyalistlere karşı yasa'nın her daim gündemde olduğu ülkemizde, gerçek işçi partisi, gerçek sosyalist parti ve daha tam ve daha doğru ifade ile proletaryanın öncü müfrezesi sürekli yeraltında kalmak zorundadır. Ülkemiz koşulları bunu emrediyor, sosyalist geçinen sosyalistlerimiz, "öncüleri"nden öğrenmesini tarihsel tecrübeden ders çıkarmasını bilmeden ona sırtını çeviriyorlar. Bu deneyimden öğrenmek değil, ondan kaçınma vardır sosyalistlerimizde(!)

Yalnız bundan mı?

Onlar, Lenin'in sağlam bakış açısı ve yaşam tarafından tanımlanmış öngörülerinden de kaçıyorlar. Nedir bu öngörü?

Şu: "Yasadışı parti örgütünü güçlendirmek, her çalışma alanında parti hücreleri yaratmak, 'sayıları az bile olsa, her sınıai girişimde işçilerden oluşan parti kurulları' kurmak, önderlik görevlerini, işçilerin arasından çıkan sosyal demokrat hareketin önderleri elinde yoğunlaştırmak işte bugünün ödevleri bunlar. Söylemeye gerek yok, bu hücrelerin ve kurulların görevi, bütün yarı-yasal ve olabildiği ölçüde de yasal örgütlerden yararlanmak, 'yığınlarla yakın ilişki'yi sürdürmek ve işleri, yığınların bütün gereksinmelerine sosyal-demokrasinin yanıt olabileceği biçimde yönetmektir."

Lenin, tasfiyecilik yıllarında partiyi bölmeye, onu yasal parti düzeyine çekmeye çalışanların kimler olduğu sorusunu sorar ve şu yargılarda bulunur:

"Partiden ayrılan ve eylem alanı olarak yasal örgütleri seçen unsurlar, partinin en iyi ve en etkin öğeleri mi, yoksa 'yalpalayan aydın ve küçük-burjuva öğeler' mi? Partiden ayrılanlar bunlardan hangisi? Hiç söylemeye gerek yok ki, konferans, tasfiyeciliği kesinlikle yadsıyarak ve kınayarak, partiden ayrılanların ikinciler olduğu yanıtını vermiştir. Partinin en proleter öğeleri ve aydınların ilke açısından en tutarlı ve en sosyal-demokrat olanları, Rus sos-

yal demokrat işçi partisine sadık kalmışlardır, Kaçışlar, partinin arınması demektir. Partinin en az kararlı öğelerinden, güvenilmez dostlarından, her zaman, belli bir süre için proletaryaya katılan veya küçük-burjuvaziden ya da belli bir sınıfın yürüncesi dışına atılmış 'sınıfsız'lar arasından gelen 'Abbass yolcular-dan' kurtulması demektir."

Marksizmin program ve taktiğine dayanamayan, ondan öğrenmeyen, ama buna rağmen Marksist lafazanlıkla yola çıkan bir partinin sosyalist olamayacağı ortadadır. Bugün önemle üzerinde durulması gereken şey, ülkemiz koşullarının, yasal değil, yasadışı bir partinin, illegal bir çekirdeğin güçlendirilmesi ve bu çekirdek etrafında 'müstahkem kaleler'in oluşturulması gerçeğini ivedilikle, ısrarla, özveri ve kararlılıkla bize dayattığıdır.

Şimdilerde ülkemiz yasalıcıları, yani bizim Struvecilerimiz, işçi sınıfı adına, onları, liberal işçi siyaseti ile yolundan şaşırılmaya, yasallığın edilgen yollarına sokmaya çalışıyorlar. Gerçek devrimciler, gerçek sosyalistler, koşulların bizi zorladığı illegal çekirdekte, proleter öncünün yasadışılığında ısrarlı, inançlı ve özverili olmak zorundadırlar.

Proletaryanın öncüsünün, koşulların zorunluluğundan dolayı, illegal çekirdek olarak varlığını sürdürmesi ile bu çekirdeğin yasal yollar-dan yararlanması birbirine karıştırılmaması gereken önemli bir sorundur. Parti bir yandan varlığını sürdürmek, korunmak, gerçek kimliği ile sınıfa gitmek için illegal çekirdeği koruyup her alanda kök salarken, diğer yandan, yasaların bütün boşluklarından yararlanmayı, ama bütün bu çalışmalarını ve çabalarını proleter öncünün merkezi görevine tabi kılmayı unutmadan, savsaklamadan ve gevşemeden yerine getirmelidir.

Yasal çevrelerle çevrelenmiş yasadışı bir çekirdek! Bizi zafere götürcek ve zaferi garanti altına alacak tek şey budur.

Lenin'in yıllar önce söylediği gibi "Rusya'yı sürekli ve sistemli olarak (kâğıt üzerinde) 'açık parti'yi ve 'yasal bir parti savaşı' vb., 'aktaran' tasfiyecilerin yaptıkları şey, pratikte burjuva görüşlerine başvur-

mak, o görüşlere kapılanmaktadır.”

Batıdaki sosyalist partilere bu sırada anırtırmada bulunan ve oralar örneğini, somut koşulları tahlil etmeden aktaran ve onlara özenen “sosyalist” partilere sözümüz: Avrupa vb. ülkelerde benimsenmesi, korunması ve sağlamlaştırılması kuşakları, yüzyılları alan yolu, bir çirpıda atlayıp, bunu ülkemizde arayanlar, “deriyi ıslatmadan yıkmak” budalalığını sergileyenlerdir; Marksizmi bir kenara itip onun yerine burjuva toplumsal siyaseti koyanlardır. “Sosyalist” partinin durumu da budur.

İllegal çekirdek ve “jakoben ruhu”!

Koşullarımız, toprağımız, soludüğümüz hava ısrarla bizden bunu istiyor.

JAKOBEN RUHU MU, PARLAMENTARİZMİN DİNGİN YOLU MU?

Partiyi ve hem de sosyalist diye adlandırdıkları partiyi yeraltının “sersemletici” havasından kurtarıp, burjuvazinin raylarına oturtan kürsü sosyalistlerimiz, mücadelenin jakoben biçimlerine de açık ve anlaşılır bir biçimde düşmanlık çizgisi geliştirmektedirler. Zira, biri diğerinin dolaysız sonucudur. Kendisini burjuvazinin dingin yollarına teslim eden mantık, egemenlerin sahne ışıkları altında sahneye arzı endam eden yasalılık, elbette ki buna uygun mücadele biçimlerini de bulmak zorundadır. Bu biçim, jakobenizmi reddeden, yokluk, yoksulluk ve açlığı vareden ekonomik ve toplumsal koşullar zemininde yükselen savaşımın silahlı biçimlerini reddeden onun yerine, yığınları burjuva yasallığının kör tutsağı yapan, parlamentoya yüksek ve ulu payeler biçen, parlamentoda egemenlerin boyunduruğunu altındaki oylamalarla çoğunluğu kazanılması mücadele biçimidir.

Kaçamaklara sapmaksızın, Marksist lafazanlıkla kelimelerle oynamaksızın, sözcük kökenine ilişkin hokkabazlık oyunlarına başvurmaksızın doğrudan doğruya cevaplandı-

rılması gereken soru şudur: İktidarın proleter öncü ve komşularınca ele geçirilmesi yolu, egemenlerin örgütlenmiş şiddeti demek olan devletin yıkılması yolu, “İktidar namlunun ucundadır” savaş nağrası yol göstericiliğinde şiddete dayalı piramid üzerinde jakobenci perspektiflerle mi, barışçıl yolun kazanılması biçiminde mi gelişecektir.

Hiç kuşkusuz ki, “sosyalist” partimizin, bu kürsü sosyalistlerimizin buna cevabı: Barışçıl yolun kazanılması biçiminde olacaktır.

Marksist terminolojinin bolca bezirganlığını yapan, devrime ve devrimci harekete karşı, işçi sınıfı ve emekçi kesim arasında önemli bir sempatinin varlığından haberdar olan bu eski kurtlar, bu terlikli devrimciler, bu kürsü sosyalistleri, bu “aydın” takımı nedir ki, teoride ve ideolojide, ne devrimci stoktan ve ne de burjuvazinin stokundan çalınma mallardan vazgeçmiyor ve iki sandalyenin ortasına kaplanıyorlar. Ama nedir ki, Marksist lafazanlık, Marksizmden çalınma ibare ve formülasyonlarla yer yer bezenerek sakındırılmış sosyalizmin üstündeki örtü kaldırıldığında, “sosyalist” parti gemisinin burjuva-liberal sulara demirlediği hemen anlaşılabilir.

Marksist geçinen ve hatta MZD ile koşutluk halinde olduklarını ima eden BPKD'nin kazanımlarını sözde savunan ve sözde Maocu geçinen -nasıl oluyorsa hem de Tengçi!- bu mantığa yine bu kaynaklardan hatırlatma yapalım.

İşte yasalılık zehirine karşı Mao'nun panzehiri:

“İktidarın silah zoruyla ele geçirilmesi, meselenin savaş yoluyla hal edilmesi, devrimin merkezi görevi ve en yüksek biçimidir. Devrimin bu Marksist-Leninist ilkesi evrensel olarak geçerlidir, hem Çin ve hem tüm diğer ülkeler için geçerlidir.” (abç)

Demek ki, bu ilke evrensel olarak geçerlidir. Öyleyse bu işin lamı-cimi yok; kaçamaklara sapmak yok! Orası Çin, burası Türkiye demek yok!

Nafile!

Yine Mao'yu dinleyelim: “Emperyalizm çağındaki sınıf mücadelesinin deneyimleri, işçi sınıfının ve emekçi yığınların silahlı burjuvaziyi ve silahlı büyük toprak sahipleri-

ni ancak namluların gücüyle yenebileceğini öğretmiştir; bu anlamda bütün dünyanın yalnızca namluların yardımıyla dönüştürülebileceğini söyleyebiliriz.” (abç)

Demek ki, hayatı yorumlamak değil ama değiştirmenin; dünyayı yorumlamak değil ama değiştirmenin tek yolu, namluların gücüyle olasıdır.

Ve demek ki, bunları “sosyalist” partilerimizinki- Maoculuk değil, Maoculuk! Devrimcilik değil devrimciliktir!

Dahası, Liebnicht'in Reichstag'ı mutlakiyetin apış arasındaki asma yaprağı olarak adlandırdığını bunlar bilmiyor olamazlar. Ama kürsü sosyalistlerimiz kurdukları ve siyasal iktidar aracı olarak gördükleri “sosyalist” partiyle, egemenlerin apış arasındaki asma yaprağını kaldırıp, onun çıplaklığını kendi vücutlarıyla örtmeye çalışıyorlar. Sosyalist partilerimiz, şimdiki toplumun gelişerek sosyalizme geçeceğine ya da parlamenter çoğunlukla bu işi becerebileceğine kendini inandırmışlardır.

Ama nedir ki, istakoz yavrusunun kendi kabuğunu parçalarken gösterdiği kadar bir şiddete başvurarak egemenlerin burjuva-feodal devlet kabuğu söküp atılacaktır. Eski kabuk şiddetle parçalanacak ve yerine bir yenisi geçecektir. Her büyük dönüşümün doğasıdır bu! Toplumda da, tabiatda da bu böyledir.

Ne diyor Lenin: “Ama bir ‘sıçrama’ olmadan, bu unsurlar tek tek genel durumu değiştiremez, sermaye egemenliğini söküp atamaz.”

Siyasette yalnızca iki önemli güç vardır. Devletin örgütlenmiş gücü ordu ve halk yığınlarının örgütlenmiş ilkel gücü. Birleşmiş, merkezileşmiş karşı-devrimin iktidarı, ancak örgütlenmemiş ilkel gücün proletarya önderliğinde birleşmiş ve merkezileşmiş örgütlü gücü dönüştürülerek, şiddet zemini üzerinde cenkleşmesi ile altedilebilir. Demokratik halk iktidarı, bir devrimle, ancak cenkleşme cenkleşme kazanılabilir.

Lenin yıllar önce Marksizm dönüğü Bernstein'i eleştirirken şöyle diyordu: “Bernsteinciler, Marksizmin doğrudan devrimci yanı hariç ondan yanaydılar ve yanalar. Onlar parlamenter mücadeleyi, özellikle belli ta-

rihsel dönemlerde işe yarar olan mücadele araçlarından biri olarak değil, mücadelenin 'şiddeti' 'mülkiyete elkoymayı', 'diktatörlüğü', gereksiz kılan esas ve hemen hemen tek biçimi olarak görüyorlar."

"Sosyalist" parti de aynı yoldadır. Şiddet, diktatörlük vb. kavramların lafını bile ağızlarına almak istemiyorlar.

Kautsky'ye de hakettiği darbelelerini indiren Lenin şöyle der: "Kautsky, 'proletaryanın devrimci diktatörlüğü' kavramını, ezilen sınıfın kendini ezenlere karşı devrimci şiddetini ortadan kaldıracak şekilde 'yorumlayarak' Marks'ın liberal biçimde çarpıtılmasında dünya rekorunu kırdı."

Burjuva feodal düzenin gül bahçesinde bir buket çiçek olma özelliğini egemenlerin dizinin dibine yaslanarak tanımlayan mantık, üretim araçlarının özel mülkiyetine halkçı bir devrimle son verme yerine, mevcut düzendeki kötü yanlar reformlarla atılmalı, iyi yanlar kavranarak, sistemin sürgit devam etmesinden yanadır.

Kötü yanı at, iyi yanı koru ve dengeyi bul! Bu, burjuva-feodal düzeni ülküseliştirmek değil de nedir? Bu, burjuva-feodal görüşün ötesine geçememek değil de nedir? "Sosyalist" partide, düzenin bir halk devrimiyle değiştirilmesi rafa kaldırılmıştır.

Komünist parti manifestosunda, daha 1848 yıllarında Marksizmin temel taşlarını döşeyen Marks ve Engels, o zamanlar şöyle sesleneceklerdi ardıllarına: "Gerçek anlamında siyasal güç, bir sınıfın bir başka sınıfı ezme amacıyla örgütlenmiş gücüdür. Eğer proletarya, burjuvaziyle savaşımında, koşulların zorlamasıyla, kendisini bir sınıf olarak örgütlemek zorunda kalacak, bir devrim yoluyla kendisini egemen sınıf durumuna getirecek ve egemen sınıf olarak eski üretim koşullarını zor kullanarak ortadan kaldıracak olursa, o zaman, bu koşullarla birlikte, sınıf karşıtlıklarını ve genel olarak sınıfların varlık koşullarını da ortadan kaldırmış ve böylelikle bir sınıf olarak kendi egemenliğini ortadan kaldırmış olacaktır." (abc)

Şu yalın, anlaşılır ve görmezlikten gelinmeyecek formülasyonda Marks ve Engels'in varıydı!

"Burjuvazinin zor yoluyla devriminin proletaryanın egemenliğinin temellerini attığı noktaya dek izledik." Ama itidal ve düzen sınırları içinde tutmak isteyen, jakoben perspektiflere, komünist manifestosundaki perspektiflere, bir aydın küçümsemesi, bir salon sosyalist edasıyla yaklaşan sosyalist partilerimizin bu geçmiş tarihsel ve siyasal deneyimden ve teorik aksiyondan ders almadıkları ve Marksizme ihanet içinde oldukları görülüyor.

Sürdürelim.

1871 Komün deneyimi ve buna ilişkin Marx'ın yargıları, oldukça önemli ve altı önemle çizilmesi gereken derslerle doludur. Konumuz açısından önemli olan çizgi, komünün yalnızca bürokratik-askeri makineyi başka ellere geçirmeyi değil, onu yıkmayı amaçlayan bir girişim olduğu öngörüsüdür. Yıkılması, parçalanması gereken şey, burjuva şiddetinin örgütlenmiş hali devlet olduğuna göre, bu yıkma, bu parçalamada ancak zor yoluyla olabilir bir şeydir. Marx ve Engels'in sözünü ettiği zor budur işte. Zorun karşısına reformları koyanlara Lenin şunları söylüyor: "Sosyalizme reformlar yoluyla barışçıl geçişe ilişkin her düşünce, yalnızca burjuva darkafalığının en aşırı kanıtı olmakla kalmaz, aynı zamanda işçilere doğrudan ihanet, kapitalist ücret köleliğini şirin göstermek, gerçeği inkâr etmektedir de."

Ve dahası.

"Kitleleri seçimler sırasında ve parlamentodaki partiler arasındaki mücadelelerde eğitime için, devrimci proletaryanın partisi burjuva parlamentosuna katılmalıdır. Ne var ki, sınıf mücadelesini parlamentere mücadeleyle sınırlamak, bu mücadeleyi, bütün diğer mücadele biçimlerinin kendisine bağlı olduğu en yüksek, tayin edici mücadele biçimi olarak görmek, fiilen burjuvazinin yanında ve proletaryaya karşı tavır almak demektir."

Burjuvazi, bürokratik-askeri mekanizmayı elinde tuttuğu sürece kapitalizm sınırları içinde, proletarya seçimler yoluyla parlamentoda çoğunluk elde edemez: Etse bile bu çoğunluğa güvenilemez. Görülmüş müdür burjuvazinin kendi cennetini seçimler yoluyla terk ettiği? Lenin'in sadık öğrencisi, Leni-

nizm bayraktarı Stalin'de şiddete dayalı devrim olmaksızın kapitalizmin devrilemeyeceğini söyleyerek, şiddet olmaksızın burjuva düzeni temelden değiştirilebilir mi sorusuna şu karşılığı verir: "Apaçık ki hayır. Böyle bir devrimin barışçıl yoldan, burjuvazinin egemenliğine uygulanmış olan burjuva demokrasisi çerçevesi içinde yapılabileceğini düşünmek, ya aklını oynatmak ve normal bir insanın sahip olduğu anlayışı yitirmek, ya da kaba ve açık bir biçimde proleter devrimi yadsımak anlamına gelir."

Nihayet Lenin "Ancak namussuzlar ya da budalalar, proletaryanın önce burjuvazinin boyunduruğu altında, ücret köleliğinin boyunduruğu altında gerçekleşen oylamalarla çoğunluğun kazanması gerektiği ve ancak bundan sonra iktidarı ele geçirebileceğini iddia edebilirler" saptamasıyla Marksizm dönemlerine gerekli tarihsel ve siyasal dersi verir.

Emeğin köleleştirilmesi üzerine kurulmuş bu kıyıcı düzeni yıkmının, emeğin egemenliğini kurmanın yolu, mücadelenin şiddet biçimlerine sıkı sıkıya sarılmaktan geçer. Marksizmden bize miras kalan bu en önemli geleneği, geleceğin devriminin bu en önemli siperine sahip çıkararak Marksizm sahasında kalmak, onu Marksizm düşmanlarına karşı devrimin dönemlerine karşı korumak demektir.

Ama bilinmelidir ki, gerçekler gerçek, dönemler dönem olarak kalırlar.

Siyasal arenada, sınıf mücadelesi yerine, siyasal özgürlük, demokrasi, genel oy vb. geçirerek Marksizmi budayan ve onu işe yaramaz hale getiren ve bu en önemli sorunda, ülkemiz koşullarının bize zorunlu dayadığı ve evrensel olarak gerekli bu genel ve vazgeçilmez ML ilkelerden vazgeçen, onlara sırtını dönen "sosyalist" partinin sosyalistliğinin yalnızca kasenin kapağı rolünü oynadığı anlaşılmıştır.

Bazı istisnai durumlarda, elverişli koşulların biraraya gelmesiyle şiddet-dışı yöntemin, şiddet yönteminin yerini aldığı olmuştur. Ve olabilir de. Ancak Marksistler şunu da çok iyi bilirler ki ve deneyimler tanımlamıştır ki, iktidarın silahla ele geçirilmesi, meselenin savaşla çözümlenmesi devrimin merkezi görevi ve

vazgeçilmez ilkesidir.

Geçmiş tarihsel tecrübe, yaşanan tarihsel süreç, genel, vazgeçilmez, temel ve tipik olanın yanında, tipik olmayan, daha önemli olmayan, yaygın olmayan biçimi de, geçmiş Sosyal-Demokrasinin ve Rus Devrimi'nin önüne bir olgu, bir gerçeklik, bir olay olarak çıkarmıştır. Bu örneklerden biri İngiltere ve Amerika, diğeri de Rusya'dır. Amsterdam'daki LAHEY KONGRE'sinde yapılan konuşmasında Marks, bu sorunumuza açıklık getirerek şöyle der: "İşçi emeği yeni bir biçimde örgütlenmek için günün birinde siyasal iktidarı vazgeçirmek zorunda kalacaktır. Eğer, onu ihmal eden ve eski hristiyanların durumunda olduğu gibi, yeryüzü cennetinin yok olup gittiğini görmek istemiyorsa, eski kurumları destekleyen eski politikayı alt etmek zorunda kalacaktır.

Ama bu hedefe varma yollarının her yerde aynı olduğunu hiçbir zaman iddia etmedik.

Çeşitli ülkelerin kurumlarının, alışkanlıklarının ve geleneklerinin dikkate alınması gerektiğini biliyoruz ve işçi sınıfının hedefine barışçıl yollarla varabileceği Amerika, İngiltere- ve eğer kurumlarınızı daha iyi bilseydim Hollanda'yı da bunlara eklerdim- gibi ülkeler olduğunu yadsımıyoruz. Eğer bu doğruysa, kıta ülkelerinin çoğunda devrimcilerimizin manivelasının zor olması gerektiğini de kabul etmeliyiz. Örneğin egemenliğini kurmak için günün birinde başvurmak zorunda kalacağımız şey zordur." (abç)

Demek ki, Marks, daha işin başlangıcında zoru iktidarı devirmenin temel aracı olarak görüyor, ama elverişli koşullardan dolayı İngiltere ve Amerika'yı bu kuralın dışında tutuyor -o dönem Marks'ı ve o dönemin İngiltere'sinin koşullarını inceleyen Lenin'de bu istisnai olgu için şunları söylüyor: "İngiltere'de kapitalistlerin işçilere bağımlı kılınması o sırada şu koşullardan dolayı güvenlik altına alınmış oluyordu: 1) Köylülüğün bulunmaması yüzünden nüfus içinde işçilerin, proleterlerin mutlak ağırlığı (Yetmişlerde İngiltere'de sosyalizmin tarım işçileri arasında son derece hızla yayılması konusunda insanı umutlandıran belirtiler vardı); 2) Proletaryanın işçi sen-

dikaları içinde mükemmel örgütlenişi (o sırada İngiltere bu bakımdan dünyadaki öncü ülkeydi); 3) Yüzyıllar boyunca gelişen siyasal özgürlüğün eğittiği proletaryanın nispeten yüksek kültür düzeyi; 4) İyi örgütlenmiş İngiliz kapitalistlerinin siyasal ve iktisadi sorunları uzlaşma yoluyla halletme konusundaki eski alışkanlığı". Bütün bu şartlar, kapitalistlerin uzlaşma yoluyla satın alınmasına ve burjuvaziye barışçıl yoldan boyun eğdirilmesinin olanaklılığı fikrini yaratmıştı.

Ama bilinmelidir ki, bu geçici bir durumdu ve bu durumu proletaryanın mücadelesinin merkezine genel ve temel bir versiyon olarak koymak, Marks'ın 1870'li yıllarda İngiltere ve Amerika için sosyalizme barışçıl geçişi öngören yargısına dayanmak, Lenin'in sözleriyle "alın-tıları ve dipnotları dolandırıcılık için kullanan bir dolandırıcının argümanıdır." Bir dolandırıcının argümanıdır çünkü, Marks İngiltere örneğini yalnızca bir istisna olarak ele almıştır. O dönem kapitalizm, henüz emperyalist aşamaya varamayan bir evrede bulunuyordu. Nitekim, ordu henüz teşekkül etmemiş bulunuyordu.

Bir diğer örnek de Rusya'dır.

Parlamentar yol düşkünlüğü, barışçılıkla bezenmiş kürsü sosyalistlerimizin sevdiandıkları bir diğer örnek de Rusya'da 1917 Şubat'ından sonra ortaya çıkan geçici ve koşullara bağlı durumdur. Bu durum, kendi teorilerini haklılığının temeli haline getirilmeye çalışılmaktadır.

1917 Şubat Devrimi'nden sonra Lenin, "silahlar halkın elindeydi, halkın üzerinde dıştan herhangi bir zor yoktu: Meselenin özü tam da buydu" derken, tam da istisnai bir duruma işaret ediyordu. Bu koşullar devrimin barışçıl bir biçimde gelişmesinin temelini yaratıyor ve Lenin "Rusya'da bu devrimin istisnai olarak barışçıl bir devrim olabileceğini belirtiyordu. Bu bir istisnayıdır. Nitekim, Temmuz-1917'deki burjuvazinin karşı devrimci hükümeti Petrograd sokaklarını işçilerin, halkın kanına buluyor ve milyonların üzerine silah zoruyla yürüyordu. Bu durum, devrimin barışçıl gelişmesi önündeki bütün umutları bir daha geri getirmek üzere derinliklere

gömdü. Ve Lenin, "Rus Devrimi'nin barışçıl gelişmesi doğrultusunda ki bütün ümitler nihai olarak kayboldu" diyerek somut durumu saptıyordu.

Herkesçe bilinirki, 1917 Şubat'ından sonraki bir kaç aylık devrimin barışçıl gelişmesinin hemen ardında devrim, şirket araçlarıyla, kapitalizmin zulüm ve sömürsünü, burjuvazinin merkezileşmiş, birleşik direncini, amansızca bastırmak gibi genel ve vazgeçilmez yolda yürüdü.

Yetmişli yıllarda İngiltere ve Amerika, 1917 Şubat sonrası birkaç aylık dönem için Rusya'da gündeme gelen devrimin geçici barışçıl gelişmesinin Marksistlerin önüne temel görev olarak konulamayacağı açıktır.

Bizler, parlamenter yolu, mücadelemin temel içeriği olarak görmeden ve onu vazgeçilmez temel piramid haline getirme alçaklığını göstermeden, nasıl ki, illegal partiyi esas alma zeminine bağlı olarak yasal çalışmayı reddetmiyorsak, parlamenter mücadele biçimini temel zemin olarak ele almadan, bu yoldan, koşullar elverişli ise yararlanmayı da reddetmiyoruz.

Parlamentar mücadele biçimlerinden yararlanma tartışması geçmiş sosyal-demokrasinin önüne Baküncilerle bir polemik olarak gündeme gelmiştir.

Baküncilere göre, "Toplumsal tasfiye" gününe kadar, düzen sınırları içinde mevcut olanaklardan işçi sınıfı adına yararlanmak Baküncünün "Ölümsüz ilkeleri"ne aykırıdır. Bu görüş açısı, burjuva parlamentarizmine her türlü katılmayı "mahkûm" eder. Onlar, parlamentarizmi, eğer koşullar elverişliyse, proletaryayı eğitime, bilinçlendirme ve aydınlatma aracı olarak, bu gerçeği anlama yetisinden yoksundurlar. Belirli tarihsel anlamı içinde parlamentarizmi değerlendirmesini bilmezler. Ne parlamentarizmin devrimci bir eleştirisini yapmasını ne de Marks'ın deyişiyse, durum özellikle devrimci olmadığı zaman bu "ahı" dan bile proletaryaya davası lehine yararlanmasını bilmezler.

Mark ve Engels'in Baküncilerle tartışması bizler için eğitici. Proleter öncüsü, bir yandan parlamenter mücadele biçimlerine, bu bi-

çimlerin öne çıktığı dönemlerde ters yöndeki aşırılıklara ve bu arada devrimci sendikalizm vb. sapmalara karşı kararlılıkla mücadele ederken, diğer yandan, "Parlamentar yozlaşma, işçi hareketinin görevlerinin ve çapının dar kafalılık ve anlayışsızlık yüzünden ayağa düşmesi" tehlikesine karşı duyarlı olmalıdır.

Proleter öncü, bir yandan parlamenter mücadele biçiminden yararlanma taktiğini, koşullar elverişliyse uygularken, diğer yandan "sosyalist" partinin, işçi hareketinin parlamenter yasallığını, alçakgönüllülüğünü, sadakatini, ılımlılığını göklere çıkaran parlamenter yozlaşmaya karşı, tasfiyeciliğe ve marksizm halinliğine karşı amansız mücadele yürütmek zorundadır.

Şiddete dayalı devrim, proleter devrimin vazgeçilmez temel bir yasasıdır. "Sosyalist" parti, daha işin başında arabayı çamura saptırarak, marksizme, proletarya devrimi ve diktatörlüğü teorisine yerin göğe uzantısı kadar uzak olan barışçıl gelişmeyi genel oy vb. göz kamaştırıcı burjuva şatafatı kendine temel eklen olarak marksizme ihanetini açıkça tanıtlamıştır.

Marksizme ihanetini tanıtlamıştır çünkü, dağıdağalı altüst oluşlara sahne olan işçi sınıfı hareketinin tarihi bize şiddete dayalı devrimin evrensel ve temel yasa olduğunu milyonların ve birkaç on devrimin pratiğinde açık ve anlaşılır bir biçimde belgelemiştir. Marksizme ihanetini tanıtlamıştır çünkü, eski burjuva devlet aygıtının parçalanıp, burjuva diktatörlüğünün yerine proletarya diktatörlüğünün geçirilmesi gerektiği tezi yeni değil, Marks'tan Mao'ya tüm klasiklerce savunulan, üzerinde ısrarla durulan temel bir konudur. Marksizmi diğer her türden oportünizm ve revizyonizmden ayıran, gerçeklerin gücüyle hareket eden proleter devrimcilerle proletaryaya ihanet eden dönemler arasındaki ayırımı çizgisi budur.

Proletarya diktatörlüğü, proletarya devriminin temel içeriğidir, proleter devrim, burjuva devriminden önemli ve temel özellikleri ayırd edilir.

Burjuva devrim, feodal toplumun içinde kapitalist düzenin hazır az çok varken başlar. sosyalist devrim

ise, bu biçim yok ya da hemen hemen yokken başlar. Burjuva devrimin ana işlevi iktidar alıp onu mevcut burjuva ekonomisiyle birleştirmekten ibaretken, sosyalist devrimin ana işlevi, yeni bir sosyalist ekonomi kurmaktır. Burjuva devrim bir sömürücü grubun yerine, bir başka sömürücü grubu geçirir. Oysa sosyalist devrim, tüm sömürücüleri iktidardan alaşağı ederek, eski devlet mekanizmasını parçalayıp, yerine yenisini koyar - proleter sınıfı.

Proletarya diktatörlüğü olmadan eski burjuva ilişkilerinin kökten değiştirilip yerine yeni sosyalist ilişki ve sosyalist yeniden kuruluşun geçirilmesi olanaksızdır. "Ezilen sınıfın kurtuluşu sadece bir devrim olmadan değil, egemen sınıfın yarattığı devlet aygıtını yok etmeden de olanaksızdır." Diktatörlük doğrudan zora dayanan ve hiçbir yasanın sınırlamadığı bir yöntemdir. "Proletaryanın devrimci diktatörlüğü burjuvaziye karşı proletarya tarafından zor kullanılarak kazanılmış, zor kullanılarak sürdürülen ve hiçbir yasanın sınırlamadığı bir yöntemdir."

Sürdürelim,

Marks, Nisan 1871'de Kugelmann'a gönderdiği mektupta "Fransa'daki gelecek devrim girişiminin, şimdiye değin olduğu gibi, artık bürokrasi ve askeri mekanizmayı ele geçirmeye değil, onu parçalamak gerektiği"dir.

Lenin, "Diktatörlük doğrudan zora dayanan, hiçbir yasanın sınırlamadığı bir yöntemdir." der.

Demek ki, proletaryanın devrimci diktatörlüğü doğrudan zora dayanıyor.

Marksizm-Leninizmin temel öğretileri, bütün devrimlerin ana sorununun devlet iktidarı sorunu olduğunu ve proleter devrimin ana sorununda şiddet yoluyla devlet aygıtının ele geçirilip parçalanması ve bunun yerine proleter devletin geçirilmesi gerektiğini öngörür.

Öyleyse zoru zorla devirmek proletaryanın boynunun borcudur. Lenin'in sözleriyle "Kitleleri sistemli bir şekilde bu görüşlerle şiddete dayalı devrim üzerine tam da bu görüşlerle eğitime gerekliliği, Marks ve Engels'in tüm öğretisinin temelinde yatmaktadır."

Yeter!

Bütün bunlardan sonra programda, temel ilkeler bölümünde "sosyalist" partiye "sosyalist teori yol gösterir". Ve devamla, "Parti içi sınıfının evrensel teorisini, Türkiye koşullarına yaratıcı bir biçimde uygular." biçimindeki marksist terminolojinin bezirganlığının bir anlamı olabilir mi baylar?

Şiddete dayalı devrimi, proleter devrimin temel yasası olarak ele almayan bir mantık, nasıl oluyorda "sosyalist" partinin amacı "demokratik devrimi işçi sınıfı önderliğinde kesin başarıya ulaştırarak demokratik halk iktidarını gerçekleştirmek ve durmaksızın sosyalizmin kuruluşuna geçmektir." diyebiliyor.

"Sosyalist" partimiz bu amacını nasıl, neyle, hangi yol ve araçlarla gerçekleştirecektir?

İşçi sınıfı önderliğinde bir devrim! Nasıl bir devrim? Şiddeti dışlayan, egemenlerin icazetine sığınan bir devrim! Peki baylar görülmüş müdür böyle bir devrim?

Devrimin en önemli yasası, şiddet dışlanarak bir devrimin yapıldığı biliniyor mu, tarih böylesine alıkkık, dar kafalılık örneklerine tanık mıdır dersiniz? Az daha unutuyorduk. Allende'nin ŞİLİ'si vardı ya!...

Dahası,

Sosyalist geçinen, sosyalizmi amaç edinen program, "Bugünkü aşamada üretici güçlerin özgürce gelişmesini engelleyen, emekçilerin refah ve mutluluğunun karşısına dikilen güçler! emperyalizm, işbirlikçi burjuvazi ve feodal kalıntılardır" diyor ama, diğer yandan devrimin bu hedefleriyle cenkleşe cenkleşe onları altetme mücadelesinden söz etmiyor.

Bu nasıl sosyalist program ki, emperyalizmin toplumsal dayanağı sınıfları ve emperyalizmi hem engel görecektir ve hem de onlarla içiçe barış içinde bir arada yaşayacak.

İpe-sapa gelmez teorik didintileri teorik bir sav olarak ileri sürmek ne de çocukça bir saflık! Ne de çocuksu hoşça vakit geçirme!

Demek ki, tüm bunlardan, kendisini bu tür küçük siyasal itliklere veren mantığın budalalığından başka bir şey çıkmayacağı açıktır.

Öyleyse, "Kurbağaların kuyruğu olsaydı artık kurbağa olmazlardı."

17. Ölüm Yıldönü münde Deniz'leri Saygıyla Anıyoruz!

Türkiye sınıf mücadelesi tarihi önemli derslerle doludur. Mayıs ayı dopdolu bir ay olarak sınıf mücadelesi tarihinde önemli bir yere sahiptir.

1 Mayıs Dünya Proletaryasının ve ezilen halklarının birlik, dayanışma ve mücadele günüdür. Ülkemiz tarihinde de 1 Mayıs'ın önemli bir yeri vardır. '77 1 Mayıs'ında Taksim'e yürüyen 500 binin üzerinde emekçinin şahlanan sesi ve bu sesi bastırmak için MİT, KONTRGERİLLA vb. egemen güçlerin piyonu durumundaki güçlerin yarattığı katliam, Mehmet Kocadağ'ın '77 1 Mayıs'ında katledilişi Türkiye Proletaryasının yüce önderi İ.KAYPAKKAYA'nın işkence tezgâhlarında katledilişi, Orhan Bakır, Kâzım Çelik vb. nice yiğit devrimcinin kahpece katledilişi...

Mayıs ayı sadece bunlarla da sınırlı değil. Türkiye devrimci hareketinin belli bir dönemine damgasını vuran Deniz, Yusuf ve Hüseyin'in idam sehпасındaki örnek, onurlu tavırları, Nurhak'ta Kadir, Sinan, Alpaslan'ın görkemli direnişleri hep hafızalarda yer alacak, insanlık tarihi bu onurlu evlatlarını hep onurla ve gururla anacaktır.

1960'lı yılların sonları '70'lerin başında gelişen reformizme karşı bir başkaldırı olarak yer alan, Türkiye devrimci hareketi tarihinde bir çığır açan Deniz'lerin militan mücadelesi önemli bir yere sahiptir. Deniz'lerin hareketi iktidar yolunun parlamenter lafazanlıkla olacağına inen bir darbedir. İktidarın silahlı bir eleştirisidir. Devrimin, egemen güçlerin iktidarının devrimci zor olmadan alınamayacağını bir göstergesidir.

Deniz'lerin hareketi egemen güçlerin gelişen devrimci mücadele karşısında ne denli saldırganlaştığının, çürümüşlüğü-nü, ayakta kalmak için karşı devrimci her türden zoru kullandığının bir göstergesidir.

Ve dahası: Deniz, Yusuf ve Hüseyin'i darağacında devrimci, halka sonsuz bağlılığın nişanesidir.

Onlar idam sehпасında cellatlarla alay edercesine kürsüleri tekmeleyerek boyun eğmemenin, devrimi savunmanın en güzel örneğini verdiler. Onlar inandıkları dava uğruna seve seve ölümü kucakladılar. Gelecek kuşaklara örnek oldular.

Deniz'ler Türkiye devrimci hareketi içinde halkın yetiştirdiği, belli bir tarihsel döneme damgasını vuran devrimci önderlerdir.

Deniz'leri saygıyla anarken, onların yanlış düşüncelerini eleştirirken, direngen, militan mücadelesine sahip çıkmalıyız. Onların idam sehпасındaki örnek tavırlarını sahiplenmeli, savunmalı devrimci kuşaklara bunu benimsetmeliyiz.

"Darağacı darağacı, seni yıkar halkın gücü" derken bir ozanımız, darağaçlarının da egemenlerin kurtuluşu olmadığını vurguluyordu. Evet! Ne idam sehпасları, ne işkence tezgâhları, ne de kahpe pusular yükselen devrim mücadelesini durduramaz. Ve yükselen devrim seli egemenleri çirkefleri içinde boğacak!

Deniz'ler öldü, halklarımızda yaşadı. □

1980'de Karakoçan'da katledilen
MAYIS şehidimiz ORHAN BAKIR
yoldaşı militan bir coşkuyla
anıyoruz.

MUZAFFER ÖZTÜRK
13 MAYIS 1980

TKP-ML genel sekreteri,
mücadele arkadaşım
Kazım ÇELİK yoldaşın,
katledilişinin II. yıldönümünde
bıraktığı mücadele coşkusu
kabararak büyüyor.

Yoldaşları adına Müslüm ELMA

AĞA ŞİMŞEK

Düşmesin Peşimize,
Evinde ağlayanların
Göz yaşlarını
Ağır bir zincir gibi
Boynunda taşıyanlar
Bıraksın peşimizi
Kendi yüreğinin kabuğunda
Yaşayanlar!

Kenan BOZKURT

Ağa ŞİMŞEK ve Kenan BOZKURT'u
ölümünün 4. yıldönümünde devrimci bir
ruhla anıyoruz.

Arkadaşları adına
Paris'ten Mete

Sayın Yeni Demokrasi Çalışanları

Geçen günlerde kamuoyunu ilgilendiren önemli olaylar yaşandı. Devrimci kamuoyunun vicdanında derin yaralara yol açan Tuzla Katliamı, daha kabuk bağlamadan M.Curnaz ve Engin Kaya olayı da bu yaralar üzerine tuz, biber ekti. Doğal olarak bu olaylar her sınıftan değişik biçimlerde tepki aldı.

Burjuva basınında Tuzla Katliamı'nın gerçek yüzü, katliamın arkasında olan devletin önemli kademelerinde yer alan bu kişilerin açığa çıkarılması için en ufak bir kıpırtı görülmedi. Olayın özü gizlenerek basit, yüzeysel birkaç açıklamayla geçiştirilmeye çalışıldı.

Engin Kaya olayı ise farklı bir boyutta, değişik bir bakış açısıyla öcü gibi korkutucu ve yıldırıcı bir biçimde kitlelere yansıtıldı. Korkunun şampiyonluğunu 12 Eylül öncesinde yapan ve bugün de aynı görevi eksiksiz bir biçimde yapmaya devam eden mahkemelerdeki açıklamalarıyla da bu karanlık güçlerle suç ortaklığı yaptıklarını hiç çekinmeden söyleyen, bununla da gurur duyan kişiler 12 Eylül'den sonra değişik görünüm altında kendilerini yeniden piyasaya sürmeye başladılar. "Sol örgütlerde MIT provakasyonu" adı altında bir araştırma yazısında devrimcilerin yüzünü açığa çıkardığı ajan provakatör M.Curnaz'ın açıklamalarını dergilerinde yansıtılar. Curnaz'ın duyduğu pişmanlık içten pişmanlık değil, korkunun verdiği bir pişmanlık olduğu tartışma götürmez. Böyleleri halkımıza yabancı değil her zaman güçlüden yana olduklarını herkes bilir. Korkudan MIT'in ağına düşen inandığı değerlere ihanet eden Curnaz 4 devrimcinin kanına girmenin cezasının pahalı olacağını anlayınca, saf değiştirdiğini açıklamak zorunda kalıp, günah çıkarmanın en iyi yeri, sol maskeyle yüzünü gizlemeye

çalışan bu dergide soluğunu almış oldu.

Devrimci sorumluluğu olan herhangi bir yayın organının, düzenin köhne ve karanlık yönlerinin açığa çıkartılmasını doğal karşılarız. Ama kalemlerini devrimcilerin aleyhine kullanmaya başladılar mı, bunlara dur deme hakkımız başlar! Kendi sınıfına uygun hareket eden bu dergi şu havayı yazısında özellikle vermeye çalıştı: Tüm illegal örgütler ajan ve provakatörlerin cirit attığı yerlerdir. Bu örgütler MIT tarafından yönlendiriliyor. Halkımızın devrimcilerle sempati beslemesini engellemek ve 12 Eylül'ün hakim kılmaya çalıştığı korku şatosunu inşa etmenin ve pekiştirmenin sorumluluğunu yüklemeye devam ediyor. Bununla da esas amaçları komprador burjuvazi ve toprak ağalarının iktidarının alaşağı edilmesinde devrimci zorun etkisini kırmak ve kitlelerin kurtuluşuna yol açan biricik silahı olan partisini dumura uğrattıp pasif, korkak ve izin verildiği oranda hareket etmeyi yaratıp, halkımızın kurtuluşunu sonu belirsiz tarihlere ertelemek görevini üstleniyorlar.

Illegal örgütlerde MIT fobisi demokrat geçinen bir günlük gazetesinin ünlü köşe yazarları tarafından kullanılan bir hastalık durumundadır. Bunu doğal karşılarız. Sınıflarının çatırtısı kulaklarına geldikçe azgınlaşmamaları olası değil. evet bu olayda da beklenen davranış DS'den gelmiş. Küçük burjuva çıkarıcılığıyla hareket eden bu grubu ciddiye alıp tartışma gereğini duymak zorunda olduğumuzu sanmıyoruz. DS'liler bu olayda da her zamanki tutumlarını sergilemişlerdir.

Bu genel açıklamaların ışığı altında biraz yoremizde olup biten olaylar hakkında bir şeyler açıklama zorunda hissediyoruz kendimizi: Buradaki insanlara ajanlık teklifi ayak-

lara düşmüş. Gün geçmiyor ki halkın kaniyle ellerini yıkadıktan sonra temizlensin diye orasına burasına süren, sürdükçe lekeler bırakan bu caniler yakaladıkları ilerici, yurtsever hatta birkaç gün üstüste Cumhuriyet okuyan insanlara ajanlık teklif edecek kadar alçaklaşmışlar. Kendileri için de yaşadıkları öğrenlikleri başkalarını da bulaştırıp, suç ortağı buldukça mutlu olacaklarını sanıyorlar. Suçlu psikozu içinde olan bu acınası yaratıklar (acınası yaratıklar bunların yanında melek kalır) kendilerine yandaş bulamanın ezikliği içinde kıvranıp duruyorlar. Bu durum onları azgınlaştırıp kudurmuş köpek gibi ağızlarındaki virtüslü salyaları başkalarına geçirememenin ezikliği içinde kahroluyorlar. Bu hırsıyla av köpeği gibi insanların peşine düşüp rahatsız etme hakkını kendilerinde buluyorlar.

Buralarda kitap okumak (yasal veya yasadışı) suçtur. Kurallara uymayan bu "suç"un cezasını ağır bir biçimde öder. Anlattıklarımız herhangi bir hayal ülkesinde değil, bu ülkede yaşanan gerçeklerdir. Bazıları, "biz her kitabı okuyabilme olanağına sahibiz. Ülkemizde demokrasi var" diyebilirler. Bunlar gözlerini kapayıp dünyayı toz pembe gören insanlardır demekten (iyi niyetli olsalar bile) kendimi alamıyorum.

"Hukuk Devleti"nde "Felsefenin temel ilkelerini" okumak yasal olarak suç değil. Ama gel gör ki yasaların kendilerine tanıdığı olağanüstü yetkilerle donatılan elleri kanlı bu caniler, felsefe okumayı suç sayıp cezayı yakaladıkları an infaz ediyorlar. Basında TV'de her gün "demokrasiye geçtik" bağırtılarıyla "abanın altında sopayı" düşünen insanların beynine beynine acimasızca indiriyorlar. Kendi kurmuş oldukları yasaların hiçbirine uymasızın (82 yasası bile lüks) komplo üstüne komplo düzenliyorlar.

Elinde sol içerikli bir kitapla yakalanan kişi, arabaya konulur konulmaz gözleri bağlanır, ağızına,

Okuyucudan Okuyucuya

gözüne, burnuna yumruklar yağmur gibi yağmaya başlar. "Konuş ulan konuş! Hangi örgütün adamısın? Örgüt arkadaşların nerde, nereyi bombalayacaktın? Çabuk vaktimiz yok anlat bakayım..." Yakalanan kişi deneyimsizse dünyası başına yıkılır. Yaşamı boyunca duymadığı korkuyu burada tadar (tabii dayak cabası) elleri ayakları titrer, diz bağları çözülür. Kafasına dayanan namlunun soğuk etkisiyle de artık sonunun geldiğini düşünmeye çalışmaktan başka yapabilecek hiçbir şeyi kalmaz.

Yakalanan kişi bu düşünceler altında ezilirken, araba da yavaş yavaş şehir dışına çıkar. İki el adamı tuttuğu gibi arabadan dışarı atıverir. Ardından bağırlar, "koş koş yoksa seni vurup öldürürüz." Adam şaşkınlığın, korkunun etkisi altında

kaçıp kaçmamaya karar verememenin ikilemi içindeyken başına toplanırlar. İki ya da üç silah çıkarıp üstüne de birkaç kitap bırakırlar. Adamı tehdit etmeye başlarlar. "Eylem, örgüt, arkadaş vb.den vazgeçtik, bize yardımcı olacaksın, bize çalışacaksın, dediklerimizi kabul etmezsen silah ve kitaplar sende yakalandı deyip seni mahfederiz, yılların içerde geçer."

Onlarla çalışmayı kabul etme oranı çok az, hatta yok denilecek kadar azdır. Yörenin yapısı gereği insanlarımız bu aşağılık yaşam biçiminden nefret ediyorlar. Toplumsa ispiyoncu olarak bilinen kişilerden öğrenilir, onlara dünyanın en aşağılık yaratığı olarak bakılır ve fırsat bulursa bir kaşık suda boğulur. Her yuttukları lokmanın kandan ekmeğe dönüşmüş nesne olduğunu bilin-

ce çıkarmış benim halkım.

Yaşamın ayrılmaz parçası haline gelen bu olaylarla her an karşı karşıya bulunmaktayız. Evimizde, işyerimizde, okul ve sokakta her soluk alışımızda bunları ensemizde duyumsamaktayız. Bu bir abartma değil, belli bir amacı içinde taşımaktadır. Yaşamın ayrılmaz parçası haline gelen bu olayların üzerine gidip doğru çözüm yöntemleri üzerinde kafa yormamızın kaçınılmaz olduğunu belleklerimizde yerleştirmek gerektiğini anlamaya çalışmalıyız. Nasıl ki vücudumuzda fazlalık oluşturan bir ur neşter korkusundan alınmamazlık edilmezse, MİT'in giriştiği bütün provakasyonları açığa çıkarmak görevimizi hiçbir güç engelleyememeli. □

DIYARBAKIR'dan
Y.D.Okuru.

Sayın Yeni Demokrasi dergisi çalışanları,

Yayın hayatına başladığınızdan beri derginizi takip ediyoruz. Son zamanlarda derginizde nitelikli yazılar çıkmaya başladı. Mahir Çayan'ın görüşlerinin eleştirisi bunlardan birisi. Bazı konuların daha da açılması gerekirken kısa değinmelerle konular geçiştirilmez. Bu durum yeni okurlarda kafa karışıklığı yaratabilirdi. Bu konular şunlardı.

1) Hakim üretim biçimi:

2) Nükleer silahlar sorunu:

Hakim üretim biçimi konusunda, Mahirci revizyonistler şu görüşlerini belirtiyorlar: "Ülkemizde köylü üretim biçimi egemendir, ama kapitalist teknoloji bu üretimin içine 60'lı yıllardan sonra belirleyici bir şekilde girip üretimin sosyo-ekonomik yapısını kapitalistleştirmiştir" demektedirler. Bu açıdan bu konuyu biraz daha derinliğine irdelemek gerekli idi. Sorunu salt emperyalizmin geri ülkelerde oynadığı ekonomik rol açısından ele almak yetersizdir. Ülkemiz sosyo-ekonomik yapısı özgün olarak ele alınabilirdi. Bu konuda istatistikî bilgiler dahil geniş araştırma yapılmalıydı. Emperyalizmin dünyadaki sömürge ve ya-

rı-sömürge ülkelerde oynadığı ikili ekonomik rol ile sorunun açıklanması yetersizdir. Ülkemiz özgülü özgün olarak incelenmeliydi. Yeni okurların sorunu iyi kavramaları için bu gerekli idi.

Nükleer silahların emperyalizmin karakterini değiştiremeyeceği, entegrasyon teorisini neden haklı kılmayacağı belirtilmeliydi. Şöyle bir ifade pekala kullanılabilirdi, "emperyalizmin nükleer silahları kullandığını var sayalım. Dünyayı kül yığını haline getirdiğini varsayalım, bu durumda emperyalizm emperyalizm olmaktan çıkmaz mı? Emperyalizm esasında sömürü ağının en yüksek düzeyde şekillenmesi değil miydi? Hiçbir güç kendi isteğiyle kendisinin intiharına karar veremez." Bu konuda detaylı bilgiler verilebilirdi. Sorun salt birkaç aydına seslenmek değil, esas sorun topluma bir şeyler verebilmektir.

Bu konular dışında Mahir'in bilinen bazı revizyonist görüşlerine de-

ğinilmemiş. 17'nci sayıda eleştirilerin önsöz bölümünde bu eksiklikler görülmüyor. Bu konularda eleştiri kapsamına alınırsa iyi bir çalışma olur.

1) Burjuva demokrasisi, (Devlet, faşist diktatörlük, faşizmin askeri yönetimler ve MHP ile sınırlandırılması, CHP'yi olumluleyen tespit ve ülkemiz özgülünde faşizm.)

2) İkelî birlik, cephe sorunu, kitle katılım çizgisi.

3) Partileşme süreci.

4) UKH hakkındaki tavrı, millî mesele.

5) Sovyet-sosyal Emperyalizmi ve diğer modern-revizyonist ülkeler ile ilgili olumlanması tespitler (Yönetim revizyonist, ekonomi sosyalist vb.) onların müttetikleri olan ülkemiz sosyal-faşistlerinin konumu da o eleştirilerin kapsamına alınmalıdır.

Ayrıca UDHD'yi savunan tüm siyasetlerin programlarının da yayınlanıp kitaplaşması iyi olur.

Millî mesele ve ülkemiz özgülü ya-

Okuyucudan Okuyucuya

yanlanmalıdır. Kitle eğitiminde teorik program yayınlanmalıdır, buna ihtiyaç duyulmaktadır. Yayınlanabilecek bir özel sayı ile bu ihtiyaç giderilebilir. İBRAHİM KAYPAK-KAYA'nın "Bütün Yazılar" kitabı

ve İK ve D.Perinçek'in mahkeme ifadelerini içeren kitabını piyasada bulamıyoruz. Dergide adres dahil, bu konuda okura bilgi verilmesini istiyoruz. Ayrıca İK'nın yayınlanmamış tüm yazılarının yayınlanma-

sını ve kitaplaştırılmasını istiyoruz. (Çorum ve Malatya illerinde sınıfların tahlili, Kürecik raporu vb.) □

8 Nisan 1989

Bir Grup YENİ DEMOKRASİ okuru adına HALİL ERDOĞAN

Devamlar-Devamlar-Devamlar-Devamlar

Çelik İşçileri Örnek Mücadele ve Dayanışma Tavrı Gösteriyor

demokratik hakkını kazanmak amacıyla hazırlığa girişti. Toplantılar düzenledi. Kazanmanın sarsılmaz dayanışmadan geçtiğine, önce kendi gücüne güvenin şart olduğuna inandı. Mücadele etmeden hak kazanılmayacağını, greve gitmek için ön bir mücadelenin gerekli olduğunu pratik yaşam tecrübelerinden çıkarmışlardı. Hazırlıklar başladı, mücadeleye girildi, grev hazırlıkları bitti. Grev pankartı asılacağı sırada hükümet yasayla işçilerin önüne dikildi. Grevi erteledi. Daha doğrusu yasakladı.

22 Mart'ta hükümetin grevi ertemesiyle sınıfın mücadelesi daha bir bilinçle, daha bir kararlılıkla yürüdü. Çelik işçisinin mücadelesi öylesine gelişti ki sarı sendikalar dahi işçilerin sözünden çıkmaz oldu. Hükümetin tutumuna karşı Karabük esnafı ve halkı Demir-Çelik işçilerine sahip çıktı. 7 bin Karabük esnafı kepenkleri indirerek dayanışmanın en güzel örneğini gösterdi. 22 Mart'tan sonra Karabük her gün coşkulu işçi selinin protesto gösterileriyle

şenlendi. Karabük ve Türkiye'de şimdiye değin karşılaşılmamış görünümler yaşandı. İşçiler her sabah işe protesto yürüyüşleriyle gidiyor, mesai sonrası yine evlerine protesto yürüyüşleriyle gidiliyordu. Keza İskenderun da hemen hemen her gün işçilerin protesto yürüyüşlerine sahne oluyor. Karabük Demir-Çelik işçileri şimdiye Ankara'ya yürümenin hazırlığı içinde.

Durmaksızın büyüyen bu sınıf seli karşısında hükümet geri adım atarak grevi erteleme kararını durdurdu. Çelik işçileri yeniden Mayıs ayı içinde greve gitme hazırlığında. Egemeler de bir an önce bir çözüm bulma telaşı içinde.

Demir-Çelik işçisinin bu mücadelesi sınıfın mücadelesi açısından büyük bir önem teşkil ediyor. Çelik işçisi sınıf kararlı olduğu zaman, kendi gücüne güvendiği zaman, birlik-dayanışma içine girdiği zaman, mücadelecili ve azimli olduğu zaman neler başarabileceğini gösterdi. Önünde sarı sendikalar, reformist ve revizyonistler olmasına rağmen sınıf mücadelecili azmiyle bu engelleri bir

bir aşım, sarı sendika ağalarını bile etkisiz hale getirilebileceğini, bunları sözde de olsa sınıftan yana tavır takınmak zorunda kalacağını gösterdi. Sınıfın karşısında sadece işverenin olmadığını; iktidarın, kolluk kuvvetlerinin de sınıfın mücadelesine karşı olduğunu, mücadelesini engellemek için ne tür oyunların olduğunu gösterdi. Kararlı mücadele edildiği zaman polis ve çevik kuvvet engelini, jopunun kâr etmediğini gösterdi ve azimli ve kararlı bir mücadele ettiğinde halkı yanına çekeceğini ortaya koymuş oldu. Ve de reformcu mücadelenin değil, jakoben mücadelenin zorunlu gerekliliğini orta yere koymuş oldu.

Demir-Çelik işçilerinin mücadelesi her bakımdan önem taşıyor. Sınıfa birçok şey öğretiyor. Devrimci ve ML'lere büyük sorumluluklarını hatırlatıyor. Devrimciler ve Marksist Leninist'ler daha bir bilinçle bu mücadelenin içinde yer almalı, ona sahiplenmeli, ondan öğrenmeli ve öğretmeli.

Selam olsun çeliğe su verenlerin mücadelecili birlikteliğine! □

Baştarafı 6. sayfada

tejisinde ısrarlı olmalıyız. Zaferin taçlandırılması bundan geçer.

İnsanlığın altınçağa özverili bu yürüyüşünde kimileri tükenip giderken, kimileri kartallar gibi hep yükseklerde, dağları mesken edinir. Tıpkı Kaypakkaya gibi.

Manivelamız, Kaypakkaya'nın güzergâhıdır!

Kaypakkaya'nın güzergâhında

yürüyen ML'lere bugün düşen görev; mesnetsiz ayrılıklara son vererek, eleştiri birlik eleştiri silahı temelinde çelikten sarsılmaz birlik oluşturmak, sınıf mücadelesine dört elle sarılmak olmalıdır. Kaypakkaya'yı andığımız bugün bu zorunlu ve gereklidir. O zaman ML'ler Kaypakkaya'nın ideolojik-politik hatını hayata geçirmede daha da bü-

yük bir adım atmış olacaklardır.

Her "Allah" diyenin cennete gitmeyeceği gibi Kaypakkaya'cıyım diyeninde Kaypakkaya'cı olamayacağını bilerek diyoruz ki; Kaypakkaya'yı andığımız bugünde umarız ve bekleriz ki, tarih bize, Türkiye toprağı bize yeni bir KAYPAKKAYA'yı verebilirsin, bir KAYPAKKAYA'yı yaratabilsin!... □

Özel Sayı

Öğrenci Gençlik, Sorunlar ve Devrimci Tavrı

Öğrenci gençlik içinde sanırız hepimizin aşına olduğu, sürekli kullanılan, fakat uygun çözümler üretilmediği için ve içinde bulunduğumuz durum kavranılmadığından hâlâ gündemin baş tartışmalarını oluşturan bir konuya değinmek istiyoruz: "KİTLESELLEŞME". Diğer bir deyişle geniş öğrenci yığınlarına ulaşabilme, onları sınıfsal, siyasal, toplumsal, birer muhalefet odağı haline getirebilmek, doğal olarak bunun içinde kitlelerin siyasi uyanışını gerçekleştirebilecek "alternatif" yollar; değişik siyasal odaklardan yükselen tartışmalar dizisinin, bitmek bilmeyen uğultularıyla karartılan evrensel doğrular ve bilimsel gerçeklerden kopuk siyasal çözümlerle indirilen sis perdeleri...

Soruna ML yaklaşımın nasıl olması gerektiğini koymak için şöyle bir sıra izlemek doğru olacaktır. Önce bir takım evrensel doğrularla yola çıkıp bir takım belirlemelerde bulunarak günümüz ve gelecek için izlenecek program sorununa değineceğiz.

Tarih boyunca insanoğlunun kafasını kurcalayan, üzerinde ateşli tartışmaların, saflaşmaların yer aldığı konulardan biri, şüphesiz madde-düşünce diyalektiğidir.

Büyük toplumsal ilerleyiş ve hareketlenme içerisinde gelişmenin ve yeniyeye yönelişin önderliği noktasında kuşkusuz kokuşan, gerici değer yargıları ve düşünce sistematığının alternatifi olan yeni düşünsel örgülerin önemi ve gerekliliği yadsınmaz bir gerçekliktir. Ancak ye-

ni, devrimci düşüncelere zemin yaratan objektif koşullar ve üretimsel, sınıfsal konum arasındaki bağ iyi kavranamazsa sonuçta; sınıflar, mevzilenmeleri ve sınıf savaşmaları düzlemindeki bilimsel referans noktalarının gözardı edilmesi gibi, idealist bir bakış açısının çamuruna batma tehlikesi içine girilir.

Yani her sınıfın kendini karakterize eden ideolojisini belirleyen onun üretim içindeki konumu ve sosyal kümelenmedeki işgal ettiği mevkidir. Bu yönüyle de her sınıf ve katman üretim ilişkileri içindeki konumuyla belirlenen siyasi bir misyona sahiptirler. İşte onun devrimci veya gerici olarak siyasi yelpazede yer almasını sağlayan, insan iradesinden bağımsız olan bu objektif maddi koşullarıdır.

Gerçekçi, bilimsel politik bir yaklaşım ütopyalar yaratmaz. Tam tersine ütöpik kurgulardan değil, sınıfsal maddi gerçeklerden yola çıkarak objektif-somut zeminde hareket etmek durumundadır. Bu onun stratejik planlarındaki temel referans noktasıdır.

Ancak bu genel belirlemeleri akademik bir tartışma boyutunda ele almak düşüncesiyle kaleme almadık. Amacımız bir takım genel doğruları somuta büründürmek ve bunu yaparken "ideallere" değil, sınıfsal bir öze yönelik bir politik yaklaşımın esas alınmasını gerekliliğine işaret etmektir.

Bu noktada geniş kesimleri devrimci mücadeleye ve toplumsal muhalefete kanalize etmede doğru bir politik yaklaşım; ilk başta yöneldiği alanın sınıfsal özelliklerini, çelişkilerini, sorunlarını, beklenti ve taleplerini doğru bir tarzda formüle edebilmelidir.

Bu yönüyle, Mao Zedung'un; "kitlelerden kitlelere" şiarının ışığında bir yaklaşımla öğrenci gençliğin sınıfsal özelliklerini daha yakından tanımak, düzenle olan ilişkilerini ve bu saflarındaki düzenin zayıf halkalarını yakalamak, siyasi kümelenmesinin sınıfsal niteliği belirlenerek, bunları, devrimimizin içinde bulunduğu aşama ve bu sürecin belirlediği taktik politikayı kavrayarak, siyasi, örgütsel ve pratik görevlerimizi bu taktik aşamada programatize etmeliyiz.

Zira bu ikisi; yani siyasi kamplaşmanın sınıfsal temeli ve içinde bulunduğumuz siyasi durum iyi kavranamazsa sağ ve "sol" hatalara düşmek kaçınılmazdır. Lenin öğrenciler içindeki siyasi kümelenmelerin kaçınılmazlığına ilişkin, "Sosyalist-Devrimciler"e karşı şunu söylüyor: "Sınıfsal bölünme tabii ki siyasal kümelenmenin nihai temelidir; SON TAHLİLDE, (altını çizen Lenin), tabii ki bu kümelenmeyi her zaman belirler. Ama bu nihai temel ancak tarihsel gelişme süreci içinde ve bu sürece katılanların ve bu sürecin yapıcılarının bilinci yükselirken ortaya çıkar. Bu "son tahlile" ancak bazen yıllar ve onyıllar süren uzun inatçı bir mücadeleyle, bazen siyasi bunalımlar biçiminde fırtına gibi patlak veren, diğer zamanlarda sönen ve daha öncelerde olduğu gibi, geçici olarak kesintiye uğrayan siyasal mücadeleyle varılır." ("Devrimci Gençliğin Görevleri" Lenin, Toplu Eserler c. 7, s. 43-56) Görüleceği üzere öğrenci gençlik içindeki siyasi mevzilenmeyi belirleyen toplumun öğrenciler dışında kalan kesimlerindeki siyasi mevzilenmeyle paralellik arz eden; son tahlilde sınıfsal bölünmedir. Ve bu farklı sınıf çıkarlarının bi-

lince çıkarılmasını, sınıfsal mevzilerin netleşmesini de belirleyen siyasal mücadele olmaktadır.

Bu çerçevede, sağ anlayışlar, pasifist ve reformistlerin yaklaşımı; kitlelerin geri düzeyiyle en alt seviyelerde bulunan birlikliliklerle süreci kendiliğinden bir akışa bırakırken, sonuçta devrimci, politikayı geri kitleler seviyesine indiren, onların geri yanlarıyla uzlaşarak onları burjuva ideolojisinin hakimiyeti içerisine hapsederek, "kitle ürker" edebiyatıyla var olan statükoya; yani ideolojik ve siyasi olarak burjuva-feodal egemenliğe "soldan" destek çıkarlar.

Daha önce de sık sık belirttiğimiz gibi devrimci çalışmanın amacı kitlelere siyasi bilinç taşımaktır. Bu da ancak siyasi çalışma ve siyasi mücadele ile mümkündür. Kitle mücadelesini salt okulcu (akademik) mücadele olarak görmek ya da bu mücadeleyi daha da genişletmekle sınırlamak burjuva-feodal değirmene su taşımaktan ibarettir. Evet, okulcu (akademik) mücadeleye önderlik etmek ve bunun o taleplerini daha da geliştirmek ve bilinçli kılmak gereklidir. Ancak bu olayın yalnızca bir parçasıdır. Bunun yanında kitle eylemlerini siyasi mücadele zemininde yükseltmek; işte devrimcilerin asli çalışması budur. Yani ekonomik (akademik), siyasi teşhirlerle geniş bir sınıf kını yaratarak tarafsızları kazanmak, burjuva-feodal etki altında olanları tarafsızlaştırarak devrimci propaganda ile, devrimci mücadelenin saflarında toplanmalıdır. Bunu yaratacak olan günlük, acil talepler, akademik talepler mücadelesi değil siyasi mücadele ve siyasi ajitasyonun kendisidir. "Hayır, o farklı sınıf çıkarlarının, siyasal kümelenmede zorunlu olarak yansıtacağı düşüncesine, ne kadar bencil olmayan, ari, ülkücü vb. olurlarsa olsun öğrencilerin bir bütün olarak toplumdaki ayrık olmayacağı düşüncesine ve sosyalistin görevinin bu farkı örtmek değil, tersine bu farkı mümkün olduğu kadar genişçe açıklamak ve onu bir siyasal örgüt içinde cisimleştirmek olduğu düşüncesinin ta kendisine yabancıdır. Yazar, şeyleri bir sosyal demokratın (sosyalistin. bn) materyalist bakış açısından değil, bir burjuva demokratın idealist bakış açısından görüyor." (a.g.e)

Görüldüğü gibi öğrenciler içindeki siyasi kümelenme ve tercihleri belirleyen farklı sınıf çıkarlarıdır. Bu noktada farklı sınıfsal kökenden gelme öğrenciler arasındaki "birlik" adına, "genel öğrenci mücadelesi" saf-satalarıyla gençlik içindeki sınıfsal farklılıkları kapatmaya çalışanlar her zaman sosyalist maskeli olanlardır. Bu noktada sosyalistler, öğrencilerin dikkatini yalnızca üniversitelere (okullara) ve okulcu mücadeleye çekene karşı tutarlı bir mücadele yürüterek öğrenci sorunlarının ve taleplerinin ülke sorunlarından bağımsız olmadığını her türlü biçimi kullanarak, bıkmadan usanmadan anlatmalıdır. Bu bireysel propaganda, yazılı propaganda biçiminde olabileceği gibi bu yönlü kitle eylemleri örgütlenme ve katılma yoluyla da devrimci talep ve sloganlar kitlelere mal edilmelidir.

Yukarıda açmaya çalıştığımız bakış açısını bugün modern revizyonistler, revizyonist ve reformist siyasi oluşumlar hararetle savunuyorlar. Süreçte belirli ilerlemeler kaydedilse de bugün için sağcılık önemli bir engel teşkil etmektedir. Bunları teşhir ve tecrit etmeye özel

bir önem verilmesi, içinde bulunduğumuz siyasi durumun niteliği gereği bir an olsun unutulmamalıdır.

Öte yandan sağın ikiz kardeşi olan "sol"cularımızın teşhirine de önem verilmelidir. "Pasif kitle, aktif öncü" mantığıyla olayları sınıfsal özünden kopartarak, aydın öfkesiyle yaklaşanlar, var olan siyasi durumu ve sınıfsal-özü yakalayamadıklarından kendi taleplerini kitleye mal edemezler. Siyasi mücadele içinde kitlelerin eğitilmesi gerekliliğini, öncünün görevinin kitleyi kendi ileri seviyesine çıkarmak olduğu gerçeğini unutup, kitlelerden koparak var olan statükoyu korumanın başka bir hareket noktasını oluştururlar. Kendisini DEV-GENÇ diye adlandıran kesimlerce şu ileri sürülüyor; öğrenci gençliğin düzene olan tepkisini belirleyen aydın niteliğidir, deniliyor. Bunu savunanlar ve öğrenci gençlik içindeki çalışma ve mücadelelerini bu tesbite göre belirleyen (bu çevreler) büyük bir gaflet içindedirler.

Onlara şu soruyu soruyoruz; bildiği gibi **faşizmin sınıfsal temeli** tekellerci burjuvazidir. Sosyal tabanını da küçük burjuvazi oluşturmaktadır. Ülkemizde faşizm kendine güçlü bir kitle tabanı yaratamamaktadır. Ülkemizde küçük burjuvazi ezilen, ekonomik ve siyasi olarak gadre uğrayan bir konumda olduğundan Devrimci saflarda görülmektedir. Bunun nedeni de ülkemizin sosyal-ekonomik yapısından dolayıdır. "Emperyalizm çağında, öğrenci kesimi içerisindeki devrimci hareketler hemen hemen yalnızca sömürge, yarı-sömürge veya az gelişmiş ve öğrencilerin çalışan sınıflardan geldiği ülkelerde görülmektedir." (Gençlik Üzerine Notlar, G.Dimitrof Evren yay. sf: 43). Olayın bu sınıfsal yönünü atlayarak, "düzene olan tepkisini belirleyen aydın özelliğidir" diyenler bu durumu acaba ne ile açıklayacaklar?!

2 farklı durum, 2 farklı mevzilenme I... "Yazarın temel vurgusu", "gençliğin hedeflerinin bencil olmayışı ve arılığı", onların "ülkücü itkilerinin gücü" üzerinedir. Yazar, onların "yenilikçi" siyasal çabalarının açıklamasını **burada** (ben) arıyor. Bir yandan, istibdat ile nüfusun çok geniş ve türdeş olmayan kesimleri arasında uzlaşmaz bir zıtlık yaratan, diğer yandan, üniversiteler aracılığı dışında, siyasal hoşnutsuzluğun herhangi bir belirtisini çok zorlaştıran (yakında zorlaştırdı dememiz gerekecek) Rusya'daki toplumsal hayatın gerçek koşullarında aramıyor." (Lenin a.g.e.)

Şu unutulmamalıdır; öğrenciler içindeki geniş kitleler biz istediğimiz için değil, onu devrimci kılan sınıfsal ve toplumsal bir statüye sahip olduğu içindir ki ülkemizde devrimci bir rol oynamaktadır. Bunun yanında azınlık da olsa, yine aynı öğrenci kitlesi içinde emperyalistlerin ve bunların yerli uşakları olan komprador burjuvazi ve toprak ağalarının çıkarlarını savunan ve siyasi kamplaşmada bunlardan yana tavır alanlara gözümüzü kapayamayız. Her iki kesimin tercihini belirleyen sınıfsal olarak ilişkili oldukları ve çıkarlarını bütünleştirdikleri sınıfsal gerçekleri açıklamalı ve politikamızı bu netleşmeyi sağlayacak sınıfsal ve siyasal gerçekler üzerine oturtmalıyız.

Bu noktada öğrenci gençliğin eğitim ve öğretime tabi tutulması, bilimsel düşünceyle, siyasi bilince daha

çabuk ulaşabilme olanaklarının toplumun geri kalan kesimine nazaran daha uygun olması ve yerleşik değer yargılarından, egemen ideolojinin boyunduruğundan en az etkilenen bir kesim olması itibarıyla aydın özelliğinin belirtilmesi, altının çizilmesi doğrudur. Ancak, yalnızca bu yönünün referans alınması sonuçta subjektivizmin ve sınıflar üstü politik yaklaşımın temelini oluşturan felsefi idealizmin merceğini insanın eline tutuşturur. Yani, öğrenci kitlelerinin aydın özelliği onun devrimci saflara hızla katılmasından etkileyici bir faktör olarak ele alınabilmesinin yanında esas belirleyici olan, onu devrimci kılan, siyasi mevzilenmesini belirleyen sınıfsal, ekonomik, toplumsal, konumudur.

Bilimsel, ML bir zeminden doğan politik bir yaklaşım siyasal gerçekleri açıklar. Kurtuluş yolunu gösterir. Ancak bunu sınıflarüstü "aydın" olmak gibi belirsiz (kimin için aydın, ne aydını vb.) belirlemeler üzerine oturtmaz. Tam tersine siyasal kümelennmenin nihai temelini oluşturan, sınıfsal bölünmenin ve sınıf çıkarlarının bilince çıkartılması için siyasi mücadele yürüterek; burjuva ideallerinin boşluğuna, düzen içi kurtuluş ümitlerinin ninnilerine karşı sınıfsal gerçeklere işaret eder, politikasının zemini buraya oturtur.

"... Ve böylece, öğrencilerimizin siyasal kümelennmesinin tesadüfi olmadığı sonucuna, bu kümelennmenin zorunlu olarak yukarıda açıkladığımız gibi olduğunu belirten kesin sonuca, "öğrenci"nin ilk sayısıyla vardık... Ortadaki sorun, öğrencilerin oynaması gereken özgül siyasi roldür. Ve siz, ilkin, öğrencilerin toplumun geri kalanından koparılmış olmadıklarına, öyleyse her zaman ve kaçınılmaz bir biçimde bütün olarak toplumun siyasal kümeleşmesini yansıttıkları olgusuna gözlerinizi kapamalısınız. Ve sonra, gözleriniz kapalı, öğrenci olarak öğrenciler ya da genel olarak öğrenciler hakkında gevezeliğe geçmelisiniz." (a.g.e.)

Buraya kadar sorunu soyutlayarak birtakım genel, evrensel doğrulara işaret ederek önümüze çıkabilecek sağdan ve "sol"dan kaynaklanan yanlış perspektiflere işaret etmeye; karartılmaya, saptırılmaya, revize edilmeye çalışılan ML referans noktalarını ele aldık.

Şimdi ise yukarıda belirttiğimiz tesbitler ışığında nasıl bir çalışma ve mücadele anlayışına sahip olunması gerektiğini ve içinde bulunduğumuz dönemde SBP'nin temkinli ilerleme taktiğinin alanımız için altının doldurulmasına çalışacağız.

Her şeyden önce egemenler tarafından öğrencilere dayatılan programın siyasal temelini ve bununla birlikte bu siyasi temelle gerekçelendirilen uygulamaların geniş öğrenci kitleleri üzerindeki yansımalarının değerlendirilmesi bugünkü konjonktürde, bu alana ilişkin izlenecek yolla ilgili tartışmaların hareket düzlemini çizmek durumundadır. Çünkü, kitlelerin ileri kesimi için egemenlerce "caydırıcı", engelleyici faktör olarak karşı-devrimci zor, faşist devlet terörü kullanımına bakarak; diğer kesimler için ideolojik siyasi egemenliği sağlayan faktör olarsa esasda demagoji ve yalan sanatı üzerine kurulu propaganda ve programlarının deşifre edilmesinin önemini gözardı etmek sonuçta bizleri geniş kitlelerden soyutlar.

Bildiği üzere genel bir politika olarak, öğrenci ha-

reketlerinin karşısına çıkarılan YÖK, polis, DGM'ler, cezaevleri, okuldan atılmalar, polis-idare işbirliği, faşist disiplin yönetmelikleri vs. zinciri içinde yaklaşık 9 yıllık süreç boyunca, egemenlerce tüm faşist yasa ve kısıtlamalar siyasi gerekçelendirilmesi olarak çizilen; "terör", "anarşi", "12 Eylül öncesi" demagogileri oluşturmaktadır. Egemen sınıfların siyasi, ekonomik, akademik uygulama ve düzenlemelerindeki bu siyasi gerekçelendirmelere karşı izlenmesi gereken politikayı geçen sayılarımızda (Önümüzdeki İdeolojik ve Siyasi Görevlere İlişkin) belirttiğimiz için, burada daha çok egemenlerce izlenen programın alana ilişkin ayrıntılarına girmeye ve programatik olarak bunlar deşifre edilerek demokratik mevzilerin genişletilmesi üzerine bu aşamada taktik gündemin çizilmesi yapılacaktır.

İçinde Bulduğumuz Aşama ve Öğr. Gençlik

Sürece bilinçli müdahale sorunu ilk başta kendini tanımlayabilen, ne için yola çıktığını bir an olsun bile bilincinden çıkarmayan ve içinde yaşadığı dönemi (kısa-orta-uzun) koşulları kavrayarak, toplumsal çelişkilerin zengin mozaiki içinde kavranması gereken esas halkayı bilince çıkartıp bugünden yarına yön verebilecek sağlam köprüleri esas hattan uzaklaşmadan, ama sürecin uzağında soyut sırat köprüleri de yaratmaya çalışmadan sağlıklı bir şekilde inşa etmek ve kitlelerin sağa sola bilinçsizce yönelen ayak seslerini her geçen gün artan bir şekilde bu geçitlerin yönüne çevirmek sorunudur. Bu yönüyle de devrim, karşı-devrimle olan çatışmasında uzun vadeli planlarını gerçekleştirebilmek için, karşı-devrimin çelişkilerinden yararlanabilmeyi bunun

ötesinde karşı-devrimin kalp atışlarını dinlemeyi ve tansiyonu yakalayabilmeyi öğrenebilmeli ki, karşı-devrimin programını yaşamın her alanında, zamanında deşifre edebilsin ve devrimci alternatifini yükseltebilsin.

İşte bu noktada devrim kendi içindeki çelişkileri, ayrılıkları unutmadan, buna yönelik doğru önermelerle beslenen ve aynı zamanda karşı-devrimin programına gözünü kapatmadan kitleleri, devrim ile karşı-devrim arasındaki çatışmada doğru bir hatta (programda) etrafında toparlamalıdır. Bu bağlamda egemen sınıflar cephesine göz attığımızda şöyle bir tablo çıkıyor; ekonomik olarak, krizin sürekli derinleşmesi ezilenleri olduğu kadar ezenleri de derinden etkiliyor. Sistemin yapısal bozukluklarından ileri gelen, emperyalizmin yarı-sömürgesi pozisyonunda bulunan ülkemizde; dünya emperyalist (buna sosyal-emperyalizm de dahil) sisteminde var olan ekonomik bunalımın etkileri doğal olarak daha şiddetli hissediliyor. Gelen sermayenin kendini yeniden üretmesi ve yoğunlaşması bir yana her borç paketi kısa sürede yeni borç paketlerine ve yeni Amerika-Fransa turnelerini başından beri dümen kırıyor. Hakim sınıfların her geçen gün daha yoğun olarak içinde debelendikleri bataklık, birbirleri arasındaki çatışmaları da harlandırıyor, azdırıyor. Hakim sınıf partileri kendilerini büyük sermayeye beğendirmek, iktidarda daha ağırlıklı bir rol oynamak arzusuyla politikalarını kısa vadeli çıkarlar, hesaplar etrafında döndürmeye çalışarak gerçek yüzlerini kitle önünde hızla deşifre ediyorlar. (Son cezaevleri direnişlerinde SHP, gerçek yüzlerini devrimcilerin uzun uzun nefes tüketmelerine gerek bırakmadan sağolsunlar ortaya serdiler. Binalarına gelen insanları polise teslim ederek, halkın ileri unsurları nezdinde şimdye kadar göstermelik bir şekilde savundukları "demokrat" peçeleri aşağıya indi ve daha dün SHP'liler belediye başkanlığı koltuklarına oturur oturmaz, gecekonduları halkın başına yığmaya baş-

ladılar.

Mevcut krizin daha da derinleşeceğini söylemek sanırız kehanet olmaz. Bu da ekonomik huzursuzluğun artan bir şekilde ezilenler cephesinde hissedilmesinin, sınıfsal tepişmelerin (her alanda) ve hak alma, arama mücadelesinin daha geniş bir cephede kendini duyurmaya başlamasının objektif temelini teşkil ediyor. Yüksek faiz politikaları, yeni yeni Amerika turneleri bu temeli değiştirmek bir yana, her geçen gün daha da derinleşecektir. Bu bir.

Öte yandan önümüzdeki süreçte birlikte egemen sınıf kliklerinin hırlaşmalarının dozajı artarak, siyasi yelpazede yeni bir canlanma yaratarak önümüze yeni fırsatlar sunacaktır.

Bütün bunlar bir yana, görünen odur ki, gerek Özal klığı, gerekse işbaşına gelebilecek herhangi bir hakim sınıf partisi, kitlelerin her geçen gün artan ölçülerde kendini hissettiren daha da yoksullaşma ve ekonomik ezikliği karşısında, kendi aralarındaki bu dalaşta o muazzam gücü dizginleyebilmek sorunu ile karşı karşıyalar. Sürekli güç kaybeden ANAP klığını izlediğimizde, özellikle son zamanlarda iktidarda kalabilmek için geniş kesimlerin tepkilerini toplayan konularda daha esnek politik bir tavır içine girdiğini görüyoruz. Kendi iç çatırdılarının da etkisi ile kendisine daha liberal bir görünüm vererek, sorunları daha uzun vadeli hesaplarla ele alıp ekonomik tikanıklığı ve açmazlarının etkilerini silebilmek için siyasal ve sosyal konularda daha ılımlı, yatıştırıcı ve tepkileri kısmi düzeltmelerle, özünü bozmamaya çalışarak yumuşatma çabası içerisinde görülüyor. Böylelikle ekonomik olarak kendinden farklı bir programa sahip olmayan fakat sosyal, siyasal alanlardaki "demeçleri" ve demagojileri ile oy toplama çabaları içinde olan DYP ve SHP'nin elindeki bu silahın (sanki onlar başa geldiklerinde çok farklı davranacaklarmış gibi!) etkilerini azaltma çabaları güdüyorlar. Son olarak Danıştay Başkanı'nın 82 Anayasası'nı eleştiren açıklaması karşısında DYP, SHP ve Ecevit'in övgüleri bir yana, Çankaya danışıklı ANAP'ın sessiz kalmayı tercih etmesi öğreticidir. Bunların yanında, tüm hakim sınıf partilerinin devrimci çıkışlara ve devrimci örgütlülüklere karşı zoru ve şiddeti esas alarak, uzun vadede yasal bir "komünist" partisi ile muhalefeti parlamentarizmin ahırına, reformizme, legal Marksizme adapte etme, kanalize etme çabalarında birleştikleri aşkâr. Tüm bunlar gösteriyor ki hükümette hangi klik olursa olsun kitlesele kabarışlar noktasında demokratik mevzilerin -önümüzdeki dönemler için- kazanılması sorusunda önemli bir ilerleme olacaktır. Yeter ki sopanın caydırıcı ve kızdırıcı etkisine, havucun uyutucu etkisine karşı uyanık olunsun!

Devrim Cephesinde Durum:

12 Eylül süreci içinde (kimileri ilk günde), TDH ağır

bir yenilgi ile yüz yüze geldi. Bugün için pek çok siyasi oluşum derlenme, toparlanma çabası için de görülmesine karşın esas olarak daha yaralar sarılmış görünmüyor. Açığa çıkarılmayan önemli bir potansiyel akacağı kanallarla bağlarını kurabilmiş değil. Bu da örgütsel olarak ayakta kalabilenlerin, dört bir yana koşuşturup duran ayak seslerini ve bunun getirdiği dar pratikçilik ve koordinasyon uğraşısı içinde olduğudur. Özellikle 12 Eylül öncesi daha kitlesel görünen yapıların merkezi yapılarını yitirmesi ve küçük küçük gruplar halinde oluşları ise olayın diğer bir yönü. Doğal olarak bu örgütsel tablo, sistemli bir siyasi ve pratik önderliğin eksikliği sonucunu doğuruyor. Sistemli diyoruz çünkü, bu pratik ve siyasi önderliğin olmadığı anlamına gelmiyor. Anlatmaya çalıştığımız dar mevzilerden sıyrılıp, derin kitlesel uğultularla simgelenen geniş cephelerde devrimci saflaşmaların ve devrimci-demokratik mevzilerin yaratılma çabalarının güdüklüğüdür. Bu ise çeşitli cephelerde, sorunlara olgun ve gerçekçi bakabilen, devrimci sorumluluk ve duyarlılığını yitirmemiş halk saflarındaki devrimci güçlerin, tek başına olmanın ve aykırı davranışlarla sivrilmenin kısa vadeli de olsa pek bir yarar getirmeyeceğinin bilinciyle mümkün olan noktalarda birlikte hareketini zorlayan bir faktör olarak ele alınmalıdır. Dönüştürme aşkının beslediği yaratıcı, yapıcı ve militan bir ideolojik mücadele bu cephenin beslediği zemin olmalı, dar grup çıkarılarının devrimin çıkarılarının önüne geçirilmeden hem dostluk hem mücadele seçiminde uzun vadede halk cephesine giden yolda, bu bilinçle adımlar atılmalıdır.

Devrim ve Karşı-Devrim Cephesi

Bu noktada devrimci mevzilerde geniş kitlelerle bağlarını kurabilecek kanalları yaratabilmiş ve var olanları da sağlıklı bir şekilde pratiğe koşabilmiş bir pozisyon görülüyor. Özellikle sistemin teşhirine yönelik, sistemli ve güçlü bir ajitasyon-propaganda faaliyetinin olmayışı ya da güdüklüğü ayrı bir olumsuzluk.

Geniş çaplı ve genel ajitasyon-propaganda faaliyetlerinin yanında toplumsal yaşamın çeşitli alanlarına yönelik özgül politika ve programların çıkarılıp geniş kitlelerle bağlarını kurabilecek araç ve yöntemlerle yaşama sokulmasının gerekliliği ise sorunun diğer bir ayağıdır. Diğer yandan ise dar anlamda da olsa militan mücadele biçimlerinin kitlesel tavırlarla bütünleştirilmesi, mümkün olandan daha alt düzeyde olsa da dünyanın mücadele geleneğine sahip çıkılması ve kitle mücadelesinin önünü açacak bir perspektifle ele alınarak pasifist ve legal barikatların aşılması yönünde olumludur. (1 Mayıs'ı, son cezaevleri direnişlerini ve buna verilen destekleri bu noktada örnekleyebiliriz.)

Toparlarsak;

1) Geniş kitlelerin tek tek olaylar ya da sorunlar karşısındaki tepkilerini bütünselliği içerisindeki siyasi ik-

tidar mücadelesinde kanalize edecek özgül program ve örgütlülüklerin yaratılması ve var olanların sağlıklı bir işlerliğe oturtulması; genel planda ise toparlayıcı ve belirleyici olan mücadele biçiminin yükseltilerek şehirlerde bunu besleyen ve sisteme yönelik, sistemli bir ajitasyon-propaganda faaliyetinin oturtulması devrimle karşı-devrim arasındaki çatışmada belirleyici olan uzun vadeli planlara yaklaşımın bir perspektiftir.

2) Devrimci güçlerin toparlanma ve sürece müdahale sorunu pratiğin zorlamasıyla daha hızlı bir şekilde gerçekleşecektir. Bunun yanında subjektif olarak devrimci güçler arası, güç birliği ve ortak tavır ideolojik mücadele elden bırakılmadan zorunlu ve doğru bir tavır olacaktır.

3) Karşı-devrim bir eliyle sopayı tutarken diğer eline de havucu almak pozisyonuna düşerek, kitle mücadeleleri karşısında daha temkinli ve tavizkâr bir pozisyona bürünerek uzun vadede parlamentarizmi ve reformizmi umut gösterme çabası güdecektir.

Bunlarla birlikte bilincin ilkel kıvılcımlarıyla şekillenen kitlesel uğultuların artarak bize önemli fırsatlar sunacağını ekleyelim. Gündemden, somuttan kopmadan ama gündeme sıkışıp kalmayarak onu dönüştürecek bilincimizi karartmadan ve sonucu belirleyecek mücadele biçimlerini unutmadan onu geliştirecek perspektifle hareket edelim. Kitlelerin yıkıcı gücünü, MLMZD'nin yıkıcı gücünü silahların eleştirici gücü ile bileştirelim!

Buraya kadar genel olarak, kaba hatlarıyla içinde yaşadığımız siyasi duruma işaret etmeye çalıştık. Buradan hareketle öğrenci gençliğin içinde bulunduğu durumu açıklamaya çalışacağız. Şimdi bize şu sorulabilir? Niçin böyle bir yöntem izleniyor, direkt konuya girilmiyor? diye. Bizce öğrencilerin öğrenci olmaktan kaynaklanan yanlarını donduran ve onları toplumun diğer kesimlerinden, onların etkilerinden ve içinde bulunan objektif durumdan ayrı ele alarak, politikalar üretmeye çalışmak zorlamadan öteye gidemeyecek, subjektivizm öğesinin hakim geldiği, böylelikle süreci

kavramak ve onu dönüştürmek yeteneğinden yoksun bir yaklaşım olacaktır. Gerçekten de yukarıda çizdiğimiz tablo ele alındığında özgüle (öğrenci gençliğe) olan yansımaları rahatlıkla görebiliriz. Devrimci güçlerin dağınıklığından, örgütsüzlükten kaynaklanan programlı bir çalışmanın ve kitleler karşısında, egemenlere karşı programatik (öğrenci gençliğe yönelik) bir alternatif sunamamak; egemenlerin program ve politikalarını deşifre etme yeteneği ve perspektifinden uzak tepkisellik, dar mevzi çatışmaları; devrimci güçler arasındaki ilişkilerdeki pragmatik, kısa vadeli dar grup çıkarları ile şekillenen kopukluk; demokratik örgütlerin yaratılması ve yaratılanların işleyişindeki bozukluklar; sürece hantal ve hep bir ayağı eksik müdahaleler vs. vs. sıralayabiliriz.

Yukarıda ana hatlarıyla çizdiğimiz tablonun öğrenci gençliğe ilişkin yansımalarını daha yakından tanıyalım.

Hakim Sınıfların Öğrenci Gençliğe ve Eğitim Sorununa İlişkin Politikaları:

Okulların açılışı ile birlikte egemenleri sahnede gördük. "Anarşi, terör" masallarının uyutucu ninnilerinin yanısıra bu kez olaya daha geniş boyutlarla yaklaşma çabalarını izledik. Gençliğin sorunlarına karşı daha duyarlı, yatıştırıcı, çözümlemeci bir imaj yaratma zorlamasıyla; doğal olarak esas, temel sorunlardan uzak kalmaya, bunları yok saymaya çalışarak, ayrıntılarda olayı boğma çabaları devrimci öğrencilerin zamanında ve yerinde çıkışıyla suçluyu suç üstü ele verdi. Bu bir yana göstermelik de olsa "Gençlik Şurası"

adı altında yapılan temsil; televizyonda yapılan açık oturumda güler yüzlü Milli(!) Eğitim Bakanımızın, "YÖK'ün üniversiteleri bilimsel kuraklığa dönüştürdüğü, eğitim kalitesini düşürdüğü, idari özerkliği kaldırdığı" yollu, herkesi şaşırtan beyanları; üniversitelerde kurulan "istihdam danışma merkezleri" gibi sözde işsizlik sorununa getirilen çözümleme(!) çabalarının uçan balonları andırması bir yana, diğer muhalefet partilerinin karşısında hararetle Cumhurbaşkanı ile YÖK'ü savunan tek merkez olan ANAP'ın bu ince manevra ve taktiklerinin altında yatan nedenleri araştırmak, egemenlerin politik manevralarının hangi ihtiyacının ürünü olduğunu saptamak önemlidir. Bu geniş bir muhalefet cephesi yaratan eğitim ve YÖK sorunları üzerinde iktidarın, tepkileri yumuşatmaya yönelik kısa vadeli bir manevrası mı yoksa daha uzun vadeli kurumsal ve uygulama alanına yönelik politikalarının değişiminin işareti mi? Bu bizzet önemli bir ayrımdır!

Elbette burada sözünü ettiğimiz eğitimin içeriğinin değişmesi ile ilgili değil. Bir üst yapı kurumu olarak eğitim her zaman için yükseldiği alt yapının (ekonomik yapının, üretim ilişkilerinin) aktif bir koruyucusu olma özelliği göstererek iktidarı elinde bulunduran sınıfların hizmetinde ve onların çıkarlarına, iktidarlarının devamına yönelik bir öz taşıyor. Diğer bir deyişle eğitim sistemi, hakim sınıfların göstermeye çalıştıkları gibi tüm toplumun hizmetinde değil, tam tersine iktidarı elinde bulunduran sınıfların hizmetinde ve yalnızca o üretim ilişkilerinin ihtiyacına göre şekillenen, insan yetiştiren, ekonomik altyapı ile uyum içinde; ideolojik olarak kitleleri hakim sınıf ideolojisi ile şekillendirme çabası içinde olan; politik olarak da iktidarda bulunan sınıfların iktidarlarını sürdürmelerinin aracı olarak hakim sınıf etiketi taşırlar. Her kim ki siyasetten ve siyasi iktidardan bağımsız bir eğitim olabileceğini söylüyorsa, bilin ki o egemen sınıf değirmenine su taşıyor!

Fakat politikanın özünün değişmemesi (bu bir devrim sorunudur. İktidarı elinde tutan sınıfların karşıtları. -Dikkat DYP, SHP değil (!) - iktidarı ele geçirmeden öz olarak bu politika değişmez.) onda gedikler açılmayacağı, hakim sınıflarla mevzi savaşlarına girmeme sonucunu doğurmaz. Bunu yadsımak, reformu yadsımak, demokratik mevzilerin yaratılması gerekliliğini yadsımak, sendikal-demokratik mücadeleyi yadsımak anlamına gelir. Sorunun gerçek ve kalıcı çözümünün devrim sorunu ile bütünleşmesi, bu süreç boyunca egemenlerin eğitim ve okullar üzerindeki ideolojik-politik ve idari baskılarının sınırlandırılması, gerçekleştirilmesi yönündeki demokratik mevzi savaşlarını savunmakla çelişmeyeceği gibi bunu zorunlu kılar. Elbette eğer yalnız bununla kendimizi sınırlandırırız sorunun gerçek ve kalıcı çözümü noktasında esas halkayı; devrimi bilince çıkarma mücadelesine ara verirse, reform araç olmaktan çıkıp, amaç pozisyonun bürünecek devrimi yadsıyan karşı-devrimci bir uğraş olacaktır. Bu da en az birincisi kadar tehlikeli bir anlayıştır.

Öyleyse devrimci ajitasyon ve propagandayı bir an olsun bile elden bırakmadan, kitleleri bu yönlü siyasal mücadelelere çekerek kendi siyasi deneyimleri ile bilinçlerinin gelişmesini ve bize yaklaşmalarını sağlayacak;

öncünün görevinin kitleleri kendi siyasi seviyesine yükseltme görevini üstlenecek bir hatta sahip olmak gerekir.

Bu kısa hatırlatmadan sonra başa dönersek; bizce bu esneme politikalarını kısa vadeli bir manevra olarak değerlendirmek, egemenlerin uzun vadeli programları ile çelişen bir tesbit olur. Genel olarak hakim sınıfların çetireli alanlarda alttan gelen kitlesel uğultuları hissettirmesi ile birlikte bunu önceden kendilerinin -tabii egemenliklerini sarsmayacak düzeyde- sunması tarihimizde sıkça karşılaşılan bir olgudur. Bu hak kazanımlarının mücadele edilmeden alındığı anlamında anlaşılmasın. Yalnızca perşembenin gelişinin çarşambadan hissedilmesi, olaylar daha fazla büyümeden, siyasi içeriğe kavuşmadan onu önleme çabasının bir işareti olarak görülmelidir.

Özel olarak, tüm muhalefet cephesi ile birlikte genel olarak da cumhurbaşkanı ve ANAP'ın katıldığı bu kervan uzun vadede gidişata geçmişten ders alan bir yaklaşımla bakmaya çalışıyorlar. Yani devrimci çıkışlara karşı faşizmin demir yumruğu; diğer yandan "demokratik" (!) görünümü bir tablo ile tepkilerin uzun vadede yasal platformlarda, parlamento kapılarında biriktirmeye çalışarak kontrolü elden bırakmayacak bir hatta kayıyorlar. Dünya devrimlerinden örnek alanlar; kitlelerin yıkıcı gücünün, ML-MZD'nin yıkıcı gücünün ve silahların eleştirici gücünün tadına bakanlar için oldukça akıllı bir politika bu. Tabii bu salt subjektivizm ögesi taşıyor. Objektif yapıyla çok iyi bir uygunluk içindedir. Çünkü ekonomik tıkanıklık ve kriz günbegün halkın yoksullaşma sürecini sefaletin yükselme yolunu zorladığından kontrol altında tutulabilecek, şekere bulanmış mermiler, tepkileri yatıştırabilme çabaları, onları bu tür bir politikaya mahkûm ediyor.

İşte bu noktada devrimci güçlere önemli fırsatlar ve tehlikeler sunuyor. Önemli fırsatlar sunuyor, çünkü, diğer alanlarda olduğu gibi öğrenci gençlik alanında da demokratik mevzilerin yaratılması ve genişletilmesi noktasında mücadele alanının genişlemesini gerektiriyor. Tehlikeler sunuyor; mücadeleyi salt burjuva demokrasininin sınırlarını genişletmek ve reformlarla sınırlandırarak parlamentarizmin ağına hapsedme eğilimini yayıyor.

Egemenlerin Yaklaşımı ve Karşı Politikalarımız

Mevcut statükoyu korumada hakim sınıflar iki pozisyon sergiliyorlar: Papaz ve cellat!

Cellat, devrimci çıkışlara karşı zoru esas alırken, kitlelere karşı aynı zamanda papazı devreye sokuyor. Papaz şöyle diyor: "Haklısınız, ama çok çalışın, Bunların hepsi geçici, durumunuz düzelecek ( ) vs. vs... Siz görevlerinizi yapın, dediklerimize uyun, devletimiz bü-

yük, yavaş yavaş dertlerinizi çözecektir (!) Ya da "Çalışmaz, sabretmezseniz cehennem, sebat ederseniz cennet sizi bekliyor" (!) vs. vs.

Yani onlar şunun bilincindedir; tek başına cehennem korkusu uysallaştırma, düzene entegre için yeterli değildir. En az bunun kadar gerekli olan "cennet umudunu" yaşatmaları onlar için büyük önem taşıyor. Çok sıkıştıkları noktalarda kısmi reformlarla, tepkileri yumuşatmaya, nötralize etme çabaları güdüyorlar. Diğer yandan olaya baktığımızda ise şunu görüyoruz:

Öğrenci gençlik, düzenin kendisine eğitilmesi karşılığında vaad ettiği şeylere sahip olduğu oranda düzene entegre olur; burjuva politikalarına karşı uysal bir davranış sergiler. "Kapitalizm son aşamasında bilimi, teknoloji, sanatı uçuruma iterek kendi öz emeklerinin, özverilerinin sonunda elde ettiklerini yararlı bir şekilde uygulamak isteyen öğrencilerin bu ümitlerini bir anda yıkar. Kapitalist toplum tarafından zapt edilmiş bilim, teknik ve sanat bir sömürü ve baskı aracına indirgenmiştir. Yalnız sosyalizm, bunlara geniş bir perspektif getirip tekrar insanlığın hizmetine koyarak, yüksek öğrenime bir anlam kazandırmış olur." (G.Ü. Notlar, G. Dimitrof, sf: 44)

Öğrenci, okula geldiğinde düzenin kendisine sınığa ettiği mühendis, doktor, avukat vs. olmak; toplumda iyi bir mevkiye, iyi ekonomik ve sosyal şartlara sahip olmak düşüncesiyle hareket eder. Fakat okul bitince karşılaşılan acı (!) gerçek sonucunda geniş diplomalı işsizler ordusunun bunalımının derinliği bilinen bir olgudur. İşte bu nokta siyasi, ekonomik teşhirin en önemli sonuçlarından biridir. **Öğrenci gençliği düzenle çatışmalara iten sınıfsal özelliklerinden biri olan "gelecek umudunun" yıkılması üzerine çalışmalarla; ülkemiz gerçeklerinde eğitimin üretimden kopukluğunu belirleyen sosyal ve ekonomik siyasi gerçeklerin açıklanması ve ancak çok küçük bir azınlığın düzenin kadrosu olma "hakkını" elde edebileceğidir.** İşsizlik ve istihdam sorunu, bunun ötesinde gelinen mevkideki ekonomik ve sosyal şartların tatmin olmasının çok altında bir seyir izlemesi, bunun yanında eğitim dönemi boyunca karşılaştığı ekonomik, sosyal, kültürel sorunlar sınıfsal çatışmanın ve siyasi mevzilenmesinin doğrultusunu çizen bir olgudur.. "Öğrenciler, kapitalist sistemin korunmasında ve devamında yüksek öğrenimlerini kapsayan umut ve isteklerini gerçekleştirecek, baştan hazırlanmış şartı görürler." (G.Ü. Notlar, G. Dimitrof, sf: 41)

Öyleyse, onun siyasi mücadelesinin altındaki sınıfsal özün belirlenmesi ve bu noktaya vurulması bugün için çizebileceğimiz programatik çalışmaların, hattın bir ayağını oluşturmaktadır. Küçük burjuvazinin ikili karakteri içinde ele alındığında; cennet aldatmacasının sahteliği teşhir edilerek, içinde yer aldığı aktivitenin anlamsızlığı anlatılarak, bu siyasi zeminde devrimci talep ve mücadelelerle kitlelerin gündemine sokulmalıdır.

Öğretimin; bilimsel, üretimsel ve toplumsal kopukluğu ortaya serilerek, bu zeminde YÖK ve uygulamaları ele alınmalıdır. Gelecek umudunu taşıyan bir kesimin düzenle bu bağları koparılmadan salt "aydın" bir tavır beklendiğinde, sonuçta; atılmalar, vizeler, harç-

lar gibi geniş kitlelerin şikâyet ettiği talepler uğruna girilen faaliyetlerde bile beklenen ses duyulamaz. (Şimdiye kadar olduğu gibi!)

Yukarıda belirttiğimiz gibi sınıfsal olarak gelecek umudu yıkılan ya da en azından büyük sarsıntılar geçiren, diğer yandan kategorik olarak genç olmasının ve entelektüel aydınlığın açısından daha elverişli koşullara sahip olması dolayısıyla baskılara karşı tepkisini en çabuk getirebilen bir potansiyelin siyasi uyanışı noktasında, önderlikler, bu alanın özellikleri itibarıyla düzlemini ve eylemliliğini, faaliyetlerini bu iki ana olgu üzerine dikmelidir.

Sınıfsal; ekonomik-akademik olarak işsizlik geçişi ve eğitime karşılığında ekonomik, sosyal ve manevi tatminin çok altında bir seyir izleyen ve buna temel teşkil eden sosyo-ekonomik alt yapının sistematığı ortaya serilmeli, ekonomik ajitasyonun önemli bir ayağı olarak sınıfsal çelişmeler keskinleştirilmelidir. Küçük burjuvazinin sınıfsal karakteri noktasında; düzene karşı tepkisini temellendiren bu sınıfsal yana parmak basmak; gelecek umudunun boşluğu gerçeğini sürekli (bireysel, yazılı, sözlü vs.) işleyerek ekonomik teşhire önem vermek, küçük burjuvazi ile burjuvazi arasındaki çelişkinin keskin olduğu bizim ülkemiz gerçekliğinde ve genel sınıfsal mevzileniş açısından önemli bir parça olarak ele alınmalı ve sürekli siyasi teşhirlerimizle bütünleştirilmelidir. Bu yönüyle de, özellikle ekonomik bunalımın sürekli derinleştiği, ekonomik grevlerin büyük bir yaygınlık gösterdiği ve göstereceği de düşünülürse, Komprador büyük burjuvazi ve Toprak Ağaları iktidarı altında sınıfsal ve siyasi baskı altında tutulan işçi, köylü ve öğrenci kitlelerinin sınıfsal olarak dayanışma ve ilişki içerisinde olması sağlanarak ve bunun gerekliliği işlenerek toplumdaki diğer demokratik sınıf ve güçlerle dayanışmaya özel bir önem verilmeli; Kitlelerin belli bir sistematikten uzak, tek tek sorunlar karşısındaki homurtuları düzenle sistematik bağlantısı kuru-larak; güncel somut her olayın **düzenle odaklanan bağından koparılmadan** insanlara kavratılarak akademik - ekonomik talepler olarak siyasi iktidara karşı yönlendirilmelidir. "Gençliği onun maddi ve kültürel çıkarlarının korunması uğrunda yürütülen günlük pratik mücadele yolu ile, ihtilalci mücadele için kazanıp çekmek gereklidir; bu mücadele, gençliğin ihtilalci komünist eğitimi mücadelesi ile bağlanmalıdır." (G.Ü. Notlar, G. Dimitrof, sf: 40-41). Aynı zamanda kitlelerin bu güncel sorunları üzerine yürütülen kampanyalarla, bu talepler daha da geliştirilerek siyasi taleplerimizle bütünleştirilmelidir. Bu noktada geniş öğrenci kitlelerini düzenle çatışmaya iten, ekonomik ve sınıfsal olarak düzene tepkisini belirleyen; insanca yaşam ve eğitim olanaklarının mevcut düzenle açmazlarını ifade etmesi itibarıyla;

— Diplomalı işsizler ordusuna hayır!

— İş güvencesi - Gelecek garantisi!

— İnsanca yaşam ve eğitim düzeni! vb. talepler ekonomik, akademik, demokratik mücadele örgütleri tarafından belirli ve çalışmalarının önemli bir ayağını oluşturmaktadır. Yine bununla ilişkili olarak; uzun yıllar boyunca görülen "eğitim ve öğretim" sonucu geli-

nen noktada istihdam edilme ve maddi, manevi, sosyal olarak "tatminkâr yaşam şartlarına" sahip olma "şansına", okulu bitirenlerin çok küçük bir kesiminin sahip olması ve bunların içinde de önemli bir kesimin bürokratik, siyasi, iltimas ya da torpil gibi üst düzey ilişkiler gerektirmesi, düzenin çürümüşlüğü ile açmazları noktasında sınıfsal -siyasal niteliğinin ortaya serilmesinde bir öge olarak ele alınmalı, "torpile, iltimasa, ayrımcılığa son!" vb. taleplerle eğitimin niteliği ve amacı teşhir edilmelidir. Bunların yanında eğitim süresince karşılaşılan ekonomik zorluklar; barınma, beslenme, kültürel gereksinimler noktasında; kredilerin arttırılması, yurt sayıları ve koşullarının düzeltilmesi, har(a)çların kaldırılması üzerine ajitasyonlar yürütülmelidir. Bunlar yapılırken de örneğin bir harç sorunu noktasında; bunun ödenir seviyelerde olup olmadığı vb. noktada değil, olayın siyasi, ekonomik mantığı çerçevesinde ele almak; örneğin bütçeden eğitim ve sağlık sorunlarına ayrılan ödenek miktarlarının, askeri alanda ve şirket kurtarma şeklinde bu tür alanlara ayrılan ve yatırılan ödeneklerle karşılaştırılması şeklinde irdelerek faşist-feodal-şöven eğitim anlayışının sınıfsal temelinin emperyalizmin yerli uşakları olan komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları olduğu ve bunların siyasi iktidarının sınıfsal karakteri gereği siyasi gericiği ve her ne kadar kendilerine halk için çalışır gösterme çabaları içerisinde olsalar da bunun demagojik kılıf olduğu esasta her alanda olduğu gibi eğitim alanında da halk düşmanı bir çizginin temel çizgiyi karakterize ettiğini açıklamak büyük önem taşımaktadır. Çünkü başta da belirttiğimiz gibi ekonomist ve reformist bir hatta sahip siyasi oluşumlar, baştan beri olayları siyasi ve sınıfsal zemininden koparıp salt okulcu sınırlar içinde tutmaya çabıyorlar. Burada ve bundan sonra sorunları ele alırken bunu hiçbir zaman gözden kaçırmayalım.

Devam edersek; yine okulcu sorunlar çerçevesinde atılmalar, vizeler, devam zorunluluğu; hoca diktatörlüğü vb. sorunlar ele alınırken, bunları tek tek ele almak yerine, tümünün kaynaklandığı temel olarak YÖK ve bunun da temeli olarak genelde siyasi sistem, özelde de 12 Eylülcülerle bağ kurularak kitlelere gidilmelidir. Tek başına atılma ya da vize sorunu üzerine kampanyalar yürütülmemelidir, hepsinin kısa vadede düğümlendiği (sorunların çözüldüğü değil. Çünkü sorunu yalnızca YÖK sorunu olarak görmek, bizi reformizmin batağına götürür.) yer olarak tüm uygulama ve kurumlarıyla birlikte YÖK'ün kaldırılması üzerinde somutlandırılmalıdır. Çünkü ortada var olan pek çok okulcu sorunun hepsinin üzerine tek tek çözümlenmeler üretmek, mücadelevi bu tek tek (pek çok) sorunla

düğümlenmek mücadele hattının daralacağı gibi, kitleler üzerinde dar ufuklar yaratarak devrimci -demokratik mücadeleyi pragmatik, reformist bir odağa kaydıracaktır. Bu noktada kitlelerin günlük sorunlarına burun kıvıran "sol" sapmalara karşı mücadele yürütürken, acil talepleri ve bunların mücadelesini her şey gören, gündemi bu tek tek sorunların çözümleri olarak, çizmeye çalışarak, (ya da şimdye kadar büyük ölçüde çizen), kısa vadede vuracağımız hedefi (YÖK) genişleterek (orta ve uzun vadede daraltarak, çünkü uzunca bir süre gündemi bu güncel taleplerle sınırlamak, geniş bir perspektifle devrimci siyasi mücadeleyi kitlesel olarak daha uzun bir sürece yayılmasını, sonuçta reformist barikatların yolu tıkamasını sağlar.) İdeolojik ve siyasi olarak burjuva feodal iktidara mücadeleyi düzen sınırları içine yayararak destek çıkan "sol" maskeli karşı-devrimcilerin ve reformistlerin politikalarına karşı uyanık olalım. İçinde bulunduğumuz süreçte sorunu ele aldığımızda ise kısa vadede tüm uygulama ve kurumlarıyla birlikte YÖK'ün kaldırılması talebi oldukça geniş bir cephede karşılık bulmaktadır. Bugün YÖK'ün bizzat kurucuları ve savunucuları bile var olan muhalefet ve dolayısıyla bu kurumun yıpranma ve kitlelerden aldığı tepki payını hesaba katmak, biçimde bir takım değişikliklerle kendilerinin de "YÖK'ün değişmesi gereken yanlış tarafları var" diyerek sözde değiştirilmesi üzerine vaazler vermesi sorunun kitleselliği noktasında açıklar vermektedir. Onların bu noktada varolan tepkiyi bir süre daha nötralize etme çabaları deşifre edilerek biçimsel rütuşlarla tepkiyi bastırma çabalarına karşı kitleler uyanık tutulmalı, ısrarla dikkatler sorunun özüne yöneltilmeli ve buna ilişkin olarak tüm kurum ve uygulamalarıyla YÖK'ün kaldırılması üzerine faaliyet ve kampanyalar (bildiriler çıkarılması, forumlar, basın toplantıları, yürüyüşler vs.) odaklaştırılmalıdır. Bununla bağlantılı olarak düzen içi bir çözüm, reformcu bir talep olduğu unutulmadan, bu noktadaki kafa karışıklığına meydan vermeden, devamlı en demokratik burjuva cumhuriyetlerinin bile burjuva diktatörlüğü olduğu gerçeği işlenerek en özerk ve en demokratik üniversitenin dahi burjuva demokrasisi kurumları içerisinde yer alması itibarıyla burjuva düzene hizmet ettiği işlenerek bu alanda demokratik mevzilerin genişletilmesi noktasında; özerk-demokratik üniversite talebi yığın eylemlerinin bir hedefi olarak gösterilmelidir fakat; "acil taleplerin savunulması reddedilmemeli ancak acil taleplerin siyasi taleplerimizin önüne geçirilmemesi gerekir" ilkesinden hareketle halk demokrasisi ve demokratik halk devrimi hedefiyle bütünleşen demokratik halk üniversiteleri hedef kitlelere mal edilmelidir.

Öte yandan bırakalım devrimci mücadeleyi, en sıradan günlük, düzen içi taleplerin savunulmasında hakim sınıfların zora başvurusu, baskı politikasını esas alması beraberinde sınıfsal, siyasal gerçek yüzünün açığa çıkmasını ve tecrit olmasını gerektiren, daha önceden saydığımız gençliğin özellikleri noktasında ayrıca bir çatışma boyutu oluşturmaktadır. Daha önce "Polis - idare işbirliğine son" kampanyasında da gördüğümüz gibi nisbeten daha geniş bir kesimde karşılık bul-

muştur. Bu da baskılara karşı daha çabuk tepkisini dile getiren genç-aydın özellikleri ile düzenle çatışması boyutunun bir ayağını oluşturan bu kesim için izleyeceğimiz politika da gençlik üzerindeki her türlü toplumsal, siyasal, kültürel, ideolojik baskılara karşı, tavir almada bizlere önderlik görevleri yüklemektedir. Bu baskıların akademik boyutta simgelandığı gerici disiplin yönetmelikleri, hoca diktatörlüğü, yönetimde söz ve karar sahibi olma;

Demokratik boyutta ise; gençliğe söz hakkının, siyaset yapma ve siyasi hayata katılım, örgütlenme hakkının savunulması, dernekler üzerindeki yasakların kaldırılması, politika yapma, federasyonlaşma vs. talebi ve polis-idare işbirliği noktasında ve bundan daha öteye öğrenciler üzerindeki polis baskısı (mücadele ilerledikçe bugün için ileri kesim üzerinde yoğunlaşan bu baskı giderek daha geniş kesimler üzerinde ağırlığını duyuracaktır.) ve üniversitelerden polisin uzaklaştırılması üzerine; kültürel yozlaşma politikalarına karşı da halk kültürü üzerinde yoğunlaştırılan baskılara karşı kampanyalar yürüterek hem sınıfsal olarak hem de gençlik, özelliklerinden dolayı düzenle çatışmasının ayaklarını oluşturan şimdiye kadar sıraladığımız olgular üzerinde durulmalıdır. Ayrıca sivil faşist saldırılara karşı, devletle bağlantısı kurularak tavir alınmalıdır.

Başka bir noktadan olaya yaklaşırsak gençliğin anti-faşist, anti-emperyalist genel hatlı (anti-şoven ilkesini de eklemek gerekir) mücadelesi içerisinde, egemenlerin ekonomik programlarına tavir noktasında, toplumdaki diğer devrimci sınıfların ve DKÖ'lerin mücadelesinin desteklenmesi özellikle ekonomik çarpıntılar içerisinde kıvranan siyasi erk sahiplerince önümüzdeki süreçte daha da yoğunlaştıracağı ve dayanılmaz bir durum alacağı aşikar olan zamlara, sefalete karşı; eğitim süreci içinde zaten kötü koşullara sahip halk gençliğinin aileleriyle birlikte daha da yoksullaşacağı göz önüne alınırsa bu tür konularda (daha başka alanlarda da bunu ileride açacağı) uyanık davranmalı, işçi sınıfı ve değişik halk tabakalarıyla eylem birliklerinin sağlanması için çaba gösterilmelidir.

Ayrıca işkenceler, DGM ve faşist yasalara karşı toplanti ve gösteri yürüyüşleri vs. konularda ajitasyon yürütülmelidir. Öte yandan öğrenci gençliğinde yabancı olmadığı ve son günlerde tekrar toplumdaki muhalefet odaklarından birini oluşturan cezaevleri mücadelesine aktif destek verilmesi, buradaki işkence, katliam, ve baskılar ortaya serilerek siyasi iktidarın vahşetinin ve bunun nedenlerinin teşhir edilmesine önem verilmiştir. Bununla birlikte ulusal sorun üzerine dikkatlerin çekilmesi, Kürtler üzerindeki baskılara karşı demokratik kuruluşların mücadelesinin desteklenmesi, halkların kardeşliği ve tüm ezilen ulusların gençliği ile dayanışma ilkeleri uyarınca yürütülmesi, uluslararası gençlik örgütleriyle uluslararası dayanışma ve aktif destek noktasında çabalar güdülmesi hem öğrencilerin dikkatini okulcu boyutun ötesine çekebilmesinde hem de ulusal çitlerin ötesinde daha geniş çitler açacağı gibi Türk, Kürt gençliği arasındaki dayanışmayı da güçlendirecektir. Bu konudaki parolamız gayet net ve açıktır; Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkının kayıt-

sız, şartsız teslim edilmesi! (Ana dilde eğitim hakkı özerk demokratik üniversite talebi içinde yer almalı.)

Buraya kadar öğrenci gençliğin devrimci mücadeleye kanalize edilmesinde ve devrimci saflarda kitleselleşme sorunu üzerinde durmaya ve çalışmalarımız da kavrayacağımız esas halkları belirtmeye çalıştık.* Çalışma tarzımıza ilişkin elbette sağdan ve "sol"dan eleştiriler gelecektir. "Kitleler ürker", "kitleler gelmez" diyen, saflarında dürüst, iyi niyetli insanları toparlamak için basit bu türlü demagojilere karşı cevabımız şudur: "Siyasal hareketin ve istibdata doğrudan saldırının ilerlemesi, derhal herkesi birleştirmek hakkında ki tüm boş sözlere (a.b.ç) rağmen-siyasal kümülenmenin daha çok belirliliği ile damgalandı. Okulcuların (yani yalnızca akademik mücadeleyi destekleyenle bn.) ve siyasal düşünüşlülerin birbirinden ayrılmasının, ileriye doğru bir adım olduğundan, kesindir ki hemen hiç kimse şüphe etmez. Ama bu ayrılık sosyal - demokrat (sosyalist) öğrencilerin okulculardan "kopma"ları anlamına mı gelir? **Revolutsionnaya Rossiya** gelir diye düşünüyor.

Yalnızca yukarıda gösterdiğimiz düşünce kargaşası yüzünden o öyle düşünüyor. Siyasal eğilimlerin tam bir ayrılması-meslek ve öğrenim birliklerinden bir "kopuş"unu asla ifade etmez. Öğrenciler arasında çalışmaya başlayan bir sosyal-demokrat (sosyalist. b.n.), ya kendisi ya temsilcileri aracılığıyla, azami sayıda "tünden öğrenci" ve öğrenim çevrelerinin azamisine girmeye şaşmadan çabalayacaktır. Salt okul özgürlüğü isteyenlerin görüşlerini genişletmeye ve hâlâ bir program arayanlar üzerinde sosyal-demokrat programın ta kendisini yaymaya çalışacaktır." (a.g.e.)

Birkaç noktaya değinerek yazımızı bitirelim.

Türkiye Devrimci Hareketinin büyük bir yenilgiden çıktığını unutmayalım. Devrimci durum yükselme kaydediyor. Önümüzdeki süreç her alanda bir ivmelenmenin mustusunu veriyor. Ancak devrimci durumun ilerlemesi yavaş bir ilerlemedir. Bunu gözden kaybederek anibir sıçrama beklemek ütopyadır. Bu noktada felaket tellallığı yapanlar, bu tedricki ilerlemeyi kendi teorilerine dayanak yapmaya çalışan, karamsarlık tablosu çizerek kendi gücümüze ve kitlelere (halka) karşı güvensizlik yayanlara; tasfiyecilere, reformistlere, modern revizyonistlere, her renkten oportünistlere karşı ve bunların kitleler içindeki politikalarına karşı mücadele yürütülerek siyasi görevlerimizi, içinde bulunduğumuz aşamayı gözönüne alarak örgütsel ve pratik görevlerimizle bütünleştirelim.

Her türden reformist burjuva akım ve alternatiflere karşı, devrimci alternatifi kitlelerin olduğu her yerde yükseltmek için; Yeni Demokratik Halk gençliğini Marksizm-Leninizm-Mao Zedung düşüncesinin kızıl bayrağı altında toplamak için:

GÖREV BAŞINA! □

YÖK'E HAYIR! ÜNİVERSİTELERİN ÖZERKLİK HAKKI TANINMALIDIR!

KAHROLSUN FAŞİST-FEODAL-ŞOVEN EĞİTİM!
YAŞASIN YENİ DEMOKRATİK ÜNİVERSİTE KAVGAMIZ!

ML/MZD Alternatif Eğitim Programı

İlk başta bir program çalışmasının sınıf mücadelesi düzleminde pratik olarak ifadesini bulabilmesi için nesnel zemine oturması gerekmektedir. Peki bu zemini ne belirler? Bu soruya verilecek yanıt açıktır: Devrimimizin niteliğini ve stratejik olarak görevlerini belirleyen; ülkenin sosyal ve ekonomik yapısıdır ve yine bu sosyal-ekonomik yapının mozayığı içinde somutlanan sınıflar mevzilenmeleri ve ittifaklar sorunu ile bütünlenen farklı sınıf çıkarları ve bu farklı sınıf çıkarlarının stratejimizle bütünleşen hedefleri-çözümlemeleri Programımızın siyasi-ekonomik-kültürel-egitsel-sosyal vs. görevlerini belirleyen nesnel temeli teşkil eder.⁽¹⁾

Asgari programımız olan DHD; diğer tüm alanlarda (ekonomik, siyasal, kültürel vs.) olduğu gibi eğitim alanında da devrimci bir dönüşümü ve niteliksel bir değişmeyi ifade etmesi itibarıyla, bu stratejik hedef sürecinde toplumsal yaşamın tüm alanlarındaki asgari programımızın doğrultusunu çizen ve görevlerini belirleyen nitel bir dönüşümü ifade eder. Bu nitel dönüşümün hedeflerine ulaşabilmesi ve kazanımlarını koruyabilmesinin ilk şartı olarak da siyasi iktidarın proleteryanın

hegemonyası altında demokratik halk güçlerinin eline geçmesini öngörür. Bu da ilk başta reformizmle aramıza kalın duvarlar çekmek görevini bize yükler. Bu nasıl olur? Programımızda yer alan taleplerin ve düzene alternatif modelin devrimci özünün özenle korunması, sahip çıkılmasıyla ve sınıf uzlaşmacı tutumlara karşı devrimci programımızla şekillenen devrimci şiarlarımızın daima bilince çıkarılmasıyla mümkündür. Ancak devrimci şiarların kitlelere maledilmesi içinde bulunulan siyasi durum, sınıflarası güç dengeleri vs.'nin belirlediği her somut durumun bir tahlilinin yapılarak doğru taktiklerin belirlenmesini yadsımaz. Tam tersine kitlelerle bütünleşmenin ve egemenlerin programlarının bozulması noktasında bunu zorunlu kılar. Fakat bu hiçbir şekilde taktiklerin stratejiden kopuk, onunla çelişen bir durum olmasının açıklaması olamaz. Unutulmamalıdır stratejiyle çatışan bir taktik gerici dir, terkedilmelidir. Taktiklerimiz stratejimize hizmet etmeli, onu geliştirecek yönde ve ileri bir adımı temsil etmeli, onunla bütünleşmelidir. Stratejik hedefler ve bunların bize yüklediği görevler unutulur, üstü karartılır ve taktikler birer strateji haline gelirse sınıf uzlaşmacı siyasetin çanları çalıyor demektir.

Bu noktada DHD diye adlandırdığımız toplumsal sis-

tem ve bunun eğitim politikasının simgeleşmesi itibarıyla demokratik halk üniversiteleri eğitim alanındaki programımızın devrimci alternatifi olarak (ilerde yapılacak) altı doldurulmalıdır. Doğru bir taktik olmasına karşın düzen içi bir alternatif olan ve hakim sınıfların üniversiteler üzerindeki egemenliğinin sınırlandırılması (yokedilmesi değil) anlamını taşıyan özerk ve demokratik üniversite şiarı ise demokratik halk üniversitesi şiarıyla karıştırılmamalı, aradaki fark karartılmamalıdır.

“Aynı şey eğitim içinde doğrudur: O (burjuva demokrasisi bn), okulların siyasetin üzerinde kalabileceğini ilan ederken burjuva devleti ne kadar kültürlüye o kadar ustalıkla yalan söylüyordu.

Gerçekten okullar başka bir şeye değil, burjuvazinin bir aracına çevrilmişlerdi. Onlar bütünüyle kast ruhuyla doldurulmuşlardı. Onların amacı, kapitalistlere yumuşak başlı uşaklar ve yetenekli işçiler sağlamaktı... Biz eğitim alanındaki çalışmamızın burjuvaziyi devirme mücadelesinin bir parçası olduğunu söylüyoruz. Biz açıkça ilan ediyoruz ki, hayattan ve siyasetten ayrılmış eğitim yalan ve iki yüzlüdür...” (Lenin, Toplu Eserler C-28, s: 87-88)

Görüleceği üzere, üstyapı kurumlarından biri olan eğitimin; var olan düzenin ve üretim ilişkilerinin (bu, şu anda da, ileride de geçerli) aktif bir koruyucusu olarak sınıflarüstü ve siyasi iktidardan kopuk bir tarzda siyasetüstü bir temele oturtulabileceğini savunmak ve özerk-demokratik üniversite şiarına bu misyonu yüklemek tam bir sahtekârlık ve gerici bir karartmadır. Eğitim ve eğitim kurumları hiçbir koşulda siyasi erki elinde bulunduran sınıflardan özerk olamaz. En demokratik burjuva cumhuriyetlerinde ve “en özerk”, “en demokratik” üniversitelerinde bile; burjuva demokrasisinin özünün burjuva diktatörlüğü olduğunu politikanın abecesi sayarsak burjuvazinin elinde olduğunu görebiliriz.

Özerk-demokratik üniversite şiarından anlaşılması gereken egemen sınıfların eğitim kurumlarındaki idari, politik ve ideolojik etkinliğinin sınırlandırılması ama yalnızca sınırlandırılması olmamalı, üniversiteleri devrimci mücadelede demokratik mevizlere dönüştürme çabalarının ifadesi sayılmalıdır. Bu noktada DHİ koşullarında ise, siyasi iktidarın halkın elinde olduğu bir düzende halk için devrimci bir eğitim programı adına proletaryadan ve halktan ve onun siyasi iktidarından özerk bir üniversite talebi ise anlaşılacağı üzere saçma ve boştur.

Bu noktada sorun eğitimin KİMİN İÇİN ve NE ŞEKİLDE KULLANILACAĞI? sorusuna cevap vermekten geçiyor.

YENİ DEMOKRATİK EĞİTİM POLİTİKASI olarak:

Bu politikanın asgari programı noktasında; ülkemizde emperyalist (yeni-yarı) sömürgeciliğin genel karakteriyle şekillenen bir yandan komprador kapitalist üretim ilişkilerinin; diğer yandan geniş emekçi yığınlarını

ortaçağ karanlığına terkeden feodal, yarı feodal üretim ilişkilerine hizmet eden Faşist-Feodal-Şöven eğitim politikasına ve bunların sonucu olarak; Proletaryayı ve genelde halkı üretime, giderek topluma ve kendine yabancı bir hale sokan anlayışına son verilecektir, özelde okullar ve üniversitelerde, genelde yaşamın tüm alanlarında eğitim politikası olarak; her türlü ulusal ayrıcalık ve baskıyı ortadan kaldırıp, özgür ulusların gönüllü ve bilinçli birliği içinde, üretim sürecinin bütününe kavrayan, yaşamak için üretmek zorunda kalmayan, tersine ÜRETMEK İÇİN YAŞAMAYI insan olmanın ve insanca yaşamın temel politikası olarak kavranacaktır.

Sömürücü sınıflı egemenlikteki toplumlara özgü, köreltici, tek yanlı gelişime mahkum, kör işbölümü yerine, herkesin yeteneklerini özgürce geliştirme olanaklarına sahip olduğu; ve yine bu köreltici işbölümünün bir sonucu olarak kafa emeği ile kol emeği, kent-kır, yöneten-yönetilen, arasındaki çelişkinin proletarya önderliğinde çözümü doğrultusunda, BİLİMİN ÜRETİME ve ÜRETİM GÜÇLERİNİN gelişimine kullanılması sağlanacak ve beraberinde tüm emekçi kitlelerinin sosyalist inşaa süresince eğitilmesini ve sosyalist topluma damgasını vuran MLMZD’yle şekillenen kültür-sanat, ideolojik, politik vs. tüm alanlarda olduğu gibi eğitim alanında da SOSYALİST EĞİTİMİ bu programın ileri bir evresi ve hedefi olarak görmekteyiz.

Yani DHİ koşullarında işçi-köylü temel ittifakı temelinde, emekçi halkımızın proletarya ile ittifakı güçlendirilip kesintisiz bir şekilde sosyalist inşaa süreciyle bütünleşerek sosyalizme geçmeyi hedefleyen ve yine sosyalizmde sınıfların ve sınıf mücadelesinin varlığı gerçeği üzerinde yükselecek sınıfsız-sömürsüz özgür bir dünya için; çalışmanın zorunluluk olmaktan çıkıp, zevk haline dönüştüğü, yeteneklerin özgürce gelişme olanığının bulunduğu eğitim politikası esas alınacaktır.

Bu genel yönelim içinde formüle edersek:

1) Egemenlerce eğitimin “SİYASET ÜSTÜ”, “SINIFLAR ÜSTÜ” ve genel olarak “Toplumun TUMÜNE HİZMET EDEN” üstyapısal bir kurum olarak gösterilme çabalarının sahteliğine her zaman işaret edilmesi, siyasi iktidarın komprador büyük burjuvazi ve toprak ağalarının elinde bulunduğu sürece eğitimin ve bilimin her zaman siyasi iktidarı elinde bulunduran bu sınıfların hizmetinde olacağı bilinciyle hareket edilmedir.

2) Ülkemizdeki egemen üretim ilişkilerinin sonucu olarak yaşam gereksinmelerinden uzak, kopuk olarak insan yeteneklerinin biçimsel eğitimi ve yalnızca gerici üretim ilişkilerinin ihtiyacına göre şekillendirilen, tek yanlı olarak üretim ihtiyacına cevap veren faşist-feodal eğitim anlayışını yıkacak yerine; okulun yaşamla ve eğitimin üretimle birleştirildiği, ileri üretim ilişkilerinin ve sosyalist toplumsal yapının gereği eğitimde çok yönlü bir gelişimle insanın üretime, kendine ve topluma yabancılaşmasının temelini oluşturan emeğin antagonist bölünmesi ortadan kaldırılacaktır.

3) Hakim sınıfların siyasi iktidarlarını ve sömürü, yağma düzenlerini devam ettirmenin ideolojik dayanak-

ları haline getirdikleri, eğitimdeki gerici ideolojik yapılanmanın yerine proletarya ideolojisi eğitimin temel bakış açısını çevreleyecek ve belirleyecektir.

Egemenler üretimin ve yaşamın bütününe kavrayan bir eğitim politikasının kendilerinin sonu olduğunu çok iyi bilmekteler. Bu noktada bilimsel bilgiyi idealist ölçütlerde, yaşamı ve üretimi kavratmayan ezberci ve dar bir açıda tutmaktalar. Buna karşın eğitim ve öğretime, üretimi, genelde halkın, özelde proletaryanın hizmetine sokacak bir anlayışla doğa bilimsel ve toplum bilimsel tüm yasalar, teknikte, üretimde, yaşamda kullanmayı öğretecek, böylelikle üretimin gerektirdiği tüm becerileri kazandırarak, bir yandan üretim sürecinin tamamını bir bütün olarak kavrayabilen, ona egemen olan, bu açıdan çok yönlü yetişebilen; tek bir üretim tarzının tutsağı olmaktan çıkartılarak başka üretim dallarına geçebilen bir tarzda ele alınarak, şu andaki sermayenin özgür dolaşımı ortadan kaldırılarak, emek özgür olarak dolaşma olanağı bulacaktır.

4) Yönetici yetiştiren değil, üretkenlerin yönetebileceği bir toplum için, kafa emeği ile kol emeği arasındaki çelişkiyi ortadan kaldıracak bir eğitim anlayışı esas alınarak Eğitim Kurumları yönetici sınıf yetiştiren kurumlar olmaktan çıkartılacaktır.

5) Eğitimin ve eğitim kurumlarının halka dönük yönelimi ve HALK İÇİN EĞİTİM politikasının önkoşulu olarak, ücretsiz bir eğitim ve herkese eğitim olanağı sağlanacaktır.

6) Üretici güçlerin özgürce gelişmesi, halkın yaşamsal (ekonomik, kültürel, politik, ideolojik, entellektüel) aktivitesinin özgürce gelişmesini olanaklı kılan üretim ilişkileriyle olanaklı hale gelecektir. Eğitim alanında da toplumun ve üretici güçlerin gelişmesini sağlayacak, bilim ve eğitim (önündeki gerici sınıfların engellerinin yıkılmasıyla) üretime yönelik, maddi yaşamın sorunlarına ve ihtiyaçlarına göre yeniden düzenlenerek BİLİM HALKIN HİZMETİNE sokulacaktır.

7) Şehir ile kırsal; tarımla sanayi arasındaki çelişkiyi ortadan kaldıracak ve bunu bütünleştirecek bir eğitim politikası izlenecektir.

8) Devrimci iktidarın korunup, sınıfsız topluma yönelmeyi hedefleyen bir eğitim esas alınacaktır.

a) BPKD'nin dersleri ışığında, okullarda eski egemen sınıfların ve emperyalizmin ideolojik, politik ve kültürel etki ve kalıntılarının yıkılmasına yönelik devrimci siyasal faaliyet ve kabarışlar teşvik edilecek, öğrencilerin siyasal hayata katılımı sağlanacak; geniş işçi ve köylü yığınlarıyla bütünleşmesi doğrultusunda bir politika izlenecektir.

b) Öğretim kadrosunu eski rejimin geleneklerine bağlılıktan kurtaracak bir çizgiye, devrimci bir çizgiye çekebilecek bir politika esas alınacaktır.

9) Ulusların tam hak eşitliği içinde, hiçbir ulusal ayrıcalık tanımayan ve yalnızca özgür ulusların bilinçli ve gönüllü birliğini esas alan bir eğitim anlayışıyla hareket edilip, ANA DİLDE EĞİTİM yapılacaktır.

10) Üniversiteler ve okullar çalışanların, öğretim üyesi ve öğrencilerin kolektif yönetiminde, demokratik esaslar üzerinde şekillenecektir.

Kabaca ve genel hatlarıyla koymaya çalıştığımız

DHÜ ve devrimci eğitim anlayışımız budur. Bu noktada açıkta kalmış bu eğitimsel politika sistem değişikliğini zorunlu kılan, mevcut üretim ilişkileri ve siyasi iktidar varolduğu sürece gerçekleştirilmesi mümkün olmayan şeylerdir. Sorun bu noktada düzenin kendisi tarafından şunu dayatmaktadır: Ya geniş halk kitlelerinin sınıfsal çıkarlarının kalıcı ve gerçek çıkarlarını ifade eden devrimci çalışma tarzına uygun olarak yaşama sokulan devrimci bir program çevresinde onları birleştirebilecek bir anlayışla hareket edeceğiz, ya da somut talepler için çalışmayı faaliyetimizin esas halkası haline getirerek düzenle ve egemen sınıflarla uzlaşan, düzen içi birtakım hak kısıntılarını ve bunların kazanımlarını faaliyetinin esas halkası olarak kavrayan sınıf uzlaşmacı, reformist bir programla kitlelerin karşısına çıkacağız.

İşte gerçekten de sorun tam burada yatmaktadır.

ML gençlik olarak, biz eğitimin devrimcileştirilmesi ya da başka bir deyişle devrim için eğitim anlayışıyla hareket ederken, reformcu hayallere karşın somut hedefi, devrimi bilince çıkartmayı, devrim için örgütlenme ve mücadeleyi uzun vadeli bir hedef olarak kavramaktayız. VE bu uzun vadedeki (asgari programımız) hedefini eğitim alanında somutladığımız biçimi ve alternatif olarak DHÜ'lerini bilince çıkartmayı ve bunun propagandasını yapmayı, geniş kitleleri uzun vadede (eğitim alanında) bu program etrafında toparlamayı ve siyasi iktidara yönlendirmeyi faaliyetlerimizin esas halkası olarak kavramalı ve kavratmalıyız.

Ancak ML'ler reformizme karşı devrimci çizgiyi savunurken ona (devrime) hizmet etmesi perspektifiyle ele alarak, onu engellemeyen/geciktirmeyen, aksine ona yaklaştıran, reformcu talepleri de savunur ve onun için mücadele ederler. Biz de eğitim alanında, orta vadede gerçekleşebilir bir reformcu talebi, özerk-demokratik üniversite, talebini öne sürüp onun mücadelesini veriyoruz. Düzen sınırları içerisinde bir hedef olan ODÜ, düzenden özerkliği ve demokratik mevzilerin genişletilmesi noktasında, devrime, DHÜ'sine hizmet eder.

Özerk Demokratik Üniversite:

Özerkliği, siyasal iktidardan, hakim sınıflardan özerklik olarak ele alıyoruz. Üniversite özerkliği ve demokratikliği oranında, halkın, ekonomik, sosyal, kültürel vb. çıkarlarına hizmet edebilir. (Ancak ODÜ'de, sistemin bir üstyapısal kurumu olarak esas yapısını, mevcut sisteme hizmet eder yapısını korur.)

1- ÖZERKLİK:

Özerkliği birbiriyle diyalektik bağ içerisinde bulunan üç yönü ile ele alacağız; mali, idari, bilimsel.

A.MALİ ÖZERKLİK: Üniversiteler mali desteği siyasal iktidardan almaktadırlar. Siyasal iktidarı elinde bulunduran sınıflar, üniversitelerin araştırmalarını, üretimini ve öğretimini kendi sınıf çıkarlarına göre yönlendirmek, kullanmak için mali desteği bir baskı un-

suru olarak kullanılmaktadırlar. Bunu engelleyebilmek için üniversitelerin mali kaynakları, anayasal düzenlemelerle güvence altına alınmalı, bu kaynakları kullanmada siyasal iktidarın tasarruf hakkı engellenmelidir. Ayrıca, tali olarak, üniversiteler kendilerine başka mali kaynaklar yaratmalıdırlar.

B- İDARİ ÖZERKLİK: Üniversitelerin her kademesindeki yönetim organlarında, üniversite dışında, hiçbir kişi veya kurumun söz hakkı olmamalı, atama ya da azletme yetkisi olmadığı gibi, seçimine de katılmamalıdır. Yönetim organlarının seçiminde yalnızca, üniversite bünyesindeki, öğretim üyeleri, öğrenciler, çalışanlar söz hakkına sahip olmalıdırlar. Görevden alma yetkisi ve denetleme hakkı da ancak seçenler de bulunmalıdır.

C- BİLİMSEL ÖZERKLİK: Bilim adamı, araştırma/çalışma yapacağı konuları, alanı kendi özgür iradesiyle seçebilmeli, çalışmalarında kullanacağı yöntemi kendisi belirleyebilmelidir. Üniversitelerde savunulan hiçbir, düşünce, çalışma-ürün ve bunun yayınlanması nedeni ile siyasal baskı gündeme gelmemeli. Üniversitenin bilim yuvası olduğu ve biliminde özgürce düşünme ve üretimle gelişebileceği unutulmamalıdır.

II- ÜNİVERSİTENİN DEMOKRATİKLİĞİ:

Üniversite de demokrasi yalnızca yönetici organların seçiminde değil, tüm alanlarında uygulanmalıdır. Her kesim kendi örgütlenmesini yaratabilmeli ve alınan her kararda, her uygulamada (akademik, günlük yaşamla ilgili vs.) söz hakkına sahip olmalıdır. Tüm yönetmelik ve uygulamalar demokratik özde olmalıdır.

Kısaca aktardığımız, ODÜ, talepleri, bugün YÖK'e hayır şiarı ile birleştirilebilir. Bu talepleri genel başlıklar halinde sıralarsak.

a) **AKADEMİK TALEPLER:** Eğitimin genel yapısı, düzene yönetici; yani düzenle uyum içerisindeki robotlar; yetiştirecek şekilde değil, ülke ve dünya sorunlarına çözüm arayan, toplumun gelişimine hizmet edecek, bilim adamı, aydın yetiştirecek şekilde değiştirilmelidir. Faşist-feodal-şöven eğitim sistemi terkedilerek eğitimin içeriği demokratik bir öze kavuşturulmalıdır.

— Bu amaçla eğitim pratikle bütünleştirilmeli, hoca, bina, laboratuvar vs. olanakları artırılarak eğitimin kalitesi yükseltilmelidir. Eğitim statükoyu korumayı değil, toplumu ilerletmeyi hedef almalıdır. Ezbercilik yerine, tartışılarak kavranacak şekilde ders işlenmelidir.

— Eğitimde fırsat eşitliği sağlanmalı, özel okullar kapatılmalı ya da satın alınmalıdır. İşçi köylü, emekçi kesimlerden gelen öğrencilerin eğitim görmesinin önündeki engellerden birisi, barınma, beslenme, ulaşım sorunları ve harçlardır. Paralı eğitime son verilmeli, barınma, beslenme, ulaşım sorunları üniversiteler tarafından çözümlenmelidir. Kredi ve burs olanakları, en geniş kesimin (ihtiyacı olan herkesin) yararlanabileceği şekilde artırılmalı, miktarı artırılmalıdır.

— Bugünkü üniversitelerde, sınav-not, eğitimin aracı değil, amacı haline getirilmiştir. Sınav-not bir baskı aracı olarak kullanılmakta, bunun sonucunda, öğrenciler daha yüksek not için ezbercilğe yönelmekte, kopye vazgeçilemez bir araç olmaktadır. Sınavlar öğrencinin/si-

nifin genel durumunu öğrenmek ve o duruma uygun gerekli düzenlemeleri yapmak için yapılmalı, not bir baskı unsuru olmaktan çıkartılmalıdır. Bundan dolayı mevcut sınav sistemi ve anlayışı değiştirilmelidir. Ayrıca bu silah gerici, faşist hoca(!)lar elinde bir siyasal baskı aracı olarak kullanılmaktadır.

— Bugün üniversiteler, çoğunlukla, "Türk-islam sentezi" savunucusu, gerici, faşist kadrolarca işgal edilmiş durumdadır. Bilim adamı vasfından uzak bu kafalar, gerici yapılarına uygun ders işlemelemlerinin yanında, sınıflarda diktatörce uygulamalara girmekte, özgür tartışma ve eleştiriyi engellemektedir. Bu kafalar üniversiteden uzaklaştırılmalı, sıkıyönetim tarafından 1402'ye dayanılarak ya da gerekçesiz, görevlerinden uzaklaştırılan öğretim üyeleri görevlerine geri alınmalıdır.

— Ülkemizin sosyo-ekonomik yapısı nedeni ile üretici güçler gelişmemekte bilim sanayii, teknolojiye gelişim engellendiği için, yeni iş olanakları yaratılmamaktadır. Ülkede geniş bir işsizler ordusu vardır. Bu "yedek ordu" işçileri işlerini kaybetme korkusu yayararak, baskı altında tutmanın bir aracı olmakta, ancak öte yandan siyasal iktidara karşı toplumsal bir muhalefet odağı oluşturmaktadır. Bu muhalefet odağının baskısını azaltmanın bir yolu olarak, üniversite kapısında bekleyen yüzbinlerin önemli bir kısmı; hocasız, binasız yeni üniversite(!)ler açılarak ya da mevcut üniversitelerin kontenjanları artırılarak kapasitesinin üzerinde öğrenci alarak; üniversitelere doldurulmaktadır. Bu üniversitelerdeki eğitimin kalitesini düşürmekte, ayrıca, fazla mezun nedeni ile diplomalı işsizler ya da diplomalı işportacılar vs. yaratmaktadır. Dolayısıyla sorun kendisini yeniden dayatmaktadır. Buna çözüm de öğrenciyi al, ele, çok azını mezun et şeklinde geliştirilmeye çalışılmaktadır. Bu durum, atılmaları doğurmakta ve atılan "başarısız" öğrencilerde psikolojik sorunlar yaratmaktadır.

Üniversitelerin olanakları artırılmadan kontenjan arttırımına gidilmemeli, yeni açılan üniversitelere, gerçek bir üniversite olmalarını sağlayacak olanaklar verilmelidir. Sistemin çarpıklığının faturası öğrencilere çıkartılmamalı, atılmaları son verilmelidir. Üniversite mezunlarına, maddi, manevi tatminlerini sağlayabilecek iş olanakları yaratılmalıdır.

— Ülkemizde yaşanan bir ulusal sorun ve azınlıklar sorunu vardır. Eğitimin esas karakterlerinden birisi şöven olmasıdır. Bu şöven anlayış terkedilmeli, eğitimin içeriği ulusal eşitlik ve kardeşlik temelinde düzenlenmelidir. Herkese anadilde, eğitim yapma ve yayınlama hakkı, olanağı sağlanmalıdır.

— Üniversite bünyesinde, sanatsal, kültürel, sportif faaliyetler için olanaklar yaratılmalı, bunların denetimi ve yönetimi öğrencilere verilmelidir. Öğrencilerin sosyalleşmelerinin önündeki en büyük engellerden birisi, derse devam zorunluluğudur, devam zorunluluğu kaldırılmalıdır.

b) DEMOKRATİK TALEPLER:

— Bugün okullar birer polis karargâhı durumundadır. Polisler okullarda cirit atmakta, öğrencilere saldırmakta, silah kullanabilmekte, dilediğinde gözaltına

alabilmektedir.

Öğrenciler üzerinde baskı kurma aracı olarak kullanmak için hazırlanmış olan gerici-faşist disiplin yönetmeliğine dayanarak, polis-idare işbirliği ile disiplin soruşturmaları açılmakta ve öğrenciler okullardan atılmaktadır. Bunun önüne geçebilmek, üniversiteleri, demokratik birer kurum haline getirebilmek için, okullardan polis atılmalı, disiplin yönetmeliği, demokratik bir özde; öğrenimin sağlıklı yürütülmesiyle sınırlandırılarak; yeniden hazırlanmalıdır. Öğretim üyeleri, birer yargıç, cellat konumundan çıkartılmalı, adli bir olayda tek yetkili adli kurumlar olmalıdır.

— Üniversitelerde üretilen, savunulan hiçbir düşünce hakkında "suç" mantığı ile kovuşturmaya gidilmemeli, bilimsel düşünce ve faaliyet baskı altına alınmamalı, bilimsel araştırmaların sonuçlarının halka açıklanması hiçbir şekilde engellenmemelidir.

— Örgütlenme, her toplumsal kesim için engellenmeyecek bir haktır. Üniversitedeki her kesim örgütlenmeli, bu örgütlenmeler üzerindeki her türlü yasal fiili baskılara son verilmeli, aksine örgütsel faaliyetlerinin sağlıklı yürütülmesi için, üniversite olanakları onlara açılmalıdır.

— Demokratiklik, yönetici organların seçiminde ol-

duğu gibi diğer kurumların (kantin, yemekhane, yurt idaresi vs.) yönetiminde de işletilmelidir. Yurtlarda sıkı disipline son verilmeli, yurt yönetmeliği değiştirilip, demokratik bir öze kavuşturulmalıdır. Ders esnasında tartışma ve eleştiri hakkına saygı gösterilmeli, öğrenciler tartışmaya özendirilmelidir.

— Her türlü sorunun kaynağı ekonomik-siyasaldır. Ve köklü çözümü de kaynaklandığı ekonomik-siyasal sistemin değiştirilmesiyle mümkündür. Bundan hareketle, öğrenciler kendi (okulcu vs.) sorunlarının çözümü için de siyasal mücadele yürütmek zorundadırlar. (Ayrıca toplumun bir üyesi olarak zaten siyasal mücadele yürütecektir.) Öğrencilerin siyasi partilere üye olması ve o doğrultuda faaliyet göstermesinin önündeki tüm engeller kaldırılmalı, bu faaliyetin doğal olarak üniversite içinde de süreceği kabul edilmelidir.

— Üniversite eğitimi görmek herkesin hakkıdır. İdeolojik-siyasi düşünceleri nedeni ile kimsenin okuma hakkı elinden alınmamalı, alınanların bu hakkı iade edilmelidir. Düşüncelerinden ve ona uygun faaliyetinden dolayı kimseye ceza verilmemelidir. □

YÖK'E HAYIR!

**Yaşasın Özerk-Demokratik Üniversite Mücadelemiz!
Yaşasın Demokratik Halk Üniversiteleri!**

ÖRGÜTLENME SORUNLARI

Her sorunun doğru konuluşu, her çelişkinin çözüm yollarının belirlenmesi iç çelişkilerinin incelenmesinin yanında, onu çevreleyen, etkileyen dış etmenlerin de ayrıntılı bir tahlilinden geçmektedir. Bu anlamda yüksek öğrenim gençliğinin örgütlenme sorununa çözüm önerileri de genel siyasi duruma, hakim sınıflarla karşılıklı güç dengelerine hakim sınıfların değişebilen taktik politikalarına vs. bağlı konulabilir.

Ülkemizdeki, bugünkü siyasal durumu, hakim sınıfların stratejik ve taktik politikalarını diğer yazılarımızda koyduğumuzdan gereksiz bir tekrar yaratmamak için, direk alanımızdaki durumun analizine girmeyi uygun gördük.

Hakim sınıfların yüksek öğrenime yönelik stratejileri, onu kendi sınıf çıkarlarına hizmet eder şekilde düzenlemektir. (Bu tüm açılardan böyledir; eğitimin içeriği, gençliğin örgütlenmesi, vs.) Bu politikalarında bir değişiklik sözkonusu değildir, olamaz da. Taktiklerinde ise nispi bir değişim, sahte bir reformizm görülebilmektedir. Gençliğin genel politikaya karışmaması gerekir düşüncesinden ödün vermemekle birlikte, örgütlenmesine ve kendi alanında söz hakkına ilişkin yumuşama(!) eğilimi göstermektedirler. Bu güne kadar örgütlenmenin, mücadelenin önüne geçebilmek için kullandıkları, anarşi-terör safsatalarını, öğrenci dernek-

lerine gizli örgütlerin sızdığı yaygınlıklarını (ki özellikle radikal güçler kastedilmektedir), süre gelen akademik-demokratik mücadele için provakasyon, kandırılma edebiyatlarını, gençliği sürekli uyarma(!)larını sürdürmekle birlikte; öğrenci gençliğin, düzenden kopuşunu ve örgütlenmelerini engelleyemeyeceklerinin bilinciyle, oluşan tepkileri, muhalefet odaklarını kendi denetimlerindeki örgütlerde (var olan ya da yaratmaya çalıştıkları) toparlayıp etkisiz kılmaya çalışmakta, bu amaçla, "Gençlik Şurası" toplamakta, gençliğin söz hakkı ve örgütlenme isteğinin haklı olduğundan dem vuran demec üzerine demec patlatmaktadırlar.

Bugün hakim sınıfların bu politikalarını boşa çıkartmak; mücadeleyi geliştirmek ve doğru hatta oturtmak, yığınları düzenden kopartmak ve koparıları doğru yerlerde örgütleyip, doğru hatta mücadeleye sevk etmekten geçmektedir. Bunun yolu da kitlelere mücadele hattı ve örgütlenme olarak alternatif sunabilmekten ve güven verebilmekten geçmektedir.

Önümüze doğru perspektif koyabilmek, öğrenci gençliğin mücadele ve örgütlenmesinin geçmişinin tahlilinden ve yanlış anlayışların eleştirisinden geçmektedir.

'12 Eylül sonrasında, devrimci mücadelenin genel ivmesinin düştüğü, devrimcilerle geniş kitleler arasında ilişkinin bölgesel, zayıf, ya da hepten kopmuş olduğu bir ortamda ilk Ö.D öğrenci g.mücadelesini güçlü bir

şekilde ülke çapında yaratabilmek için kuruldu. Kendisine uygun bir zemin yakalamanın sevinciyle eforist-m.revizyonist anlayışlar ileri fırlatarak 7 kişilik derneklerle kendilerini devrimci öğrenci gençliğin merkezi ilan ettiler. Onlar, tepeden oluşturulan "üst kurullarla" platformlarda önderliğin kendilerinde olduğunu sanmanın şaşkınlığı ve sevinci içindeyken, devrimciler objektif koşulların uygunsuzluğu nedeniyle sayıları çok az olmasına rağmen, gerçek önderliğin pratikle gerçekleştirilebileceğinin bilinciyle, devrimci öğrenci g. örgütlenme, mücadele biçimi, çalışma tarzına ilişkin ilkelerin saptanması gerektiğini gününbirlik birliktelikler yerine kalıcı uzun ömürlü, ilkeli birliklerin oluşturulmasının, yani kısaca, devrimci öğrenci g. mücadelesinin sağlıklı bir rota izleyebilmesi için, baş sorunun gerçek örgütlenmeyi yaratmak olduğunu anlattılar. Ancak reformistler-modern revizyonistler onları dinlemediler bile. Sayısal üstünlüklerinin sarhoşluğu ile sektir, saldırgan tavırlarına devam ettiler.

Bu koşullar içinde sonsuz tartışmalarla vakit kaybetmek yerine, son sözün kitlelerce söyleneceğinin bilinciyle, kitlelere doğru politikalar götürmek, devrimci taktikler üzerinde yoğunlaşıldı. Burada ikili hedef var idi. 1- Siyasi iktidara karşı en geniş öğrenci kitlesi içinde suskunluğu kırabilmek, bir kıpırdanış yaratmak ve ilk etapta kitlelerin ileri unsurlarını dernekler bünyesinde toplamak. 2- M. revizyonizmin-reformizmin gerçek yüzünü (burjuvaziye hizmetlerini) açığa çıkartıp, ileri unsurları kazanmak.'

Bu amaçla, çeşitli şekillerde öğrenci g. mücadeleye sevk edildi! Bu süreçte taktik doğru tesbit edilmesine rağmen, esas hedef, geniş kitleler içinde tartışma zemini bulamadı. Gençliğin mücadelesine bakış açısı, örgütlenme biçimi, mücadele tarzı vb. ilişkin olduğu gibi somut programların yaratılıp yaşama geçirilmesi noktasında eksik kalındı. Bu bir anlamda devrimcilerin hatası olmakla birlikte, bir ölçüde karşı-devrimci güçlerin dernekler üzerinde yoğunlaştırdığı saldırımlar karşısında sürecin gerisinde kalmamak, söz hakkımızın meşruluğu noktasında siyasal iktidara tavır şeklinde gelişmek zorunda kaldı. Bu o dönemin objektif gerçekliği olarak değerlendirilmesi gereken bir "hata"dır. Yani bir anlamda da zorunluluk. Mücadelenin hem açık siyasi iktidara karşı olması gerektiği, hemde onun sol görünümüyle yardımcılarına karşı olması gerçeği; devrimcileri tercih yapmak zorunda bıraktı. Yani temel hedef siyasi iktidar, tali hedef ise içeridekilerdi. Bu dönemde açık saldırılar karşısında doğru tavırlar hayata geçirildi, "iç" mücadele ise devrimci eylem çizginin savunulup hayata geçirilmesi şeklinde kendisini gösterdi. Bu durum Ö.D. görelisi de olsa daha geniş kitleyi toparlamasına yardımcı olurken, aynı zamanda iç cephe anti-faşist öзде eylem hattı karşısında her gün daha çok kitle erezyonunda hizlandırıci etkisiyle, giriştikleri eylem kırıcı karşı-devrimci faaliyetleriyle kitlelerde belirgin bir ölçüde reformizmin m.r.gerçek yüzünün açığa çıkmasını ve güç kaybetmesini doğurdu. Devrimci çizgilerin yükselişi gerçekleşti.

Fakat yaşanan süreçte teşhir noktasında eksik kalındı ve teşhir onun siyasal hattına oturtularak yapılmadı-

ğından -ki bu birkaç eylemle gerçekleşecek bir olgu olmadığında ve devrimcilerin gücünün her yerde aynı olmamasının verdiği dezavantajlarla birleşince-kitlenin ileri unsurları üzerinde görevini yerine getirmesine karşın orta kesim üzerinde etkisi sınırlı kaldı. (Bunda orta yolcu politikalarında önemli etkileri vardı.)

Bu koşullar altında "Tek Tıp Dernek Yasası" karşımızı çıkıti. Buna karşı mücadele Nisan eylemliliklerini getirdi ve iç kopuş hızlandı. Nisan eylemleri içerisinde 14 Nisan'ın ayrı bir yeri vardı.

14 Nisan devrimci öğrenci g. bir atılımı idi, hem nitelik bakımından hem de nicelik bakımından olumluluğunu bir "özüml çıkış" olarak yorumluyoruz. Nitelik bakımından o çizgi belirli ölçülerde sürdürülmesine rağmen, özellikle nicel olarak, sürekliliği sağlanamadı. O'nun ertesindeki eylemlilikler dönem dönem yükselip alçalma gösterdi, ancak, aynı kitleselliğe ulaşamadı. Oluşturulmuş platformlar (gerçek işlevine kavuşmamış olmasına rağmen olumlu idi) dağıldı ve örgütlenme açısından daha geri bir noktaya, kargaşaya döndü. Bu dağınıklık yeni yeni giderilmeye çalışılıyor.

Bu süreç içerisinde, özellikle 14 Nisan eylemi, mücadelenin nicelik ve nitelik olarak gelişme göstermesi, olumluluğu sonucunda, yanlış anlayışların doğmasına erken zafer sarhoşluklarının yaşanmasına neden oldu. Ve ertesinde yaşanan durgunluk, daha doğrusu, bu "Özüml çıkış" ertesinde sürecin doğal akışına devam etmesi, bazı kesimlerde, küçük burjuva sınıfsal yapılarından kaynaklanan, karamsarlık ve yılgınlığın doğmasına ve bu ruh hallerini kitlelere yaymaya çalışmalarına neden oldu. Bu noktada, sağ çizgi örgütsüzlüğü savunmaya kadar gitti ve tasfiyeciler damgasını çoktan hak etti. Bunların yaşadıkları, kolay mücadele, kolay başarı ham hayallerinin yıkılmasından ve gerçekler dünyasını görünce korkmalarından başka bir şey değildi.

Bir başka kesimde, aynı dönemde bu çıkışı yarattığı hayal dünyalarından, tüm sürece rağmen, halen kopmadığını göstermekte "Şipka geçidinde her şey yolunda" diyerek yaşanan süreci kavrayamadığını göstermektedir. Onları da hayal dünyalarından ayırmaya, binbir ilişkinin, çelişkinin, sorunun at koştuğu gerçekler dünyasına dönmeye çağırıyoruz.

Onları bu hayal dünyalarına sokan ve o dünyalarından kopmalarına ya da olumsuz olarak kopmalarına neden olan koşullar ne idi? Zaten k.b. sınıfsal yapıları nedeni ile her an düşebilecekleri yanlışlara neden olan objektif etmenler ne idi? Bu soruları cevaplandırırken önce, kısaca devrimci durumun değerlendirmesini yapacak, 14 Nisan'ı yaratan koşullara değinecek ve Nisan sonrasının pratik yüzünü açığa çıkartmaya çalışacağız.

Öncelikle 80 sonrası, hakim sınıfların çeşitli klikleri arasındaki dalaşmalarını ve kendi kliklerinin iktidara gelmesi için izledikleri politikanın arzettiği görünümü iyi kavrayabilmek gerekmektedir. 12 Mart sonrası, hakim sınıflar düzene oluşan tepkileri kendi potalarında eritmeye çalışarak, klik çıkarları için, kitleleri sokağa döktüler ve ertesinde kendilerini aşan bu tepki devrimci örgütlenmelerde kendisini buldu. Bu, devrimci durumun hızlı yükselişinde önemli etkilerde bulundu. Bu

"hata"larından ders çıkartan hakim sınıflar, bugün devrimci, demokratik muhalefeti bastırabilmek için tam bir uygunluk içinde hareket etmektedirler, kendi kliklerini egemen kılma mücadelesinde kitleleri sokağa dökmelerinin, genel siyasi atmosferi geliştirdiğinin, kendi aralarındaki dalaşmalardan devrimcilerin yararlanacağına bilinciyle; muhalefette kalan kesim bu durumun devamı pahasına, yani sömürü ve talandan daha az pay alma pahasına; mücadelelerini bu alana taşımamakta ve kitleleri politik arenaya sevketmemeye azami özeni göstermektedirler. Evet, tam bir anlaşma ile gelmeyen 12 Eylül; çok daha sistemli hareket etmesi ve uzun vadeli olan plan, programlarıyla, gerekli yasal, kurumsal düzenlemeleri ile (Y.Ö.K.'de bunlardan birisidir.) öncellerinden ayrılmakta ve kitleleri örgüt-süzleştirme, depolitize etme ve yönetme konusundaki başarılarının yanında; bu kazanımlarının korunması noktasında; klikler arasında tam bir anlaşmaya varmış durumdadır.

Hepimizde görebileceği, devrimci durumun ağır gelişmesinin altında yatan gerçeklerden en önemlilerinden bir tanesi olan bu duruma değindikten sonra alanımızdaki duruma geçebiliriz.

Hareketimiz başından bugüne kadar iki sorunla karşı karşıyadır, birincisi SIYASET, ikincisi GÜÇ. "Siyaset" alanına bakarsak, uzun vadeli plan, programların oluşturulmasında ve bunu hayata geçirecek örgütlenmenin yaratılmasında eksik kalmıştır. Bugün belli programlar (çeşitli anlayışların) oluşmuş olmasına rağmen, bunun ortak bir program haline gelmesi ve hayata uygulanması-hayata uygulayacak yapının da oluşturulmaması ayrı bir engeldir.- gerçekleşmemiş durumdadır. Program ve örgütlenme sorunu hayatiliğini muhafaza etmektedir. İkinci sorunumuz da, "güç" sorunudur. Hareketin başından bugüne kadar kadro eksikliği kendisini önemli ölçüde hissettirmiştir.

14 Nisan'a gelmeden önce, bizim tasfiyecilerimizi o güne/ertesine kadar getiren, onları avutan etkenlere bakalım. Öğr. g. hareketi 86'larda belirli bir "atılım" yaşadığı, genel olarak koyduğumuz ağır aksak gelişmeden görece olarak daha güçlü olan bu gelişmenin altında yatan gerçeklerden en önemlisi, bizce, hareketin o dönemdeki toparlanma sürecidir. Yani o dönemde mücadeleye katılan kesimin önemli bir bölümünü (alt düzeyde de olsa) zaten bilinçli olan unsurlardı. Toparlanma sürecinin uzun olması, onların varolduğu -yani kazanımlar olmadığı gerçeğini değiştirmez. İkincil bir olgu olarak TTD yasasının varolma sorununu dayatmamasının getirdiği özgüllüğü söyleyebiliriz. Bunların yanında, özgüllük arzetmeyen ama birçok dönem de -"sol"-culuğun etkisiyle-vazgeçilebilen, eylemler öncesinde sorunun kitlelerin gündemine sokulması, onlarca tartışılıp kavranması, eylemlerin küçükten büyüğe doğru bir hat izlemesi, yani doğru bir eylem programının izlenmesidir. (Bu olgunun önemini daha sonraki süreçte de gördük). Evet yaşanan "atılım" bunlardan kaynaklanıyordu.

Şimdi de "kriz" çılgınlıklarının ortalığı kapladığı 88'lere bakalım. Yaşanılan süreç genel hatları ile genel durumun bir yansıması olmakla birlikte (Yani ta ba-

şından beri süren sorunların varlığı ve ağır gelişmenin varlığı) görece bir düşme yaşandığı da bir gerçektir. Bu düşüşün siyasi, pratik vs. birçok nedeni vardır. Birincisi, kadro/önderlik açısından yaşanan erozyondur. 12 Eylül ertesinde devrimci örgütlenmelerin yaşadığı, kadro sıkıntısı, öğrenci gençliği de derinden etkilemiştir. 12 Eylül'le birlikte teslim olan ö.g., bu teslimiyetinde önderlerini kaybetmiş olmasının etkisi aşikardır. Önder kişiler mücadelenin kaderini çizebilecek fonksiyonları oynamak durumundadırlar.

Alanımızda kadro sorununun önemini, çok bariz bir biçimde, birimler arasındaki eşitsiz gelişimde görebilmekteyiz. Aynı ekonomik, sosyal, vs. kökenden gelen kişilerden oluşan, aynı ekonomik, akademik-demokratik çerçeveye sınırlı olan eş iki birimde, mücadele, hem nicelik hem de nitelik olarak çok büyük farklar gösterebilmektedir. Önderliğin önemi kavrandıktan sonra, platformun başlangıçta kadrolarının bugün tamamen değişmiş olduğu ve bu değişimin adım adım değil de, büyük çoğunluğun birkaç ayda gerçekleşmesi olgusu ve yerlerine gelen unsurların, siyasi geriliği ve deneyimsizlikleri ile birlikte; bunun bir gerileme yarattığı gerçeğini, sanırız hiç kimse inkâr edemez. Şunu da belirtelim ki platformdan çekilme, hemen herkes için, alandan çekilme anlamına da gelmektedir. Yeni unsurlarda kendilerini aşmakta, siyasi olarak gelişmekte pratik olarak deneyim kazanmaktadırlar.

Ancak belli bir birikimin hemen gerçekleşmeyeceği bellidir. İkinci bir etken, genel mücadele ve kazanımların, yani devrimin genel çıkarlarınının, yerine, özel çıkarların ön plana çıkartılmasıdır. Bu böyle bir aşamaya gelmiştir ki, istisnalar dışında, kimse ö.g. dernekler içerisinde örgütlenmeye çağırılmamakta ve birçok yerde dernekler bir formaliteden öteye bir anlam taşıyamamaktadır. Bu yanlış anlayışın kaynağında sözde "sol" bakış açısı yatmaktadır. Her örgütlenmenin farklı temelleri olduğu ve farklı hedeflere yöneldiğinin bilince çıkartılmaması olması, demokratik örgütlenmenin yerine, siyasi örgütlenmenin konulması sonucunu doğurmuştur. İkinin yanyana yürüyebileceği, yürümesi gerektiği gerçeğine gözler kapatılmış ve derneklerin önemi unutulup birer lüks halinde düşünölmeye başlanmıştır.

Buraya kadar kısmen sıraladığımız, siyasi, örgütsel, pratik, vs. durumu doğru tahlil edemeyenlerden bir kesim, 73'lerdeki atılımı bugüne beklemiş ve kriz tesbitinde bulunmuştur. "Her şey yolunda" diyenler için de şu cümleyi söylemekle yetineceğiz. Sorunların farkında olamamak, onları çözme bilinci ve yeteneğinden uzak olmanın en açık göstergesidir.

Bütün bunlardan hareketle, bir kesim, kitlelere gitmek adına, tasfiyeciliği savunmakta, kendi kaoslarını genelin kaosu gibi gösterip yanına yandaş aramaktadır. Diğer bir kesimde derneklerin tasfiyesini "sol" bir noktada Merkezi Dernek önerisiyle getirmektedir. Bizim birliklere bakış açımız, "birlik-mücadele-daha yüksek seviyede birlik"le formüle edilebilir, bu anlamda mevcut birliklerin korunması ve mücadele ile daha yüksek seviyede birliklere ulaşılması gerektiği düşüncesindedir.

Bizim örgütlenmedeki şiarımız, Merkezi Federasyon idi. Yaşanılan süreçte objektif ve subjektif durumda temelde bir değişiklik gerçekleşmediği için, önerimizi yineliyoruz. (Burada şunu belirtmeden geçemeyeceğiz, geçmişte yaşanılan, her anlayışa bir "K.Ö." yanlış anlayışına 1 yıl öncesine göre daha yakınız, ancak, bunun önünü alabilecek koşullar şimdi de mevcuttur.)

Bugün örgütlenmenin ve mücadelenin önündeki reformizm ve M. Revizyonizm engeli, devrimcilerin, ideolojik, siyasi, pratik mücadelesi ve esas olarak pratik sürecin kendi doğası nedeni ile kalkmış durumdadır. Kitleler içerisindeki görece etkileri, süreçle azalmaya devam edecektir. Zaten tamamen yok olmalarını beklemek, sınıf temeline dayalı siyasi örgütlenmelerin, Ö.G. içerisinde de yansıtacağı gerçeğine gözleri kapamak olur. Bugün yapılması gereken ve yapılmasının koşulları olan, devrimci-demokratik anlayışların, dar grupçu tekkeci anlayışları terk etmesi ve devrimin genel çıkarlarını ön plana çıkartmak gereğinden hareketle birlik için azami çabayı sarfetmeleridir. Bu konuda devrimci-demokratik örgütlenmeler dışında yer alan, demokrat kesimin önemli bir desteği vardır.

Öğrenci gençliğin merkezi örgütlülüğü için getirilen bir öneri de, Y.Çözüm ve Y.Çözüm'ün D.G., özel sayısında yazılan merkezi dernektir. Birim derneklerden bağımsız yaratılacak bir M.D. birçok sakıncalar içermektedir. Geçmişte düşünülen hatalardan birisi de kitleler adına karar almak, onlar adına mücadele etmektir. Kitleleri mücadeleye etkin bir şekilde sevk edebilmenin yolu, politikaları kitlelere taşımaktan, koşulların elverdiği ölçüde demokratik bir şekilde onları politika üretiminde ve eylem kararında söz ve karar sahibi yaptıktan geçmektedir. Bunu sağlayabilmenin yolu da, kitlelerden kopuk onlar adına karar alan, tepede, Merkezleşme değil birimlere ve birimlerdeki tek tek kişilere yetki veren örgütlenmeleri yaşama geçirmekten geçmektedir. En alt seviyelerdeki örgütlenmelerde tartışılarak, kavranılarak alınan kararlar, Merkezi Federasyon'da birleşecek, bunun sonucunda da M.Ö. saygınlığı, üst örgüt olarak bağlayıcılığı, yani disiplin olgusu gerçekleştirebilecektir. Aksi durumun olumsuzluğunu bugün yaşadıklarımızda göstermektedir. (Kitleler platforma güvenmemekte, onun aldığı kararları bağlayıcı olarak tanımamakta, uyup uymama konusunda farklı tavırlar göstermektedirler. Bunun bir nedeni platformun, ilkeli, bağlayıcı, vs. bir birlik olmaması ise, diğer bir nedeni de platformla alınan kararların kitleden bihaber biçimde alınmasıdır. Platformun gündemi dernek kararlarıyla belirlenmemesinin yanında, çoğu yerde, kitle platformun toplandığı bile kararlarından öğrenmektedir.) Bu örgütlenme (M. D.)nin bunları yaratamayacağı açıktır. Gerçi arkadaşların amacı demokratik örgütlenme (Öğrenci gençliğin) yaratmak değil, gençliğin (kendi anlayışlarında olan gençliğin) siyasi örgütünü yaratmaktır. Bu amaçlarının da ayakları havadadır, 60'lı yılları değil de 80'li yılları yaşadığımızı unutuyorlar.

Bugün birim derneklerde sorunlar olduğu bir gerçektir, ancak, bunu aşmanın yolu, dernekleri tasfiye etmekten değil, birim derneklerin sağlıklı işleyebilmesini sağlama yolunda çalışmalara ağırlık vermektir. Geç-

mektedir. Bugünkü olumsuzlukları aşmak için, yukarıda değindiğimiz gibi, en başta, grupçuluk tekkecilik terkedilmeli, genel devrim çıkarları ön plana alınarak geniş kitleler mücadeleye sevk edilmelidir. Bu hem yaşadığımız siyasi sorunları hem de kitleselleşme sorununu çözebilecektir.

Birim derneklerin ilkeli, tüzüklü, vs. bir halde olmaması federasyonun bu yüzden oluşturulmasına olanak tanımamaktadır (federasyon konusunda birlik sağlanırsa bile) bugün yapılacak olan, Federasyon Örgütlenme Komitesi oluşturmak olmalıdır. Her üniversiteden birer temsilci ile oluşturulabilecek F.Ö.K.ün işlevi, federasyonun oluşturulabilmesinin koşullarını yaratmaya çalışmak olmalıdır. Bu amaçla, birim derneklerin iç çalışmalarını düzenlemeli, yönlendirmeli, onlara perspektif sunmalı ve onları denetlemelidir. Dış cephede ise F.önündeki engelleri (yasal, fiili) kaldırmaya yönelik faaliyetleri, faaliyetinin merkezine oturtmalıdır. Ancak yasallık onu zincirlemeli, onu değiştiremediğinde önüne, farklı yöntemleri kullanarak başka yollar koymalıdır. Federasyonlaşmayı sağlamak için önce iller, bölgeler düzeyinde alt federasyonlar oluşturulmalıdır. Oluşturulan her alt birimin temsilcileri F.Ö.K.'te yer almalıdır. (Eski temsilcilerin yerine) M.F. oluşturulduğunda, ona yönelik kongreyi örgütleyerek, F.Ö.K. kendisini feshetmelidir.

M.F. katılacak her birim onun ilkelerini, bağlayıcılığını tanımak durumundadır. Oluşturulacak F. birim derneklerin üst organı olacaktır. Birim dernekler için ilkeler, mücadele hattı vs. F. için savunduğumuz ilkeler vs.dir. Bunları başlıklar halinde sıralarsak, anti-faşist, anti-empyalist, anti-şovenist mücadele hattı, demokratik merkezîyetçilik, azınlığın çoğunluğa uyması çok sesliliğin güvence altına alınması, mücadele etme inancında ve bunun için birleşmenin gerekliliğine inanan herkesi barındırabilecek dernek örgütlenmeleridir.

Gençliğin siyasi iktidar mücadelesine direk katılması ve ak-dem mücadelesinin ona hizmet edebilir hale getirilmesi, ML gençlik birliğini en geniş kesime yaymak, gençliği MLMZD bilimiyle donatmaktan geçmektedir. Bu amaçla siyasi ajitasyon-propaganda en geniş kesime yayılmalı ve ö.g. MLMZD bayrağı altında, kendi bağımsız örgütlenmesinde (SBP'nin ideolojik-siyasi kurmaylığı altında) toparlanmalıdır.

Tüm sınıfların temsilcileri için siyasi gençlik örgütlenmelerini yaratmak amaç olmalı, demokratik örgütlenmelere o misyon yüklenilmemelidir. Aksi siyasi örgütlenmeler ile demokratik örgütlenmeler arasındaki farkı karartacak. Siyasi örgütler, D.K.Ö. derekesine düşmesine neden olacak ve örgütlenmeler iki işlevi de yerine getiremez, bir hale dönüşecektir. □

YAŞASIN MERKEZİ DEMOKRATİK FEDERASYON

YAŞASIN DEMOKRATİK HALK ÜNİVERSİTESİ

KAHROLSUN BURJUVA -FEODAL EĞİTİM SİSTEMİ

YAŞASIN GENÇLİK BİRLİĞİ

Kitle Örgütleri Hakkında Bilimsel Öğretiyi Doğru Kavrayalım!

Selahattin Doğan

Soruna bazı temel noktaları koyarak giriyorum. Şu noktaları her zaman aklımızda tutmalıyız.

★ Kitle örgütleri devrim ve iktidar mücadelesine dolaylı yoldan ve politik bakımdan yetkinleştikçe ve doğrudan hizmet eden araçlardır. Kitle örgütleri doğrudan doğruya partinin görevlerini üstlenerek iktidar mücadelesi veremezler.

★ Kitle örgütleri ne kendilerini salt ekonomik, demokratik taleplerle sınırlayarak sağ reformist bir çizgi izlemeli; ne de bu talepleri bir yana atarak sözde "sol" bir çizgiye düşmemelidirler.

★ Kitle dernekleri emperyalizme, sosyal emperyalizme, faşizme, sosyal faşizme, milli zulme, komprador kapitalizme, feodalizme; onların devlet ve düzenine karşı çıkmalı, devrimden yana tavır takınarak, halk demokrasisi için mücadele etmelidir.

★ Kitle dernekleri partinin legal propaganda büroları olmamalıdır.

★ Kitle dernekleri kendi içinde de demokratik merkezîyetçiliği benimseyip, uygulamalıdır.

Proleter devrimciler olarak önümüzdeki dönemde kitle derneklerinde izleyeceğimiz çizginin ana ilkeleri işte bunlardır.

Kitle dernekleri sorununun ortaya koyuluşu:

Kitle dernekleri halk sınıflarının sömürücü sınıflara karşı mücadele içinde mesleki temelde örgütlü mücadele fikrinin doğmasıyla ortaya çıkmış ve süreç içinde şekillenmiş ör-

gütlerdir. Bunların en yaygın ve tipik olanı sendikalarlardır. Sendikalar proletaryanın doğuş ve gelişme süreci içinde kapitalistlere karşı en basit haklarının yasallaşması ve onlara karşı birlik olabilmek için kurulmuş örgütlerdir. Bunlar başlangıçta o günün şartlarında işçilerin basit çıkarlarını dile getiren dernekler olarak mücadeleye atılmışlardır. "Başlangıçta bu dernekler, emekçilerin birleşmek ve kesinlikle mesleki çıkarlarını korumak için kolektif bir direniş ihtiyacı olarak, kendiliğinden harcadıkları çabalar sonucunda üretiminin çeşitli dallarında kuruldu. Bu talepler o zamanın sorunlarıyla sınırlıydılar: Ücretler, iş saatleri, işsizlik, rekabet, vs. Bu örgütler tedricen işçi sınıfının kapitalist burjuvazi karşısında "örgütlenme merkezleri", "direniş örgütleri" haline döndüler ve sistemli biçimde kapitalist baskı ve sömürüye karşı mücadele ettiler. Dolayısıyla sendikal hareketin ilk biçimi, alt biçimi, ekonomik mücadele olmuştur.

Bu dernekler kendilerini esas olarak ekonomik mücadele ile sınırlamış olmalarına rağmen yine de gizli ya da yarı-gizli bir şekilde faaliyet yürütüyorlardı. Çünkü hakim sınıflar azgın baskı ve zulme karşı yönelmiş küçük bir mesleki örgütlenmeye dahi müsaade etmiyorlardı.

Halkların ve işçi sınıfının yıllarca süren mücadelesi ile artık bugün mesleki temeldeki örgütlenmeler çoğunlukla yasal hale gelmiştir. Fakat hakim sınıfların değişmez politikası buraya da yansımakta gecikmemiştir. Halkın her mücadelesine önce azgın bir şekilde karşı çıkan hakim sınıflar, bu mücadeleyi önleyemeyeceklerini gördükleri anda türlü yollarla bu örgütlerin amacına ulaşmaması için çalışırlar.

Kısaca özetlenen bu mücadele gerçekte yüzyıllardan bu yana sürmektedir. Bu mücadelenin tecrübeleri kitle derneklerinin nasıl olması gerektiği hakkında; görev ve niteliklerini açık ve net bir şekilde ortaya koymuştur. Geçmişin değerli tecrübelerini sınıfın bakışıyla ele almayan bir dizi oportünist-revizyonist gibi, geçmişte defalarca tekrarlanan hataları bugün yeniden savunmaya kalkışıp, kitle dernekleri hakkında anti-bilimsel fikirleri ileri sürmektedirler. Adına "kitle derneği" denilmekle, bir derneğin kitle derneği olabileceği fikri artık bugün üzerinde tartışılması bile gereksiz, safstadan öteye gidemez. Bu tip oportünist, revizyonist anlayışlar yüzünden dernekler; kitlelerin mesleki temelde birleşerek devrim mücadelesine katılmalarını, hizmet etmelerini önleyen en önemli engellerden birisi haline gelmiştir. Gerçekte bu tür bir "dernekleşme", son çözümleme de hakim sınıflar için korkulacak hiç bir yanı olmayan, sınırlı kişileri bir araya getiren dar kadro örgütleridir. Keskin "sol" laflar ardına gizlenen bu dernekler, geniş kesimler arasında tecrit olmuş; varolan üyeleri de bir dizi yanlış fikirleri savunmaktadır. Her siyasi çizginin kendi görüşleri temelinde oluşturmaya çalıştığı bürolardan öteye gidememiştir.

Bugün tüm devrimcilerin önündeki sorun, yanlış kitle dernekleri anlayışına bir son vermek, kitlelerin mesleki temelde birliğini doğru temeller etrafında yeniden inşa etmek, kendi çizgilerini gözden geçirmektir. Bu doğrultuda hareket etmeyenler, kitlelerin kitle derneklerindeki birliğinin önünde engeller olarak kalacak; mücadele içerisinde kitlelerin çıkarlarına ters düşen, onlara karşı kendi grup çıkarlarını öne süren siyasetler olarak tecrit olacaklardır.

Böyle bir girişim, üç beş kişinin çıkarlarına hizmet eden; kendi siyasi çizgilerini kabul edenlerin dışındaki geniş kitlelerin doğru bir temelde toparlanmasına yönelik bir siyaset izlemeyenlerin kuracakları derneklere "kitle derneği" demeleri komiklikten öteye gidemez. Bu derneklerin nicel olarak güçlü olmaları da onların doğru temelde kurulmuş "kitle derneği" olduklarını ispat edemez. Bu dernekler yanlış bir çizgi izleyerek kitlelerin bir bölümünü etki altına almış olan kitle karakterli derneklerdir. Bir derneğin kitle derneği olması, ancak o derneğin "kitle derneği" olma koşullarını sağlayan temel ilkelere ve siyasete uygun bir çizgide olup olmadığıyla anlaşılabilir.

Bu temel ilkeler şunlardır:

a) Doğrudan doğruya siyasi iktidar mücadelesine yönelmiş örgütler ile kitle dernekleri temelde farklı örgütlenme ve mücadele anlayışına sahip olmalıdır.

Kitle derneklerinde doğru bir çalışma yürütebilmek için, öncelikle proletarya partisi ile, kitle dernekleri arasındaki farkı kavramamız gerekir. Bu farkı en iyi biçimde Lenin ve Stalin ortaya koymuşlardır: Lenin Ne Yapmalı adlı yapıtında Parti ile kitle teşkilatlarını birbirine karıştıran ekonomistlerle giriştiği polemikte şunları söylüyordu:

"...Aramızdaki görüş ayrılıklarının kaynağı nerede idi? Hem örgüt, hem politika sorunlarında, ekonomistlerin gitgide, Sosyal Demokrasi'den sendikacılığa kaymakta oluşları gerçeği idi. Sosyal-Demokrasinin politik mücadelesi, işçilerin işverenlere ve hükümete karşı ekonomik mücadelelerinden çok daha kapsamlı ve karmaşıktır.

Bunun gibi (aslında bu nedenle) devrimci Sosyal-Demokrat Parti'nin örgütü, bu mücadele içinde tasarlanmış işçiler örgütünden, kaçınılmaz olarak, bir başka türlü olmak zorundadır. İşçilerin örgütü ilk önce, bir sendika örgütü olmalıdır; İkinci olarak, alabildiğince geniş olmalıdır; ve üçüncü olarak, alabildiğince geniş olmalıdır; ve üçüncü olarak, koşulların elverdiğince herkese açık olmalıdır, (burada ve bundan sonra tabii yalnızca mutlakiyetçi her-

kese açık olmalıdır), (burada ve bundan sonra tabii yalnızca mutlakiyetçi Rusya'dan söz ediyorum). Öte yandan, devrimciler örgütü, her şeyden önce, devrimci eylemi meslek edenlerden oluşmalıdır. (Bu nedenle, devrimciler örgütünden söz ederken, Devrimci Sosyal-Demokratları kast ediyorum). Böyle bir örgütün üyelerinin bu ortak nitelikleri gereği, değil ayrı ayrı meslekler, işçilerle aydınlar arasındaki her türlü ayırım kesin olarak silinmelidir. Böylece bir örgüt çok geniş olmak ve olabildiğince gizli olmak zorundadır.

Ekonomik mücadele için işçi örgütleri, sendika örgütleri olmalıdır. Her Sosyal Demokrat işçi, bu örgütlere edebildiğince yardım etmeli ve katılmalıdır. Bu doğru olmakla beraber, bu "meslek" örgütleri üyeliklerine yalnız Sosyal Demokratların seçilebilmesini istemek elbette bizim yararımıza değildir, çünkü bu ancak kitleler arasındaki etkimizin kapsamının daralmasına yol açar. İşverenlere ve hükümete karşı mücadele için birleşme gereğini kavrayan her işçi, bırakınız sendikalara katılsın. Eğer, en azından bu temel kavrayışı edinmiş olanların tümü birleşemezlerse, eğer sendikalar çok geniş örgütler olmazlarsa, sendikaların esas amaçlarının gerçekleşmesine olanak kalmaz. Bu örgütler ne kadar geniş olurlarsa, onlar üstündeki etkimizde o kadar geniş olacaktır -bu etki yalnız ekonomik mücadelenin 'kendiliğinden' gelişmesi yüzünden değil, sosyalist sendika üyelerinin arkadaşlarını etkilemede gösterdikleri doğrudan doğruya ve bilinçli çabalar yüzündendir. Fakat geniş bir örgüt, sıkı gizlilik yöntemlerini uygulayamaz. (Çünkü bu, ekonomik mücadele için gerekenden çok daha fazla bir eğitim gerektirir). Geniş sayıda üye gerekliliği ile sıkı gizlilik yöntemlerinin gerekliliği arasındaki çelişki nasıl uzlaştırılacaktır? Sendikaları, olabildiğince herkese açık bir duruma nasıl getireceğiz? Genel olarak söylersek, bu amaca uygun yalnız iki yol olabilir: Ya sendikalar yasal bir durum kazanacaklar (bazı ülkelerde bu, sosyalist ve politik birliklerin legal nitelik kazanmalarından önce gelmiştir), ya da

örgüt gizli tutulacak, fakat öylesine, belli bir kalıptan uzak ve 'özgür', Almanların dedikleri gibi Lose (Gevşek, başıboş, dağınık), olacaktır ki, üyelere kitlesi bakımından gizlilik yöntemlerine duyulan ihtiyaç hemen hemen sifıra inecektir..."

(Sendikalar Üzerine, K.Marks, F.Enjes, V.İ.Lenin, Sf: 228-229-230.)

Stalin ise, Leninizmin ilkeleri adlı yapıtında, 'Parti Proletaryanın sınıf örgütünün en yüksek şeklidir' bölümü de şunları söylüyordu:

"Parti, işçi sınıfının örgütlü müfrezesidir. Ama işçi sınıfının tek örgütü değildir. Proleterya, sendikalar, kooperatifler, fabrika örgütleri, parlamento grupları, partisiz kadın birlikleri, basın kültür ve eğitim örgütleri, gençlik dernekleri, (açık devrimci eylemler sırasında) devrimci mücadele örgütleri (eğer proletarya iktidarda ise) devlet örgütü olarak Sovyetler vb. gibi bir sıra diğer örgütlere de sahiptir. Bu örgütlerin büyük çoğunluğu parti dışı örgütlerdir ve içlerinden ancak birkaçı partiye doğrudan doğruya bağlıdır, ya da partinin kollarını teşkil eder. Bütün bu örgütler belirli şartlarda işçi sınıfına kesinlikle gereklidirler, çünkü bunlar olmadan mücadelenin çeşitli aşamalarında proletaryanın sınıfı mevzilerini güçlendirmek, burjuva düzeni yerine sosyalist düzeni kurmakla yükümlü bir güç olarak proletaryayı mücadeleye hazırlamak imkansızdır. Ama sayısı bu kadar kabarık olan bu örgütlerinin yönetim birliğini nasıl sağlamalı? Bu örgüt çoğunluğunun, yönetimde dağınıklığa sebep olmayacağına garantisini nerededir? Denilecek ki, bu örgütlerin her biri, kendi özel alanında çalışmaktadır ve dolayısıyla bunlar birbirlerinin çalışmasına engel olamaz. Bu, elbette doğrudur. Ama tek bir sınıfa, proleter sınıfa hizmet ettiklerine göre, bütün bu örgütlerin eylemlerini tek bir doğrultuda yürütmeleri gerektiği de doğrudur. Şu soru sorulabilir: Bütün örgütlerin çalışmalarında izlemeleri gereken bu çizgiyi, bu çizgiyi, bu genel doğrultuyu kim belirler? Gereken tecrübeye sahip bulunduğu için, yalnız bu genel çizgiyi hazırlamaya yetenekli olmakla kalmayan, aynı zamanda

yeterli otoriteye sahip bulunduğu için, bütün bu örgütleri yönetim birliği sağlamak ve aykırı hareketleri gidermek üzere bu çizgiyi uygulamaya, teşvik etmeye yetenekli olan bu merkezi örgüt hangisidir?

Bu örgüt proletaryanın partisidir.

Parti bunu başarmak için gerekli, bütün önşartlara sahiptir, çünkü, birincisi, parti, proletaryanın partisiz örgütlerine doğrudan doğruya bağlı olan ve çok defa bu örgütleri yöneten işçi sınıfının en iyi unsurlarının birleşme noktasıdır; ikincisi, işçi sınıfının en seçkin unsurlarının birleşme noktası olan parti, işçi sınıfının örgütlerinin her şeklini yönetmeye yetenekli önderlerin yetiştirilmesi için en iyi okuldur; üçüncüsü, işçi sınıfı önderlerinin yetiştirilmesi için en iyi okul olan parti, tecrübe ve saygınlığı ile proletaryanın mücadelesinin önderliğini merkezileştirmeye ve böylelikle işçi sınıfının çeşitli örgütlerini, yardımcı organları ve partiyi sınıfa bağlayan hareket iletici kayışlar (volan kayışları) haline getirmeye yetenekli biricik örgüttür. Parti, proletaryanın en yüksek sınıf örgütü şeklindedir.

Tabii bu, parti dışı örgütlerin, sendikaların, kooperatiflerin vb., partinin yönetimine, resmen ast olarak bağlı olmaları demek değildir. Sadece, bu örgütlerden olan ve bunlarda tartışma götürmez şekilde etkili parti üyeleri, bu parti dışı örgütlerin çalışmalarında proletarya partisine yaklaşımları ve onun siyasi önderliğini gönül rızasıyla kabul etmeleri için bütün ikna yollarına başvurulmalıdır demektir.

İşte bunun için Lenin, partinin siyasi önderliği, proletaryanın bütün öbür örgüt şekillerine uzanması gereken "proleterlerin sınıf birliğinin en yüksek şekli" olduğunu söyler. (Sol Komünizm Bir Çocukluk Hastalığı c.25 sy.194)

İşte bunun için partisiz örgütlerin "bağımsızlığı" ve "tarafsızlığı" oportünist teorisi, bağımsız parlamenterlerle partiden kopmuş yazarların, dar görüşlü sendika önderleriyle burjuvalaşmış kooperatifçilerin sayısını arttıran bu teori, Leninist teori ve pratikle kesinlikle bağdaştırılmaz..." (Stalin, Leninizmin İlkeleri, sy.103,104,105.)

Görüldüğü gibi Lenin ve Stalin, partinin ve kitle örgütlerinin amaçlarının ayrı olduğunu, bunun sonucunda da, örgütlenme ve mücadele metodlarında da ayrılıkların kaçınılmaz olduğunu ortaya koymaktadırlar.

Lenin, "sosyal demokrasinin siyasi mücadelesi, işçilerin patronlara ve hükümete karşı mücadelesinden daha geniş ve karmaşık bir mücadeledir" diyor. Burada Lenin'in sözünü ettiği 'siyasi mücadele' proletarya partisi önderliğinde verilen ve doğrudan doğruya siyasi iktidar hedefine yönelen mücadeledir. Yoksa, ekonomik talepler temelinde başlayıp gelişen ve dolaylı olarak proletaryanın iktidar mücadelesine hizmet eden siyasi mücadele değildir.

Proletarya partisi, siyasi iktidar mücadelesinin doğrudan aracı iken, yani bu teşkilat dolaysız olarak varolan iktidarı yıkmaya, proletarya önderliğinde bir iktidar kurma mücadelesi verirken; kitle dernekleri iktidar mücadelesine dolaylı hizmet eden araçlardır: Yani bunlar doğrudan iktidar mücadelesi vermez; partinin yürüttüğü iktidar mücadelesi içinde ve yetkinleştikçe de, bilinçli sınıf mücadelesinin örsünde dövüldükçe de doğrudan iktidar mücadelesinin bilinçli bir aracı haline gelir.

İşçi sınıfının iktidar mücadelesinde, kitle örgütlerine düşen görev nedir? Bunlar nasıl kullanılırsa en iyi bir biçimde devrime hizmet ederler?

Lenin, bunun için şu şartları getiriyordu:

Bu örgütler, mesleki (sendikal) örgütler olmalıdır. Çünkü çalışma şartları ayrı ayrı mesleklerde çok farklıdır. Bu şartların olumlu bir biçimde değiştirilmesi için verilecek mücadele, bu yüzden her meslekte ayrı ayrı örgütlenmeyi gerektirmektedir.

Bu örgütler, mümkün olduğunca geniş tutulmalıdır. Sömürüye karşı mücadelenin, bu mücadelede birleşmenin gereğini kavrayan herkes bu örgütlere girebilmelidir. Bu örgütler ne kadar geniş olurlarsa, sosyalistlerin bu örgütler aracılığıyla etkiledikleri kitleler de o kadar geniş olur.

★ Bu örgütler mümkün olduğunca gizlilikten uzak ve açık olmalıdır.

Bu örgütlerde mümkün olan en geniş kitleyi örgütlemek için gereklidir.

Bütün bunların olabilmesi için açıktır ki, Parti, kitle örgütlerine önderlik etmelidir. Proletaryanın partisiz, kitle örgütlerinin tersine;

★ Meslekleri esas olarak devrimcilik olan kişilerden oluşur. Böyle bir teşkilatın üyeleri arasında, daha önce şu veya bu meslekten gelmenin önemi yoktur.

★ Bu örgüt, meslekleri esas olarak devrimcilik olan kişilerden oluştuğu için geniş değil, dar olmak zorundadır.

★ Bu örgüt, doğrudan doğruya varolan iktidarı devirmeyi (henüz proletaryanın iktidar olmadığı ülkelerde) amaçladığı için, mümkün oldukça gizli olmalıdır.

İşte Lenin ve Stalin bizlere bunu öğretmektedir. Bu öğretiler modası geçmiş öğretiler değildir. Bunlar bugün de geçerli, ilke niteliğinde öğretilerdir.

Görüldüğü gibi, parti ile kitle teşkilatları arasında köklü farklılıklar vardır ve açıktır ki bunları birbirine karıştırmak, devrim için zararlı sonuçlar verir.

b) Kitle derneklerinin "tarafsız", "fraksiyon üstü" olması iddiası tamamen yanlıştır.

Kitle derneklerinde sağ çizginin bir özelliği de, kitle derneklerinde partinin önderliğini reddetmesidir. Bu çizgi, kitle derneklerinin "tarafsız" olmasını istemekte; 'fraksiyonlar üstü' bir birlik talep etmektedir. Bugün bu anlayışı en çok modern revizyonistler yayıyor. Şu anlayış onların derneklere egemen olmasını kolaylaştırıyor.

Lenin, kitle derneklerinin tarafsızlığı konusunda şöyle demektedir:

"Ne Yapmalı'da özellikle, sendikaların, tarafsız olması görüşünü savunmuştum. Ondan sonraki dönemde de muhaliflerimiz ne derlerse desinler, bundan ayrı bir şey söylememiştim. Ancak RSDİP'nin Londra'daki Parti Kongresinde ve Stuttgart'ta toplanan Enternasyonal Sosyalistler Kongresi (1907) bana, sendikaların tarafsızlığını savunmanın yanlış olduğunu gösterdi. Sendikaların, partiye mümkün olduğunca yaklaştırılması; işte tek doğru ilke budur."

“(…) Legal işçi sınıfı örgütlerindeki tüm eylemler, tarafsızlık ruhuna göre değil RSDİP’in Londra Kongresinin ve Stuttgart’taki Enternasyonal Kongresinin kararlarına göre yürütülmelidir. Sosyal-Demokratlar, bütün işçi sınıfı örgütleri için mümkün olduğu kadar geniş işçi sınıfı çevrelerinden üyeler toplamalı ve politik görüşlerine bakmaksızın bütün işçileri, bu örgütlere katılmaya çağırılmalıdır. Fakat, bu örgütlerdeki Sosyal-Demokratlar, Parti grupları kurmalı, uzun ve sistematik eylemlerle, örgütlerle Sosyal-Demokrat Parti arasında en yakın ilişkilerin kurulmasını sağlamalıdır.

Uluslararası ve Rus işçi sınıfı hareketinin deneyimleri bize şunu öğretir: Böyle işçi sınıfı örgütlerinin her birini (sendikalar, kooperatifler, kulüpler, vs.)’ta kuruluşlarından beri, Sosyal-Demokrat Parti’nin bir kalesi yapmaya çalışmak gereklidir. Bu, konferans tüm Parti üyelerini, likidatörlerin legal dernekleri Parti’ye karşı kullanmak için sistematik gayretler sarfettikleri Rusya’da özellikle önemli olduğu için, bu önemli görevi akıllarında tutmaya çağırır.

Bu konferans, yardımlaşma derneklerine delegeler seçmede tüm sendika eylemlerinde vs. bir yandan hareketin tam birliğini ve azınlığın çoğunluğa uymasını savunurken, Parti çizgisinin izlenmesini, tüm sorumlu görevlere, vs. Partiyi destekleyenlerin seçilmelerini sağlamanın da gerekli olduğu görüşündedir...” (Legal Derneklerde Çalışma. 1913 Yazı RSDİP Merkez Komitesi ve Parti Görevlileri Ortak Konferansı Karar Tasarısı, sf.316, Sendikalar Üzerine, K.Muiks, F.Engels, Lenin.)

Görüldüğü gibi Lenin ve Bolşevik Partisi kitle derneklerinde tarafsızlığı reddetmekte; kitle derneklerinde önderliğinin önemini ve gerekliliğini savunmaktadır.

c) Kitle dernekleri salt ekonomik mücadele aracı değildir.

Kitle derneklerinde sağ çizgi, kitle derneklerini salt ekonomik talepler için mücadele araçları olarak görmektedir. Bu çizgi ekonomik mücadele ile siyasi mücadele arasında bir Çin seddi çekmekte; kitle derneklerinin içinde barındırdığı kitle-

yi siyasi olarak eğitime, devrime yakınlaştırma görevini reddetmektedir. Bu çizgi, sosyalistlerin ekonomik mücadelede görevini, ‘ekonomik mücadeleyi siyasi mücadeleye dönüştürme’, ‘ekonomik mücadeleyi siyasal nitelik verme’ olarak sınırlamaktadır. Sosyalistler açıktır ki; her ekonomik mücadeleye, siyasi bir nitelik vermeye çalışırlar. Ama sosyalistlerin ekonomik mücadeledeki görevini bununla sınırlandırmak burjuva çizgisidir. Bu çizgi işçilerin kendiliğinden mücadelesinin kuyruğuna takılma çizgisidir. Lenin, bu çizgiye karşı 1900’lerin başlarında amansız bir mücadele vermişti. Lenin, komünistlerin ekonomik mücadelede görevinin ‘ekonomik mücadeleye siyasi nitelik verilmesi’ şeklinde sınırlandırılmasına karşı çıkıyor ve bir işçinin ağızından şunları söylüyordu:

“Kendinizi boşa yoruyorsunuz baylar ve bizim de pek iyi başarabileceğimiz bir iş için böyle aşırı bir gayret göstererek asıl görevlerinizden kaçırıyorsunuz. Sosyal-Demokratların görevinin, ekonomik mücadelenin kendisine politik bir nitelik kazandırmak olduğu iddianız hiç de akıllıca bir şey değil; bu sadece başlangıçtır, Sosyal-Demokratların asıl görevi değil. Çünkü Rusya dahil, tüm dünya’da, ekonomik mücadeleye politik bir nitelik kazandırma da çoğu zaman polis kendisi insiyatifi eline almaktadır ve işçiler de hükümetin kimi desteklediğini görmektedirler. Yeni bir Amerika keşfetmiş gibi böylesine övündüğünüz ‘işçilerin işverene karşı ve hükümete karşı ekonomik mücadelesi’ bugün Rusya’nın her yerinde, en uzak yerlerinde bile, grevlerden söz edildiğini duymuş, ama sosyalizm hakkında hemen hemen hiçbir şey duymamış olan işçilerin kendileri tarafından yürütülmektedir. Biz işçiler arasında, elle tutulur sonuçlar vaadeden talepler öne sürerek canlandırmak istediğiniz ‘eylemi’ zaten her günkü sınırlı sendika çalışmalarımızda yerine getiriyoruz. Bu somut talepleri çoğu zaman, aydınlardan hiçbir yardım görmeden öne sürüyoruz. Fakat bizim için bu tür eylem yetmez; biz azıcık ‘ekonomik’ politika lapasıyla doyacak çocuklar değiliz. Diğerlerinin bildiği her şeyi

bilmek politik yaşamın tüm yanlarının ayrıntılarını öğrenmek ve her politik olaya aktif olarak katılmak istiyoruz.” (Lenin, Ne Yapmalı, Sendikalar Üzerine. sy.204,205)

Gerçekten de, ekonomik mücadeleler, yani, “işçilerin iş güçlerini daha elverişli şartlarla satmak, çalışma şartlarını, hayat şartlarını iyileştirmek için patrona karşı ortak mücadele” (Lenin Ne Yapmalı sy.44) seyirleri içinde çoğu kez kaçınılmaz olarak, sosyalistlerin iradesi dışında da siyasi mücadeleye dönüşür. Çünkü burjuvazi, ekonomik mücadeleyi bastırmak amacıyla işçilerin (ve diğer sınıfların) üzerine, devletin baskı güçleriyle, polisiyle, jandarmasıyla, (gerektiğinde ordu-suyla) kanunu ile hukuku ile, hapis-hanesi ile yürür.

Böyle bir durumda, işçilerin yaşam ve çalışma şartlarını düzeltmek için kendiliğinden ve bilinçsiz olarak giriştikleri mücadele, devlete karşı yönelen bir siyasi mücadeleye dönüşür. Bu içinde yaşadığımız devletlerin tekellerle içiçe girdiği dönemde, çok daha sık ve açık biçimde ortaya çıkan bir olgudur.

Marks’ta sendikaların yalnızca ekonomik mücadele ile sınırlandırılmaması gerektiğini şöyle belirtiyor-du:

“Sendikaların doğuşu, kendilerini hiç olmazsa esir durumundan bir parça olsun kurtaracak pazarlık koşullarına sahip olabilmek için, işçilerin bu rekabeti yok etmek, ya da en azından sınırlandırmak için başvurdukları kendiliğinden girişimlerinden kaynaklanır. Demek ki, sendikaların ilk hedefi, günlük ihtiyaçlarına, sermayenin ardı arkası kesilmez saldırılarını engelleme yollarıyla, kısacası ücret ve işgünü uzunluğu sorunlarıyla sınırlı kalmıştır. Sendikaların bu eylemi yalnızca meşru değil, aynı zamanda gereklidir. Günümüzün üretim sistemi son bulmadıkça bu eylemden vazgeçilmez. Tam tersine, bu eylem, tüm ülkelerde sendikaların kurulması ve birleşmesiyle geliştirilmelidir. Sendikalar buna karşılık, kendileri de farkında olmadan, ortaçağ belediyeleri ve komünlerinin orta sınıfa sağladığı cinsten örgütlenme merkezleri oluşturmuşlardır. Sendikalar, emek

ve sermaye arasındaki, günlük mücadeleler bakımından gerekliseler ücretli emek ve sermaye egemenliği düzenini değiştirmenin örgütlü araçları olarak daha da gereklidirler.” (Maks, Engels, Lenin. Sendikalar Üzerine.)

Şimdi bu bilgiler ışığında kitle derneklerinin ne olduğunu daha açıkça ortaya koyabiliriz, kitle derneklerinde nasıl bir siyaset izlememiz ve kitle derneklerinin nasıl bir siyaset izlemesi gerektiğini açıklayabiliriz.

Kitle dernekleri iktidar mücadelesine dolaylı hizmet eden ve zaman zaman da doğru araçlar olarak içinde barındırdıkları kitlenin somut, ekonomik, demokratik taleplerini savunurlar.

Ekonomik talepler için mücadele, kitle örgütlerinin kitleleri etrafında toparlayabilmesi için gereklidir. Çünkü kitlelerin en geri bilinçli kesimleri bile, somut ekonomik talepler için mücadeleye kazanılabilir. Ama kitle örgütleri, kendilerine salt ekonomik talepler uğruna mücadele ile sınırlanamazlar. Kitle örgütleri, ekonomik mücadele ile siyasi mücadele arasındaki bağı kitlelere kavratma görevine de sahiptir. Kitle örgütleri, her ekonomik mücadeleyi, proleteryanın siyasi iktidar mücadelesine bağlı olarak, ona hizmet edecek biçimde ele almalıdır. Kitlelerde hiçbir zaman reformcu hayaller yaratmamalıdır. Kitle örgütleri, kitlelerin ekonomik talepleri uğruna mücadelesini yürütmeli, ama bu mücadeleyi yürütürken, hiçbir zaman burjuvaziden kopartılabilecek birtakım tavizlerin kurtuluş olduğu düşüncesini yaymamalıdır. Her ekonomik mücadele içinde, gerçek kurtuluşun ancak sömürü ve zulüm düzeninin yıkılması ile olacağını vurgulamalıdır. Kitle örgütleri, kitlelere genel devrimci bir bilinç vermeli, onları anti-empyalist, anti-faşist mücadelelere sokmalı, devrim ruhuyla donatmaya çalışmalıdır.

Sosyalistler kitle derneklerinde çalışmalıdır.

Bütün bunların olabilmesi için,

Sosyalistler kitle derneklerinde çalışmalı ve kitle derneklerinde Parti'nin önderliği sağlanmalıdır. Bu sağlanmazsa kitle örgütlerinin devrime hizmet eden araçlar olması düşünülemez. Sosyalistler, kitle derneklerinde önderliği ele geçirmeleri halinde, zafer sarhoşluğuna kapılıp; kitle derneklerinde doğrudan hamasi, kaba parti propagandası yapmak şeklinde “sol” bir siyasete sapmamalıdır. Böyle bir siyaset kitle örgütünün bu niteliğini kaybetmesine yol açar. Kitle dernekleri üzerinden yapılacak “devrimci” propaganda, kitle derneklerinin açık ve mümkün olduğunca geniş mesleki örgütler olduğu unutulmadan yapılmalıdır. Ve elden geldiğince genel devrimci bir nitelik taşımalıdır. Kitle dernekleri kesinlikle “sol”un çeşitli parti ve fraksiyonları arasındaki polemğin bir alanı haline getirilmemelidir. Böyle bir davranış, kaçınılmaz olarak, kitle örgütlerini, şu veya bu parti veya fraksiyonun legal görüntüsü haline getirir. Kitlelerden soyutlar.

Kitle örgütleri mesleki örgütlerdir.

Kitle örgütleri mümkün olduğunca geniş ve açık, mesleki örgütler olduğu için devrimin bir dizi stratejik ve taktik meselesini önlerine asli görev olarak koymazlar. Onlar bizim gibi ülkelerde anti-faşist, anti-empyalist çizgide yürüyerek, kavga vererek yetkinleşebilirler ancak. Bu bakımdan bir dizi soruya parti ruhu ve kapasitesiyle cevap veremez. Bunlara cevap verecek örgüt partidir. Kitle örgütlerinde bu ve bunun gibi sorulara cevap aramak, kitle örgütlerinin işlevini ve kapasitesini unutmak olur. Çünkü kitle örgütlerinde bu sorulara cevap aranmaya başlandı mı, önce kitle içinde, kitle örgütleri ile parti arasında fark olmadığı görüşleri yayılır. Bu görüş partiyi kitle örgütleri seviyesine indiren, partinin önemini azaltan, sendikalarla partiyi eşitleyen anarko-sendikalist bir görüştür. Bu görüş son tahlilde, kitle kuyrukçuluğuna, kendiliğinden harekete tapmaya götürür. Kitle içinde, devrimin genellikle legal olan (legal olması istenen);

çok çeşitli görüşlere sahip unsurlardan oluşan kitle örgütlerinin öncülüğünde yapılabileceği, partinin gereksiz olduğu hayallerini yayar. İkincisi, kitle örgütlerinde yukarıdaki benzer cevaplar arama; kitle örgütlerini, kitlenin yalnızca en ileri bilinçli kesiminin bir araya geldiği dar örgütler haline getirir. Hatta bu tartışmaların sonucunda, kitle örgütleri giderek, yalnızca bir partinin (ya da grubun) görüşlerini savunuların toplandığı örgütler haline gelirler. Bu kaçınılmazdır. Böyle bir gelişme, sosyalistlerin kitle dernekleri aracılığıyla geniş kitleyi etkileme imkanını ortadan kaldırır. Böyle bir gelişme yalnızca, kadro ve sempatanları kitlelerden tecrit ederek daha kolay tespit edebilme imkanına kavuşan hakim sınıfların işine yarar.

İşte bütün bu sebeplerden sosyalistler, kendi önderliklerindeki kitle örgütlerinde genel devrimci propaganda, devrimin temel ve genel sorunlarının propagandasını yaparlar. Devrimin bir dizi stratejik ve taktik meselesinin kitle örgütlerinde çözülemeyeceğinin bilincinde hareket ederek, kitle örgütlerinde tartışmaları belli sınırlar içinde tutarlar.

Sosyalistler kitle örgütlerinin "sol" lafazanlık örgütü olması isteğini reddeder. Toplumun her kesiminde olduğu gibi kitle örgütlerinin de örgütlenme çalışması yaparlar.

Bir kitle örgütünün devrimci olmasının ölçütü, o kitle örgütünün mümkün olduğunca keskin gibi "sol" laflar etmesi değildir. Ölçüt, bu kitle örgütünün ne kadar kitleyi Sosyalist Parti'nin etki alanı içine soktuğu meselesidir. Sosyalistler, kitle örgütlerinde her zaman, bu örgütlerin devrime, iktidar mücadelesine dolaylı araç, bizim kitleyle bağ kurduğumuz alanlar olduğu anlayışından yola çıkarak, doğru ve dik-katli bir siyaset izlemek zorundadırlar. Sosyalistler kitle örgütlerinde bizim yukarıda ana hattını çizmeye çalıştığımız genel devrimci siyaseti hakim kılmak için, yoğun bir çalışma yürütürler. Kitle örgütleri içinde parti hücreleri kurarlar. Kitle örgütleri içinde ileri çıkan unsurları daha da ilerletmek için onlarla kitle örgütleri dışında da temaslar geliştirerek; örgütlemeye çalışırlar.

Kitle örgütleri; sadece "eşitlik" ve "özgürlük" isteğinde bulunan politik hastası oportünist çizgi temsilcilerinin ve savunucularının biraraya toplandığı, gece gündüz çene çaldığı tartışma büroları değildir!

Sosyalist, kitle örgütlerini kendine 'devrimci', 'proleter devrimci' vs. gibi sıfatlar takan bir takım grupların biraraya geldiği bir hizipler konfederasyonu olarak görmezler. Kitle örgütlerini, yalnızca belli hizipler içinde örgütlenenlerin bir araya geldiği teşkilatlar olarak gören anlayışı reddederler. Sosyalistler, kitle örgütleri içinde esas olarak henüz örgütlenmemiş kitleleri toparlamaya çalışırlar. Kitle derneklerini, çeşitli hiziplerin konfederasyonu olarak gören oportünistler, kitle örgütleri içinde sınıf mücadelesinin yakıcı sorunlarından kopuk akademik tartışmaların daha "verimli" ve "yararlı" olması için "eşitlik" ve bütün hiziplere "özgürlük" isterler.

Sosyalistler, böyle bir "eşitliği" ve böyle bir "özgürlüğü" reddeder-

ler. Sosyalistler, kitle örgütlerinin kendilerine özgü bir programı ve tüzüğü olmasını ve bu program ve tüzüğün uygulanmasını savunurlar. Kitle örgütlerini bir hizipler konfederasyonu olarak gören oportünistler, kitle örgütleri içinde merkezizetçiliği reddetmektedirler. Bunlara göre, kitle dernekleri de azınlığın çoğunluğa; teşkilatın bütününün yönetim kademesinin kararlarına uyması kuralları uygulanmamalıdır. Her örgüt ve kişi kendi bildiğini yapmalıdır. Sosyalistler, örgütsüzlüğü beraberinde getiren böyle bir anlayışı kökten reddederler. Sosyalistler, kitle örgütlerinde demokrasi ve merkezizetçiliğin bir arada yürütülmesini savunurlar.

Azınlığın çoğunluğa uymasını; bütün kitle örgütlerinin demokratik bir biçimde seçilen yönetim kademesinin kararlarına uymasını savunurlar Lenin ve Bolşevikler, kitle örgütlerinde 'tarafsızlığa', 'hizipler üstü' olmaya vs. karşı çıkmışlar, buna karşı amansız bir mücadele yürütmüşlerdi. Lenin likidatörlerle Narodnikler, 'bolşeviklere karşı', 'sendikalar'ın tarafsızlığı' konusunda birleştiği zaman, onlarla alay ederek şöyle diyordu:

"Likidatörler ve Narodnikler... sendika eyleminde hem 'zayıflığın tarafsızlığı' hem de 'isteksizce tarafsızlığın' temsilcileri olarak birleşmişlerdir. Ne Likidatörler, ne de Narodnikler sendika hareketinde gerçek etkiye sahiptirler. Zayıf bir azınlık olmalarına rağmen Marksistlerle 'eşit' olmak istemektedirler. Bu talep 'teorik' olarak ancak tarafsızlık görüşü açısından savunulabilir. Bu yüzden de işçi sınıfı hareketinde az etkiye sahip bütün gruplar 'tarafsızlık' iddiasındadır.

Narodnikler, Likidatörlerle birleşmelerinin 'tek amacının Pravdacıların aşırı taleplerine karşı işçi örgütlerinin hizipler dışı durumunu korumak olduğunu' söylüyorlar.

Pravdacıların bu talepleri nedir? Politik görüşleri kendilerinininkinden farklı işçilere herhangi bir sendikaların kapısını mı kapatmışlar? Sendikaların bir tekine herhangi bir etiket mi yapıştırmışlardır?..

Pravdacıların 'aşırı talepleri' ile, pravdacılardan Narodnik ve tasfiyecilerin küçük burjuva yöntemlerine katılmak istemediklerini ve tek bir sendika içinde işçilerin çoğunluk tavrına bağlı kalırken, bir yandan da Marksist düşüncelerin etki kazanması için döğüşüklerini kastediyorlar.

Biz tarafsızlığı savunmuyoruz. Buna karşıyız. Fakat Narodnik ve Likidatörlerin bir sendikada şans eseri olarak çoğunluk elde ettikleri zaman yaptıkları gibi de davranmıyoruz. Ancak ilkeleri olmayan zayıf gruplar, ilk 'zafer'lerinde akıllarını yitirir ve 'zaferlerini' yirmi, otuz oy çoğunluğu ile 'pekiştirme' telaşına düşerler. Böyle altın bir fırsatı kaçırmamak için heyecanlı ve acele bir biçimde 'ilkelerini' gözden geçirir, tarafsızlıklarını unuttur ve sendikalara bir etiket yapıştırırlar. (Lenin Sendika Hareketinde Narodnikler ve Likidatörler. 1914 Sendikalar Üzerine sy.318-320)

Lenin'in burada Narodnikler ve Likidatörler için söylediği, aynen 'bizim oportünistlerimiz', 'revizyonistlerimiz' için de geçerlidir.

Proletaryanın iktidarı ele geçirmiş olduğu dönemde kitle örgütleri ve görevleri:

Buraya kadar anlatılanlar kitle örgütlerindeki çalışmanın devrimden önceki durumuyla ilgili idi. Açıktır ki, toplumdaki her şey gibi kitle örgütlerinin görev ve kapsamı da devrimden sonra değişecektir. Proletaryanın ya da onun önderliğinde halkın iktidarı ele geçirmesi halinde kitle örgütlerinin muhtevası ve görevleri temelde değişiklik gösterir.

Sosyalizmi inşa aşamasında olan devletlerde kitle örgütlerinin görevleri esas olarak var olan proletaryanın iktidarını koruma, sağlamlaştırma ve altıncağa varma mücadelesinde partinin önderliğinde mücadele ederek, kitleleri partiye yaklaştırmaktır.

Bunlar yeni tip kitle örgütleri; Sovyet tipi örgütlerdir. Stalin 'Sovyet'leri şöyle açıklıyor:

“Eski örgüt biçimlerine oranla, Sovyetlerin daha güçlü olması nedendir?”

Çünkü Sovyetler proletaryanın en geniş kitle örgütleridir. Çünkü Sovyetler ve yalnız Sovyetler, istinasız bütün işçileri kucaklayan örgütlerdir.

Çünkü Sovyetler, bütün ezilen ve sömürülenleri, işçileri ve köylüleri, askerleri ve denizcileri kucaklayan biricik kitle örgütleridir. Ve bu nedenle, kitlelerin mücadelesinin siyasal sevk ve yönetimini en kolay biçimde bu kitlelerin öncüsü tarafından, proletarya tarafından, bu örgüt içinde eksiksiz gerçekleştirilebilir.

Çünkü Sovyetler, kitlelerin devrimci mücadelesinin siyasal faaliyetinin, kitleleri ayaklandırmanın en güçlü organları; mali sermayenin ve siyasal uzantılarının sonsuz erkini kırarak **en güçlü organlardır.**

Çünkü Sovyetler, kitleleri doğrudan doğruya örgütlendirirler, yani en demokratik örgütlerdir; ve bu yüzden de kitleler arasında en çok otoritesi olan, yani devletin örgütlerine ve yönetimine kitlelerin katılımını kolaylaştıran ve eski sistemi yıkmak için yeni proleter sistemini kurmak için mücadele halinde olan kitlelerin devrimci enerjisinin, insiyatifinin, yaratıcı yeteneklerinin gelişmesini en büyük ölçüde kolaylaştıran örgütlerdir.” (Stalin Leninizmin sorunları. sf.46-47)

Proletarya diktatörlüğü şartları altında kitle örgütlerinin fonksiyonunu, Komünist Enternasyonal'in 1 Eylül 1928'de kabul ettiği program çok açık ve özlü bir şekilde ortaya koyuyor. Burada, kitle örgütlerinin bu durumunu açık ve net bir şekilde ortaya koyan bu bölümü aktarmak oldukça yararlıdır.

“Proletarya diktatörlüğünün bu görevleri yerine getirilirken **kitle örgütlerinin ve özellikle işçi örgütlerini görev ve işlevlerinde köklü değişiklikler meydana gelir.** Geniş proletarya tabakalarının içinde birleştikleri ve eğitim gördükleri, ilk işçi kitle örgütleri olan **işçi sendikaları** kapitalizmde yoğunlaşmış sermaye-

ye ve onun devletine karşı verilen sanayi mücadelesinin ve kitle mücadelesinin başlıca silahlarıdır. İşçi sendikaları proletarya diktatörlüğünde proletaryanın en güçlü kaldıracı haline, geniş proleter kitlelerinin üretimin sosyalist yönetimine katılmasını sağlayan birer..... okulu haline gelirler. İşçi sendikaları devlet aygıtının bütün kısımlarıyla doğrudan bağları olan bir örgüt haline gelirler, işçi sınıfının gerek uzun vadede, gerekse günlük çıkarlarını korurlar ve Sovyet devletinin organlarındaki bürokratik bozukluklara karşı mücadele ederler. Böylece işçi sendikaları, kendi safları arasında inşa çalışması için önder kadrolar yetiştirdikleri, geniş proleter kitlelerin bu çalışmaya katılmasını sağladıkları, kitlelerin düşük kültürel düzeyinin ve proletaryaya düşman sınıfların etkisinin sonucu olarak ortaya çıkması kaçınılmaz olan bürokrasi hastalığına karşı mücadeleyi kendilerine özel bir görev olarak seçtikleri için proletaryanın iktisadi ve siyasal örgütlenmesinin belkemiği haline gelirler.

Kapitalizm koşullarında **işçi sınıfının kooperatif örgütleri**, reformist hayallere bir tepki olarak, son derece önemsiz bir rol oynamaya mahkûmdurlar. Genel olarak kapitalizm şartlarının ve bu kooperatiflerin önderlerinin reformcu siyasetlerinin bir sonucu olarak çoğu zaman yozlaşırlar ve kapitalist sistemin bir uzantısı haline gelirler. Proletarya diktatörlüğünde kooperatifler bölümün mekanizmasının en önemli birimleri haline gelebilirler ve gelmelidirler.

Son olarak, **köylü tarım kooperatifleri** köylü tarım kooperatifleri (pazarlama, satın alma, kredi ve üretici kooperatifleri), uygun biçimde yönetildikleri, kapitalist unsurlara karşı sistemli bir mücadele yürüttükleri ve bir yandan da proletaryayı izleyen geniş emekçi köylü kitlelerinin faal bir şekilde katılmaları sağladıkları takdirde köylük bölgeleri şehirlere bağlayan temel örgütlenme biçimlerinden biri haline gelebilirler ve gelmelidirler. Kapitalizm şartlarında köy kooperatifleri, herhangi bir canlılık belirtisi gösterebilirler, kapitalist sanayiye, kapitalist ban-

kalara ve bir bütün olarak kapitalist çevreye tamamen bağımlı oldukları ve reformcular, köy burjuvazisi ve hatta çoğu kez toprak ağaları tarafından yönetildikleri için genellikle kapitalist işletmeler haline gelirler. Proletarya diktatörlüğü altında bu kooperatifler farklı ilişkilere sahip olan farklı bir sistem haline gelirler ve proletaryanın sanayisine, proletaryanın bankalarına vb. bağımlı olurlar. Bu şekilde ve proletaryanın doğru bir sınıf siyaseti izlemesi, yani kooperatiflerin içindeki ve dışındaki kapitalist unsurlara karşı sistemli bir sınıf mücadelesi yürütmesi koşuluyla, tarım kooperatifleri sosyalist sanayinin rehberliği altında, köylük bölgelerin sosyalist dönüşümü için, köylük bölgelerin kollektifleştirilmesi için en önemli araçlardan biri haline gelebilirler. Ancak bu, bazı ülkelerde tüketici kooperatiflerinin ve özellikle de tarım kooperatiflerinin, ilk zamanlarda, burjuvazinin ve onun Sosyal-Demokrat ajanlarının önderliği altında karşı-devrimci kaleler olarak hizmet görmesi ve işçi devriminin iktisadi faaliyetlerini baltalaması olasılığını ortadan kaldırmaz.

Proletarya bütün bu savaşları Sovyet devletinin gerçek itici güçleri ve Sovyet devletini bütün tabakalardan geniş emekçi, halk kitleleriyle birleştiren bağlar haline gelmesi gereken çok çeşitli bir dizi örgüt aracılığıyla verir ve görevlerini gene bunlar aracılığıyla yerine getirir. Proletarya, proletarya diktatörlüğü sisteminde komünist partisinin önder rolü aracılığıyla irade ve eylem birliği sağlar.

Proletarya partisi doğrudan doğruya sendikalara ve işçi kitleleri ile köylüleri kucaklayan bir dizi diğer örgüte dayanır (Sovyetler, kooperatifler, genç komünistler birliği vs.) ve bu şekilde bir bütün olarak Sovyet sistemini yönlendirir. Proletaryanın yeni toplumu örgütlenme görevini yerine getirmesi sadece bütün kitle örgütlerinin Sovyet hükümetini sadakatle desteklemeleri, sınıf iradesinin sarsılmaz birliği ve partinin önderliği ile mümkündür.” (K.Ent.programı, sf. 67-70)

Sinan

Kallir

*“Her kapı ağzında
Sorulduk balam*

*Ülkelerin nabzında
Vurulduk balam”*

İpaslan

Yeni Demokrasi

3.YIL

★ Açılış Konuşması ★

Darnell Summers
ve Grubu

Perulu Bir Grup

Ferhat Tunç

Deniz Türkali

Yavuz Top

Hasret Gültekin

Akkaya İkili

Koro

Folklor

Skeç

Dia gösterisi

ve Sürprizler

Ş

E

N

L

i

Ğ

i

Tarih : 13 Mayıs 1989

Saat : 18.00-24.00 arası